Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Aftryk af Forhørerne

i den

Donnergaardske Sag

Kjøbenhavn
Udgivet af A. Alberti.
1890.

Aftryk af Forhørerne

i den

Donnergaardske Sag

Kjøbenhavn 1890.
Udgivet af A. Alberti.
Trykt hos O. E. Olsen & Co.

Ifølge „Politiken“ for den 20de Januar d. A., udtalte Gaardeier Dønnergaard paa sit Vælgermøde i Mørkøv med Hensyn til sin criminelle Sag, at han vilde „lægge Kortene paa Bordet“. Da de Kort, han den Dag og senere har spillet ud imod mig imidlertid ikke har været synderligt paalidelige, finder jeg mig foranlediget til ved at lade Forhørerne i hans Sag aftrykke efter en officiel Udskrift, at lægge det rigtige Spil frem, for at de Mænd, der paa en eller anden Maade ere interesserede i disse Forhold, kunne blive i Stand til ved Selvsyn at danne sig en Mening derom, uden at være nødte til at nøies med de mere eller mindre urigtige Beretninger derom, der ere fremkomne fra Dønnergaards og hans Venners Side.

Samtlige Udhævelser og Anmærkninger i Aftrykket skyldes mig. Af de Ting, hvorom der har været afholdt Forhør, er kun udeladt Dønnergaards Forhold til en Sparekasse-Indskudsliste, da det her formentlig er givet, at intet Strafbart foreligger.

Da Bilagene i Forhørernes Text stadigt nævnes ved de Tal og Bogstaver, hvorunder de ere fremlagte, har jeg udarbeidet og ladet aftrykke en alfabetisk Fortegnelse over de paaberaabte Bilagnumre, med en kort Angivelse af Bilagenes Art, idet Læserne derved med Lethed kunne finde, hvilke de Bilag ere, som paaberaabes hvert enkelt Sted i Texten.

I Texten benyttes ofte Ordet „Komparenten“. Dette Ord benyttes i Retssproget for at betegne den, der i det givne Øieblik afgiver Forklaring for Retten; dog benyttes det ikke om dem, imod hvem Undersøgelsen er rettet, idet disse betegnes efter Omstændighederne som „Anholdte“, „Arrestanten“ eller „Tiltalte“.

Kjøbenhavn i Marts 1890.

A. Alberti.

Alfabetiſk Fortegnelſe

over

de i Aftrykket paaberaabte Bilag.

A. Klage fra Alberti til Politidirektøren.
B. Exportforeningens Vedtægter.
C. Exemplarer af den ægte Balance.
D. „Politiken" for d. 29. Auguſt 1889.
E. „Morgenbladet" for d. 29. Auguſt 1889.
F. „Morgenbladet" for d. 30. Auguſt 1889.
G. „Politiken" for den 30. Auguſt 1889.
H. Klage fra Noack til Politidirektøren.
J. Noacks Gjenpart af den ægte Balance.
K. Noacks Gjenpart af den falſke Balance.
L. Skrivelſe fra Alberti til Politidirektøren.
M. „Smørtidende" for 30. Auguſt 1889.
N.
O.
P. } Exemplarer af „Politiken".
Q.
R.
S. Den falſke Balance.
T. Det falſke Brev fra Peter Andersen.
U. Convoluten, hvori Brevet var.
V. „Politiken" for 12. September 1889.
Æ. Rapport.

Ø. **Extract** af Exportforeningens Forhandlingsprotokol.
2 F. **Rapport.**
2 F$_1$ **Indberetning** om Husunderſøgelſe.
2 J. **Rapport.**
2 N. **Kaſſebog**, antoriſeret af „Landmandslyſt"s Beſtyrelſe.
2 O. 2 P. 2 Q **Afregninger**, ſkrevne af Dønnergaaard over Smør, ſom i Afregningerne angives at være leveret til Exportforeningen, men ſom ikke er leveret dertil.
2 S. **Fortegnelſe** over Meierier, for hvilke Dønnergaard har ſolgt Smør til J. Andrew.
2 T, **Fortegnelſe** over Smør leveret af Dønnergaard til „Danſk Smørforſyning.
2 Z. 2 Æ. 2 Ø. **Fragtbreve** over Smør leveret af Dønnergaard til Smørſmager Hanſen.
3 A. **Haandſkriftprøve** af Hans Knudſens Tjeneſtekarl Lars Peter Anderſen.
3 B. **Rapport.**
3 C. **Fortegnelſe** over Smørleverancer fra „Landmandslyſt" (ved Dønnergaard) til J. Andrew.
3 D. til 3 Ø. og 4 A. til 4 Ø. og 5 A. til 5 R. **Afregninger** fra Dønnergaard til „Landmandslyſt".
5 S. **Afregning** fra Samme til Samme.
5 T. 5 U. **Lagerbøger** fra Smørhandler (Smørſmager) Hanſen.
3 V. **Rapport**
5 X. **Fortegnelſe** over Topnotering fra Januar 1887 til Oktober 1889.
5 Ø. **Skrivelſe** fra Smørhandler Guldſtad.
6 B. til 6 L. **Afregninger** til Dønnergaard fra „Danſk Smørforſyning",
6 N. **Vægtſeddel** fra „Landmandslyſt over 32 Dritler Smør.
6 O. **Afregning** fra Dønnergaard til „Landmandslyſt".
6 P. **Rapport.**
6 Q. til 6 T. **Afregninger** fra Dønnergaard til „Landmandslyſt".
6 U. **Gjenpart af Indtægtsjournal** for „Landmandslyſt".
6 V. **Afregning** fra Dønnergaard til „Landmandslyſt".

6 Æ.
6 Ø.
7 A. } **Afregninger** fra „Dansk Smørforsyning".

7 B.
7 C. } **Fortegnelser** fra Meieristen paa „Landmandslyst".

7 D.
7 E. } **Fragtbreve** over Smør, sendt fra Dønnergaard til Smørsmager Hansen.

7. F. **Afregning** fra „Dansk Smørforsyning".
7 G. **Afregning** fra Smørsmager Hansen.
7 H. **Uddrag** af Bilag 5 T og 5 U (Smørsmager Hansens Bøger.)
7 I. **Uddrag** af Jernbanens Fragtsedler.
7 K. **Kvittering** fra Fabrikken „Hamlet" til Dønnergaard for Smørtræer
7 L. **Rapport.**
7 M. **Opgjørelse** over Mælk fra „Allersleu", leveret til „Landmandslyst".
7 N. **Regning** fra „Dansk Smørforsyning".

7 O.
7 P. } **Afregninger** fra Samme.
7 Q.

7 S. **Uddrag** over Smør, afsendt fra „Landmandslyst" fra Juni til 13. August 1889.
7 T. **Begjæring** fra Dønnergaard om Løsladelse.
7 U. **Rapport.**
7 V. **Fortegnelse** over Smør fra „Store Meerløse".

7 X. til 7 Ø.
8 A. til 8 Ø.
9 A. til 9 Ø. } **Afregninger** fra Dønnergaard til „Store Meerløse".
10 A. til 10 Z.

10 Æ. **Fortegnelse** fra Grosserer Brun over Smør fra „Store Meerløse" leveret ham af Dønnergaard.
10 Ø. **Rapport.**
11 A. **Brev** fra Hans Andersen til Hans Knudsen.
11 B. **Rapport.**
11 C. **Skrivelse** fra Alberti.
11 D. til 11 N. **Afregninger** fra Exportforeningen over Smør, indleveret af Dønnergaard for forskjellige Meierier.
11 P. **Vægtbog** fra Store Meerløse.

11 Q. **Haandskriftprøve** af Sognefoged H. Andersen.
11 R. **Lommebog**, tilhørende fhv. Meieriſt paa „Landmandslyſt", H. P. Nielsen.
11 S. **Forhandlingsprotokol** for „Landmandslyſt".
11 T. **Dønnergaards Udkaſt** (efter Hukommelſen) til en Kontrakt med „Landmandslyſt."
11 U. **Fuldmagt** fra „Store Meerløſe" Meieri til J. Pederſen.
11 V. **Skrivelſe** fra J. Andrew til Lars Hanſen.
11 X. **Konvoluten** dertil.
11 Y. **Skrivelſe** fra „Landmandslyſt"s Beſtyrelſe til J. Andrew.
11 Z. **Vægtſeddel** fra Brun over en Sending Smør fra „Store Meerløſe".
11 Æ. **Regneſkabsbog** fra „Landmandslyſt".
11 Ø. **Udkaſt** til en Artikel i „Roskilde Avis".
12 A. „**Roskilde Avis**" for 7de Februar 1888.
12. B. „**Roskilde Avis**" for 14de Marts 1888.
12 C. **Originalen** af den ægte Balance.
12 D. **Haandskriftprøve** af Fr. Jenſen.
12 E. **Haandskriftprøve** af J. Jeppeſen.
12 F. **Fortegnelſe** over Mælk indleveret paa „Landmandslyſt" fra 16. Sept. 88 til 3. Febr. 89 og fra 15. Sept. 89 til 1. Febr. 90.
12 G. **Skrivelſe** af 12. Januar 90 fra Alberti.
12 H. **Skrivelſe** af 29. Januar 90 fra Alberti.
12 I. **Nettens Opgjørelſe og Sammenligning** af Nettovægten af Smør fra „Landmandslyſt" for Tiden fra 27. Sept. 1888 til 24. Januar 1889 og fra 28. Sept. 1889 til 25. Januar 1890.
12 K. **Gjenpart af Regnſkabsbog** for „Landmandslyſt".

Til

Politidirekteuren.

I Slutningen af sorrige Aar blev der af Andelsmeierier i forskjellige Dele af Østifterne oprettet en Smørexportforening, for hvilken jeg valgtes til Formand, medens Gaardeier og Sognefoged Frederik Jensen i Tjustrup pr. Fuglebjerg og Dyrlæge Jeppesen paa Lundbygaard paa Falster valgtes til Revisorer.

I Henhold til Foreningens Vedtægter, hvoraf et Exemplar vedfølger, blev der i Midten af sorrige Maaned opgjort en Balance over Foreningens Status. Denne Balance blev gjennemgaaet af Revisorerne, der gav den saalydende Paategning:

„At ovenstaaende Opgjørelse er befunden i Overensstemmelse med de førte Bøger, der ere os forelagte, bevidnes herved,"

hvilken Paategning de underskrev med deres Navne. Den saaledes foreliggende Balance blev derpaa hektograferet i et tilstrækkeligt Antal Exemplarer, hvoraf et blev udsendt til hvert af de i Foreningen deltagende Meierier. Jeg vedlægger et Exemplar af denne Balance med Tilsøiende, at medens mit Navn paa den er hektograferet efter en original Underskrift, er dette ikke Tilfældet med Revisorernes Navne.

En 14 Dages Tid ind i denne Maaned hørte jeg fra flere Sider, deriblandt min egen Fuldmægtig, examinatus juris A. Hansen, Tale om, at der blandt Smørhandlerne cirkulerede den Fortælling, at Exportforeningens Halvaarsbalance viste et betydeligt Underskud, og min Fuldmægtig fortalte mig, at han havde faaet denne Fortælling fra en Mand, der paastod, at han

hos en Smørhandler havde seet en Balance, hvoraf dette Underskud fremgik. Imidlertid fremkom disse Fortællinger paa en saadan Maade, at det dog ikke gik op for mig, at der var Tale om en Forfalskning af den opgjorte og af mig udsendte Balance, idet jeg troede, at der blot forelaae uefterrettelige Fortællinger om den udsendte Balances Indhold.

I Søndags kom imidlertid den ene af Foreningens Revisorer, fornævnte F. Jensen, hvem jeg kjender gjennem mange Aar som en fuldt ud paalidelig Mand, til mig, og meddelte, at Lørdagen den 17de ds. havde Grosserer G. Noack ledsaget af en Mand ved Navn Petræus, indfundet sig hos ham. Noack havde da foreslaaet ham paany at ville være Kjøber af Smørproduktionen fra Andelsmeieriet Langebjerg — for hvilket F. Jensen er Formand — og begrundet sit Forslag med, at det jo gik saa daarligt med Exportforeningen, idet dens Halvaarsbalance udviste et Underskud af 31,000 Kr., hvorfor der nu skulde udskrives 5 Kr. pr. Ko i Meierierne til at dække dette Underskud. Da F. Jensen erklærede dette for at være complet Usandhed, fremtog Noack et Papir, som han erklærede at være en Afskrift af Balancen, og hvorpaa Indtægtsposten „Indtil 1ste Juli modtaget Afregninger til Beløb 1,733,658 Kr. 95 Øre stod opført med 1,713,658 Kr. 95 Øre og hvorpaa paa Udgiftssiden fandtes 2 Udgiftsposter, hver paa 7,000 Kr., nemlig 7,000 Kr. til Formanden og 7000 Kr. til Bestyrelsen, hvilke 2 Poster ikke findes paa den af mig udsendte Balance. Ved disse Forandringer var Balancen kommet til at udvise et Underskud af ca. 31,000 Kr., paa Balancen fandtes mit Navn, Revisorernes Paategning og Navne.

F. Jensen erklærede strax, at den Balance var falsk, og paa Noacks Spørgsmaal, hvor han turde sige det, svarede han, at det turde han nok, da han selv som Revisor i Foreningen havde gjennemgaaet den rigtige Balance, som han derpaa forevistе. Noack forsikkrede da, at han indtil det Øieblik ikke havde havt Anelse om, at Balancen var urigtig, ligesom han paastod, at han heller ikke forinden havde vidst, at F. Jensen var den F. Jensen, hvis Navn stod paa Balancen.

Foranlediget ved F. Jensens Meddelelse tilstillede jeg „Morgenbladet" og „Politiken", som de Blade, der særlig læses af Landboere, det i vedlagte Exemplar for den 29. ds. indeholdte Stykke, som Morgenbladet betitlede „En falsk Balance", medens Politiken betitlede det „En Slyngelstreg". Herpaa har Noack og Handelsfuldmægtig Keller svaret i „Morgenbladet" og „Politiken" for i Dag, hvoraf Exemplarer vedlægges.

Igaar Morges var Keller hos mig og meddelte mig hvad han nu har offentliggjort, samt at den deri omtalte Hans Knudsen, da han bragte ham den forfalskede Balance, sagde at han var overbevist om dens Rigtighed.

Endvidere fortalte Keller mig, at han, efter at Hans Knudsen den 10de ds. havde forevist ham den forfalskede Balance, havde omtalt dens Resultat for min ovennævnte Fuldmægtig, der er en personlig Bekjendt af ham, og at denne da havde sagt, at det Resultat, Keller nævnede, ikke stemte med den udsendte Balance. Keller havde derpaa — efter sit Referat til mig — den følgende Dag telefoneret til Noack eller dennes Broder, at han fra paalidelig Kilde havde hørt, at den Balance, han havde leveret ham, var urigtig, og at han (Noack) derfor burde være varsom med den.

Imorges — efterat have læst Bladene — gik jeg strax til Hans Knudsen, der paa Anmodning forevistе mig den forfalskede Balance — som i de foran anførte Punkter afveg fra den ægte, men ligesom denne var forsynet med mit Navn og Revisorernes Paategning og deres Navne — samt det i Bladene omhandlede Brev, der lød saaledes:

„Den 8/8 1889.

Gode Hr. Grosserer H. Knudsen! Jeg kan kun som Svar paa Deres meget ærede Brev udtale, at jeg ikke kan sende det saa ønskede Regnskab, da jeg ikke er i Bestyrelsen; men jeg skal sende en Udskrift dersom det kunde være Dem til Gavn. Men De maa ikke gjerne tale om det, da jeg ikke har Lov til det.

Med Hilsen fra
Deres ærede
Peder Andersen."

Paa min Foresporgsel erklærede Hans Knudsen, at Bynavnet, som var klippet af Brevet havde været Bretved (en Landsby i Nærheden af Holbæk) at han ikke kjendte nogen Mand ved Navn Peder Andersen, og at han overhovedet ikke havde skrevet til Nogen i Bretved for at faa Balancen. Han viste mig tillige Convoluten, hvori Brevet og Balancen havde været; paa denne Convolut var Frimærket, hvorpaa Afgangspoststationsstemplet havde staaet, afrevet, saa at det ikke kunde sees fra hvilken Poststation Brevet var afsendt.

Paa min Foresporgsel om, hvilket Poststempel, der havde været paa, svarede Hans Knudsen, at det vidste han ikke, „efterson hans Fuldmægtig havde revet Frimærket af". Hans Fuldmægtig, som jeg hørte ham kalde Philipsen, kom i det samme tilstede og bekræftede paa Hans Knudsens Foresporgsel dette.

Da jeg lavede mig til at gaa, udtalte Hans Knudsen at han nok kunde fortælle mig Noget mere om den Sag, men da jeg spurgte ham, hvad dette var, sagde han „at det kunde han ikke svare paa strax."

Endnu skal jeg tilføie, at A. Hansen (en fra fornævnte examinatus juris A. Hansen forskjellig Person), der er forhenværende Smørhandler — og som saadan har mange Forbindelser i Smørhandlerverdenen — og nu er Smørsmager for Exportforeningen og boer et Sted ved Charlottenlund eller Ordrup, uden Tvivl veed Besked med Ophavsmanden til den begaaede Forfalskning. Da han af F. Jensen havde erfaret, at jeg vilde offentliggjøre det Passerede, kom han nemlig i Onsdags Formiddag til mig og var meget ivrig for, at jeg skulde lade det være, og udtalte sig paa en saadan Maade, at jeg ikke kunde nære den ringeste Tvivl om, at han vidste Besked.

Jeg forlangte, at han skulde tale rent ud af Posen og fortælle mig Alt, hvad han vidste og saa overlade til mig at gjøre, hvad jeg fandt rigtigt, men det vilde han ikke indlade sig paa.

Da der baade ved Affattelsen af det med Navnet Peder Andersen underskrevne Brev — idet en saadan neppe existerer — og ved Affattelsen af den forfalskede Balance foreligger Falsk,

idet det jo med Hensyn til sidstnævnte ikke kan disculpere, at den i Brevet er betegnet som Afskrift (cfr. Høiesteretsdommen i H. R. T. 1870—71 P. 285, 1872—73 P. 507 og 1878—79 P. 867 (876)) anmoder jeg herved D'Vhd. om at indlede en criminel Undersøgelse, baade til Oplysning om Gjerningsmanden og til Oplysning om, hvorvidt Nogen efter at have faaet Kundskab eller Formodning om Falskneriet, har benyttet den falske Balanee.

Den Petræus, der fulgtes med Noack til F. Jensen er i Forretning hos Firmaet Hilker & Co. St. Pederstræde Nr. 45 og Handelsfuldmægtig Keller er i Forretning i Løngangsstræde 27 i Kjælderen.

Kjøbenhavn,
den 30te August 1889.
Ærbødigst
A. Alberti.

Henvises til Undersøgelse ved Kjøbenhavns Criminal og Politiret.

Den 2. September 1889.
Eug. Petersen.

Registreres Kjøbenhavns Criminal- og Politirets 4de Criminelkammer,
den 3die September 1889.
Ingerslev.

Den falske Balance.

Status pr. 1ste Juli 1889 for Smørexportforeningen.

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Indtil første Juli afregnet til Meierierne	2,032,360	49	Indtil første Juli modtaget Afregninger til Beløb	1,713,658	94
Driftsomkostninger:			Varebeholdning	325,186	00
Fragt ..... 9,676 Kr. 60 Øre			Inventarium	1,794	95
Lønninger:			Underskud	31,303	98
Til Formanden .. 7,000 — 00 —					
Bestyrelsen ..... 7,000 — 00 —					
Det øvrige Personale 6,895 — 00 —					
Kjørsel ..... 1,359 — 04 —					
Div. Udgifter:					
Bodkerløn, Porto, Telegrammer m. m. 5,857 — 77 —					
	37,788	41			
Inventarium	1,794	97			
	2,071,943	87		2,071,943	87

A. Alberti.

At ovenstaaende Opgjørelse er befunden i Overensstemmelse med de førte Bøger, der ere os forelagte, bevidnes herved.

p. t. Kjøbenhavn, den 12. Juli 1889.

F. Jensen, J. Jeppesen,
Revisorer.

Den ægte Balance.

Status pr. 1ste Juli for Danmarks Landmænds Smørexportforening.

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Indtil første Juli afregnet til Meierierne	2,032,360	49	Indtil første Juli modtaget Afregninger til Beløb	1,733,658	94
Driftsomkostninger:			Varebeholdning	325,186	00
Fragt 9,676 Kr. 60 Øre			Inventarium	794	95
Lønninger 6,895 — 00 —					
Kjørsel 1,359 — 04 —					
Div. Udgifter:					
Bødkerløn, Porto, Telegrammer m. m. 5,857 — 77 —					
	23,788	41			
Inventarium	794	97			
Fortjeneste	2,696	02			
	2,059,639	89		2,059,639	89

A. Alberti.

At ovenstaaende Opgjørelse er befunden i Overensstemmelse med de førte Bøger, der ere os forelagte, bevidnes herved.

p. t. Kjøbenhavn, den 12. Juli 1889.

F. Jensen. J. Jeppesen.

Til

Kjøbenhavns Politi.

I Anledning af, at Hr. Høiesteretssagfører A. Alberti i en Artikel med Overskrift:

„En Slyngelstreg"

i Bladet „Politiken" for igaar og med Overskrift:

„En falsk Balance"

i „Morgenbladet" ligeledes for igaar, har sat mit Navn i Forbindelse med Forfalskningen af det af Bestyrelsen for de danske Landmænds Smørexportforening pr. 1ste Juli dette Aar aflagte Regnskab, samt Kolportering af denne falske Balance, tillader jeg mig ærbødigst at anmode Politiet om, at anstille fornøden Undersøgelse for at det kan konstateres, hvorledes den omtalte Forfalskning er skeet.

Jeg tillader mig at vedlægge et Exemplar af hver af de foran nævnte Blade, en Copi af det forfalskede Regnskab, som jeg i sin Tid har modtaget af Hr. Oscar Keller, Løngangsstræde Nr. 27, der da angav at have faaet Regnskabet meddelt af Hr. Smørhandler Hans Knudsen, Løngangsstræde Nr. 39, samt en af mig selv taget Copi af samme Forenings Regnskab, som den ene af Revisorerne, Hr. F. Jensen, angav for mig som det rigtige.

Kjøbenhavn, den 30te August 1889.

Ærbødigst

G. M. Noack.

Henvises til Sagen.

Den 2den September 1889.

Eug. Petersen.

Kjøbenhavn, den 3die Septbr. 1889.

Til

Politidirektøren

i Kjøbenhavn.

I Kontinuation af min Anmeldelse af 30te forrige Maaned tillader jeg mig at henlede D.H.vhd's Opmærksomhed paa en i vedlagte Nummer af „Smørtidende" indeholdt Artikel, betitlet

„Falsk", da det af den synes at fremgaa, at „Smørtidende"s Udgiver, Christian Søe, sidder inde med Oplysninger til Sagen.

Jeg behøver næppe at gjøre opmærksom paa, at det Motiv til Falskneriet, som Artiklen antager, sikkert ikke er det rigtige. Ophavsmanden maatte efter min Mening netop mest af Alt ty en Offentliggjørelse af den forfalskede Balance, da Falskneriet jo derved lige strax vilde blive opdaget og afsløret. Meningen har naturligvis været, at Balancen i Afskrifter skulde snige sig om mellem Mand og Mand og undergrave Andeelshavernes Tillid til Exportforeningen og afholde nye Medlemmer fra at indtræde.

Hvis Hans Knudsen saaledes, som jeg formoder, har været delagtig i Forfalskningen, saa har han sikkerlig kun leveret Søe en Afskrift af den falske Balance i den Overbevisning, at Søe ikke vilde have den Driftighed og Taktløshed at offentliggjøre private Folks Status, og fordi han har tænkt sig, at Noack maaske vilde blive mistroisk, naar Søe ikke ogsaa fik et Regnskab.

Ærbødigst
A. Alberti.

Henvises til Sagen.
Eug. Petersen.

For Retten mødte Høiesteretsfagfører **Alberti**, der vedtog sin Anmeldelse, idet han tilføier:

Komparenten hørte kort Tid før han fik den til Bilag A. ommeldte Meddelelse fra F. Jensen af Smørhandler Brun, Halmtorvet Nr. 8, Folkethingsmand Donnergaard, der er Medlem af Bestyrelsen i Exportforeningen, og den til Bilag B. omtalte shv. Smørhandler Hansen, at det blev omtalt blandt Folk, at der existerede et Regnskab fra Exportforeningen, der udviste et Underskud af 31,000 Kr. Komparenten, der gik ud fra, at denne Meddelelse hidrørte fra samme Kilde, troede imidlertid ikke, at dette Regnskab var en falsk Afskrift af det af Exportforeningen udsendte Regnskab, men han troede, at det, hvis det overhovedet existerede, var en Kritik af det bemeldte Regnskab. Det forekom ham nemlig utroligt og uantageligt, at Nogen kunde have den Frækhed at lade et virkeligt falsk Regnskab udgaa, da dette jo maatte opdages, og bestyrkedes Komparenten

i den Tro ved alle de Røverhistorier, der tidligere har cirkuleret mellem Smørhandlerne om Exportforeningens Virksomhed og Resultatet af denne. Der cirkulerede saaledes i Forsommeren det Rygte, at Foreningen maatte ophæve sin Virsomhed, da den havde et Underskud af noget over 160,000 Kr.

Med Hensyn til Bilagene I. og K. forklarer Komparenten, at Bilag I i Realiteten er en korrekt Gjengivelse af det rigtige Regnskab, og at en enkelt Forskjel i Sammentællingen af Summerne kan hidrøre fra, at Bilag I mulig er nedskreven af Noack efter Optegnelser af Summerne i det originale Regnskab, hvorimod Bilag K er en Gjenpart af den falske Balance. Afvigelserne ere de paa Bilag K med Blaat understregede, hvorved Komparenten bemærker, at han ikke med Bestemthed tør sige, at det er forbundet med en bestemt Hensigt, naar Summen til Inventarium i Bilag K er opført baade paa Credit- og Debetsiden med 1000 Kr. formeget, hvilket jo i og for sig ikke har nogen Indflydelse i Balancen.

Naar Noack har opgivet til F. Jensen, at der skulde udskrives 5 Kr. pr. Ko. for at dække Underskudet, er dette urigtigt, men ligger der antageligt til Grund herfor, at der er taget den Bestemmelse, at Indehaverne af allerede bestaaende Meierier paa Sjælland og omliggende Øer, der ville indtræde i Exportforeningen efter 15de Juni, skulde betale et Indskud af 5 Kr. pr. Ko. Om altsaa Noack her har gjort sig skyldig i en Usandhed, eller det beroer paa en Forveksling, kan Komparenten ikke afgjøre.

Komparenten tilføier med Hensyn til sin Samtale med Knudsen og dennes Fuldmægtig Philipsen, at Knudsen, da Philipsen kom ind, spurgte ham, om han (Philipsen) ikke havde afrevet Frimærket „paa Brevet med Regnskabet", hvortil Philipsen svarede: „Jo jeg gjorde."

Det ommeldte Brev fra „Peter Andersen, Bretved", havde Kjøbenhavns Poststempel paa Bagsiden, saa det maa have været under Postbefordrelse, og det kunde sees, at der havde været Poststempel paa Forsiden og Frimærket var revet af. Komparenten har først ved telegrafisk Henvendelse til Bretved pr. Holbæk erfaret, at der ikke der boede nogen Person ved Navn Peder Andersen,

hvorimod der boede en Indsidder ved Navn Jens Peter Andersen. Komperanten sendte saa Fuldmægtig Thøiring, Næstformand i Exportforeningen, til Bretved afvigte Søndag for at anstille Undersøgelser, hvoraf fremgik, at Jens Peter Andersen ikke var Forfatteren af Brevet til Knudsen, og oplystes det ved samme Leilighed, at Grosserer Knudsen har en Karl i Tjeneste, der er fra Bretved og hvis Navn er Jens Peter Andersen, men altid kaldes Peter Andersen.

Komparenten bemærker endnu, at shv. Smørhandler Hansen til ham under den ommeldte Samtale, udtalte, at han (Hansen) ikke vilde meddele Komparenten, hvad han vidste, idet han omtalte, at dette „kunde blive en besværlig Viden" for Komparenten; dersom han senere skulde blive stævnet som Vidne angaaende den paagjældende Sag. Han antydede ligeledes for Komparenten, at den falske Balance i sidste Instants kunde hidrøre fra Medlemmer af Exportforeningen, idet han fraraadede Komparenten at offentliggjøre Noget om Sagen, fordi dette sidste kunde kommen til at skade Exportforeningen. Komparenten udtalte da til Hansen, at han ikke stolede paa dennes Bedømmelse af Situationen eller hans Udtalelse i det hele taget, men at han, naar Hansen ikke vilde tale rent ud og saa overlade til Komparenten at gjøre, hvad denne fandt rigtig, maatte gaae ud fra, at den virkelige Sammenhæng var den, at der bag Falskneriet stod en Smørhandler, som Hansen af en eller anden privat Grund vilde skaane, uden at dette kunde vedrøre Foreningens Interesser.

Komparenten maa dog tilføie, at Hansen paa udtrykkelig Spørgsmaal om han kjendte Ophavsmanden, svarede Nei, men at Komparenten dog efter Hansens Udtalelser og hele Optræden, ikke nærede Tvivl om, at han dog vidste Beskeed.

For Retten mødte Redakteur af „Smørtidende", C. M. **Soe**, der forklarede:

Komparenten, som er en personlig Bekjendt af Grosserer Knudsen, henvendte sig i Slutningen af Juli eller Begyndelsen af August til denne, da Komparenten havde erfaret, at Smørexportforeningen havde udsendt et Regnskab over sin Virksomhed

til 1ste Juli dette Aar for at erholde et Exemplar af dette Regnskab. Nogen Tid efter, vistnok den 10de eller 11te August, vistnok samme Dag som den under Sagen ommeldte Fuldmægtig Keller havde seet bemeldte Regnskab, forevistе Knudsen saa Komparenten et Regnskab, der ganske svarede til Bilag K, der blev Komparenten forevist. Dog stod der ikke Copi paa bemeldte Regnskab. Komparenten fattede straxt Mistanke til at dette Regnskab ikke var ægte, uagtet det var underskrevet saavel med Formandens som Foreningens Revisorers Navne, idet det forekom ham ganske utroligt, at det nævnte Regnskab kunde være saa taabeligt affattet, at der samtidig med, at det viste et betydeligt Underskud, ca. 30,000 Kr., indeholdt større Gager til Formanden og Bestyrelsen, 7000 Kr. til hver. Komparenten erindrer bestemt, at han udtalte til Knudsen, at det Regnskab, Knudsen forevistе ham, maatte være urigtigt, men Knudsen udtalte gjentagne Gange, at han var overbevist om, at Regnskabet var rigtigt, ligesom han lod til at kjende Peter Andersen. Derimod tør Komparenten ikke saa bestemt som i Bilag M udtale, at Knudsen har yttret til Komparenten; at Knudsens Correspondent, nævnte Peter Andersen, havde faaet Regnskabet fra et af Smørexportforeningens Bestyrelsesmedlemmer. Derimod er Komparenten sikker paa, at Knudsen ved ommeldte Leilighed og ogsaa senere, har udtalt, at det falske Regnskab maatte stamme fra et af Smørexportforeningens Bestyrelsesmedlemmer, og antager Komparenten, at Knudsen har Hjemmel til denne Udtalelse, hvori han bestyrkes ved, at Knudsen har ladet ham forstaae, at han kunde give yderligere Oplysninger om Ophavsmanden til det falske Regnskab naar han kom i Forhør.

Komparenten bemærker, at Knudsen iøvrigt lang Tid efter, at han, som nu anført, første Gang viste Komparenten det falske Regnskab har udtalt, at han troede paa, at dette var rigtigt.

Komparenten bemærker paa Anledning, at han, naar der i Artiklen i Bilag M er udtalt, at Høiesteretssagfører Alberti skulde have været fuldstændig bekjendt med den existerende falske Balance paa et tidligere Stadium, og at Knudsen skulde have udtalt dette til Komparenten, er det forsaavidt mindre korrekt, som

Knudsens Udtalelse kun gik ud paa, at Albertis nærmeste Forretningsomgivelser vare bekjendte med, at der existerede et Regnskab som det Knudsen forevistе Komparenten, hvoraf saa Komparenten har draget den Slutning, at Alberti ikke kunde være uvidende om en Sag, der i lang Tid havde været bekjendt for hans nærmeste Forretningsomgivelser.

Naar Komparenten i Bilag M har udtalt, at Ophavsmanden til Falskneriet maatte søges i Albertis nærmeste Forretningsomgivelser, forklarer han herom, at Komparenten den Dag, han forlod Knudsen efter at have opfordret denne til at skaffe sig en Udskrift af Regnskabet, saae Knudsen løbe hen til Folkethingsmand Dønnergaard og en fhv. Smørhandler Hansen, der netop passerede Løngangsstræde, hvor Knudsen boer, og som begge, saavidt Komparenten veed, have en fremragende Stilling i Foreningens Administration, give sig i Samtale med dem, vende sig om mod Komparenten, hvoraf Komparenten sluttede, at hans Anmodning til Knudsen var Gjenstand for Samtalen mellem dem. Da Knudsen endvidere, som sagt, har ladet sig forlyde med, at det falske Regnskab stammede fra et af Exportforeningens Medlemmer, er det, at Komparenten har troet, at der paa en eller anden Maade var en Forbindelse mellem en af de nævnte Medlemmer og Gjerningsmanden til Falskneriet.

Komparenten nægter at kunne give bestemtere Oplysninger eller at have Kundskab om, hvem der har affattet den falske Balance.

For Retten mødte Handelsfuldmægtig **O. Keller,** der næst at vedkjende sig de med hans Navn underskrevne Artikler i Bilagene F og O, forklarer, at Hans Knudsen kom hen til ham paa Grosserer Kellers Kontoir, Løngangsstræde 27, hvor Komparenten er ansat som Fuldmægtig, den 10de forrige Maaned, og viste Komparenten et Regnskab som ommeldt i Bilag F, og afskrev Komparenten Regnskabet, og gjenkjender han i Bilag K den af ham tagne Afskrift. Komparenten udtalte ikke til Knudsen nogen Tvivl om Rigtigheden af bemeldte Regnskab, men en paa Kontoret tilstedeværende Landmand J. C. Jensen udtalte, som Komparenten bestemt erindrer, til Knudsen, om han var sikker

paa, at Regnskabet var rigtigt, „da han ellers hellere maatte putte det i Lommen igjen". Knudsen udtalte da, at han var overbevist om, at Regnskabet var rigtigt, og gik Knudsens Udtalelse ud paa, uden at Komparenten kan huske de enkelte Ord, at han havde Regnskabet fra en Andelshaver i et Meieri. Komparenten kunde ikke være i Tvivl om, at denne Andelshaver maatte være i Exportforeningen, da Knudsen netop udtalte, at Vedkommende ikke var i Bestyrelsen, og derfor ikke havde kunnet sende Knudsen et trykt Regnskab, men kun en Afskrift. Komparenten saae ogsaa et Brev fra den ommeldte Andelshaver; han kan ikke nu huske, hvad Navn der stod under Brevet, men veed nok nu fra Bladene, at han heed Peter Andersen; derimod erindrer han, at Stedet, hvor denne Brevskriver boede, var afklippet.

Komparenten fik det bestemte Indtryk af Knudsens Udtalelse, at Knudsen kjendte denne Peter Andersen, og tidligere havde gjort flere Forretninger med ham; dog erindrer Komparenten ikke de Ord, Knudsen i saa Henseende benyttede sig af.

Komparenten tilføier paa Anledning, at han strax efter at have faaet ovennævnte Meddelelse af Knudsen, telefonerede denne paa Knudsens gjentagne Opfordring til Noacks Kontoir, hvor han talte med Noacks Broder, hvorpaa der blev spurgt, om Noack kunde faa en Afskrift af Regnskabet, hvilken saa ogsaa Komparenten samme Dag leverede til et fra Noacks Kontor sendt Bud. Komparenten meddelte næste Dag til Fuldmægtig Hansen hos Høiesteretssagfører Alberti, at Komparenten havde seet et Regnskab, der viste betydelig Understud og hvorpaa var opført Gager paa 7000 Kr. til Formanden og Bestyrelsen, og at dette Regnskab var underskrevet med Albertis og Revisorernes Navne. Da Fuldmægtig Hansen hertil udtalte, at dette Regnskab maatte være falsk, bemyndigede Komparenten Hansen til at meddele Alberti, at der existerede et falsk Regnskab, men bad Komparenten sit Navn fortiet overfor Alberti, idet han dog lagde til, at han var villig til, naar han blev overbevist om, at det Regnskab, han havde seet, var falsk — naturligvis ved Forevisningen af

det rigtige Regnskab — da at meddele, hos hvem han havde seet det mulig forfalskede Regnskab.

Komparenten gik næste Dag (Mandag) op paa Noacks Kontor for at meddele, hvad han havde erfaret af Fuldmægtig Hansen, men traf ingen af Cheferne hjemme. Senere paa Dagen henvendte saa Noack sig pr. Telefon til Komparenten og fik Meddelelse om Indholdet af Komparentens Samtale med Hansen og erindrer Komparenten, at Noack da udtalte: „Saa tør man vel ikke bruge det" (Regnskabet).

Komparenten har iøvrigt ogsaa omtrent samtidigt meddelt Knudsen Resultatet af Samtalen med Fuldmægtig Hansen, men kan Komparenten ikke bestemt huske, om Knudsen desuagtet fastholdt, at Regnskabet var rigtigt, eller om han havde Tvivl herom.

Komparenten kan ikke meddele nogensomhelst Oplysning om hvem der har lavet det falske Regnskab, eller i hvad Hensigt det er skeet; han er mest tilbøielig til at tro, at Hensigten dermed ikke har været, at skade Exportforeningen, men nærmest at mystificere En eller Anden.

For Retten mødte Bogholder for Smørhandler Knudsen **H. A. Philipsen**.

Dommeren fremlagde den under Sagen ommeldte falske Balance under S og det fra Peter Andersen skrevne Brev, som han underhaanden havde affordret Knudsen, under T, samt Convoluten til Brevet under U.

Komparenten **Philipsen** gjenkjender Bilagene S—U og forklarer nærmere, bethdet Vidnepligten, at det ikke er Komparenten, der har afrevet Frimærket paa Bilag U, som han erindrer havde Poststemplet „Leire". Han samler paa Frimærker, og pleier at tage Frimærker af Breve, der kommer i Forretningen, og vilde ogsaa have aftaget Frimærket paa Bilag U, men Knudsen sagde til ham, at det var ikke værd, hvorfor Komparenten opgav det. Hvem der har taget det af, veed Komparenten ikke. Knudsen afklippede i Komparentens Overværelse ovenpaa Bilag T Afsendelsesstedet Bretved og udtalte Knudsen, at han gjorde det fordi han antog, at Brevet hidrørte fra Sognefoged

Anderſen i Bretved og Brevſkriveren havde, ſom det fremgik af Bilag T, ønſket at være ukjendt. Komparenten tilføier, at Knudſen kom ind med Bilagene S—U fra Gaden, men om han der fik det af et Poſtbud, veed Komparenten ikke; derimod havde Knudſen baade Brevet og Regnſkabet i Haanden, da han kom. Knudſen har ganſke viſt en Karl ved Navn Peter Anderſen, eller rettere Lars Peter Anderſen, der viſtnok er fra Bretved, men er Komparenten overbeviſt om, at denne Peter Anderſen ikke har affattet Bilagene S og T, idet Komparenten kjender hans Skrift, og troer Komparenten heller ikke, at nævnte Peter Anderſen er delagtig i det paſſerede paa nogen anden Maade. Komparenten veed ikke, hvem Knudſen har ſkrevet til, for at faae Exportforeningens Regnſkab pr. 1ſte Juli, og er der ialtfald ikke indført Breve af denne Slags i Forretningens Copibog. Efter Komparentens Mening troede Knudſen fra først af, at Bilag S. var en rigtig Afſkrift, men efterat have talt med Fuldmægtig Keller har Knudſen udtalt ſig tvivlende i ſaa Henſeende.

Komparenten nægter paa det Beſtemteſte enhver Deelagtighed i det begaaede Falſk og kan ikke meddele nogen Oplysning om, hvem der har begaaet det, ligeſom han ikke har nogen Mening om der herved er tilſigtet at ſkade Exportforeningen eller at myſtificere En eller Anden.

Komparenten tilføier nu paa Anledning, at han ganſke viſt i Sagfører Albertis Overværelſe paa Knudſens Spørgsmaal, om Komparenten havde afrevet Frimærket paa Bilag U, har ſagt Ja til dette, men gjorde Komparenten dette, fordi han meente, at han ikke ſkyldte Alberti noget Regnſkab for Sagens Sammenhæng, hvorfor han bejaede ſin Principals Foreſpørgſel.

For Retten mødte Grosſerer **Hans Knudſen** Longangsſtræde Nr. 39, der, næſt at vedkjende ſig de fra ham hidrørende Inſerater i Bilagene N og P, forklarer at Redaktør Søe engang i Begyndelſen af Auguſt Maaned henvendte ſig paa Komparentens Kontoir i Longangsſtræde for at faae Komparenten til at ſkaffe det Regnſkab, ſom Smørexportforeningen havde udſendt i Begyndelſen af Juli, rimeligvis, fordi Komparenten kjendte flere Medlemmer af Smørexportforeningen. Komparenten lovede Søe at

gjøre sig Umage herfor, og da Folkethingsmand Dønnergaard og en shv. Smørhandler Hansen, som ere ansatte i Exportforeningens Tjeneste, i samme Øieblik passerede Løngangsstræde, gik Komparenten hen til dem, og meddelte dem Sos Ønske og opfordrede Dønnergaard til at skaffe Komparenten et Regnskab, hvilken Opfordring Komparenten dog fremsatte i en spøgefuld Tone og ikke troede, at Dønnergaard vilde følge. Dønnergaard svarede ligeledes paa en spøgende Maade, at han skulde see, hvad han kunde gjøre. Foruden Dønnergaard har Komparenten kun henvendt sig til Meierist Christensen, Ørslev Andeelsmeieri ved Slagelse, Meieristen paa Andeelsmeieriet Idestrup paa Falster, samt til Andeelsmeieriet i Hjørlunde, til de 2 sidste mundtlig, men til Christensen skriftlig. Et Par Dage efterat Komparenten havde havt Samtalen med Dønnergaard fik han Brevet T med Regnskabet S, hvilke Ting han modtog af Postbudet paa Gaden. Konvoluten U havde Poststemplet „Leire", og er det Komparenten selv, der har afrevet Frimærket med Stemplet kort før han viste Brevet til Keller. Komparenten rev Frimærket af, fordi han ikke vilde have, at Nogen skulde see Afgangsstemplet, ligesom han ogsaa afklippede Ordet Bretved paa Bilag T, begge Dele fordi han, der, som han paastaaer, troede, at Regnskabet S var ægte, og hidrørte fra Sognefoged Andersen, Bretved, ikke ønskede, at det skulde opdages, hvorfra Komparenten havde det og Andersen derved mulig komme i Forlegenhed. Komparenten gjentager, at han var overbevist om, at Regnskabet S var en rigtig Gjenpart af det originale Regnskab, og da han saae Albertis og Revisorernes Navne paa det, troede han, at det var udskrevet efter det originale Regnskab, og det faldt ham ikke ind, at der kunde være gjort Tilføininger eller Forandringer i det originale Regnskab. Komparenten har, efter at han har faaet Vished om, at der er foregaaet Forfalskninger i Afskrift S, troet, at det var Folkethingsmand Dønnergaard, der stod bag ved Forfalskningen og Affendelsen af Bilag S, og han erkjender, at det er Dønnergaard, han har tænkt paa, naar han til Sø har meddelt, at han formodede, at Peter Andersen havde Regnskabet fra et af Exportforeningens Bestyrelsesmedlemmer. Komparenten

paaſtaaer imidlertid, at han ikke har Andet for, at Regnſkabet S hidrører fra Dønnergaard, end at Convoluten bar Stemplet „Leire" og altſaa maatte være indleveret paa Leire Station, og han antager fremdeles, da han, ſom ſagt, ikkun har talt til de nævnte 4 Perſoner om at ſkaffe ſig Exportforeningens Regnſkab, og de 3 af Komparenten nævnte Perſoner bo langt fra Leire Station, at det er En eller Anden, der boer i Nærheden af nævnte Station, ſom Dønnergaard, der ſelv boer i Nærheden af Leire Station, har formaaet til at ſkrive Brevet T og ſende dette tilligemed Regnſkabet S, og dette er ſaameget mere ſikkert, ſom Komparenten fik Bilagene S—U ſaa hurtigt efter, at have talt med ovennævnte Perſoner, at disſe ikke kunde have været i Omegnen af Leire og derfra faaet Regnſkabet og Brevet expederet. Komparenten har ganſke viſt talt 2 Gange med Dønnergaard om Sagen, efterat Alberti havde faaet trukket den frem, og opfordret ham til at opgive, hvem Peter Anderſen er, det vil ſige, den Mand, ſom Dønnergaard har faaet til at ſkrive Bilagene S—U, men Dønnergaard har ikke rigtig villet indlade ſig paa at tale om denne Sag, ryſtet paa Hovedet og ſagt, at han ikke kjendte Noget til det o. ſ. v. Komparenten paaſtaaer, at han ikke kan give yderligere Oplysninger i Sagen, navnlig om hvem der har affattet Bilagene S og T, og han har ſigtet til det nu meddelte, naar han til Alberti og i Bladene har ladet ſig forſtaae med, at han kunde meddele yderligere Oplysninger. Komparenten paaſtaar gjentagende, at han troede, at Bilagene S og T vare rigtige, da han modtog dem og viſte dem til Sø og Keller, men at han et Par Dage efter Modtagelſen fik Tvivl om Rigtigheden af dem, da han nemlig havde ſeet, at Haandſkriften ikke var Sognefoged Anderſens, Bretved, fra hvem han troede de hidrørte.

Med den under Sagen omhandlede Smørhandler Hanſen paaſtaar Komparenten ikke at have talt om Sagen. Han erkjender Rigtigheden af Komparenten Kellers Forklaring, at han til denne og J. C. Jenſen udtalte, da Jenſen yttrede Tvivl om Regnſkabets Rigtighed, at han var ſikker herpaa, da han havde Afſkrift fra en Andeelshaver i et Meieri, idet Komparenten

underforstod, at denne skulde have det fra et Bestyrelsesmedlem, men paastaar Komparenten vedblivende, at denne Udtalelse fra ham fremførtes i god Tro, idet han, som sagt, troede, at de tinævnte Bilag S—U hidrørte fra Sognefoged Andersen, Bretved, der er Andelshaver i Meieriet i Bretved.

Det blev foreholdt Komparenten, at det jo maatte vække hans Mistanke, at Poststemplet paa Bilag U var „Leire", idet han jo maatte vide, at Bretved ikke laae ved denne Station, og erkjender han ogsaa, at han vidste, at Bretved laae ved en anden Station, vistnok ved Tølløse, men han paastaaer, at han ikke tænkte derpaa.

Det blev endvidere foreholdt Komparenten, at det syntes at maatte vække Tvivl hos ham om Rigtigheden af Regnskabet S, at der var opført Lønninger, 7000 Kr. til Formanden og 7000 Kr. til Bestyrelsen, men Regnskabet viste et Underskud af 31000 Kr., og han erkjender ogsaa, at dette faldt ham lidt mistænkeligt, men han paastaaer dog, at han troede, at Bilag S var en rigtig Afskrift og at der ingen Forfalskninger var foregaaet deri.

Foreholdt, at det efter Brevet T seer ud, som om det lovede Regnskab først skal komme senere, paastaaer Komparenten, at Bilagene S og T fulgtes ad.

Foreholdt, at det maatte være ham særlig mistænkelig, at det i Bilag T tales om, at dette — efter Komparentens Forklaring ogsaa Regnskabet — fremsendes som Svar paa et Brev fra Komparenten, hvori denne meget ønsker, at faa Exportforeningens Regnskab i Hænde, da Komparenten jo maatte vide, efter sin Forklaring idag, at han ikke havde skrevet til Nogen ved Navn Peder Andersen, udsiger Komparenten, at han ikke fattede Mistanke af denne Grund, fordi han troede, at det var en ukorrekt Udtryksmaade i Brevet, som alene skulde sigte til, at han havde talt til Dønnergaard om at skaffe sig Regnskabet

Det blev endelig foreholdt Komparenten, at det synes at tyde paa, at han har vidst Besked om det begaaede Falsk, at han har afrevet Postfrimærket og afklippet „Bretved" i Bilag T, men Komparenten paastaaer, at han gjorde dette alene fordi Peter Andersen havde anmodet ham om, ikke at blive nævnet,

hvilket han saa ikke vilde gjøre, tilmed da han vidste, at Medlemmerne i Exportforeningen ikke maatte give nogen Oplysning om Regnskabet til Uvedkommende.

Komparenten blev derefter sat under Anholdelse Kl. $5^1/_2$.

Forhøret udsat

F. Kattrup.

Fuglsang Em. Lassen

Vidne. cst.

Den 10de Septbr. 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte shv. Smørhandler **Anders Hansen,** der paa Forehold af Sagen, særlig Bilagene S og P, forklarer, at han ingensomhelst Deel har havt hverken med Raad eller Daad i Tilveiebringelsen af de ommeldte Dokumenter.

Komparenten blev derefter bethdet, at han afgav Forklaring som Vidne, og opfordret til at udsige, hvad han vidste om de ommeldte Dokumenters Tilbliven, hvorefter han afgav Følgende:

Engang i Begyndelsen af forrige Maaned, vistnok en Onsdag eller Torsdag, meget muligt den 7de eller 8de, kom Komparenten sammen med Donnergaard gjennem Løngangsstræde for at gaae til Stationen. Grosserer Knudsen kom da skraaende over Gaden til dem, og idet han pegede paa en Mand, som gik ned ad Vandkunsten til, og hvem han senere sagde var Redakteur Sø, udtalte han, at „han" stadig spørger om det Regnskab, Exportforeningen har udsendt. Komparenten tør dog ikke bestemt fasthholde, at Ordet „stadig" blev brugt. Knudsen talte tillige om, at „de dernede", hvorved Komparenten forstod Smørhandlerne paa Gammel Holm, sagde, at „de", hvorved Komparenten forstod Exportforeningen, jo havde havt et Tab af flere Tusinde Kr. Komparenten troer, uden dog at kunne sige det bestemt, at Knudsen sagde nogle og tredive Tusinde Kr. Knudsen sagde videre: „Jeg, eller vi kjende jo nu det rigtige (Regnskab), men havde man blot nu et saadant Regnskab ude fra Landet, der noget nær passede med, hvad „de selv" siger, eller ialtfald udviste et Underskud, men hvorledes skal man faa et saadant?"

Komparenten hørte ikke, at Dønnergaard udtrykkelig lovede at skaffe Knudsen et Regnskab, og var Komparenten meest tilbøielig til at antage, at Knudsens Hensigt var at spille Smørhandlerne paa Gammel Holm et Puds, og bemærker Komparenten, at efter hans Opfattelse talte baade Knudsen og Dønnergaard paa en spøgende Maade om Sagen. Komparenten bemærker, at han selvfølgelig ikke nu kan erindre Ordlyden af Samtalen, men vare Ordene enten de, som han ovenfor har omforklaret, eller ialtfald givende ganske den samme Mening, og faldt ialtfald en Udtalelse fra Knudsen om, at han kjendte det rigtige Regnskab, saa Komparenten kan ikke tænke sig andet, end at Knudsen ved at ønske sig et Regnskab med Underskud eller et Regnskab med den Balance, der gik Rygter om paa Gammel Holm, tilsigtede at spille enten Søe eller Smørhandlerne paa Gl. Holm et Puds.

Dønnergaard spurgte paa Veien til Stationen Komparenten om, hvad Knudsens Mening kunde være med, at han vilde have et saadant Regnskab. Komparenten kan ikke huske, hvilke Yttringer der iøvrigt faldt paa Veien mellem ham og Dønnergaard, men han kan huske, at der ikke blev taget nogen Bestemmelse om at sende Knudsen det ønskede Regnskab.

Nogle Dage efter meddeelte Dønnergaard Komparenten, at han havde sendt eller foranstaltet sendt Knudsen det af denne ønskede Regnskab, og udtalte Dønnergaard samtidig, „lad os nu see, hvad han, d. v. s. Knudsen, vil bruge det til, eller tør bruge det til.“ Dønnergaard har tillige meddeelt Komparenten, at han havde ladet en hos ham værende Bestyrer Thomsen afskrive eller afsende Regnskabet til Knudsen. Komparenten har ikke seet Bilag S, men formoder i Henhold til det Anførte, at det er det, som Thomsen har sendt. Komparenten er efter Dønnergaards Udtalelse til ham forvisset om, at Dønnergaard ikke har havt til Hensigt at skade Exportforeningen ved at sende Knudsen det omtalte Regnskab, men har Dønnergaard sagt, at han sendte Knudsen Regnskabet for at see, hvad Brug Knudsen vilde gjøre af det.

Saa mødte Folkethingsmand **Hans Dønnergaard**, Ousager pr. Lejre, der paa Forehold af det Fremkomne forklarer:

Bilagene S og T ere skrevne af Komparentens Avlskarl Jørgen Thomsen og tilstillet af Komparenten Grosserer Knudsen med Posten, uden at Komparenten dog er istand til at sige, om han selv har indleveret dem paa Poststationen i Leire, hvilket han dog i og for sig antager for sandsynligt, da Komparenten hver Lørdag Morgen tager til Roeskilde i Sparekassеanliggender. Komparenten traf en Dag i Begyndelsen af forrige Maaned, vistnok den 7de eller 8de August, Knudsen i Løngangsstræde, da Komparenten gik til Stationen sammen med Komparenten Hansen, og udtalte Knudsen, der skraaede over Gaden, idet han pegede ad en Mand, der gik ned ad Vandkunsten til, at denne Mand, hvem Knudsen navngav som Redaktør Sø ved „Smørtidende", havde været nede hos Knudsen og villet have, at denne skulde skaffe det Regnskab, som Smørexportforeningen havde udsendt i Juli Maaned. Knudsen tilføiede Noget om, at „de" løb hos ham og vilde have dette Regnskab, og at „de dernede" troede, at bemeldte Regnskab udviste et betydeligt Underskud. Komparenten opfattede Ordene „de" og „dem" som sigtende til Smørhandlerne paa Gammel Holm, som Komparenten ved altid har havt travlt med Exportforeningens Virksomhed og Stilling. Knudsen udtalte, at han selv kjendte Exportforeningens Regnskab, idet han sagde, „jeg kjender jo selv godt Regnskabet", eller noget Lignende, „men de dernede troer jo, at der er et betydeligt Underskud. Kunde man nu blot faae en Mand ude fra Landet til at sende dem et saadant Regnskab". Komparenten, der blev overrasket over denne Begjæring fra Knudsen, i hvilken Henseende han bemærker, at Knudsen enten under samme Samtale eller tidligere havde udtalt til Komparenten, at han — Knudsen — vidste, at Exportforeningens Regnskab udviste et Overskud af 2700 Kr. Komparenten, der retter dette til, at han er vis paa, at det var før den nævnte Samtale, Knudsen udtalte sig, som anført — svarede hverken Ja eller Nei til Knudsens Begjæring. Komparenten kan ikke sige, at han opfattede Knudsens Hensigt, som om denne gik ud paa at narre Redaktør Sø eller Smørhandlerne paa Gammel Holm; derimod stod det ganske klart for Komparenten, at Knudsen ønskede en urigtig Balance og et urigtigt Regnskab. Da Kompa-

renten var usikker paa, om Knudsen tilsigtede med sit Forlangende om at faae et urigtigt Regnskab, at benytte dette til at skade Exportforeningen eller til at narre dennes Konkurrenter, var det, at han besluttede sig til at sende Knudsen et urigtigt Regnskab for at see, hvad denne vilde gjøre med det. Komparenten udtalte ogsaa til Komparenten Hansen, efter at de vare skiltes fra Knudsen, at han ikke kunde vide, hvad „de" nu vilde med Regnskabet, eller hvad „de" nu havde for med Exportforeningen eller noget Lignende. Efterat Komparenten nu var kommen til sit Hjem, skrev Komparenten et Regnskab som Bilag S og et Brev som Bilag T, som han derefter lod fornævnte Thomsen afskrive, og vedkjender Komparenten sig disse Dokumenter, ligesom Komparenten vedkjender sig Convoluten U, hvorpaa Udskriften ligeledes er skrevet af bemeldte Thomsen.

Komparenten paastaaer, at Knudsen ikke kunde være i Tvivl om, at Regnskabet S var urigtigt og ingen Gjenpart af det originale Regnskab fra Exportforeningen, i hvilken Henseende han bemærker, at han indsatte de 2 Poster til Formanden 7000 Kr. og til Bestyrelsen 7000 Kr., som det maatte være Knudsen klart, vare urigtige, og, som Komparenten tilføier, ogsaa Andre, til hvem Knudsen maatte vise det til, idet Komparenten netop offentlig i Bladene i en tidligere Debat med Folkethingsmand Tutein fra Høgholt havde fremhævet, at Bestyrelsen af Exportforeningen var ulønnet. Ligeledes opførte Komparenten i den Hensigt, at Knudsen ikke skulde være i Tvivl om, at Bilag S var urigtig, et Underskud af over 31,000 Kr., **idet Knudsen maatte vide i Henhold til det ovenfor Anførte, at dette var urigtigt, og at Exportforeningen havde Overskud.**

Endelig paastaaer Komparenten, at han paa Bilag T anførte „Bretved" som Udstedelsesstedet for Bilag T, fordi han vidste, at Knudsen var bekjendt i Bretved, og derfor, naar han faae Brevet afsendt fra Leire Poststation, ikke et Øieblik skulde kunne være i Tvivl om, at Brevet var fingeret. Komparenten gav ligeledes Brevet Underskrift: „Peter Andersen", som det forekom Komparenten, at Knudsens Karl heed, ligesom at bemeldte Karl var fra Bretved, for at Knudsen ikke skulde være i Tvivl

om Urigtigheden af Bilag S. Komparenten mener iøvrigt heller ikke, at nogen af Smørhandlerne kunde blive narret med Bilag S, idet disse vel kjendte Foreningens Stilling efter det rigtige Regnskab, i hvilken Henseende Komparenten bemærker, at han har meddeelt Grosserer John Andrew, dennes Fuldmægtig Madsen og en Smørhandler Brun paa Halmtorvet og muligt til Flere, at Foreningens Status viste Overskud, uden at han dog mener at have anført bestemte Tal. Komparenten paastaaer, at han har afgivet en fuldstændig sandfærdig Forklaring, og at han ikke har tilsigtet at skuffe Knudsen med den falske Status.

Paa Spørgsmaal om, hvorfor han ikke har sat Høiesteretssagfører Alberti ind i Sagens Sammenhæng og derved muligt undgaaet en kriminel Undersøgelse, bemærker han, at Debatten var begyndt i Bladene, før Komparenten fik Noget at vide om den*). Komparenten har ikke hørt, at en Afskrift af Bilag S circulerede mellem Smørhandlerne, men tvertimod, at „Smørtidende" ikke havde villet optage det, hvorefter han anseae Sagen for bortfalden.

Komparenten paastaaer, at han sendte Knudsen Bilag S, fordi han vilde see, hvad man fra Smørhandlernes Side tilstræbte overfor Foreningen, og hvad Knudsen vilde med Regnskabet.

Anholdte**) var fremstillet.

For Retten mødte fhv. Landmand **J. C. Jensen** der gjenkjendte Anholdte og blev gjenkjendt af ham.

Anholdte afført.

Komparenten forklarer, at han en Dag i Begyndelsen af August Maaned, meget muligt den 10de August, var inde i Grosserer Kellers Kontoir, Løngangsstræde Nr. 27, da Knudsen kom derind og foreviste Komparenten og den under Sagen mødte Fuldmægtig Keller Bilagene S og T, som Komparenten gjenkjender. Det var Meningen af Knudsens Udtalelse, at han vilde vise Bilagene S og T til Andre — navnlig blev

*) urigtigt, se senere Forklaringer.
**) Knudsen.

Grosserer Noacks Navn nævnet. Komparenten, der strax fik Mistanke om, at Bilag S var urigtigt og en falsk Gjengivelse af det originale Regnskab — hvilket Komparenten navnlig sluttede sig til af, at der var opført en Underbalance af ca. 31,000 Kr., idet det forekom ham utroligt, at en Forening der kun havde bestaaet $^1/_2$ Aar, kunde udsende et Regnskab med nævnte Underbalance, da Foreningen, som Komparenten udtrykker sig, saa kunde lukke med det samme — opfordrede Knudsen til at stikke Regnskabet i Lommen igjen og ikke vise det til Nogen. Knudsen erklærede imidlertid, at det var ligemeget, om Regnskabet var rigtigt eller ei, for han havde sin Hjemmelsmand, og lod derefter Keller ringe i Telefonen efter Noack. Komparenten, der kjender Anholdte og altid har anseet ham for en hæderlig Mand, troer, at Knudsen fra Begyndelsen af troede paa Regnskabets Rigtighed, ialtfald udtalte han den Yttring, at han havde sin Hjemmelsmand til Regnskabet med en saadan Bestemthed, at Komparenten fik det Indtryk, at Knudsen stod i den Tro, at han havde Regnskabet fra en Mand, der kunde have det rigtige Regnskab, og at Knudsen ogsaa havde faaet det rigtige Regnskab. Senere har Knudsen ganske vist udtalt sig tvivlende om Regnskabets Rigtighed, uden at Komparenten kan sige noget Nærmere om Tidspunktet, naar dette skete. Mulig har det først været, efterat der var kommet Diskussion i Bladene om Sagen.

Anholdte*) blev fremstillet og foreholdt de af Komparenterne Hansen og Donnergaard afgivne Forklaringer, men nægter han disses Rigtighed, idet han navnlig bestemt nægter, at have brugt Yttringer, der kunde give Donnergaard den Tro, at Anholdte ønskede et urigtigt Regnstab. Anholdte nægter bestemt, at han, da hans nævnte Samtale med Donnergaard fandt Sted, havde seet noget Regnskab fra Exportforeningen, og han nægter bestemt, at han har udtalt til Donnergaard, at han vidste, at Exportforeningens Regnskab viste et Overskud af 2700 Kr.

Anholdte forklarer paa Anledning, at han antog, at So

*) Knudsen.

forlangte Exportforeningens Balance for at offentliggjøre denne, men So har ikke udtrykkeligt udtalt dette til Komparenten.

Det blev foreholdt Anholdte, at han dog ikke kunde antage, at Brevet var fra Andersen i Bretved, da han jo slet ikke havde henvendt sig til denne om Regnskabet, men forklarer Anholdte, at han antog, at Andersen havde sendt Brevet efter Opfordring af Donnergaard. Anholdte erkjender, at han vel vidste, at Bretved ikke laa ved Leire, idet han har korresponderet med Andersen tidligere og ogsaa selv været i Bretved, men han paastaaer, at han antog, at Andersen havde afleveret Brevet paa Leire Station. Komparenten paastaaer, at han først klippede Bretved af paa Bilag T og derefter rev Fimærket af paa Bilag U.

Det blev foreholdt Anholdte, at det synes urimeligt, at han vilde afrive nævnte Frimærke for at hindre, at det blev opdaget, at Brevet og Balancen var fra Sognefoged Andersen i Bretved, idet Ingen kunde falde paa, at Peter Andersen i Bilag T var Sognefogden i Bretved, naar Leire Poststempel stod paa Konvoluten.

Anholdte paastaaer imidlertid, at det ikke var for at skjule, at Bilagene S og T hidrørte fra Donnergaard, at han afrev Frimærket, og at han i det Hele ikke tænkte paa, at Frimærket netop ikke pegede paa Sognefoged Andersen, hvis det var blevet siddende.

Han paastaaer, at han afklippede „Bretved" og afrev Frimærket ene af den Grund, at han vilde hindre, at det blev opdaget, at Sognefoged Andersen havde givet ham en Balance, hvilket han ikke antog, at Andersen var berettiget til, og han nægter bestemt, at han foretog de nævnte Handlinger, fordi han antog at Balancen var falsk, og vilde hindre Efterforskning af Ophavsmanden til Falskneriet.

Anholdte paastaaer, at han har ladet Frimærket ligge paa sin Pult, og mener, at det maa være i Philipsens Frimærkesamling.

Anholdte forklarer, at naar han ikke har meddeelt Keller, So eller Noack, at Balancen var falsk, hidrører dette fra, at

han havde erfaret, at Keller havde faaet Kundskab herom af Albertis Fuldmægtig. Det er ikke Komparenten men Keller, der har sagt til Sø, at Albertis Forretningspersonale var bekjendt med Sagen; han har slet ikke talt med Sø om denne Sag, siden denne den 11te August var hos Komparenten og saae Balancen. Anholdte har ikke sagt til Sø eller nogen Anden, at den falske Balance oprindelig stammede fra et af Exportforeningens Medlemmer; derimod er det rigtigt, at han har sagt til Keller, at han var vis paa, at Bilag S var rigtig, fordi han havde det fra en Andelshaver i et Meieri, og har han derved ment Hans Andersen, der er Andelshaver i Bretved Meieri. Det er rigtigt, som af Anholdte anført i Bilag N, at han fraraadede Sø at benytte Bilag S, da han — Anholdte — tvivlede om dens Rigtighed.

Anholdte vedbliver bestemt sin Benægtelse af, at han har haft nogen Andel i selve Forfærdigelsen af Bilagene S og T, og han nægter ligeledes, at han paa nogen Maade har opfordret Donnergaard til at skaffe sig en falsk Balance, eller brugt Yttringer, Donnergaard kunde forstaa paa den Maade; det var tværtimod Anholdtes Mening, at faae en Afskrift af den rigtige Balance. Han paastaar ogsaa, at han, da han viste den til Keller og J. C. Jensen troede, at den var ægte, og at han først den næste Dag havde Tvivl om, at den var rigtig, navnlig paa Grund af de store Gager, der vare opførte i den til Bestyrelsen og til Formanden, samt det store Beløb, hvortil Varebeholdningen var ansat. Albeles vis paa, at den var falsk, blev han først nogen Tid efter, da han opdagede i sin Correspondance Breve fra Hans Andersen, Bretved, hvorved han saa dennes Haandskrift, og at hans Navn ikke var Peter Andersen.

Anholdte nægter bestemt, at han har vist den falske Balance til Andre end Keller og Søe, samt den tidligere under Sagen ommeldte L. C. Brun paa Halmtorvet, men skete dette først efter, at Sagen havde været omtalt i Bladene, og Enhver vidste, at Balancen var falsk.

Anholdtes Anholdelse blev derefter hævet.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Fuglsang, Em. Lassen,
Vidne. cst.

Den 13de Septbr. 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte Grosserer **Lars Emil Brun** Halmtorvet 14, der forklarede, at Dønnergaard, efter at Sagen med den falske Balance var omtalt i Bladene, har udtalt til Komparenten, at det blev en gal Historie for Knudsen, fordi denne havde forlangt en falsk Balance af Dønnergaard i Vidners Overværelse, hvilket Dønnergaard udtalte, at Knudsen aldrig kunde slippe fra. Komparenten forstod ganske vist Dønnergaard saaledes, som om denne havde havt Deel i den falske Balances Tilblivelse, men udtalte Dønnergaard ikke dette direkte, og eiheller talte han Noget om, hvad Meningen var med at spille en saadan falsk Balance i Hænderne paa Knudsen, eller hvad denne skulde bruge den til. Det har ganske vist været Komparentens Mening og Opfattelse, at Meningen med at tilstille Knudsen den falske Balanee var, at „de paa Gammelholm" skulde skuffes ved den falske Balance, men har Dønnergaard og Hansen ikke udtalt til Komparenten, at dette var Meningen med Affattelsen af hemeldte Balance.

Komparenten aftraadt.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Fuglsang, Em. Lassen,
Vidne. cst.

Samme Dag.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany **Smørsmager Hansen** og Grosserer **Hans Knudsen**.

Komparent Hansens Forklaring blev gjennemgaaet med ham paany, forsaavidt angaar Samtalen mellem Knudsen og Dønnergaard den 7de eller 8de Auguft, og vedbliver Kom-

parenten, at denne Forklaring er rigtig i Et og Alt, idet han navnlig bestemt erindrer, at Knudsen udtalte, at han kjendte det rigtige Regnskabs Resultat, hvilket Knudsen iøvrigt en Gang før har udladt sig med til Donnergaard i Komparentens Overværelse, og ligeledes, at Knudsen ønskede et Regnskab med Underbalance, og altsaa et urigtigt Regnskab. Derimod var der selvfølgelig ingen Tale om, at dette Regnskab skulde være underskrevet af Formanden eller Revisorerne i Exportforeningen.

Komparent **Knudsen** blev foreholdt denne Forklaring. Han forklarer, at han ikke før sin Samtale med Donnergaard har seet det rigtige Regnskab. Han havde hørt modstridende Rygter om dettes Resultat, idet der snart var sagt, at det havde givet Overskud, snart, at der var et stort Underskud. At der var Overskud havde navnlig en Meierist fra Idestrup udtalt sig om til Komparenten omtrent samtidig med, at Komparenten havde Samtalen med Donnergaard den 7de eller 8de August. Komparenten forklarer efter nogen Vaklen, at han ikke tror under nævnte Samtale med Donnergaard at have sagt til denne, at han vidste, at nævnte Regnskab viste Overskud. Han paastaar bestemt, at han ikke sagde, at Regnskabet skulde vise Overskud af 2700 Kr. Han kan slet ikke mindes at have omtalt til Donnergaard, at Regnskabet skulde vise Overskud, men tør dog ikke bestemt benægte at være kommen med en saadan Yttring. Han troer heller ikke tidligere at have udtalt sig saaledes til Donnergaard, men bestemt benægte det tør han ikke.

Derimod nægter Komparenten bestemt, at han har anmodet Donnergaard om at skaffe sig et Regnskab med Underbalance, eller med en saadan Underbalance, som Rygtet gik paa Gammelholm, eller kort sagt brugt nogensomhelst Yttring, der gik ud paa at Donnergaard skulde sende ham et Regnskab, som udviste Underbalance, og skulde være sendt eller underskrevet af „en Mand paa Landet" eller „være ude fra Landet".

Komparenten **Hansen** fastholder i saa Henseende sit Tidligere, idet han dog bemærker at han ikke tør paastaa, at Knudsen forlangte et urigtigt Regnskab af Donnergaard, men Knudsen ønskede sig et saadant Regnskab „ude fra Landet", og fastholder

Komparenten i den Henseende sin Forklaring i Retsmødet den 10de Ds. og erklærer sig villig til at bekræfte sin Forklaring i saa Henseende.

Dommeren afsagde derefter følgende

Kjendelse:

Da Grosserer Hans Knudsen Sørensen er mistænkt for Medvirkning i Falsk, og det til Sagens Undersøgelse fandtes nødvendigt at sikre hans Tilstedeværelse og hindre ham fra Samkvem med Andre, bekræftedes Arrest paa hans Person, hvilket blev ham bekjendt.

Arrestanten beder tilført, at han formener, at Komparenten Hansen har forklaret urigtigt for Retten og efter Conferencen med Donnergaard.

Afført.

Komparenten*) tilføjer paa Anledning at, da han og Donnergaard fulgtes til Stationen efter Samtalen med Knudsen — de tog begge med Jernbanen, men hver sin Vei — **udtalte Donnergaard sin Tvivl om, hvad Knudsen egentlig vilde med et saadant Regnskab,** som de begge gik ud fra — som sagt — at Knudsen vilde have urigtigt, **om han vilde drive Spog med det eller om det var et nyt Middel til at komme Exportforeningen til Livs med.** Komparenten tilføier, at deres Tale bl. A. gik ud paa, om man ogsaa kunde stole paa, at Knudsen vilde, som hans Udtalelser gav Anledning til at tro, bruge et saadant urigtigt Regnskab til at fixere Smørtidende med eller gjøre anden — for Exportforeningen skadelig — Brug deraf. Der blev ogsaa talt om som en Mulighed, at opfylde Knudsens Begjæring, men der blev ingenlunde truffen nogen endelig Aftale om, at der skulde sendes et urigtigt Regnskab og endmindre et falsk Regnskab (Komparenten har saa ikke seet Donnergaard, inden det falske Regnskab er blevet skrevet og afsendt til Knudsen, og han nægter bestemt, at nogen af de i Regnskabet opførte Poster er opført efter Samraad eller Tilskyndelse af ham). Efterat Knudsen havde faaet Regnskabet, har Donnergaard ganske vist meddelt Komparenten, at han

*) Smørsmager Hansen.

havde sendt Knudsen et urigtigt Regnskab med en dygtig Underbalance, som Knudsen ønskede sig, og at han nu vilde see, hvad Knudsen turde bruge det til. Donnergaard er senere kommet med Yttringer til Komparenten, hvoraf Komparenten har sluttet — navnlig med Samtalen mellem Knudsen og Donnergaard i Løngangsstræde i Erindring — at det var Donnergaards Hensigt, at Knudsen skulde — eller at Donnergaard i altfald gik ud fra, at Knudsen vilde — benytte Regnskabet til at narre „Smørtidende" med. **Komparenten tilføier dog, at Donnergaard efter sine Udtalelser ogsaa tænkte sig Muligheden af, at Knudsen kunde bruge det falske Regnskab paa anden Maade, end til at narre Smørtidende med, hvilket sidste Komparenten kalder en „ærlig Maade"**, idet han dermed mener, at han ikke selv har troet, og heller ikke mener, at Donnergaard har troet, at der enten for Knudsen eller Donnergaard laa noget egentlig Strafbart i paa anførte Maade at narre Smørtidende. Komparenten tilføier, at Donnergaard ikke bestemt har sagt, paa hvilke — som han udtrykker sig — **„andre skarnagtige Maader,"** Knudsen kunde bruge Regnskabet, **altsaa f. Ex. til at underminere Exportforeningen i det Skjulte,** men Komparenten er sikker paa, at Donnergaard ikke har villet skade Exportforeningen, tværtimod har ment, at Knudsen, eller Smørhandlerne, eller hvem, der ellers maatte ville bruge det falske Regnskab til Exportforeningens Skade, derved vilde blive prostitueret. Komparenten tilføjer, at han nu erindrer, at Donnergaard har talt om, at det vilde være en overordentlig Vandgang eller noget Lignende, naar „Smørtidende" gik hen og offentliggjorte det falske Regnskab.

Komparenten tror endvidere, at Donnergaard har sagt til Komparenten, at Balancen nok alligevel ikke vilde blive offentliggjort i „Smørtidende", idet Redaktionen nok var kommen under Veir med, at Balancen var urigtig, idet Knudsen snart skulde sige, at den var rigtig, og snart at den var urigtig, men Komparenten tilføier, at han ikke er sikker paa, at det er Donnergaard, der har givet ham denne Besked, skjønt han tror det.

Yderligere Oplysninger kan Komparenten ikke meddele.

Der fremlagdes et Exemplar af Bladet „Politiken" for den 12te ds. under V.

For Retten mødte paany Folkethingsmand **Donnergaard**, der paa Anledning forklarer, at den i Bilag V indeholdte Notits overskrevet:

„Den gaadefulde Historie
om en falsk Smørbalance"

ikke er affattet af ham, eller inspireret af ham, om vel muligt foranlediget ved, at **Redaktor Horup er hans** politiske Menings fælle og **juridiske Consulent.**

Komparenten forklarer nærmere med Hensyn til Bilagene S og T, at naar der ikke er anført paa Bilag S „Copi" eller „Afskrift", eller lignende Ord, da er dette en Skjødesløshed. Han paastaaer bestemt, at det ikke har været hans Mening, at Bilag S skulde udgive sig for Original, men han har kun tænkt, at det skulde opfattes af Knudsen og Andre som en Afskrift. Han har havt liggende det originale Regnskab fra Exportforeningen, da han skrev Kladden til Bilag S, og tilføiede han paa denne Kladde de 3 Poster: „Til Formanden 7,000 Kr.", og „Bestyrelsen 7,000 Kr.", samt „Underskud 31,303 Kr. 98 Øre", hvorhos han opførte den øverste Post over de til 1ste Juli modtagne Afregninger 1,713,658 Kr. 94 Øre istedetfor 1,733,658 Kr. 95 Øre. Iøvrigt fulgte han det rigtige Regnskab, idet han alene foretog de Forandringer i Sammentællingen, som vare en Følge af de af ham i det rigtige Regnskab foretagne Forandringer og indsatte Poster, og naar Inventarium er opført paa Indtægts- og Udgiftssiden med ca. 1794 Kr. istedetfor med ca. 794 Kr., da maa dette være sket af en Feiltagelse. Nogen anden og videregaaende Hensigt har han ikke havt dermed. Efter at han saaledes havde nedskrevet en Status svarende til Bilag S, lod han denne afskrive af den af ham omtalte Thomsen, og har navnlig Thomsen ikke tilføiet, hverken Albertis eller Revisorernes Underskrifter, men blot skrevet den af. Ligeledes har Thomsen alene afskrevet Bilag T indtil Underskriften „Peder Andersen", inclusive. Komparenten har kasseret de Originaler, hvorefter Bilagene S og T ere skrevne. Komparenten troer, at Thomsen har skrevet Adressen paa

Bilag U efter Komparentens Diktat, men kan ikke sige det bestemt. Komparenten tilføier endnu, at Thomsen, som han benytter, naar han lader skrive Kontrakter af eller desl. ikke erholdt Meddelelse af Komparenten om, hvad Brug Komparenten vilde gjøre af de ovennævnte Dokumenter, eller i hvad Øiemed han tilstillede Knudsen dem. Komparenten troer, at Thomsen har været ganske uvidende herom. Med Hensyn til, hvad Komparenten tilsigtede med at sende Knudsen den falske Balance, paastaar han bestemt, at det ikke var hans Hensigt at narre Knudsen og han gjentager sin Forklaring fra forrige Forhør, at han sendte Knudsen Regnskabet, fordi han var usikker paa, hvad Knudsen tilsigtede ved at forlange et urigtigt Regnskab, navnlig om han vilde benytte det til at skade Exportforeningen eller til at narre dennes Konkurrenter, og han derfor vilde see, hvad Knudsen vilde gjøre med Regnskabet, hvortil han føier, at han var mest tilbøielig til at tro, at Knudsen slet ikke vilde bruge Regnskabet. Komparenten gjentager, at han ikke har havt til Hensigt at skuffe Knudsen, og at han ikke overfor denne har villet skjule, at Bilagene S og T hidrørte fra Komparenten, og mener Komparenten, at Knudsen paa Grund af at Brevet var afsendt fra Leire Station strax maatte falde paa, at det hidrørte fra Komparenten, idet Komparenten bestemt gik ud fra, at Knudsen vidste, at Komparenten boede pr. Leire Station.

Adspurgt om, hvorfor Komparenten, naar han ikke vilde skjule overfor Knudsen, at Balancen hidrørte fra Komparenten, overhovedet skrev Bilag T og ikke sendte Knudsen Balancen fra sig selv eller selv afleverede den til Knudsen, udsiger Komparenten, at han sendte Bilag T med Balancen, fordi Knudsen udtrykkelig havde ønsket Balancen sendt ind fra en Mand paa Landet.

Forespurgt, om det da ikke var Komparentens Mening med at sende Brevet T, at dette skulde benyttes af Knudsen til at skuffe Andre, ved nemlig at gjøre det troligt, at Balancen S virkelig hidrørte fra et Medlem af Exportforeningen, udtaler Komparenten, at han bl. a. Muligheder ogsaa tænkte sig den, at Knudsen vilde gjøre sig til af, at han havde faaet et Regn-

ſkab, og under denne Forudſætning kunde have Brug for Brevet. Komparenten erklærer ogſaa, at Knudſen jo kunde benytte Brevet ved at foreviſe det rigtige Regnſkab, hvoraf Komparenten troede Knudſen i Beſiddelſe af et Exemplar.

Foreholdt, at Bilag T jo ikke kunde bruges hertil, idet der i ſamme ſtaaer, at Brevſkriveren ikke kan ſende Regnſkabet, men kun en Udſkrift, udſiger Komparenten, at der overhovedet kun er ſendt Udſkrifter af bemeldte Regnſkab omkring til Folk.

Komparenten paaſtaaer, at han ikke forbandt nogen beſtemt Hensigt med at ſende Brevet T og heller ikke med de enkelte Udtryk han benyttede i Brevet; han ſendte det med Regnſkabet, fordi han ſyntes, at der ſkulde følge et Brev med dette og han ſendte ikke et Brev fra ſig ſelv, fordi Knudſen jo vilde have et Brev fra „en Mand paa Landet."

Foreholdt, at Alt taler for, at Komparenten ialfald har tilſigtet, at Knudſen ved Brevet ſkulde narre „Smørtidende" og dennes Redaktion, udſiger Komparenten, **at han ganſke viſt har tænkt ſig denne Mulighed ved Siden af andre,** men, at han dog ikke var ſikker paa, at dette var Meningen da han antog, at „Smørtidende" var rigtig underrettet om Exportforeningens Stilling.

Komparenten begjærer tilført, at han overhovedet ikke har troet, at Nogen kunde blive ſkuffet ved det falſke Regnſkab, idet han gik ud fra, at Knudſen kun vilde viſe dette til Folk, der virkelig havde Intereſſe i Exportforeningens Stilling, altſaa til Smørhandlere eller Meierier, og at diſſe vilde kunne ſee, at Regnſkabet var falſk, navnlig paa Grund af de til Beſtyrelſe og Formand indſatte Gager, idet Komparenten ſom i forrige Forhør anført, offentlig har oplyſt, at Beſtyrelſen er ulønnet og Formanden kun faaer Løn i Tilfælde af Overſkud, og han vedbliver denne Forklaring, uagtet dens Uſandſynlighed blev ham foreholdt, ligeſom der foreholdtes ham det Urimelige i, at han kunde tro, at de nævnte Perſoner, ſelv om de havde læſt Komperentens nævnte offentlige Udtalelſe, ſkulde kunne erindre denne, ſom han erkjender at have ſkrevet i Januar Md. d. A.

Dommeren afsagde derefter følgende

Kjendelse:

Da Hans Dønnergaard er mistænkt for at have gjort sig skyldig i Falsk, og det til Sagens Undersøgelse fandtes nødvendigt at sikkre hans Tilstedeblivelse under Sagen dekreteredes Arrest paa hans Person, hvilket blev ham bekjendt.

Afført.

Forhøret udsat

F. Kattrup.

Fuglsang. Em. Lassen.

Vidne. cst.

Den 14de Septbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Der fremlagdes Rapport under X.

Den under X fremlagte Rapport er med Paategning om Fremlæggelse saaledes lydende:

Litra X.

Rapport.

Fredagen den 13de Septbr. 1889.

Efter Dommerens Ordre og i Sagen betræffende en falsk Smørbalance for Danmarks Landmænds Smørexportforening, har jeg Dags Eftermiddag Kl. $9^1/_4$ bragt Folkethingsmand Dønnergaards Avlskarl tilstede i Kammeret.

Hidbragte fremstod for nærværende Rapport og opgav sit fulde og rette Navn at være:

Jørgen Thomassen,

samt forklarer at være født den 11te Marts 1863 i Sparup Sogn, Aarhus Amt, døbt i Sparup Kirke, men konfirmeret i Røgen Kirke.

Han er Søn af nulevende Gaardmand Thomas Jørgensen og dennes afdøde Hustru Mette Marie Johansen, hos hvem han er opdraget og har opholdt sig til sit 22de Aar i Sparup Sogn, med Undtagelse af 2 Maaneder i 1883, da han opholdt sig i Sulsted Sogn, Aalborg Amt.

Efter den Tid har han opholdt sig i Astrup Sogn, Aarhus Amt, og Tune Sogn, Kjøbenhavns Amt, hvor han begge Steder

har frekventeret de derværende Høiskoler til April 1888, da han fik Tjeneste hos Folkethingsmand Dønnergaard i Ousager pr. Leire, hvor han endnu tjener.

Med Hensyn til Sagen, da indrømmer han, at Bilagene S, T og U er skrevet af ham, og han forklarer nærmere herom, at han en Dag i forrige Maaned af sin Principal Dønnergaard blevet anmodet om, naar han fik Tid, at afskrive et Regnskab. Hidbragte gik samme Aften i den Anledning ind paa Dønnergaards Kontor, som er i hans Gaard i Ousager, Dønnergaard fremlagde paa sit Skrivebord 2 Dokumenter, som ham bad Hidbragte afskrive, uden dog at gjøre nogensomhelst Bemærkning om, hvad de skulde bruges til. Hidbragte afskrev derefter Dokumenterne og ere Bilagene S og T disse Afskrifter. Han indrømmer ligeledes at have skrevet Bilag U, men kan ikke erindre, om dette er en Afskrift eller om Dønnergaard dikterede dette. Dønnergaard forlod Kontoret kort efter at Hidbragte havde faaet Beskeed af ham og gik i Seng, og Hidbragte saae ikke senere Noget til Dønnergaard den Aften. Da Hidbragte havde afskrevet Dokumentet lod han det Hele ligge paa Dønnergaards Skrivebord, og gik selv i Seng; siden har han ikke set Noget til Afskrifterne.

Hidbragte bemærker, at Dønnergaard af og til har benyttet ham til at afskrive forskjellige Ting, nemlig Forbrugsforeningsregnskaber og lignende, som Dønnergaard ifølge sin Stilling har havt med at gjøre.

Hidbragte blev efter Ordre sat under Anholdelse Dags Eftermiddag Klokken 11 i Kjøbenhavns Politiarrest.

Truelsen.

P. B. 231

Anholdte **Jørgen Thomassen** var fremstillet og vedtog sin ham forelæste Forklaring til Rapporten, hvortil han føier, at han erindrer, at det Dokument, hvorefter han afskrev Bilag S, ikke var skreven med Dønnergaards Haandskrift, men med blaat eller violet Blæk og en tyk eller før Haandskrift og runde Bogstaver, lignende*) som Haandskriften paa Bilag C, som blev

*) Den ægte Balance.

Anholdte forevist. Han tilsoier, at han er sikker paa, at Bilag S i Indhold ganske stemmer med det af ham omforklarede Regnskab, der blev forelagt ham af Dønnergaard, og at navnlig Posterne „7000 Kr. til Formanden", „7000 Kr. til Bestyrelsen" og „Understud 31,303 Kr. 98 Øre", ligeledes fandtes paa det ham forelagte Regnskab, ligesom dette endelig udviste ganske samme Tal, som Bilag S, og han nægter, at Dønnergaard har dikteret ham noget af de ommeldte Tal, ligesom han er sikker paa, at det Regnskab, han skrev af, ikke er skrevet med Dønnergaards Haandskrift, som Anholdte nøie kjender, og som er let kjendelig. Hvad angaaer det Brev, hvoraf Bilag T er en Afskrift, da var dette skrevet med en anden Haandskrift og andet Blæk, end det ommeldte Regnskab. Han kan ikke erindre, om dette Brev var skrevet med Dønnergaards Haandskrift eller ei; han kan heller ikke erindre, om Udskriften paa Convoluten U er dikteret ham eller Adressen er skrevet ham for. Dønnergaard sagde ikke andet til Anholdte, end at det var et Smørregnskab, han skulde skrive af, og talte slet ikke om, hvad Afskriften skulde bruges til, og Komparenten paastaaer, at han troede det var en Balance, der skulde i Bladene lige som Brugsforeningens Regnskaber, men talte Dønnergaard Intet herom.

Paa Forehold af, at han dog af Bilag T maatte kunne see, at dette ikke var Meningen og at Indholdet af Bilag T i det Hele maatte forekomme ham fordægtigt, forklarer han, at det sidste Punktum i Bilag T nok forekom ham noget besynderligt, og at han ogsaa vilde have spurgt Dønnergaard derom, men at denne da var gaaet i Seng. Komparenten paastaar bestemt, at Albertis Navn og Revisorernes Navne samt Peder Andersens Navn paa Bilag T alle fandtes paa de Papirer, han afskrev, og han har, som han udtrykker sig, „ikke digtet nogen af dem" Han talte saa ikke med Dønnergaard om Sagen inden Dønnergaard havde været i Forhør her ved Retten, og sagde Dønnergaard da til ham afvigte Onsdag eller Torsdag, at Anholdte vilde komme til at møde i Retten, og da Anholdte, der vel havde læst nogle Avisartikler om denne Sag, hvilke han imidlertid ikke havde taget sig videre af, fordi, som han udtrykker

sig, der „staaer saa meget i Bladene", spurgte Dønnergaard, om det var saa galt, at Anholdte skulde med, svarede Dønnergaard, at det havde Anholdte vel ikke troet, eller noget lignende. Dønnergaard forlangte Anholdte til at skrive Bilagene S—U en en Dag Dønnergaard var kommet hjem fra Leire Station, men om det var fra Kjøbenhavn eller Roskilde, ved Anholdte ikke, og reiste Dønnergaard den følgende Morgen. Det var ved Vesperkosttid, at Dønnergaard først anmodede Anholdte om, at skrive de ommeldte Papirer, men Anholdte havde da ikke Tid, og de bleve først skrevne om Aftenen ved Sengetid. Der var ingen fremmede Mænd hos Dønnergaard den Aften, hvem Anholdte kan tiltænke, at have forfattet de Papirer, han afskrev.

Paa Forehold af, at det synes utroligt, at Anholdte og Dønnergaard ikke skulde have talt sammen om Regnskabet, efterat det var omtalt i Bladene, erklærer Anholdte, at Dønnergaard en Dag, efter at være kommen hjem fra Leire Station, da Anholdte, der havde læst en Artikel i „Politiken", overskrevet: „En Slyngelstreg", som han kunde see gik paa det ommeldte Regnskab, udtalte til Dønnergaard: „sikke nogle Slyngelstreger der er i „Politiken"," hvortil Dønnergaard svarede: „det har Du Ret i", eller „det kan godt siges", eller Lignende.

Anholdte gav en Prøve paa sin Haandskrift, der fremlagdes under Y.

Anholdte afgaves til Bevogtning Kl. 2 Eftermiddag.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet og forklarer paa Anledning, at han ikke tør nægte, at han ikke har afskrevet hele det Regnskab, der ligger til Grund for Bilag S., men at han har havt et hektograferet Aftryk af Status'en, og at han derpaa har gjort de Forandringer og Tilsøielser, som findes paa den Balance, der ligger til Grund for Bilag S, og nægter han bestemt, at der har været nogen anden Person, end Arrestanten, der har udarbeidet et Regnskab paa Basis af det virkelige Regnskab fra Exportforeningen og deri tilsøiet de Forandringer og Rettelser, der findes i det til Grund for Bilag S liggende Regnskab og at saa dette Dokument eller et hektograferet Aftryk af samme er forelagt Thomsen til Afskrift. Det er Arrestanten

alene, som uden Meddelagtighed har, som han nu bestemt husker, paa et hektografisk Aftryk af det virkelige Regnskab, foretaget de Forandringer og Tilføielser, som findes paa Bilag S, og han erindrer, at det var et Dokument som Bilag C, han havde for sig, dog formentlig noget større, idet det forekom ham, at der var bedre Plads til Tilføielser og Rettelser, end der vilde være paa Bilag C.

Det er en Hukommelsesfeil naar Arrestanten tidligere har forklaret, at han har afskrevet hele Regnskabet.

Det er muligt, at det Regnskab, hvorefter Bilag S er skrevet, endnu vil kunne forefindes i Arrestantens Papirskurv, hvori han har kastet det, rimeligvis Lørdag Morgen.

Afført.

Anholdte*) var fremstillet og forklarer, at der ganske vist i den Balance, han har skrevet af, var foretaget nogle Tilføielser og Rettelser særlig i Tallene, og havde Anholdte kun faaet Ordre til at skrive de Tal, som ikke vare udstregede; det forekommer ham, at det Exemplar, han havde at skrive af efter, da han skrev, var større end Bilag C og af Størrelse som Bilag S, og det forekommer ham ligeledes, at hele Skriften i Ordene var ensartet og skreven med blaat eller violet Blæk, men han tør ikke sige det bestemt, da det var ved Lys, han skrev. De 2 Poster paa Bilag S „til Formanden" og til „Bestyrelsen" var ikke sat ind mellem Ordene „Lønninger" og „Kjørsel", men stod mulig ligeud for disse 2 Ord, forsynede med en Klamme; han kan ialt Fald huske, at der var en Klamme om et Par Ord et Sted paa den venstre Side af det Regnskab, han havde at skrive af.

Afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Em. Lassen,
cst.

Fuglsang,
Vidne.

---

*) o: Thomassen.

Den 17de Septbr. 1889 Kl. 1½.

Forhøret fortsat.

Dommeren bemærker, at begge Arrestanter efter deres Begjæring har søgt Bistand — Dønnergaard hos Overretssagfører J. K. Lauritzen og Knudsen hos Overretssagfører Conradsen — i Anledning af mulig Appel af Arrestdekreterne, samt at der, efterat de nævnte Sagførere havde havt Leilighed til at gjøre sig bekjendt med det i Sagen Passerede, havde været en Sammenkomst mellem dem og Arrestanterne i Dommerens Nærværelse, hvorunder Appellen var bleven fraraadet Arrestanterne, og disse havde opgivet denne.

Anholdte*) var paany fremstillet. Han erkjender paa Anledning, at det, da han saae et Stykke i „Politiken" betræffende denne Sag, der var overskreven „en Slyngelstreg", strax faldt Anholdte ind, at den i bemeldte Artikel omtalte forfalskede Balance var den Balance, han har affskrevet for Dønnergaard, og som foreligger i Sagen under Bilag S. Det var dog ikke den Omtale af Regnskabet, der stod i „Politiken", der vakte hans Opmærksomhed, men derimod Brevet, og maa det derfor være det Nr. af „Politiken", hvori Brevet staaer, han har læst. Anholdte forklarer, at Dønnergaard ikke tidligere til ham har talt om Exportforeningens Stilling.

Anholdte vidste vel, at Dønnergaard var i Bestyrelsen af bemeldte Forening, og han nægter bestemt, at han tidligere har seet eller diskuteret med Dønnergaard den af Exportforeningen udsendte Balance. Anholdtes Forklaring i Retsmødet den 14de ds. blev derefter paany gjennemgaaet med ham, og erklærede han, at den er rigtig, idet han dog bemærker, at naar han har forklaret, at Posten „7000 Kr. til Formanden", „7000 Kr. til Bestyrelsen" og „Underskud 31,303 Kr. 98 Øre" fandtes paa det Regnskab, han affskrev, da har han hermed kun meent, ligesom naar han har forklaret, at Albertis Navn og Revisorernes Navne fandtes paa det Regnskab, han affskrev, at han alene har skrevet

---

*) o: Thomassen.

det ham forelagte Dokument af og ikke foretaget nogen Forandring i samme, saa at altsaa, saafremt han har læst rigtig, det ham forelagte Papir har lydt overensstemmende med Bilag S.

Med Hensyn til Brevet T forklarer han, at han ikke har kunnet huske, at Navnet „Peder Andersen" stod i det Brev, han afskrev, men at dette maa have været Tilfældet fordi Komparenten, som sagt, ikke har digtet noget eller tilføjet noget til det han skrev af. Det var ikke paa Navnet „Peter Andersen" men paa Titlen „Grosserer Knudsen" og det øvrige Indhold af Brevet, at han gjenkjendte det i „Politiken", uden at han nu dog kan sige bestemt, hvad det var af Indholdet han gjenkjendte. Han forklarer, at han kan ikke huske, om det Brev, han afskrev, var skrevet med Dønnergaards Haandskrift. Han kan huske den var forskjellig fra Haandskriften i Regnskabet, han afskrev, men han kan ikke huske, om der var en eller flere Haandskrifter i bemeldte Brev, hvilket han retter dertil, at han dog er vis paa, at der kun var en Haandskrift, og han tror ogsaa bestemt, at „Peter Andersen" var skrevet med samme Haandskrift som Brevets øvrige Indhold; han havde ingen Vanskelighed ved at læse Skriften, hvad han saa tit har ved at læse Dønnergaards Haandskrift, men han vedbliver dog, at han ikke kan sige, om Haandskriften i bemeldte Brev var Dønnergaards eller ej.

Dommeren bemærkede, at Arrestanten Dønnergaard efter Ordre havde paa et Exemplar af Regnskabet fra Exportforeningen gjort de Forandringer, som findes i Bilag S, hvilket Bilag fremlagtes under Litra Z.

Anholdte*) blev derefter foreholdt Bilag Z og forklarede, at han ikke kan sige noget om, hvorvidt det Dokument han skrev af, saae ud som Bilag Z, og han navnlig ikke kan erindre noget om, hvorvidt de paa Bilag Z gjorte Forandringer vare gjorte paa samme Maade, idet Regnskabet, han afskrev, forekom ham at være større end Bilag Z, og at der var mere Plads paa det til Tilføjelser, end der er paa Bilag Z, men han kan dog ikke sige dette bestemt. Efter nogen Vaklen afgiver han, at han kan huske, at Ordene „Danmarks Landmænds" vare overstregede i

*) Thomassen.

Overskriften til Regnskabet, og Donnergaard sagde til ham, at han skulde ikke skrive det, der blev udstreget, og husker Anholdte ogsaa, at Donnergaard sagde, at det var nok, naar der stod Smør-Exportforeningen paa det Anholdte skrev.

Det blev foreholdt Anholdte, at det synes usandsynligt, at han ikke kan give nogen bestemtere Forklaring om den Haandskrift, hvormed de Dokumenter, som ligge til Grund for Bilagene S og T ere skrevne og særligt, at han ikke kan sige Noget om, hvorvidt Donnergaards Haandskrift fandtes paa det han skrev af, men han vedbliver bestemt, at han ikke kan huske mere, end han har sagt; han paastaaer, at han ikke havde nogen Anelse om, hvortil Bilagene S og T skulde benyttes, og at Donnergaard ikke havde talt Noget til ham derom.

Han erkjender, at han vel har vidst, at Donnergard var i Exportforeningens Bestyrelse og ogsaa kjendte Exportforeningens Virksomhed, men han har, som sagt ikke hørt Tale om, at der var udsendt noget Regnskab.

Han kan erindre, at han som tidligere forklaret, vilde have Rede paa hos Donnergaard, hvad Meningen var med Bilag T, men Donnergaard reiste næste Morgen, uden at Anholdte fik talt med Donnergaard herom. Han paastaaer, at han ikke tænkte Noget over, om Brevet virkelig hidrørte fra en Mand ved Navn Peter Andersen.

Anholdte vedbliver paa Anledning sin Forklaring om den Samtale, der havde været mellem ham og Arrestanten Donnergaard, efterat den forfalskede Balance var omtalt i Bladene. Han paastaaer, at der kun vexledes de Ord mellem Donnergaard og ham, som Anholdte har omforklaret i Mødet den 14de ds. Anholdte sagde, som sagt, til Donnergaard, om denne havde seet „den Slyngelstreg", der var i „Politiken", eller „sikke nogle Slyngelstreger der er i „Politiken"," ved hvilke Yttringer Anholdte hentydede til Overskriften paa Artiklen i „Politiken" om den forfalskede Balance, og svarede Donnergaard hertil alene: „Det maa Du nok sige", eller Lignende.

Det blev foreholdt Anholdte, at det af denne Ordvexling synes at fremgaae, at Anholdte maa have været paa det Rene med, hvad Hensigten var med den falske Balance og Brevet.

Han nægter imidlertid dette. Det var ganske vist hans Mening med de angivne Yttringer til Dønnergaard, at indlede en Diskussion om, hvorledes Sagen var kommen i Bladene, men Dønnergaard vilde, som sagt, ikke indlade sig videre med Komparenten om Sagen. Den anden Gang Anholdte talte med Dønnergard om Sagen var en Dag, de saaede Rug, efterat Sagen var henvist til Criminalretten. Dønnergaard meddeelte da Anholdte, at Sagen var gaaet til Retten og Knudsen anholdt, hvortil Dønnergaard føiede, at Anholdte maaskee ogsaa vilde komme til at møde i Sagen, hvorefter Anholdte svarede, om det da var saa galt, at han kom til at møde. Paa gjentagne Forehold om, at det var usandsynligt, at Anholdte og Dønnergaard ikke have talt mere om Sagen, erkjender Anholdte ogsaa, at Dønnergaard spurgte Anholdte om, hvad han vilde sige, naar han kom i Forhør, hvortil Anholdte svarede: „jeg vil sige som sandt er, at jeg har skrevet det af med den Bevidsthed, som jeg har skrevet Andet — Regnskaber og Lignende — af for Dig." Han kan ikke huske, hvad Dønnergaard sagde hertil, men var det kun et enkelt Ord „Ja" eller „Naa". Den sidste Gang Anholdte talte med Dønnergaard herom var efter at Dønnergaard havde været i Forhør i forrige Uge; Dønnergaard lukkede Døren op til Anholdte, der laae syg i sit Værelse, og meddelte Anholdte, at han skulde møde i Forhør om Lørdagen. Dønnergaard tilføiede, at han kom hjem Fredag Aften og fulgtes med Anholdte til Forhør om Lørdagen.

Anholdte paastaaer vedblivende, at han ikke har havt nogen Anelse om, at det var Falsk, han medvirkede til dengang, han skrev Bilagene S og T, og at han ikke har faaet nogen Oplysning om Sagens sande Sammenhæng, naar han senere har talt med Dønnergaard, og han vedbliver denne Forklaring, uagtet dennes Usandsynlighed blev ham foreholdt.

Dommeren afsagde derefter følgende

Kjendelse:

Da Anholdte Jørgen Thomassen er mistænkt for Falsk og det fandtes nødvendigt, at sikkre hans Tilstedeblivelse

under Sagen, dekreteredes Arreſt paa hans Perſon, hvilket blev ham bekjendt.

Affört

Forhøret udſat
F. Kattrup.

Em. Laſſen,
cſt.

Fuglſang,
Vidne.

Den 18de Septbr. 1889.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte paany Komparenten, Smørſmager i Exportforretningen **Hanſen** der anmodede om, at det maa tillades ham, at berigtige ſin tidligere Forklaring under Sagen i et enkelt Punkt.

Komparenten forklarede derefter, at Donnergaard og Komparenten, efterat de havde havt den under Sagen omforklarede Samtale med Knudſen i Løngangsſtræde, fulgtes til Stationen, hvor de toge med Toget, men ikke ſom tidligere af ham forklaret, hver ſin Vei. Donnergaard tog nemlig hjem med Komparenten til Charlottenlund, ſom han oftere har gjort, hvor de ſpiſte ſammen til Middag og hvorfra de fulgtes hertil Staden, viſtnok ſamme Eftermiddag; muligt er det dog, at Donnergaard blev hos Komparenten om Natten, men han troer det ikke. Komparenten og Donnergaard talte nu paa Veien ſammen om, hvad Knudſen vilde gjøre med et urigtigt Regnſkab, eller rettere en urigtig Balance, idet Komparenten bemærker, at han ikke efter Knudſens Yttringer tænkte ſig, at denne ønſkede et med Albertis og Reviſorernes Navne underſkrevet Regnſkab, men ſnarere en Balance med nogle Tal, ſom ſkulde viſe et Underſkud og ſkrevet „af en Mand paa Landet". Donnergaard og Komparenten talte ſaa om, hvorledes en ſaadan Balance fra en Mand paa Landet ſkulde ſe ud for at have et ſaa troværdigt Udſeende ſom mulig, hvilket de gik ud fra, at Knudſen ønſkede.

Komparenten erindrer, at Donnergaard og Komparenten talte om, at der ſkulde et Brev med Balancen, og da de derefter

vare komne ind i Toget, hvor Dønnergaard, saa vidt Komparenten erindrer, satte sig til at læse en Avis, nedkastede Komparenten paa et Stykke løst Papir nogle Linier med Blyant, der skulde være et Slags Udkast til et saadant Brev. Komparenten erindrer, at dette Udkast var overskrevet „Gode Hr. Grosserer Knudsen"; der var tillige enkelte Ord i det, som findes i Bilag T, bl. A. erindrer Komparenten, at han har skrevet „Uskrift" uden „d" og at han gjorde Dønnergaard opmærksom herpaa, hvortil Dønnergaard kom med en spøgefuld Bemærkning. Ligeledes er det nok muligt, at der stod i Udkastet Noget om, at Brevskriveren ikke var i Bestyrelsen. Derimod er han vis paa, at det ikke var underskrevet „Peter Andersen", eller overhovedet underskrevet eller forsynet med Affendelsessted eller Datum. Dønnergaard modtog Notitsen med en eller anden Bemærkning om, at det maatte være saadant Noget, Knudsen ønskede. Komparenten troer nok, at dette hans Udkast har været benyttet ved Affattelsen af det Brev, som ligger til Grund for Bilag T, men han nægter bestemt, at Bilag T er nogen Afskrift af Notitsen.

Komparenten har ikke meddeelt dette tidligere, idet han ikke har husket, at han har givet Dønnergaard det ommeldte Udkast, om han vel har tænkt, at Dønnergaard har kunnet huske og benytte enkelte af de deri forekommende Vendinger og Udtryk.

Paa Tilspørgsel om Komparenten ikke nærmere kan erindre, at Dønnergaard har udtalt Noget om sin Hensigt med at tilstille Knudsen den forfalskede Balance, forklarer Komparenten, at han ikke troer, at det har været Dønnergaards Hensigt, at Balancen skulde bruges til at gjøre Exportforeningen Skade, eller at underminere Formanden, Albertis Stilling eller desl., ialtfald er der aldrig falden nogen Yttring fra Dønnergaard, der kunde tyde paa, at det var Dønnergaards Hensigt. Derimod har Dønnergaard gjentagne Gange udtalt sig saaledes, saa at Komparenten kunde slutte, at det var Dønnergaards Ønske og Hensigt med at tilstille Knudsen Regnskabet, at det skulde offentliggjøres i „Smørtidende". Dønnergaard udtalte saaledes strax efter Samtalen med Knudsen, at det vilde blive

en ordentlig Vandgang for „Smørtidende", dersom dette Blad offentliggjorde en saadan gal Balance, som Knudsen ønskede.

Ligeledes har Donnergaard, efterat Knudsen havde faaet Balancen tilstillet, talt om, at „Smørtidende" vilde „gjøre sig umulig", hvis den i sin Gridskhed efter at komme Exportforeningen tillivs kritikløst offentliggjorde en saadan Balance.

Arrestanten **Donnergaard** var fremstillet og blev opfordret til at udsige, saafremt de Dokumenter, hvorefter Bilagene S og T ere affkrevne, ere skrevne af nogen anden Person, end han selv, eller saafremt nogen Anden havde havt nogen Andeel i disse Dokumenters Tilbliven med Raad eller Daad, da at udsige dette. Han paastaaer imidlertid, at han alene er den, der har skrevet Concepten til Bilag T, og at han ligeledes har udfyldt en Status som Bilag Z og paa samme Maade som gjort i Bilag Z.

Arrestanten blev gjort opmærksom paa, at selve Indholdet af Bilag T ingen Mening giver, naar dermed skal følge et Regnskab, idet „Peter Andersen" udtaler, at han „skal sende en Udskrift, dersom det kunde være Knudsen til Gavn", og ikke at han sender det.

Arrestanten paastaaer imidlertid bestemt, at han alene har lavet det Brev, Bilag T er en Affkrift af, og at han heller ikke har havt noget Dokument for sig, hvorefter han har affkrevet det Brev, som Thomsen kopierede i Bilag T, eller hvoraf han har benyttet Udtryk eller Vendinger, der stod i bemeldte Brev. Arrestanten paastaar, at han har affattet Brevet saa meningsløst og med den Retskrivning, som sket er, for at Knudsen ikke et Øieblik skulde være i Tvivl om, at Bilagene S og T hidrørte fra Arrestanten, og han nægter, at han har affattet Brevet som skeet er, i den Hensigt, at det hos dem, som Knudsen maatte vise Status S til, skulde gjøre det troværdigt, at Status var rigtig og fra en Mand paa Landet. Affort.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Em. Lassen,
cst.

Fuglsang,
Vidne.

Den 21de Septbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Knudsen** var fremstillet.

Arrestanten blev paany examineret over Sagen og alvorligt foreholdt, at hans tidligere Forklaring i Sagen maa ansees usandfærdig. Han blev paany foreholdt saavel Arrestanten Donnergaards som Smørsmager Hansens Forklaring, og foreholdt, at disse saavel som hans egen Adfærd ved Modtagelsen af Brevet og Balancen tydelig vise, at han har været paa det Rene med, at Balancen, Bilag S, var forfalsket, da han modtog den og forevistе den.

Det blev tillige foreholdt ham, at det af mange Grunde er usandsynligt, at det var Hensigten fra Donnergaards og Arrestantens Side, at skaffe den falske Balance for at offentliggjøre den i „Smørtidende", og særlig blev det foreholdt ham, at hans første Handling efter dens Modtagelse var: ikke at sende den til „Smørtidende", men at vise den frem og telefonere den til private Folk.

Arrestanten vedbliver dog sit Tidligere, idet han tilføier, at han samme Dag, han fik Balancen Bilag S, sendte Bud efter Redaktøren af „Smørtidende", der imidlertid først kom næste Dag, og han yttrede da Tvivl om Balancens Rigtighed, hvilket Arrestanten ogsaa selv gjorde, hvorfor den ikke blev offentliggjort i „Smørtidende".

Afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Em. Lassen,
cst.

Fuglsang,
Vidne.

Den 26de Septbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Donnergaard** var fremstillet og forklarer paa Anledning, at han ikke kan erindre, om han efterat have havt den 7de eller 8de August den under Sagen omforklarede

Samtale med Knudsen i Løngangsstræde, fulgtes med Smørsmager Hansen til dennes Hjem for at spise til Middag eller tog lige hjem, dog troer han, at han har taget hjem med Hansen, fordi det vistnok var saa seent paa Eftermiddagen (efter Kl. 2,20) da han havde Samtalen med Knudsen, at Kallundborgtoget var gaaet; derimod er han temmelig sikker paa, at han ikke opholdt sig hos Hansen om Natten og at han tog til sit Hjem samme Aften. Hansen og Arrestanten aftalte ikke, at der skulde sendes Knudsen en falsk Balance, men er det nok muligt, at der faldt nogle Yttringen mellem dem om, hvad Knudsen vilde gjøre, naar han fik en falsk Balance.

Paa Forehold af Komparenten Hansens Forklaring i Retsmødet den 18de ds. erklærer Arrestanten, at han ikke vil modsige denne, og at han nu ogsaa godt erindrer, at Hansen har viist Arrestanten nogle Linier, som Hansen havde nedskrevet paa et Stykke Papir og som indeholdt et Slags Udkast til et Brev, der skulde sendes Knudsen med den af Knudsen forlangte Balance. Om Arrestanten har beholdt dette Udkast, kan han ikke erindre, men tør ikke modsige det. Arrestanten erindrer, at han, da Hansen gjorde ham opmærksom paa, at „Udskrift" var stavet uden „d" i bemeldte Udkast, sagde, at et saadant Regnskab som Knudsen forlangte, nok kunde siges at være en „Uskrift".

Arrestanten paastaaer vedblivende, at han har skrevet Kladden til Bilag T, og at han ikke har havt de ommeldte Optegnelser liggende for sig, da han skrev denne Kladde; derimod kan han nu godt erindre, at han har benyttet Ordet „Uskrift" og „Gode Hr. Grosserer Knudsen" i Hansens Udkast, hvilke Udtryk Arrestanten havde bevaret i Hukommelsen.

Arrestanten paastaaer, at han ikke har fortiet hans Benyttelse af Udkastet for at skaane Hansen eller for ikke at inddrage Hansen i Sagen, men han har ikke huskket det.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at der, da han gav Thomassen Kladderne til Bilagene S og T, ikke var Nogen tilstede, navnlig heller ikke Arrestantens Hustru og Ingen, der har været deelagtig med Raad og Daad i Affattelsen af be-

meldte Kladder, ligesom Arrestanten bestemt paastaaer, at overhovedet Ingen har deltaget med ham i Affattelsen af bemeldte Kladder, og at der ingen Diskussion har været mellem ham og Thomassen eller Andre, da Kladderne bleve skrevne eller reenskrevne. Arrestanten paastaaer paa Anledning, at Thomassen har flere Gange tidligere reenskrevet Dokumenter, navnlig Kjøbekontrakter og deslige, som Arrestanten har skrevet Udkast til, og troer Arrestanten, at der findes Exemplarer af saadanne i hans Hjem.

Arrestanten forklarer, at han af Formanden i Exportforeningen har faaet 1 eller 2 hektograferede Exemplarer af Exportforeningens Regnskab og 1 eller 2 Exemplarer som Formand for Andelsmeieriet „Landmandslyst" i Ousted Sogn. Meieriet hedder baade „Ousted Meieri" og „Landmandslyst", saa det er derfor rimeligt, at der er sendt 2 Exemplarer, men er det ogsaa muligt, at Alberti har vidst, at det var det samme Meieri og derfor kun har sendt 1 Exemplar. Det er et af de ommeldte Exemplarer Arrestanten har benyttet til Kladden til Bilag S. Han kan ikke sige med Bestemthed, hvor de andre Exemplarer ere blevne af. Saafremt han kun har havt 2 Exemplarer, er det andet forkommet ved en Generalforsamling i Exportforeningen i Juli Maaned, hvor Arrestanten var Ordstyrer.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han aldeles bestemt erindrer, at han har udfærdiget den Balance, der blev forelagt Thomassen til Renskrivning, som skeet i Bilag Z, og han paastaaer, at det har været et af Foreningens hektograferede Exemplarer og ikke nogen Afskrift af et saadant, han har benyttet. Naar han tidligere har forklaret, at han havde afskrevet det hektograferede Exemplar, beroer dette paa en Feilhuskning, og han gjør opmærksom paa, at han først paa Dommerens Spørgsmaal forklarede, at han ikke kunde huske, om han havde afskrevet et hektograferet Exemplar eller ei, og at det først var, da Dommeren saa bethdede ham, at han dog maatte kunne huske det, at han forklarede, at han havde afskrevet Exemplaret, idet han syntes, at han ikke kunde være bekjendt, at han ikke kunde huske det

og eiheller antog, at det spillede nogen Rolle i Sagen, paa hvilken Maade Kladden til Bilag S var bleven til.

Dommeren bemærkede, at han ikke betvivlede, at have brugt den Yttring, som Arrestanten ovenfor refererede.

Arrestanten forklarer, at han af Knudsens Udtalelser fik det Indtryk, at Knudsen vilde bruge Regnskabet til at skuffe Redakteuren af „Smørtidende" med, og at det ogsaa var Arrestantens Ønske og Hensigt, at „Smørtidende" ved at offentliggjøre den falske Balance skulde prostituere sig. Arrestanten opfattede Knudsens Begjæring om en urigtig Balance som motiveret ved, at Knudsen var paa Exportforeningens Parti, og vilde beskjæmme „Smørtidende" eller Grossererne paa Gammelholm, hvis Organ Arrestanten antog „Smørtidende" for at være, og Arrestanten, der mente, at Redaktør So's Forlangende om Exportforeningens Balance var hidført ved, at So og Smørgrossererne paa Gammelholm ønskede Exportforeningens Balance for at benytte denne paa en for Exportforeningen skadelig Maade, vilde nu gjøre et Contratræk mod disse Exportforeningens Konkurrenter, og ved at spille en falsk Balance i Hænderne paa dem lade dem skade sig selv ved dens Brug, idet Arrestanten meente, at de vilde have Skam og Skade af at benytte den falske Balance, og at navnlig „Smørtidende", der bliver sendt om til Andelsmeierierne, vilde miste sin Tillid hos disse, saa at den ikke fremtidig kunde skade Exportforeningen,

Arrestanten har ganske vist ogsaa næret Frygt for, at Knudsen kunde benytte Balancen paa andre Maader, og navnlig paa en Maade, der tilsigtede at skade Exportforeningen, altsaa særlig ved at fremvise den for Andelsmeierierne — hvorved **Arrestanten bemærker, at han ikke stolede paa, „at Knudsen ikke bar Kappen paa begge Skuldre"**, hvilket Arrestanten præciserer derhen, at han tænkte sig Muligheden af, at Knudsen baade vilde skade Grossererne paa Gammelholm og gavne sin egen Forretning ved at vinde Meierier ved Forevisning af den falske Balance — men meente Arrestanten, at han fuldstændig havde sikret sig mod, at en saadan Brug af Balancen fra Knudsens Side kunde skade Exportforeningen ved at han paa

den forfalskede Balance havde opført 7000 Kr. til Formanden og 7000 Kr. til Bestyrelsen, idet nemlig Andelsmeierierne vare fuldstændig bekjendte med, at dette ikke kunde være rigtigt paa et Regnskab, der viste Underskud, idet Foreningens Vedtægter i sin Tid vare tilstillede Andelsmeierierne. Arrestanten antog derfor, at Knudsen, hvis han udviste saadan Svig, kun kunde skade sig selv.

Arrestanten paastaaer paa det Bestemteste, at han nu har afgivet fuld Forklaring om sin Hensigt med at udfærdige den falske Balance *) og berigtiger og supplerer i Overensstemmelse hermed sit Tidligere.

Arrestanten vedbliver bestemt, at han er sikker paa, at Knudsen forlangte et urigtigt Regnskab, underskreven af en Mand paa Landet, og er der ingen Mulighed for, at Arrestanten har kunnet misforstaa Knudsens Ord i den Retning. Arrestanten fastholder ogsaa bestemt, at Knudsen tidligere til ham under en Samtale har udtalt, at han vidste at Exportforeningens Regnskab udviste et Overskud, og har Knudsen ogsaa nævnt en Sum som Overskud, der kom **det virkelige Overskud** meget nær, og troer Arrestanten, at Knudsen nævnede 2700 Kroner, men tør ikke paastaae dette bestemt.

Arrestanten paastaaer paa Anledning bestemt, at hverken Arrestanten og Knudsen og eiheller Arrestanten og andre Smørhandlere tidligere have talt om, at Arrestanten skulde skaffe Smørhandlerne eller „Smørtidende" et Regnskab eller Balance pr. 1ste Juli, og han paastaaer ligeledes, at eiheller Hansen og Arrestanten have talt herom før Knudsen henvendte sig til Arrestanten herom i Løngangsstræde.

Arrestanten tilføier endnu paa Anledning, at hans Hensigt med Brevet T har været som af ham i Forhøret den 13de Ds. forklaret, at Knudsen skulde bruge Brevet, naar han fremviste Regnskabet for at gjøre det troværdigt overfor Søe- og Grossererne, at Regnskabet hidrørte fra en Mand paa Landet, det vil sige, fra et Medlem af et Andelsmeieri, der hørte til Export-

*) See senere Forklaringer.

foreningen, og berigtiger Arreſtanten forſaavidt ſin Forklaring til Forhøret den 18de ds.

Arreſtanten vedbliver beſtemt, at han ikke et Øjeblik har tænkt paa at ſkuffe Knudſen med Regnſkabet og Brevet, og bemærker han i ſaa Henſeende foruden hvad han tidligere har anført, at han føler ſig overbeviſt om, at Knudſen ikke havde henvendt ſig til andre Perſoner end Arreſtanten om, at faae et Regnſkab, forinden Knudſen fik Regnſkabet fra Arreſtanten, derimod mulig nok bagefter. Arreſtanten ſendte ogſaa Regnſkabet til Knudſen Dagen efter Samtalen eller ogſaa den næſte Dag.

Arreſtanten bemærker, at han ſikkert har ſkrevet Kladden til Bilag T den 8de Auguſt efter ſin Hjemkomſt fra Kjøbenhavn og Thomaſſen har ſaa den 9de ſkrevet det af, men bibeholdt Dateringen den 8de Auguſt.

Knudſen kunde derfor efter Arreſtantens Mening ikke et Øjeblik være i Tvivl om, at Bilagene S og T hidrørte fra Arreſtanten og altſaa af ham vare ſendte Knudſen, der jo modtog dem den 10de om Formiddagen.

Afført.

Forhøret udſat.
F. Kattrup.

Em. Laasſen,
cſt.

Fuglſang,
Vidne.

Den 29. Septbr. 1889.

Forhøret fortſat.
Der fremlagdes en Rapport under Æ.

Den under Æ fremlagte Rapport er med Paategning om Fremlæggelſe ſaaledes lydende:

Litr. Æ.

Rapport.

Søndagen d. 15. Septbr. 1889.

Efter Dommerens Ordre og med Arreſtanten Hans Jenſen

Donnergaards Samtykke, har jeg indfundet mig paa dennes Bopæl, Ousager pr. Leire, og foretaget et Eftersyn for om muligt at finde den Status, som Arrestanten har forelagt sin Avlskarl, Anholdte, Jørgen Thomassen, til Afskrivning.

Arrestanten Donnergaards Hustru Martine Elise, født Mortensen, blev truffet tilstede og i Forening med hende gjennemsøgtes alle Arrestanten Donnergaards Gjemmer og Papirer samt hans Papirskurv, uden at der dog fandtes nogensomhelst Status eller Rester af en saadan.

Komparentinden forklarede, at hun ikke veed Besked med nogetsomhelst og eiheller har seet nogen Status som den efterspurgte, og hun forklarede endvidere paa Anledning, **at hendes Mand altid selv tømmer sin Papirskurv og med det samme opbrænder dens Indhold i Kakkelovnen som staaer i hans Kontoir.**

Komparentinden bemærkede, at hun i Fredags (den 13de Ds.) havde Ild i nævnte Kakkelovn for at varme Kontoret op, og før hun lagde Brændsel ind, var der i Kakkelovnen endeel Aske af udbrændt Papir, som hun bortkastede, hvorfor hun formoder, at den efterspurgte Status er brændt af hendes Mand sammen med andre kassable Papirer.

Truelsen,
P. V. 231.

Arrestanten **Donnergaard** var fremstillet. Han vedblev, at han er overbevist om, at Knudsen har kjendt det rigtige Regnskab og har Knudsen, som sagt, fortaltArrestanten, at han vidste at Regnskabet gav Overskud i Balancen pr. 1. Juli dette Aar og nævnt en Sum, der kom **det virkelige Overskud** temmelig nær og som Arrestanten troer var 2700 Kroner. Arrestanten kjørte med Knudsen i Slutningen af Juli eller Begyndelsen af August her til Staden, og var det enten den Gang eller et Par Dage efter at Knudsen udtalte sig som anført. Knudsen havde da været paa Sørbymagle Andelsmeieri, der ganske vist ikke er i Exportforeningen, men Arrestanten anser det dog for muligt eller rimeligt, at Formanden for nævnte Meieri, der er nyoprettet,

har hos Nabomeierierne, hvoraf nogle ere i Exportforeningen, forhørt sig om dennes Status og derved faaet Beskeed. Arrestanten nægter bestemt, at han har havt til Hensigt at skuffe Knudsen ved Bilagene S og T, og vedbliver i saa Henseende, at foruden at Knudsen maa have kjendt det rigtige Regnskab eller ialtfald været fuldt bekjendt med Resultatet af det og herfor ikke kunde være i Tvivl om, at Bilag S, der jo udviste et Underskud af 31,000 Kr., ikke var en Afskrift af den ægte Balance, maatte selve Brevet T gjøre det klart for Knudsen, at Bilag S var fra Arrestanten og sendt i Henhold til Knudsens Begjæring. Arrestanten gjentager i saa Henseende sin Forklaring i Retsmødet den 10de Septbr., at det var med Forsæt han valgte Bretved som Affendelsessted, fordi han vidste, at Knudsen var kjendt der og derfor, naar han saae, at Brevet var affendt fra Leire Poststation kunde indsee, at Brevet var fingeret. **Arrestanten valgte ligeledes Underskriften „Peter Andersen" med Forsæt og ikke af et Tilfælde, idet han, som sagt, vidste, at Knudsens Karl var fra Bretved og hyntes, at han hed Peter Andersen**, hvorfor Arrestantan antog, at Knudsen strax vilde tro, at der var sigtet til hans Karl ved Underskriften Peter Andersen, hvorved Knudsen jo vilde blive aldeles klar paa, at Brevet var fingeret og Balancen forfalsket. Knudsen kunde efter Arrestantens Mening ogsaa umulig tro, at Brevet var fra Sognefoged Hans Andersen, hvem Knudsen godt kjender og har gjort Forretninger med.

Naar der i Brevet T staaer, at Peter Andersen „skal sende en Uskrift", og ikke, at han sender den, da beroer dette paa en Tilfældighed og ikke i at Arrestanten har havt noget liggende for sig, som han skrev af. Bilagene S og T fulgtes ad.

Arrestanten bemærker, at det ikke er ualmindeligt, at Folk paa Landet bruge en Udtryksmaade som den ommeldte.

Arrestanten blev derefter gjort bekjendt med Komparenten Hansens Forklaring i Forhørene den 13de og 18de Septbr., mod hvilke Arrestanten erklærer, at han Intet har at erindre.

Det blev derefter foreholdt Arrestanten, at der var forskjellige Omstændigheder der tydede paa, at han med at tilstille Knudsen den forfalskede Balance ikke har havt til Hensigt eller

ønskede, at den skulde offentliggjøres i „Smørtidende", eller ialtfald ikke alene har havt dette til Hensigt, men tillige har tilsigtet, at den skulde benyttes paa anden Maade og navnlig til at cirkulere mellem Mand og Mand til Skade for Exportforeningen eller Formanden. Det blev saaledes foreholdt Arrestanten, at „Smørtidende", saafremt den offentliggjorde den forfalskede Balance, jo havde sin Hjemmelsmand i Knudsen, og at Offentliggjørelsen jo strax vilde hidføre en Berigtigelse.

Arrestanten bemærker hertil, at selv om Berigtigelsen kom nok saa hurtig — „Smørtidende" udgaaer kun én Gang om Ugen — vilde dog Bladet prostituere sig ved at offentliggjøre et Regnskab med saadanne Gager til Bestyrelse og Formand, som paa Bilag S, særlig overfor Andelsmeierierne, idet man vanskelig vilde kunne antage, at „Smørtidende" havde offentliggjort en saadan Balance i god Tro. Ligeledes tilføier Arrestanten, at han ikke tænkte sig, at Knudsen vilde optræde som skeet er og paa en Maade garantere for Regnskabets Rigtighed, men derimod alene fremvise Regnskabet, som tilstillet ham fra en Mand paa Landet og derfor overlader til „Smørtidende", om denne vilde tro paa det eller ei.

Arrestanten tilføier, at efter den Debat, som har været ført baade mellem Mand og Mand og i Bladene om Formaalet med Oprettelsen af Exportforeningen, som navnlig dreiede sig om, hvorvidt Foreningen var oprettet for at skaffe Formand og Bestyrelsen „Levebrød" og Indtægter eller for at gavne Landbrugene, vilde „Smørtidende" blive prostitueret ved at offentliggjøre en urigtig Balance med den nævnte Lønning til Formand og Bestyrelse.

Foreholdt, at den Forhøielse, som Arrestanten har givet Balancen af 1000 Kr. til Inventarium, dog ikke synes, at kunne have den ovennævnte Hensigt, idet den dels ikke spiller nogen Rolle i Balancen til at frembringe Underskud, og dels ikke kunde prostituere „Smørtidende", naar denne publicerede Regnskabet, idet henimod 1800 Kr. jo ikke i og for sig var nogen stor Sum til Inventarium, forklarede Arrestanten, at disse 1000 Kr. er opført ved en heel Tilfældighed; han havde nemlig talt 1000 Kr.

feil ved Sammentællingen paa Udgiftssiden, og tilføiede derfor 1000 Kr. for Inventarium, og som en Følge heraf maatte han ogsaa tilføie dette Beløb paa Indtægtssiden; iøvrigt var der Inventarium for over 1800 Kr., navnlig var der 500 Blikdaaser til Smør til Værdi af over 1000 Kr.

Det foreholdtes Arrestanten det Besynderlige i, at han ikke til Høiesteretsfagfører Alberti har meddeelt, at han havde fendt en forfalsket Balance til Knudsen, hvis hans Hensigt alene havde været at narre „Smørtidende", men bemærker Arrestanten, at han ikke fandt nogen Anledning til at meddele Alberti noget om Sagen, før han saae, hvad der kom ud deraf, og navnlig om „Smørtidende" publicerede Balancen eller ei.

Forespurgt, hvorfor han ikke har sat Alberti ind i Sagens Sammenhæng, efterat Alberti havde faaet Meddelelse fra F. Jensen om, at Noack havde foreviist denne den falske Balance, udsiger Arrestanten, at han først fik dette at vide Dagen før Bladpolemiken begyndte efter Hjemkomsten fra en Reise til Jylland, af Smørsmager Hansen, der tillige meddelte ham, at F. Jensen ønskede, at Alberti skulde skrive i Aviserne om Sagen.

Arrestanten gjorde ikke noget Skridt hos Alberti for at hindre dette, fordi han, som han udtrykker sig, „ikke tillagde Sagen nogen alvorlig Betydning."

Foreholdt Knudsens Forklaring i Forhøret den 7de September om Arrestantens Forhold overfor Knudsen, efterat Alberti havde faaet Sagen frem i Bladene, udsiger Arrestanten, at det er urigtigt, at Knudsen skulde have opfordret ham til at opgive, hvem Peter Andersen var; derimod har Knudsen paa det angivne Tidspunkt gjentagne Gange henvendt sig til Arrestanten og spurgt ham om, hvad han (Knudsen) nu skulde gjøre. **Arrestanten har hertil svaret, at det maatte Knudsen selv om, og at det var Knudsen, der bar Ansvaret i Sagen.** Arrestanten nægter bestemt, at han ved sit nu omtalte Forhold overfor Knudsen og Alberti har havt til Hensigt at lægge Skjul paa eller fordølge, at det forfalskede Regnskab hidrørte fra ham.

Arrestanten tilføier endnu, at naar han i Retsmødet den

10de Septbr. har udtalt, at han ikke havde faaet Nys om Sagens Sammenhæng, inden Debatten var begyndt i Bladene, da er dette ganske korrekt, idet han herved har ment, at han ikke vidste, hvad Alberti vilde skrive i Bladene og hvad Alberti vilde gjøre ud af Sagen. — Arrestanten tænkte sig nærmest, at Alberti vilde offentliggjøre den virkelige Balance.

Arrestanten begjærer tilføiet, at han som Bestyrelsesmedlem bestandig har ønsket, at Balancen skulde offentliggjøres.

Afført.

Der fremlagdes en Extraktudskrift af Exportforeningens Bestyrelsesforhandlingsprotokol under Ø, samt en Fortegnelse over Inventariet i Exportforeningen under 2 A.

For Retten mødte paany Høiesteretssagfører **Alberti**, der blev gjort bekjendt med Arrestanten Donnergaards Forklaringer i Retsmøderne den 26de ds. og idag.

Komparenten afgav derefter i Kontinuation af sin Forklaring i Retsmødet den 5te ds., at han vedblivende maa fastholde, altsaa ogsaa efter de fremkomne Oplysninger om, at Arrestanten Donnergaard er Ophavsmanden til den forfalskede Balance, at Hensigten med Forfalskningen næppe har været at faa „Smørtidende" til at offentliggjøre Balancen, da dette kun vilde medføre, at Komparenten strax berigtigede den falske Beretning. Komparenten vilde paa ingen Maade under saadanne Omstændigheder have foretaget Berigtigelsen ved at indsende en Artikel til „Smørtidende", og det allerede af den Grund, at der efter Komparentens Mening ikke er et eneste Andelsmeieri, som er Abonnent paa „Smørtidende", der kun i Ny og Næ, naar den har indeholdt en særlig skrap Artikel mod Exportforeningen, er af Redaktionen bleven omsendt til Andelsmeierierne, hvorimod Komparenten jo nok kunde begribe, at et Nr. med en Berigtigelse af den ommeldte Natur ikke saaledes vilde blive omsendt. Da Arrestanten Donnergaard er velbekjendt med disse Forhold, mener Komparenten, at det maatte staae ham klart, at en eventuel Berigtigelse ikke vilde lade vente paa sig i de 8 Dage, der

gaaer mellem hvert Nr. af „Smørtidende", men vilde komme til at staae strax i et af de almindelige Blade.

Komparenten kan ikke tro, at Arrestanten Dønnergaard har kunnet tro paa, at Arrestanten Knudsen vilde gjøre Noget, der blot i allermindste Maade kunde gavne Exportforeningen, idet det allerede længe iforveien har været Arrestanten Dønnergaard vel bekjendt, at Knudsen betragtede Exportforeningen som en farlig og skadelig Konkurrent for sig. I denne Henseende skal Komparenten anføre, at Knudsen igjennem Foreningens Oprettelse har mistet Tilgang af Smør, som han hidtil har havt og frembeles vilde have faaet, hvis Foreningen ikke var bleven oprettet. I Begyndelsen af dette Aar har Dønnergaard meddelt Komparenten, at Knudsen paa en Tid, hvor Smørret fra Andeelsmeieriet Sipperup, som Knudsen tidligere har havt og som Exportforeningen dengang havde og frembeles har, var meget slet og som Foreningen betalte med en meget lav Pris, havde gjort bemeldte Meieri Tilbud om at betale det 5 Øre over Topnotering Aaret rundt, hvis han kunde faae Smørret, hvilket vilde være en meget høi Pris. Dønnergaard saavelsom Komparenten opfattede dette som et Beviis paa, at Knudsen søgte at skade Foreningen ved at udsaa Misfornøielse, idet han saavel efter Dønnergaards som Komparentens Mening meget vel maatte vide, at Meieriet var bunden til Foreningen for en vis Tid, saa at han slet ikke kunde faae Smørret og altsaa roligt kunde gjøre høit Bud. Ligeledes har Dønnergaard omtrent ved samme Tid meddelt Komparenten, at Knudsen havde kjøbt Smørret fra Andeelsmeieriet Godthaab i Gjelsted ved Næstved for en Pris, der skulde fastsættes saaledes, at Meieriet altid ialtfald fik 2 Øre pr. Pd. høiere, end hvad det viste sig at Exportforeningen gav sine Meierier. Dette opfattede Komparenten og Dønnergaard som en Taktik fra Knudsens Side, der skulde gaae ud paa at vise Meierierne, at Knudsen var fuldt tryg paa, at Foreningen vilde gjøre daarlige Forretninger. Hvorvidt Knudsen i Virkeligheden har gjort saadanne Tilbud, veed Komparenten kun fra, hvad Dønnergaard har meddeelt ham.

Naar Dønnergaard har forklaret, at han frygtede for, at Knudsen kunde forevise det falske Regnskab for Meierierne for at

redde dem for sig selv, da gjør Komparenten opmærksom paa, at om noget saadant kunde der jo aldrig være Tale, da hvert af Foreningens Meierier havde faaet udsendt et Exemplar af Foreningens Balance; derimod kunde den forfalskede Balance egne sig til at gjøre Indtryk paa det større Antal af Andeelshaverne, som ikke sad i Meieriernes Bestyrelser, og saaledes ikke var nærmere kjendt, hverken med Foreningens Vedtægter, hvoraf hvert Meieri har 1 eller i ganske sjeldent Tilfælde 2 Exemplarer, eller med den udsendte Balance. Ligeoverfor saadanne Andelshavere kunde det gjøre en for Komparentens Stilling og hele Omdømme yderst uheldig Virkning, naar man saae, at han af en begyndende Forretning, der viste et saa betydeligt Underskud, beregnede sig for ½ Aars Virksomhed 7000 Kr. i Honorar. Paa samme Maade kunde Komparenten tænke sig, at det for Folk fra Landet, som kom ned i Foreningens Lokaler, hvortil Komparenten i sin Tid har erklæret, at Adgangen stod aaben for enhver Andelshaver i Foreningens Meierier, kunde see løierligt ud, hvor lidt og ringe Inventarium der forefandtes, og som efter den forfalskede Balance skulde have kostet circa 1800 Kr. Folk, der anstillede en Sammenligning, maatte ubetinget faa det Indtryk, at der enten var gaaet frem med planløs Ødselhed og Uforstand eller forelaa Bedrageliser.

Medens Komparenten tidligere, da han ikke vidste, at Forfalskelsen af den falske Balance hidrørte fra en Person, der var kjendt med det ommeldte Inventarium, ikke faldt paa, at Forfalskningen af Inventariekontoen kunde være foretaget i en bestemt Hensigt, tør han ikke bestride, at han nu saa noget anderledes derpaa, især da Komparenten ikke kan fatte Nødvendigheden for Donnergaard til at undlade at rette en i hans Udkast forekommen Feiltælling, hvis en saadan virkelig har foreligget.

Hvad de af Donnergaard omtalte Blikdaaser angaaer, ved Komparenten ikke i Øieblikket, om de vare anskaffede før første Juli, men i saa Fald ere de i al Fald ikke opførte under Inventarium, men under andre Poster, muligen under Beholdningen som Tilbehør til denne, idet de ere fyldte med Smør. De findes ikke i Foreningens Hovedlokale, men i en Kjælder i Toldbodgade,

hvor der aldrig kommer andre end enkelte af Foreningens Personale. Med Hensyn til Inventariekontoen henholder Komparenten sig til Bilag 2 A., der indeholder en Specifikation af Kontoen i Regnskabet. Naar Komparenten har forklaret, at Donnergaard var kjendt med Inventariet, sigter han derved til, at en stor Deel deraf er besørget anskaffet af Donnergaard og at han i det hele kjendte det fra at færdes i Foreningens Lokaler.

Opfordret til at udtale sig om, hvorvidt han anseer Arrestanten Donnergaards Forklaring om, at Donnergaard har forfalsket Balancen, som anført alene med det Formaal for Øie, at prostituere „Smørtidende" ved at denne gik hen og offentliggjorde den, for rigtig, samt om hvorvidt Komparenten har nogen Mistanke om, at Andre kunde havde været i Ledtog med Donnergaard om at udsende en forfalsket Balance til Skade for Exportforeningen og for Komparenten, udtaler Komparenten, at der er en Række af Omstændigheder, som efter Komparentens Mening peger i Retning af, at Donnergaard har haft andre Medskyldige iblandt Foreningens Modstandere end Knudsen, uagtet ganske vist nogle af disse Omstændigheder mulig kunde sigte til helt andre Forhold. I saa Henseende anfører Komparenten, at den tidligere omtalte Smørhandler Brun en Dag i sidste Halvdel af Juni Maaned, dette Aar, omtalte til Komparenten, vistnok i Overværelse af Donnergaard og Smørsmager Hansen, at Smørhandlerne paa Gammel Holm havde en Plan for, hvormed de vilde knuse Exportforeningen, at Smørhandlerne vare meget ivrige med at samle Penge ind til Realisationen af denne Plan, og at den skulde gaae los i Begyndelsen af Juli. Komparenten trængte baade den Dag og nogle Gange i de nærmeste Dage ind paa Brun for at faae at vide, hvad det var, der var igjære, hvilket Brun imidlertid stadig erklærede, at han ikke vidste fuldstændig Besked med. En Dag sagde Komparenten halvt spøgende til Brun, at hvis han ikke vilde sige Besked, vilde Komparenten give Ordre til, at han ikke maatte faae mere Smør fra Foreningen. Da Brun saa sagde, at Planen gik ud paa „at stramme Noteringen", og Komparenten, der vidste, at dertil behøvedes der ikke at samle Penge

sammen, indsaae Komparenten, at Brun ikke vilde eller ikke kunde give Forklaring om Sagen og lod Themaet falde og har ikke senere berørt det for Brun. En Dag, enten i de allersidste Dage af Juli eller de allerførste Dage af August, da Komparenten paa en Restauration spiste til Aften sammen med Brun, omtalte denne i Samtalens Løb, at Smørhandlerne paa Gammel Holm netop i de Dage vare saa glade, og at det ikke var ham muligt at begribe eller komme efter, hvad de var saa glade for. Det er nu faldet Komparenten ind som en nærliggende Mulighed, at begge Bruns Referater kunne staae i en nøie Forbindelse med Forfalskningen af Balancen. Med Hensyn til denne bemærker Komparenten, at en Dag i Begyndelsen af denne Maaned har forhenværende Folkethingsmand, Gaardeier Ole Larsen den Ældre af Store Rørbæk meddeelt Komparenten, netop foranlediget ved, hvad han havde læst i Bladene om den forfalskede Balances Indhold, at han allerede i Foraaret havde hørt fra sin Svoger, Gaardeier Lars Villumsen, formentlig ogsaa af Store Rørbæk, „at det var en udmærket Plads, Thøiring havde faaet i Exportforeningen, idet han skulde have 3500 Kr. om Aaret og Alberti 7000 Kr.“

Komparenten bemærker, at efter hvad Ole Larsen har sagt, har Lars Villumsen fra den Tid, et Andelsmeieri derude blev anlagt, og der blev forhandlet med Smørhandlere om Salg af Produktionen, et nogenlunde udbredt Bekjendtskab med Smørhandlere, og Ole Larsen antog, at den Efterretning, Lars Villumsen saaledes i Foraaret havde bragt ham, var Noget, han havde erfaret hos en Smørhandler. Det er rigtigt, at Dønnergaard har insisteret paa at faae den ægte Balance offentliggjort. Dette gik saaledes til, at da Balancen var færdig, foreslog Dønnergaard Komparenten at offentliggjøre den i „Politiken“; dette afslog Komparenten imidlertid, idet han forestillede Dønnergaard, at Smørhandlerne derved vilde erfare, at Foreningen havde hengjemt en meget stor Varebeholdning, og at de derved vilde blive istand til at indrette deres Dispositioner derefter, og at de ogsaa efter Komparentens Mening vilde skrive til England, at Foreningen kun handlede med gammelt Smør og i det Hele over-

drive Forholdet. Dønnergaard indrømmede Rigtigheden af Komparentens Betragtninger, og senere har der aldrig været Tale om Balancens Offentliggjørelse.

Den Omstændighed, at Dønnergaard har ladet i den forfalskede Balance Beholdningen staae opført med samme Tal som i den ægte — uagtet han, naar han overhovedet vilde lave en falsk Balance, med største Lethed kunde have skjult Beholdningens Størrelse — forekommer Komparenten at være Tegn paa, at Forfalskningen ikke kan være foretaget i den Hensigt at gavne Exportforeningen. Dønnergaard maatte efter Komparentens Formening netop indsee, at hvis der opstod Bladpolemik om den forfalskede Balance, vilde Komparenten nødsages til at lade den forfalskede Balances Opgivelse af Beholdningen henstaae uanfægtet.

Efter Komparentens Mening er den forfalskede Balance i sin Affattelse udmærket egnet til at udsaa Mistillid til Foreningen og Komparentens Ledelse af samme ved at gaae rundt i Afskrifter mellem Mand og Mand, ligesom Komparenten heller ikke kan tro, at Dønnergaard har kunnet være blind for, at den forfalskede Balance lettelig vilde blive benyttet af Foreningens Modstandere ved at sende den eller et Referat af den til England og derved afskrække Folk der fra at indlade sig med Foreningen som en Institution, der var ifærd med at gaae sin Undergang imøde. Komparenten er overbevist om, at den forfalskede Balance virkelig er bleven benyttet paa denne Maade, men efter Sagens Natur er Komparenten ikke istand, ialtfald i Øieblikket, til at paapege bestemte Tilfælde.

Komparenten tilføier paa Anledning, at han bestemt veed, at han kun har leveret Dønnergaard 1 Exemplar af Balancen. Derimod kan han ikke i Øieblikket sige, om der er sendt noget Exemplar til Meieriet „Landmandslyst", men han kan efterse det i sin Postbog, da alle Balancer bleve udsendte i anbefalede Breve.

Forespurgt, hvad Dønnergaard har anført til sit Forsvar paa det i Bilag Ø omtalte Bestyrelsesmøde, forklarer Komparenten, at Dønnergaard — efterat Komparenten havde fremstillet

Sagen og herunder særligt lagt Dønnergaard til Last, for det Første, at han overhovedet havde lavet den falske Balance og for det Andet, at han ikke, uagtet han vidste, at Komparenten vilde offentliggjøre Sagen, havde sat Komparenten i Kundskab om det virkelige Forhold, saa at Sagen og dens Afgjørelse kunde være holdt indenfor fire Vægge — forsvarede sig med Hensyn til det førstnævnte Punkt omtrent som herunder Sagen, og med Hensyn til det sidstnævnte Punkt dermed, at han aldrig havde tænkt sig, at Sagen skulde komme som nu var skeet, **men at han havde troet, at han havde kunnet holde sig heelt udenfor den, og at det Hele vilde „være blevet hængende" paa Hans Knudsen,** idet det dog var muligt, at Dønnergaard ikke benyttede netop dette Udtryk, men et andet, der gav samme Mening.

Paa Anledning udtaler Komparenten, at han er ukjendt med, hvor nøie Bekjendtskabet har været mellem Dønnergaard og Knudsen, og han kan derfor ikke sige Noget om, hvorvidt Dønnergaards Forklaring, at han vidste, at Knudsens Karl hed Peter Andersen og var fra Bretved, er rigtig.

Dommeren bemærkede, at han stillede dette Spørgsmaal til Komparenten, fordi det forekom ham, at den Forklaring, Dønnergaard havde givet af sin Bevæggrund til at anføre Bretved som Udstedelsesstedet for Brevet og Peter Andersen som Underskriver, var lidet trolig, og at Dønnergaard, saafremt han virkelig hermed havde sigtet til Knudsens Karl sandsynligvis havde anført denne som Udsteder af Brevet, for at Undersøgelsen skulde standse ved Knudsen og dennes Karl som Ophavsmændene til Falskneriet, samt at han, indtil det blev oplyst, at Brevet med Balancen virkelig var indsendt fra Leire Poststation til Knudsen, havde antaget — ligesom Komparenten, der havde meddelt ham, at Knudsens Karl hed Peter Andersen og var fra Bretved — at Knudsen og dennes Karl i Forening havde udfærdiget de forfalskede Dokumenter.

Opfordret til at forklare, hvad Kjendskab Dønnergaard havde til Komparentens Hensigt om Offentliggjørelse af Forfalskningens Opdagelse, forklarer Komparenten, at Onsdagen den 28de August, da Komparenten havde den i Anmeldelsen omtalte

Samtale med Smørsmager Hansen, og denne ikke vilde sige, hvad han vidste, men ønskede at Komparenten ialtfald skulde opsætte Offentliggjørelsen — om hvilken Komparenten havde sagt til Hansen, at den var skrevet overordentlig skarpt — i nogle Dage, erklærede Komparenten til Hansen, at dette vilde han ikke, men at han derimod vilde give ham Frist til samme Dags Eftermiddag Kl. 5 med at bestemme om han vilde tale rent ud, eller ikke. Om Eftermiddagen Kl. 5 kom — ikke Hansen — men Donnergaard, der kom for, eller ialtfald gav sig Udseende af at komme for, at faae nogle Forretningssager afgjort, hvorved han ganske i Forbigaaende udtalte sig omtrent saaledes: „Det er sandt! jeg skulde hilse fra Hansen og sige, at de Betænkeligheder, han havde fremført angaaende en Sag i Formiddag, lader han ganske falde, da det har viist sig, at han var fuldstændig feil underrettet." Ligesom Donnergaard ved denne Leilighed lagde Dølgsmaal paa sin Stilling til Sagen, saaledes gjentog han dette den følgende Morgen, da Komparentens første Artikel havde staaet i Bladene. Han kom da op til Komparenten og **var ganske overordentlig fornøiet næsten jublende, over Komparentens Artikel, som han erklærede, var netop saadan, som de skulde have den, hvorhos han udtalte sin Misfornøielse med at Artiklen ikke i „Morgenbladet" var overskrevet „En Slyngelstreg", saaledes som i „Politiken"**, idet han udtalte den Tro, at „Morgenbladet" havde forandret Overskriften, hvilket Komparenten imidlertid forklarede ham var en Misforstaaelse, idet Komparenten slet ikke til noget af Bladene havde opgivet nogen Overskrift.

Med Hensyn til hvorvidt Knudsen har været paa det Rene med, at Balancen var falsk, forklarer Komparenten paa Anledning, at Komparentens Fuldmægtig Hansen har meddelt ham, at Fuldmægtig Keller til ham har udtalt, at Knudsen da han første Gang viste Keller den forfalskede Balance, har forklaret, at der har været en anden Balance udsendt fra Exportforeningen, der viste Overskud.

Aftraadt.

Forhøret udsat
F. Kattrup.
Em. Lassen
Truelsen Cst.
P. B. 231
Cst. Vidne.

Den 3die Octbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Thomassen** var fremstillet og vedblev sin tidligere Forklaring. Han paastaaer, at der ingen var tilstede, da han modtog Bilagene S og T til Afskrivning, hvilket han retter derhen, at Dønnergaards Hustru mulig var tilstede, da han modtog Bilagene, men ikke da han afskrev dem. Dønnergaard henvendte sig, som forhen forklaret, ved Vesperkosttid, til Arrestanten om at faae Dokumenterne afskrevne, men Arrestanten havde da ikke Tid, men gik i Marken. Arrestanten har ikke hørt, at Dønnergaards Hustru har fraraadet Dønnergaard at skrive den forfalskede Balance og Brevet, og at hun har udtalt, at det var Kjæltringestreger, og Arrestanten veed Intet om, hvorledes Originalerne til Bilagene S og T ere blevne til, om de ere forfattede af Dønnergaard alene eller af flere i Forening. Arrestanten veed bestemt, at Smørsmager Hansen ikke var hos Dønnergaard den Dag, Arrestanten afskrev dem.

Arrestanten tilføier, at Dønnergaard ikke var hjemme om Formiddagen den Dag da Dokumenterne bleve afskrevne, men kom hjem med 4 Toget til Lejre fra Kjøbenhavn. Det var lige efter Dønnergaards Hjemkomst omtrent Klokken 5, at Dønnergaard opfordrede Arrestanten til at afskrive Dokumenterne. Der var ingen Fremmede hjem med Dønnergaard og Arrestanten veed ikke, om Dønnergaard har skrevet Originalerne S og T i Hjemmet. Arrestanten har ifjor Vinter skrevet Brugsforeningsregnskaber af for Dønnergaard og ligeledes Kjøbekontrakter, men har ikke i Sommer skrevet Andet af end Bilagene S og T.

Arrestanten kan ikke sige, om Balancen, han skrev af, var af Størrelse som Bilag Z eller skreven med samme Haand som

dette, og han kan ikke heller sige, om Forfalskningen var gjort med Dønnergaards Haand eller ei. Han tør ikke fastholde, at det Regnskab, han skrev af, var af større Format end Bilag Z. Han kan bestemt sige, at Originalen til Bilag T var skrevet med Blæk, og han troer, at det var Dønnergaards Haandskrift, men den var større og mere tydelig end Dønnergaards sædvanlige Haandskrift. Han erindrer, at Ordene „Danmarks Landmænds" vare udstregede paa Overskriften paa det Regnskab, han afskrev.

Forespurgt, hvorledes han kunde finde ud af at sætte Tilføielserne paa den rette Plads i Bilag S, forklarede han, at Dønnergaard „gjorde ham begribeligt", hvor de tilføiede Summer skulde staa, ligesom Dønnergaard forklarede ham, at han ikke skulde skrive de overstregede Tal.

Det blev foreholdt Arrestanten, at det er besynderligt, at han ikke kan give nogen nøiere Forklaring om, med hvilken Haand de Dokumenter vare skrevne, som han afskrev, men han erklærer, at han ikke kan give nogen nærmere Forklaring. Arrestanten nægter, at han er i Familie med Dønnergaard eller at han har anden Stilling hos ham end et Tyende, og at han er inde i Dønnergaards Fortrolighed.

Arrestanten tilføier endnu, at Dønnergaard meddelte Arrestanten, at Knudsen var anholdt, efter at Dønnergaard havde været i Forhør. Dønnergaard sagde da til Arrestanten, at han (Dønnergaard) i Forhøret havde sagt, at Knudsen havde forlangt Regnskabet for at faa det i et Blad. Arrestanten, der troede, at det var Alberti, „der havde ladet Knudsen sætte fast", spurgte Dønnergaard, om Alberti da ikke havde været vidende om Balancens Fremkomst — Arrestanten troede nemlig, at Planen var aftalt mellem Exportforeningens Bestyrelse, da Dønnergaard kom fra Kjøbenhavn samme Dag, han gav Arrestanten Dokumenterne til Afskrift — men dette benægtede Dønnergaard.

Paa fornyet Forehold om, at Originalen til T maatte vække hans Mistanke, udsiger Arrestanten, at han ganske vist ogsaa syntes, at det var et underligt Brev, og nærede Frygt for, at der kunde stikke noget under, og vilde have havt Rede paa Sammenhængen hos Dønnergaard den næste Morgen, men da var

Dønnergaard taget afsted. Da Arrestanten ikke havde gjort Andet end skrive Brevet af og ikke afsendt det, mente han, at Dønnergaard maatte svare til det Hele.

Arrestanten bemærker paa Anledning, at han skriver „Udskrift" med „d", men han har ikke lagt Mærke til, at der er skrevet „U"skrift i Bilag T. Arrestanten gjorde sig ingen Tanke om, hvem Peder Andersen var. Han tilføier endnu, at han var søvnig og træt, da han afskrev Bilagene.

Afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Fuglsang, Vidne.

Em. Lassen, cst.

Den 5te Octbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Knudsen** var fremstillet og vedblev sit Tidligere, hvorefter han paany blev afgivet til Bevogtning.

Afført.

Arrestanten **Donnergaard** var fremstillet.

Foreholdt den af Høiesteretssagfører Alberti afgivne Forklaring, vedbliver han med Bestemthed sit Tidligere, at han ikke ved at give Knudsen den forfalskede Balance har havt til Hensigt at skade Exportforeningen eller Alberti, men alene, som af ham tidligere omtalt, at faa „Smørtidende" til at prostituere sig ved at offentliggjøre Balancen, og bemærker Arrestanten at han, som tidligere under Sagen omforklaret, jo har forsvaret Exportforeningen og dens Bestyrelse i Bladene netop med Hensyn til Gagespørgsmaalet.

Arrestanten bemærker endvidere, at Alberti har inden Debatten i Bladene begyndte, da der mellem Alberti og Arrestanten var Tale om, at „Smørtidende" mulig vilde offentliggjøre en Balance fra Exportforeningen med Understud, men at dette ikke blev til Noget, udtalt, at det var Jammerskade, at en saadan Offentliggjørelse ikke skete.

Arrestanten kan ikke erindre, at han har talt med Alberti

om Knudsens Adfærd overfor Meieriet Sipperup. Derimod har der vel været Tale mellem Alberti og Arrestanten om, at Knudsen havde tilbudt et Meieri 2 Øre over Exportforeningens Gjennemsnitspris — „Godthaab" troer Arrestanten ikke blev nævnt — og var det Alberti, og ikke Arrestanten, der udtalte, at det var en Taktik fra Knudsens Side, som gik ud paa at vise Meierierne, at Exportforeningen efter Knudsens Mening vilde gjøre daarlige Forretninger. Denne Samtale fandt imidlertid Sted efter at Debatten om denne Sag var begyndt i Bladene. Arrestanten fastholder, at han ikke har havt nogen Grund til at tro, og heller ikke troer, at Knudsen er en Modstander af Exportforeningen.

Med Hensyn til, hvad Alberti anfører om, at Meierierne kunde blive skuffede af den falske Balance, udsiger Arrestanten, at naar han har omtalt saadant, da har han ikkun tænkt paa de i Løbet af Aaret nyoprettede Meierier, som ikke ere Medlemmer af Exportforeningen. Derimod har Arrestanten aldrig tænkt sig, at Medlemmerne af Meierierne, der vare i Exportforeningen, kunde blive skuffede af Balancen, og det hverken Bestyrelsesmedlemmerne eller Andelshaverne, og Albertis Udtalelse om, at disse Sidste kunde tro paa den forfalskede Balances Rigtighed, maa han bestemt hævde er urigtigt og grundet i Albertis Ubekjendtskab med Andeelsmeieriernes Forretningsgang; ikke blot Bestyrelsesmedlemmerne, men ogsaa de større Andeelshavere i Meierierne kjende nemlig det rigtige Regnskab pr. 1ste Juli og ligeledes Foreningens Bedtægter, af hvilke sidste jo følger, at Formanden og Bestyrelsen ingen Løn kan faae, og bemærker Arrestanten udtrykkelig, at Foreningens Bedtægter ere udsendte, ialtfald til en stor Deel af de af ham omtalte nyoprettede Meierier.

Med Hensyn til Albertis Formening om, at Forhøjelsen paa Contoen for Inventarium i det forfalskede Regnskab kunde skade Foreningen og Alberti hos Folk, der kom i Forretningen og saae det ringe Inventarium, fastholder Arrestanten bestemt, at Tilføielsen af de 1000 Kr. alene skyldes et Tilfælde, som af ham tidligere forklaret, og han nægter bestemt, at han har havt

til Henſigt, at Beſøgende fra Landet i Smørkjælderen ſkulde faae en urigtig Mening om Anſkaffelſen af dette Inventarium, i hvilken Henſeende han bemærker: for det Første, at de Perſoner, der kom i Smørkjælderen, vare Beſtyrelſesmedlemmer fra Landet, og Meieriſter, der jo kjende det virkelige Regnſkab, og ſom jo, hvis de virkelig vare blevne opmærkſomme paa Uoverensſtemmelſen, ved Spørgsmaal vilde have faaet denne opklaret, og dernæſt, at Foreningens Inventarium jo ogſaa findes i andre Kjældere, ſaa at det ſelvfølgelig er umuligt for Folk, der komme ind fra Landet, at danne ſig nogenſomhelſt Mening om Foreningens Inventarium, af hvad de ſee i Smørkjælderen, hvilken Omſtændighed dog formentlig ikke var Beſøgende fra Landet bekjendt.

Arreſtanten blev foreviiſt Bilag 2 A, mod hvilket han Intet havde at bemærke.

Med Henſyn til Albertis Bemærkning om Samtalen mellem Arreſtanten og Alberti angaaende, hvorvidt Exportforeningen ſkulde offentliggjøre Balancen i „Politiken", har Arreſtanten i og for ſig Intet at bemærke mod, at den af Alberti ommeldte Samtale er foregaaet, ſom af Alberti forklaret, men Arreſtanten reſerverer ſig mod, at han ſkulde være bleven overbeviſt af Albertis Betragtninger; da han ikke vilde indgaae paa Arreſtantens Forſlag om at offentliggjøre Balancen, lod Arreſtanten Alberti, der var Formand og anſvarlig for Ledelſen, om, hvorvidt han vilde følge Arreſtantens Raad eller ei. Hvad angaaer, at Arreſtanten har offentliggjort Beholdningen af Smør med ſamme Tal, ſom findes i den rigtige Balance, bemærker Arreſtanten, at dette formentlig ikke vilde kunne ſkade Exportforeningen, idet der under den nævnte Beholdning er indbefattet ſaavel det virkelig ikke afſatte Smør ſom det Smør, der er affat i England, men hvorpaa der endnu ikke er modtaget Afregning, ſaa at Ingen af de i Balancen opførte Tal paa Beholdningen vil kunne ſee, hvor ſtor Beholdning, Foreningen i Virkeligheden kunde ligge inde med. Forſaavidt Alberti mener, at den falſke Balance ſkulde være egnet til i England at udſaa Mistillid til Exportforeningen, udtaler Arreſtanten, at han ikke har tænkt dette, og at han heller ikke kan tænke ſig, at den forfalſkede Balance efter ſit Indhold

var egnet hertil, idet et Underskud af 31,000 Kr. ved en Omsætning af et Par Millioner i et daarligt Halvaar og i Foreningens Begyndelsesaar ikke i England vilde kunne vække nogen Tvivl om Foreningens Soliditet og Levedygtighed. Den Mulighed, at Balancen skulde kunne skade Foreningen eller Formanden ved i Afskrift at gaa rundt mellem Mand og Mand, har Arrestanten ikke tillagt nogen Betydning, idet han har meent, at den sande Sammenhæng, hvis saadant skete, hurtigt og let vilde blive oplyst, hvilket jo ogsaa har vist sig at være bleven Tilfældet.

Arrestanten bemærker yderligere paa Anledning, **at det ikke forekommer ham, at den Sum, der er opført som Beholdning, naar man sammenligner den med den ugentlige Omsætning, og Beløbet for Afregning, er videre stor**, saa at den efter Arrestantens Mening ikke vil give Anledning til Angreb paa Foreningen og Beskyldninger for at handle med gammelt Smør, uden at saadant med Lethed vilde kunne tilbagevises.

Arrestanten bemærker endvidere, at det vistnok er ukorrekt, naar Alberti har anført, at Exportforeningen har taget Kunder fra Knudsen, idet det ialtfald, saavidt Arrestanten bekjendt, vel er Tilfældet, at Exportforeningen blandt sine Kunder tæller Folk, der tidligere have handlet med Knudsen, men disse have i Mellemtiden handlet med andre Smørhandlere, end Knudsen.

Arrestanten kan nu erindre Anledningen til den af Alberti omtalte Samtale mellem dem om Meieriet „Godthaab"; den blev nemlig hidført ved at Arrestanten Knudsen, efterat Sagen var bleven omtalt i Bladene, henvendte sig til Arrestanten med Bemærkning, at den nu blev **„knusende gal"**, hvorhos Knudsen, efterat have spurgt Arrestanten om Alberti ikke havde været bekjendt med Balancens Fremkomst fra først af, og derpaa faaet benægtende Svar, anmodede Arrestanten om, at gaae til Alberti og meddele denne, at Knudsen ikke havde kolporteret Balancen i den Hensigt at skade Exportforeningen. Det var under den derved opstaaede Samtale mellem Alberti og Arrestanten, at Alberti udtalte, at Knudsen ikke havde været saa flink tidligere mod Exportforeningen, og som Exempel derpaa nævnte han Knudsens Forhold til Meieriet „Godthaab". Arrestanten er ogsaa kommen

i Tanker om, at Alberti og Arreſtanten har talt om Knudſen og Sipperup Meieri, men rigtignok i en ganſke anden Sammenhæng, end af Alberti forklaret, idet Arreſtanten, da han engang talte med Alberti om, at Sipperuperne vare misfornøiede med den Pris, de fik i Exportforeningen, har udtalt, at de i ſin Tid ikke fik ſaameget hos Knudſen, nemlig kun Topnoteringen.

Men Henſyn til Arreſtantens Udtalelſe i det af Alberti omtalte Beſtyrelſesmøde, da har Arreſtanten ikke udtalt, at han ikke havde tænkt ſig, at Sagen ſkulde komme ſom nu er ſket, men derimod, at han ikke har tænkt ſig, at Knudſen vilde bruge Balancen ſom nu er ſkeet.

Arreſtanten har tillige udtalt, at Knudſen efter hans Mening, bar Anſvar for det Paſſerede; derimod kan han ikke erindre, at han har udtalt, at han — Arreſtanten — efter ſin Formening, havde holdt ſig udenfor Sagen, og at denne alene vilde komme til at hvile paa Knudſen, men har Arreſtanten brugt ſaadanne Udtalelſer, have disſe ialtfald ikke været korrekte, og ere fremkomne for at ſtille hans Sag i et gunſtigt Lys for Beſtyrelſen, og Arreſtanten vedbliver beſtemt, at det ikke har været hans Henſigt, at lægge Skjul paa ſin Deelagtighed i Forfalſkningen.

Jøvrigt anfører Arreſtanten ved Albertis Forklaring, at han ganſke rigtig af Smørſmager Hanſen viſtnok om Onsdagen blev underrettet om ved ſin Tilbagekomſt fra Jylland, at Hanſen havde havt en Samtale med Alberti angaaende Albertis foreſtaaende Offentliggjørelſe af en Artikel i Bladene, idet Hanſen talte, ſom om Artiklen alene var rettet mod Noack i Anledning af dennes Optræden hos F. Jenſen, og ſagde Arreſtanten da til Hanſen, at han ikke vilde blande ſig i Forholdet mellem Alberti og Noack, men at han til enhver Tid vilde ſtaa ved hvad han havde gjort, og offentliggjøre det i Bladene, hvis det forlangtes. Hanſen ſagde derefter til Arreſtanten, at Arreſtanten ſaa ſkulde ſige til Alberti, at Hanſen frafaldt ſine Betænkeligheder, idet Hanſen, ſom han udtalte ſig, ikke vilde blande ſig i Albertis og Arreſtantens Sager, og var det denne Beſked, Arreſtanten ſaa om Eftermiddagen overbragte Alberti.

Arreſtanten forklarer, at han ikke, efter at have læſt Al-

bertis Artikel kunde meddele denne noget privat, idet Arrestanten gik ud fra, at Publikum, hvis han nu satte Alberti ind i Sammenhængen, vilde mene, at det Hele fra først af havde været aftalt Spil mellem Arrestanten og Alberti, for at komme Smørgrosserere tillivs.

Arrestanten modsiger Rigtigheden af Albertis Fremstilling af det mellem dem Dagen efter Offentliggjørelsen Passerede. Arrestanten har maaske nok udtalt Noget om, at Noack kunde have godt af, hvad han havde faaet, og har ogsaa forespurgt Alberti om Grunden til, at Artiklen var offentliggjort med en anden Overskrift i „Morgenbladet", end i „Politiken", men Arrestanten nægter, at han har været glad, eller udtalt nogen Glæde over Artiklens Fremkomst, og han nægter bestemt at have udtalt sin Misfornøielse med at Artiklen ikke var overskrevet „En Slyngelstreg" i Morgenbladet som i Politiken.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han i Smørexportforeningen, foruden at være Bestyrelsesmedlem, hvilket Hverv er ulønnet, er ansat som Smørsmager, hvilket vil sige, at han smager paa og klassificerer det hertil Staden indsendte Smør, og oppebærer han derfor en fast Gage af 3000 Kr., hvilken Gage, som sagt, er fast, og ikke kan stige, men vil synke, naar Foreningen har under 1000 Dritler Smør ugentlig. Arrestanten har ganske vist reist rundt til Meierierne for at bevæge dem til, at indtræde i Foreningen, og herfor havt sine Reiseudgifter godtgjorte, men denne Virksomhed har isvrigt været ulønnet og staar i og for sig ikke i Forbindelse med hans Forretning i Exportforeningens Tjeneste.

Arrestanten er endvidere Formand i Andelsmeieriet „Landmandslyst" i Ousted Sogn og bestaar hans Virksomhed her i at lede Bestyrelsesmøderne i hvilke Afgjørelser igjen tages om Ledelsen af Foreningens Anliggender. **Bestyrelsen bestemmer saaledes til hvem Smørret skal sælges, hvorefter Arrestanten afhænder Smørret og modtager Afregningen, som saa leveres til Regnskabsføreren,** og har Arrestanten saaledes hele Tiden folgt Smørret til Grosserer John Andrew paa Gammelholm. Med Bogføringen har Arrestanten intet at bestille, idet denne

besørges af en særlig lønnet Regnskabsfører for Tiden Rosendal, til hvilken Arrestanten leverer Afregning, Udgiftsbilag osv. hvorimod de begge i Forening besørge Udbetaling til Andelsshaverne; Bestyrelsen og Formanden ere ei lønnede.

Arrestanten har tidligere været Formand i Fælleskontorets Forbrugsforening, men nedlagde denne Stilling, da han gik i Exportforeningens Tjeneste, ligesom han da opgav sin Stilling som Regnskabsfører for Ousagers Forbrugsforening.

Arrestanten er endvidere Kontoirdagsbestyrer i den sjællandske Bondestands Sparekasse, hvilket bestaar i at han en Dag om Ugen i Forening med 2 Andre, som skifte mellem Tillidsmændene i vedkommende Kontoirdagskreds, modtager Indbetalinger og besørger Udbetalinger. Dette Hverv er uden fast Løn, men har Arrestanten havt $1^1/_3$ pro Mille, og de to Andre hver $^1/_3$ $^0/_{00}$ af Indskuddene, ikke af Udbetalingerne.

Arrestanten har endelig forhandlet Smør for Andelsmeieriet Store Merløse i Merløse Sogn pr. Ringsted. Det var Meningen, at Arrestanten skulde sælge Smørret, indtil Merløse Andeelsmeieri kunde komme i Exportforeningen, men Forslaget om, at Meieriet skulde indtræde i Foreningen, blev i Juni Maaned forkastet paa en Generalforsamling.

Afført.

Forhøret udsat.

Fuglsang. Em. Lassen.
Vidne. cst.

Aar 1889 den 12te Oktober blev sat Ret hos Sognefoged Christen Nielsen i Ousted By.

Rapport.

Torsdagen den 10de Oktober 1889.

Ved en ifølge Dommerens Ordre underhaanden anstillet Undersøgelse i Leire Herred betræffende Arrestanten

Hans Jensen Dønnergaard,

blev det mig meddelt saavel af Folk, der vare Andelshavere i Meieriet „Landmandslyst", som af Andre, at Arrestanten som Formand for bemeldte Meieri formentlig havde gjort sig ulovlig Fordeel ved Forhandling af Meieriets Produkter, og fortaltes

der, at der var indgivet Klage over Arrestantens Forhold med Hensyn til, at han formentlig i bedragerisk Hensigt havde benyttet „Landmandslysts“ Stempel til Stempling af Smørdritler, der ikke indeholdt Smør fra "Landmandslyst".

Den hele Maade, Arrestanten forestod Meieriets Drift paa, var af en høist mistænkelig Karakter, og særlig klagedes der over, at Andeelshaverne aldrig fik ordentligt Regnskab, og at Arrestanten og Regnskabsføreren for „Landmandslyst“ gjorde fuldstændig, hvad de vilde.

Det var den almindelige Mening, at der forelaa urigtig Regnskabsførelse i svigagtig Retning, og man udtalte det Ønskelige i, at der maatte blive foretaget et gjennemgaaende Eftersyn af Meieriets Regnskaber.

Arrestanten skildredes som en i høi Grad pengebegjærlig Person og som en Mand, der ubelukkende tragter efter at beklæde høie Stillinger. Det er den almindelige Mening, at Arrestanten ved at udfærdige den falske Smørballance ene har havt til Hensyn, at støde Formanden for Exportforeningen bort for selv at blive ansat som Formand.

Dommeren bemærkede, at det fra flere Sider var bleven ham forebragt, at Arrestanten Donnergaards Hustru skulde have været nærværende, da den under Sagen ommeldte forfalskede Balance blev skreven i Donnergaards Hjem, og at hun skulde have fraraadet dette og udtalt til Arrestanterne Donnergaard og Thomassen, at det var „Kjæltringestreger“.

Martine Eline Mortensen, Arrestanten Donnergaards Hustru, der, betydet Vidnepligten forklarede:

Komparentinden var tilstede en Dag i Begyndelsen af August Maaned, da Arrestanten paa deres Bopæl forfærdigede en Balance fra Exportforeningen — hun erindrer, at hendes Mand selv skrev Balancen paa et helt eller halvt Ark stort Papir — hvilket hun paa Anledning retter til, at hun ikke saae, hvad Arrestanten skrev, men at han havde et Ark hvidt Papir, hvorpaa Arrestanten skrev „Regnskab“ eller noget Lignende ovenover. Paa Forehold af Bilagene C og Z forklarer Komparentinden, at hun ikke saae noget Dokument af Udseende som Bilagene C

og Z, og hun gjentager, at det hendes Mand begyndte at skrive paa, var et Stykke hvidt Papir. Hun spurgte Arrestanten, hvad det var han skrev, og han svarede, at det var et Regnskab, som „de skulde have fat i" — med „de" forstod Komparentinden, at det var nogle Folk i Kjøbenhavn, som skulde narres med et urigtigt Regnskab.

Komparentinden nægter, at Arrestanten har udtalt sig videre til hende om, hvad Øiemedet var med det nævnte Regnskab, og har hun heller ikke seet Debatten herom i Bladene, da hun paa den Tid var i Jylland. Komparentinden sagde ganske vist til til sin Mand, hvad det var for „Narrestreger", eller „Kjæltringestreger", han havde for, men Komparentinden vidste ikke af, at det var Arrestantens Mening, at esterskrive Albertis eller Revisorernes Navne, da hun i saa Fald vilde have bestræbt sig for at hindre det Skete. Komparentinden troer ikke, at der var Fremmede i Arrestantens Hjem paa nævnte Dag. Komparentinden hørte senere den samme Aften, at Arrestanten bad Jørgen Thomassen om at skrive det af, der laae paa Arrestantens Skrivebord.

Komparentinden saae ikke den Balance, hendes Mand havde forfærdiget, og kan derfor ikke sige Noget om, hvorledes den saae ud og om den bestod af Tal, men hun gjentager, at hun ikke saae, at der var noget Dokument som Bilagene C og Z paa hendes Mands Skrivebord den Dag, han skrev den omtalte Balance, og begyndte han, som sagt, at skrive paa et heelt eller et halvt Ark ubeskrevet Papir.

Forevist Bilag T forklarer Komparentinden, at hun ikke har seet hendes Mand skrive Noget, der kunde være Original til Bilag T; hun har heller ikke seet Convoluten U, eller veed, hvorledes Brevet er blevet besørget.

Hverken Komparentinden eller Arrestanten er i Familie med Jørgen Thomassen, der hos dem har været Avlskarl; hun veed ikke hvorvidt han tidligere har skrevet Noget af for Arrestanten, men har hendes Mand saa tidt benyttet en Afskriver, fordi hans Haandskrift er daarlig.

Komparentinden forklarer paa Anledning, at hun stod den

ommeldte Dag med Armene paa Arreſtantens Skrivebord, og bemærkede hun der ikke noget Dokument eller Papir, ſom Arreſtanten ſkrev af efter og ſærlig ingen Balance ſom Bilagene C og Z, og mener hun heller ikke, at de har været der, da hun ſaa ikke kunde have undgaaet at ſe den.

Aftraadt.

Dommeren bemærkede, at Arreſtanten Donnergaard var ſigtet for Misligheder ved Beſtyrelſen af Andelsmeieriet „Landmandslyſt" og at det af Sagen fremgik, at Gaardeier Roſendal ſom Regnſkabsfører for bemeldte Meieri var i Beſiddelſe af de Meieriets Anlæg og Drift vedrørende Dokumenter, hvorfor det var forſøgt, at formaa bemeldte Roſendal til at give Møde for Kommisſionen, men at det ved Forhøring paa hans Bopæl var opgivet, at han var fraværende paa en Reiſe til Holbæk.

Dommeren afſagde derefter følgende

Kjendelſe:

Da det under nærværende mod Arreſtanten Hans Jenſen Donnergaard m. Fl. reiſte Sag vil være af Intereſſe at underſøge Regnſkaber vedrørende Andelsmeieriet „Landmandslyſt" Anlæg og Drift, og da det efter Sagens Oplysninger maa antages, at Gaardeier Roſendal af Ouſted, ſom Regnſkabsfører for bemeldte Andelsmeieri, kunde være Beſiddelſe af ſaadanne Regnſkaber med Bilag, dekreterede Dommeren, at Husunderſøgelſe vilde være at foretage, deels paa nævnte Roſendals Bopæl i Ouſted og deels paa Meieriet „Landmandslyſt" ſammeſteds og Beſlaglæggelſe være at foretage af de Dokumenter, ſom ſkjønnes at være tjenlige til Sagens Oplysning.

Dommeren udmeldte til at foretage bemeldte Viſitation Kommisſionens Skriver, Em. Laſſen, ſamt Betjent ved Kommisſionen, Overbetjent Alfred Olſen og Politiaſſiſtent i Leire Herred Johanſen.

Dommeren bemærkede, at der med Arreſtanten Donnergaards

Samtykke var foretaget en Husunderſøgelſe paa dennes Bolig. De derunder beſlaglagte Dokumenter vare tilſtede i Retten.

Retten hævet.

F. Katterup.

Alfr. Olſen. Em. Laasſen.
O. B. 26 cſt.
ſom Vidne.

Den 16de Oktober 1889.

Forhøret fortſat.

Der fremlagdes en Indberetning fra cſt. Protokolfører, Em. Laasſen og Overbetjent Olſen under 2 F I ſaaledes lydende: Litra 2 F I

Indberetning.

Husunderſøgelſe hos Gaardeier Roſendal i Ouſted By:

Efterat vi havde gjort Gaardeier Roſendals Huſtru, der var tilſtede, bekjendt med Anledningen til vor Tilſtedekomſt og oplæſt for hende og overrakt hende en Afſkrift af den ommeldte idag afſagde Kjendelſe, erklærede hun, at hendes Mand ikke var tilſtede, idet han i Formiddags var reiſt til Holbæk. Hun oplyſte derhos paa Anledning, at Dokumenter og Protokoller vedrørende Andelsmeieriet „Landmandslyſt" boroede deels i et i den Stue, hvor vi antraf Roſendals Huſtru, beroende Chatol, deels paa ſelve Meieriet, at hendes Mand havde Nøglerne til Chatollet med ſig, men at Skufferne m. m. i Chatollet formentlig let vilde kunne aabnes af en Smed. Vi anmodede hende derefter om, at ſende Bud efter en Smed, hvorefter hun hurtigt ſkaffede en Smed tilſtede, der med Lethed oplukkede de forſkjellige aflaaſede Rum i Chatollet, ligeſom Skufferne i et mindre Chatol i et tilſtødende Værelſe i hvilket Chatol Roſendals Huſtru erklærede, at der ligeledes beroede Papirer vedrørende Andelsmeieriet „Landmandslyſt."

Vi udtog derefter Skufferne af de 2 Chatoller, underſøgte i Roſendals Huſtrus Nærværelſe diſſes Indhold og udtog af dette de Dokumenter, der forekom os tjenlige til Oplysning i den

foreliggende Sag og medførte dem i Henhold til Kjendelsen, idet vi ved vor Bortgang gjorde Rosendals Hustru opmærksom paa, hvad vi medtog.

Derefter begav vi os til Andelsmeieriet „Landmandshyst", hvor vi under Henvisning til den afsagde, Rosendals Hustru i Udskrift overleverede, Kjendelse, opfordrede den tilstedeværende Meieristr Nielsen til at forevise os de i Meieriet beroende Protokoller, der maatte være tjenlige til Sagens Oplysning, hvilke vi derpaa medførte.

Politibetjent Lüneborg og Sognefoged Christen Nielsen vare tilstede under Forretningen.

Kjøbenhavn, den 12. Octbr. 1889.

Ærbødigst

Em. Lassen. cst. | Alfr. Olsen. O. B. 26.

Dommeren bemærkede, at de beslaglagte Dokumenter og Protokoller vare tilstede heri Retten.

Der fremlagdes en Rapport under 2 J.

Litra 2 J.

Rapport.

Mandagen den 14. Octbr. 1889.

Efter Dommerens Ordre fremstod Arrestanten

Jørgen Thomassen,

der paa Anledning erklærede, at han i Et og Alt maa henholde sig til den af ham seneste i Forhøret afgivne Forklaring.

Han vedbliver, at han, da han afskrev den falske Balance, ikke tænkte sig, at han var medvirkende til en ulovlig Handling. Han gik kun ud fra, at Arrestanten Dønnergaard paa Exportforeningens Vegne satte en Spøg i Scene. Han erklærer dog, at Arrestanten Dønnergaard paa hans Forespørgsel reent ud sagde, at Arrestanten Knudsen havde forlangt af Dønnergaard en Balance, for at Knudsen kunde indrykke den i „Smørtidende". Arrestanten udsiger, at da Dønnergaard havde givet Møde heri Retten, sagde han til Arrestanten, at han nu vilde komme til at møde i Retten, og spurgte Dønnergaard da Arrestanten, hvad han

(Arreſtanten) vilde ſige i Retten, hvortil Arreſtanten ſvarede, at han vilde fortælle, hvad ſandt var, nemlig, at han havde affkrevet den falſke Ballance. Hertil ſvarede Dønnergaard, at naar Arreſtanten kun vilde ſige det, kom han nok hjem igjen. Først efter det her Paſſerede, blev Arreſtanten noget mistænkelig ved, hvad han havde gjort og ſkal ikke fragaae, at han tænkte ſig, at Dønnergaard havde begaaet noget Lovſtridigt.

Arreſtanten anfører, at han ofte har aſſiſteret Dønnergaard med Affkrivning, deels af Kontrakter og deels af Brugsforeningsregnſkaber.

A. Olſen,
O. B. 26.

Arreſtanten Thomaſſen var fremſtillet og vedtog ſin ham forelæſte Forklaring til Rapporten 2 J. Han tilføier, at Arreſtanten Dønnergaard den Aften, Arreſtanten affkrev Bilag S, udtalte til Arreſtanten, at Knudſen, hvem Dønnergaard ſkildrede ſom en Perſon, der, ſom Arreſtanten udtrykker ſig, „vilde ſpille Halløi" med baade Smørgrosſererne og Exportforeningen eller ſnart holde med den ene af disſe 2 Parter, hvem Arreſtanten opfattede ſom modſtridende Partier, og ſnart med den anden, havde forlangt en Balance fra Dønnergaard, ſom ſkulde indtrykkes i en Smør- eller Meieritidende, og forſtod Arreſtanten Dønnergaard ſaaledes, ſom om der ſkulde gøres Løier med dette Blad. Arreſtanten gjættede ſig dog hertil, idet Dønnergaard ikke ſagde dette, men Arreſtanten fik dette Indtryk af den Skildring, Dønnergaard gav Arreſtanten af Knudſen, der, ſom Arreſtanten udtrykker ſig, „ſkulde gaae i Vandet paa Noget".

Foreholdt, at det heraf maatte være Arreſtanten klart, at den Balance, han ſkrev, var urigtig eller falſk, erkjender Arreſtanten ogſaa, at han var klar paa, at Balancen var urigtig, idet Dønnergaard udtrykkelig ſagde til ham, at Beſtyrelſen og Formanden ikke fik Løn.

Foreholdt, hvorledes Arreſtanten da kunde medvirke til dette, udtaler Arreſtanten, at han ikke kunde indſee, at der var noget ulovligt i dette enten fra Dønnergaards eller Arreſtantens Side, idet Arreſtanten ikke kunde tænke ſig, at Dønnergaard vilde

begaae noget ulovligt og endnu mindre, at Dønnergaard vilde lokke ham til Meddeelagtighed heri. Arrestanten Dønnergaards Hustru var tilstede, da Arrestanten fik Balancen til Afskrift, men han veed ikke, om hun paahørte Samtalen, men han er vis paa, at hun ikke da talte Noget om „Narre- eller Kjæltringestreger". Arrestanten kan ikke sige, om han har skrevet Konvolutten U efter Diktat, hvad han dog troer er det sandsynligste, og maa Dønnergaard da have dikteret ham den, inden han gik i Seng. Selv om Arrestanten imidlertid har skrevet en Konvolut af, har dette ikke forekommet ham mistænkeligt, idet han har meent, at Dønnergaard overfor Knudsen har villet skjule, at Brevet kom fra Dønnergaard. Arrestanten vedbliver, at han har afskrevet en Balance af Udseende som Bilagene C og Z, særlig som Z, og at han ikke har afskrevet en Balance, som Dønnergaard selv har skrevet. Brevet T, vedbliver Arrestanten, at han troer, det er skrevet med Dønnergaards Haand, men han kan ikke sige det bestemt.

Foreholdt, at Arrestanten tidligere har forklaret, at Indholdet af Bilag T syntes ham besynderligt, og at han vilde tale med Dønnergaard herom, og at dette strider mod, hvad han idag har forklaret, hvorefter han jo maa være fuldt bekjendt med Meningen af det Hele, udsiger Arrestanten, at hans tidligere Forklaring er rigtig, idet han vilde have Rede af Dønnergaard paa, hvad Underskriften Peter Andersen skulde forestille, og hvem Peter Andersen var. Arrestanten retter dette til, at Dønnergaard tidligere havde sagt til ham, at Peder Andersen ikke existerede, og at det var denne Omstændighed, der gjorde ham betænkelig.

Arrestanten har, som han tidligere har forklaret, havt 3 Samtaler med Dønnergaard efterat have afskrevet Bilagene S—U; den første var den Gang, de vexlede et Par Ord om „Slyngelstregen" i „Politiken". Arrestanten var tidligere gaaet ud fra, at Alberti og Dønnergaard vare enige om, at Bilagene S og T skulde sendes Knudsen, og Arrestanten troede, at Albertis Fremstilling i „Politiken" var urigtig, idet Alberti havde været bekjendt med Sagens Sammenhæng tidligere. Da de saa, efterat Knudsen havde været i Forhør, talte sammen paa Marken om

Sagen, ſpurgte Dønnergaard, efterat have meddeelt, at Arreſtanten rimeligvis vilde komme til at møde i Retten, hvad Arreſtanten vilde ſige, naar han mødte i Retten, hvortil Arreſtanten ſagde, at han ikke kunde ſige Andet, end hvad ſandt var, at han havde „gjort det" for at gjøre Dønnergaard en Tjeneſte. **Dønnergaard ytrede hertil, at Retten kunde falde paa at ſpørge om ſaa mange Ting**, og Arreſtanten ſvarede hertil, at han jo ikke kunde vide, hvad Retten kunde ſpørge om. Arreſtanten, der nu fik den Idee, at Alberti ſtod udenfor det Hele, **ſpurgte nu Dønnergaard om, hvorvidt Alberti ikke vidſte Noget om, at Dønnergaard havde ſkrevet den falſke Balance, hvortil Dønnergaard ſvarede, at det vidſte Alberti ikke Noget om.** Den 3die Samtale fandt Sted, da Dønnergaard, medens Arreſtanten var ſengeliggende, ganſke kort meddeelte ham, at Arreſtanten ſkulde give Møde i Retten om Lørdagen.

Arreſtanten erkjender, at han ganſke viſt ſaae, at Balancen var underſkrevet med Albertis Navn; han vidſte, ſom foran forklaret, tillige at der var gjort Forandringer i Indholdet, og at disſe vare gjorte med Forſæt, men han paaſtaaer, at han troede, at det Hele ſkete med Albertis Samtykke, og han har ikke tænkt ſig, at han derved gjorde ſig ſkyldig i at medvirke i noget ſtrafbart Falſk.

Oplæſt og vedtaget,

idet Arreſtanten alene tilføier, at det ikke er korrekt, at han af Dønnergaards Udtalelſer fik det Indtryk, at Balancen var ſkrevet for at narre Smørtidende, hans Indtryk var, at det var for at narre Knudſen.

Arreſtanten erklærer, at han nu har ſagt den fulde Sandhed og berigtiger og ſupplerer i Overensſtemmelſe hermed ſit Tidligere.

Foreſpurgt, hvorfor han ikke før har afgivet den Forklaring, han idag har givet, udſiger Arreſtanten, at da Dommeren i det første Forhør opfordrede Arreſtanten til at ſige Sandhed med Tilføiende, at han ikke ubetinget kunde love Arreſtanten Straffrihed, men at hans Forhold under alle Omſtændigheder var langt mindre ſtrafværdigt end hans Husbonds, blev Arreſtanten

bange, fordi der efter disse Yttringer aabnede sig den Mulighed for ham, at han kunde blive straffet for, hvad han havde gjort. Arrestanten, der var sig bevidst, at han havde handlet uden at have den fjerneste Anelse om at have medvirket til noget Ulovligt, turde nu ikke afgive en aldeles aaben Forklaring og navnlig ikke fremkomme med, at han var bekjendt med, i hvilken Hensigt den forfalskede Balance og Brevet var bleven til. Dønnergaard paalagde ikke Arrestanten at holde Noget skjult, og han overgav ham Regnskabet og Brevet aldeles paa samme Maade, som han tidligere har overgivet ham de andre Ting, han har skrevet af.

Arrestanten gjentager, at han ikke har affkrevet Andet tidligere for Dønnergaard end nogle Kontrakter og nogle Brugsforeningsregnskaber, lignende Oversigter som Bilag S, og har Arrestanten ialtfald seet et af dem aftrykt i „Roeskilde Dagblad".

Dommeren relaxerede efter Omstændighederne Arrestantens Arrest.

Aftraadt.

Forhøret udsat.
Retten hævet.
F. Kattrup.

Em. Lassen, cst.

Alfr. Olsen, O B. 26, som Vidne.

Den 17de October 1889.

For Retten mødte Grosserer Jørgen Jensen, Jernbanegade Nr. 1, der, bethdet Vidnepligten, forklarer, at Grosserer Noack en Dag i August Maaned, enten en Mandag eller Tirsdag, da Komparenten var nede at se paa Smør hos Noack, forevistе ham en Copi af en Balance, der angav sig som udstedt af Smørexportforeningen pr. 1ste Juli dette Aar, skrevet med lignende Haandskrift som Bilag K, uden at Komparenten dog kan sige, om det var Bilag K. Noack udtalte da ingen Tvivl om, at Balancen var rigtig og ikke forfalsket, og Komparenten paastaar ligeledes, at det ikke var ham paafaldende, at der var op-

ført 7000 Kr. til Bestyrelsen, uagtet Balancen viste et Underskud af ca. 31,000 Kr. Noack har ca. 8 eller 14 Dagestid efter meddelt Komparenten, at den forevíste Balance var forfalsket, og da Komparenten blev forundret herover og spurgte Noack, om han ogsaa var vis herpaa, svarede Noack, at han vidste det fra fuldstændig paalidelig Kilde, uden dog at nævne, hvem Kilden var. Komparenten har ikke hørt, at der mellem Smørgrossererne paa Gammelholm, hvem han kjender nøie, har været Tale i Sommer om at samle Penge sammen for at rette et Slag mod Exportforeningen; der er Intetsomhelst Komparenten bekjendt, som kunde bringe ham paa den Tro, at Noack har havt Del i den falske Balances Fremkomst eller havt Kundskab om, at den var falsk, da han forevíste Komparenten den.

Komparenten kan ikke tænke sig, i hvilket Øiemed den falske Balance er bleven til; **som Handelsmand synes det ham ganske utroligt, at Meningen med at affatte den har været at prostituere „Smørtidende" ved at faa den offentliggjort heri,** idet „Smørtidende" jo havde sin Hjemmelsmand i Knudsen og selvfølgelig en Berigtigelse fra Exportforeningens Side øieblikkelig vilde være paafulgt.

Aftraadt.

For Retten mødte Vare- og Vexelmægler E. J. Endorf, der, bethydet Vidnepligten, forklarer, at han af Grosserer G. Noack blev forevíst en forfalsket Balance fra Smørexportforeningen pr. 1ste Juli dette Aar. Komparenten troer, at han saae den samme Dag, som den blev forevíst forrige Komparent, og var det en af de første Dage i Ugen, en Formiddag, sikkert en Tirsdag, idet det var G. Noack, der viste Komparenten den, og Komparenten erfarede, at Noack var kommen hjem fra en Reise om Mandagen.

Gjort bekjendt med, at Balancen først er kommen Noack ihænde den 10de August, forklarer Komparenten, at det vistnok var den 13de s. M. han saa den.

Komparenten kan ikke huske, om Noack til ham udtalte, at Balancen var ægte, eller Tvivl herom, men Komparenten erindrer, at Noack udtalte, at Komparenten ikke skulde tale om den.

Jøvrigt forklarer Komparenten ganske i Overensstemmelse med forrige Komparent, hvis Forklaring blev oplæst for ham, og som Komparenten tiltræder i Et og Alt.

Aftraadt.

For Retten mødte Grosserer E. C. Høst, der, bethdet Vidnepligten, forklarer:

Noack viste Komparenten en Balance fra Smørexportforeningen pr. 1ste Juli d. A., som Komparenten gjenkjender i Bilag K, en Fredag i August Maaned d. A., sikkert den 16de August, idet Komparenten veed, at det var Dagen før Noack og Petersen reiste ud til den i Bladene omtalte F. Jensen. Noack forevisste Komparenten Balancen som ægte eller ikke forfalsket, og Komparenten var af samme Mening som Noack, idet det fuldstændig stemte med, hvad han tidligere havde erfaret om Exportforeningens Stilling. Komparenten havde navnlig tidligere hørt, at Formanden for Exportforeningen skulde have 10,000 Kr. om Aaret i Gage, og Donnergaard og Smørsmager Hansen hver 3500 Kr., hvilket Tal jo stemme ret godt med den forfalskede Balance. Komparenten troer, at det ommeldte Rygte er kommet fra Knudsen, uden at han dog bestemt kan sige dette. Da Noack kom hjem fra sin Rejse, sagde han til Komparenten, at han nu havde faaet at vide, at Balancen var falsk, hvorfor han bad Komparenten ikke at omtale den videre. **Komparenten troede først, da han hørte, at Balancen var falsk, at Knudsen havde lavet den, for at give „Smørtidende" og Grosserne paa Gammelholm Noget at lobe med, men efterat han har erfaret, at Balancen hidrører fra Donnergaard, troer han ikke længere dette, idet det forekommer ham utænkeligt, at Donnergaard kunde være, som Komparenten udtrykker sig, „saa dum", at udsætte sig for den Risiko, der var ved at forfalske et Dokument, blot for at prostituere „Smørtidende"**, hvilket Øiemed tilmed ikke kunde naaes, da „Smørtidende" kunde paaberaabe sig Knudsen som Kilde.

Komparenten troer ikke, at Noack har havt Deel i den falske Balances Fremkomst, og han har ikke hørt Nogetsomhelst

om, at der i Sommer er samlet Penge ind blandt Grossererne for at rette et Stød mod Exportforeningen.

Aftraadt.

For Retten mødte Grosserer **John Andrew**, der, betydet Vidnepligten, forklarer, at Grosserer Noack har viist Komparenten en Dag for længere Tid tilbage, som han ikke nærmere kan bestemme, end at det var for et Par Maaneder siden, en Balance fra Smørexportforeningen pr. 1ste Juli d. A., lignende Bilag K, som Noack aabenbart gik ud fra, var ægte. Komparenten yttrede nogen Tvivl om, at Balancen var rigtig, men Noack fastholdt, saavidt Komparenten husker, sin Anskuelse. Senere har Noack meddelt Komparenten, at han havde erfaret, at den Komparenten forevisste Balance var falsk. Dønnergaard har engang paa Komparentens Kontoir kommet med en Yttring om, at der var saamegen Tale i Byen om den falske Balance. Derimod kan Komparenten ikke huske, at Dønnergaard nogensinde har talt til ham om, hvorledes den rigtige Balance saae ud. Komparenten har ikke før Noack viste ham den falske Balance, seet den rigtige Balance eller hørt, at den skulde udvise Overskud, eller hvilket Overskud.

Endvidere forklarer Komparenten paa Anledning, at Arrestanten Dønnergaard har staaet i Forretningsforbindelse med ham, vistnok siden Andelsmeieriet „Landmandslyst" blev oprettet og som Formand for Meieriet solgt Komparenten Smørret herfra. **Der har dog ikke været nogen fast Kontrakt mellem Dønnergaard og Komparenten om at levere Komparenten Smørret fra „Landmandslyst", men baade Komparenten og Dønnergaard har havt frie Hænder i saa Henseende.** Komparenten troer ikke, at Dønnergaard har været Kjøber af Meieriets Smør, men kun Kommissionær for Meieriet som Formand. Dønnergaard har tillige solgt Komparenten Smør fra „Store Meerløse", hvor Dønnergaard sikkert har været Kommissionær for Meieriet. Dønnergaard har ingensinde modtaget Provision hos Komparenten. Komparenten har ofte sendt sine Afregninger direkte til Meierierne, men om han altid har gjort det, kan han ikke sige, men

tilbyder at give Retten Leilighed til i hans Bøger at undersøge Forholdet.

Komparenten har aldrig hørt Tale om, at der skulde være indsamlet Penge i Sommer blandt Smørhandlerne for at rette et Slag mod Exportforeningen og troer paa ingen Maade at dette er skeet.

Aftraadt.

Saa mødte Grosserer **G. Noack**, der vedkjendte sig Anmeldelsen H med Bilagene I og K. Forsaavidt Bilag I, som Komparenten har taget efter den rigtige Balance, som blev ham forevist af F. Jensen, er lidt forskjellig fra Bilag C, idet Sammenlægningen er foretaget paa anden Maade, da hidrører dette fra, at Komperenten hos Jensen med Blyant gjorde Rettelser i Bilag K, hvor det fremgik, at Bilag K var urigtig, men ikke ligefrem afskrev det rigtige Regnskab. Komparenten har forevist Balancen K til en 6 á 7 Forretningsvenner her i Byen, men ikke til Nogen paa Landet, med Undtagelse af den i Bladene omtalte F. Jensen. Komparenten er ikke gaaet rundt med Balancen, men de, han har forevist den til, ere komne til ham paa hans Kontor; Komparenten paastaaer, at han har troet, at Bilag K var en ægte og uforfalsket Afskrift af Balancen, og ogsaa, at han har forevist den som saadan. Komparenten kom hjem fra en Reise om Søndagen og saae først Balancen (Bilag K) om Mandagen paa sit Kontor, men erfarede han da, at den allerede var sendt ham fra Keller om Lørdagen. Det forekommer Komparenten, at han viste den til de af ham føromtalte Personer om Mandagen, men han tør ikke modsige, at det er skeet i Løbet af samme Uge inden Fredag Aften, paa hvilken Tid han reiste ud paa Landet, hvor han den 17de August d. A. foreviste Balancen for F. Jensen. Komparenten paastaaer gjentagende, at han var overbevist om, at Balancen var ægte, da han som ommeldt foreviste den.

Komparenten blev foreholdt Komparenten Kellers Forklaring under Sagen, men afgiver Komparenten, at Keller under den af ham omtalte Samtale pr. Telefon ikke meddeelte Komparenten,

at Balancen var falsk, men derimod, at han om Søndagen havde hørt af en Mand, hvis Navn Keller ikke engang nævnede, at Exportforeningens Balance gav Overskud, ligesom Keller talte noget om, at man dog burde være varsom med at bruge den Balance, Komparenten havde faaet. Komparenten vil ikke nægte, at han har svaret Keller, „saa tør man vel ikke bruge den", men han erindrer ikke dette. Han har i det Hele ikke lagt synderlig Vægt paa denne Samtale, det var først om Tirsdagen eller Onsdagen, da Redaktør Søe talte med ham om Balancen, at Søe rokkede Komparentens Tro paa dens Ægthed. Han tog den med sig, da han reiste ud for at kjøbe Smør, fordi han vilde hos Rasmus Dinesen i Høve, som Komparenten veed er i Exportforeningens Bestyrelse, skaffe sig Beskeed, om Balancen var rigtig eller ei, ved at fremvise den. Komparenten retter dog dette til, at han ikke havde bestemt sig til at forevise den for Rasmus Dinesen, idet dette jo muligt ikke blev nødvendigt, men havde Komparenten ganske vist tænkt sig dette som en Eventualitet, at han vilde forevise den for Rasmus Dinesen, hvem imidlertid han ikke traf hjemme. Komparenten nægter bestemt, at han har havt til Hensigt at forevise Balancen for nogen Person, der kunde blive skuffet ved den. Saasnart Komparenten hos F. Jensen fik Vished om, at Balancen var falsk, har han ikke forevist den for Nogen, men tvertimod meddeelt alle de Personer, han som anført, havde vist Balancen til, at den var falsk. Han er ogsaa tilligemed Søe gaaet ned til Knudsen for at faae denne til at opgive sin Hjemmelsmand. De traf ikke Knudsen, men dennes Fuldmægtig Philipsen, hvem Komparenten opfordrede til at meddele Knudsen at Balancen var falsk. Den følgende Dag telefonerede Knudsen til Komparenten, om Komparenten var vis paa, at Balancen var falsk, hvilket Komparenten bekræftede, og Knudsen udtalte da, at han ikke kunde forstaae, at Balancen var falsk, og at dette var ham aldeles ubegribeligt. Komparenten har ikke tidligere forlangt nogen Balance hos Knudsen, og Knudsen har ikke havt den fjerneste Opfordring til strax at telefonere Balancen til Komparenten.

Hvad Dønnergaards Mening har været med den falske

Balance, kan Komparenten ikke udtale sig om, men han troer, at Donnergaards Mening har været at skade Komparenten i hans Forretning og som Koncurrent til Knudsen ved at lade Komparenten forevise en falsk Balance, idet Komparenten bl. A. har hørt, at Knudsen den Dag Albertis Artikel mod Komparenten stod i Bladene, til Mange har udtalt sin Glæde over denne og det havde Komparenten godt af o. desl.

Aftraadt.

Arrestanten **Donnergaard** var fremstillet og forklarer paa Anledning, at hans Hustru ikke har været tilstede, da han skrev Bilagene S og T og eiheller, da han leverede dem til Thomassen. Hun har overhovedet ikke vidst nogen Besked med at de bleve affattede; hun har ikke sagt til ham, at det var „Kjeltringestreger", og de have, som Arrestanten udtrykker sig, „ikke vexlet et Ord om Sagen", før under en Samtale heri Retten.

Dommeren bemærkede, at han tidligere havde gjort Arrestanten det samme Spørgsmaal og faaet samme Svar som idag, og at Arrestanten havde fastholdt denne Forklaring, uagtet Dommeren meddeelte ham, at han havde erfaret ad anden Vei, at Arrestantens Hustru havde staaet ved Siden af ham og sagt, at det var Kjeltringestreger at skrive den falske Balance eller noget Lignende.

Arrestanten erkjender Rigtigheden heraf.

Dommeren bemærkede endnu, at Arrestanten med stor Bestemthed havde fastholdt denne Forklaring, og endog opfordret Dommeren til at protokollere denne Forklaring, hvilket ikke var skeet, da Dommeren efter den Bestemthed, hvormed Forklaringen afgaves, troede, at det ham meddeelte Rygte var usandt.

Arrestanten blev derefter foreholdt den af hans Hustru i Forhøret den 12te ds. afgivne Forklaring, men han vedbliver fit nu Afgivne, og paastaaer, at hans Hustrus Forklaring absolut maa bero paa en Feiltagelse; det maa have været ganske andre Ting, han har skrevet paa. Arrestanten skrev Dokumenterne sent om Aftenen, da han kom fra Kjøbenhavn, Dagen før han gav Papirerne til Thomassen til Afskrivning. Han var ganske vist den Dag, han gav Papirerne til Thomassen, borte

om Dagen og kom hjem ved 5 Tiden. Arrestanten havde da Dokumenterne liggende i sin Skuffe. Arrestanten kan ikke tænke sig anden Grund til hans Hustrus Forklaring, end at hans Hustru maa have forvexlet en Samtale mellem dem om andre Ting, thi om Balancen have de ikke talt.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han endvidere i Exportforeningen har havt med Indkjøb af Foderstoffer at gjøre paa den Maade, at han er gaaet paa Børsen og hørt Priserne paa Foderstoffer, som han saa meddeelte Alberti, og indgik Tilbudene saa til denne.

Arrestanten forklarer nærmere, at han i Andeelsmeieriet „Landmandslyst", som af ham tidligere forklaret, skulde sælge Smørret for Foreningen, og levere Afregning til denne, men Arrestanten berigtiger sin tidligere Forklaring derhen, **at han strængt taget muligt maa charakteriseres som Kjøber af Smørret.** Arrestanten havde nemlig rettere den Accord med „Landmandslyst", at han garanterede Meieriet 4 Øre over Topnoteringen, og tilhørte, hvad Arrestanten fik herover, ham. Arrestanten har imidlertid ikke taget denne Profit, men skaffet Meieriet indtil 5½ Øre over Topnoteringen, og Arrestanten paastaaer, at Meieriet „Landmandslyst" altid har faaet den Pris, Arrestanten har faaet.

Arrestanten bemærker dog, at Smørret fra Meieriet „Landmandslyst" i sin Tid blev solgt til Forbrugsforeningens Fælleskontor, og har muligvis Fælleskontoret i sin Tid taget Fordeel ved atter at sælge Smørret, men Arrestanten har ikke privat taget nogen Fordeel deraf. Arrestanten har solgt det meste af Smørret fra „Landmandslyst" til Grosserer John Andrew, **men der har ikke været Kontrakt, hvorefter han var pligtig at sælge Smørret til Andrew.** I Decbr. Maaned ifjor gik Meieriet ind i Exportforeningen paa Forslag af Arrestanten, og skulde Exportforeningen ganske vist have havt Smørret, hvad imidlertid ikke er skeet, **da det var en Forudsætning mellem Andrew og Arrestanten, at Andrew skulde have Smørret indtil Novbr. iaar.**

Endvidere anfører Arrestanten, at Exportforeningen ikke har indkaldt „Landmandslyst"s Mærker. Exportforeningen indkalder nemlig Mærkerne efterhaanden, som den har Brug for

dem. Alt Smørret fra „Landmandslyst" er dog ikke folgt til Andrew. Nogle Dritler ere folgte til „Dansk Smørforsyning" og nogle Dritler til Smørsmager Hansen. Arrestanten nægter, at han personlig har havt nogen Indtægt af ikke at levere Smørret til Exportforeningen.

Endelig har Arrestanten forhandlet Smør for „Store Merløse". Her var Forholdet som ved „Landmandslyst" at Arrestanten var Kjøber af Smørret. Arrestanten har folgt en Deel af Smørret til Andrew, og noget til Pakning til E. L. Brun paa Halmtorvet, for hvilken sidste Arrestanten har faaet en temmelig høi Pris. Arrestanten var som sagt Kjøber og skulde svare Meieriet først efter Overenskomst, og senere 4 Øre over Topnotering, hvilket Arrestanten selv frivillig har forhøiet noget, og var det Overskydende Arrestantens Fortjeneste.

Affort.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Em. Lassen,
cst.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald:
Alfr. Olsen,
O. B. 26.

Den 19. Octbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Donnergaard** blev fremstillet og blev forelæst Bilag 2 J, og forklarer, at det er rigtigt, at han fra Novbr. 1887 og til Januar 1888 har kjøbt Smør af Gaardejer Jens Nielsen af Tolstrup og ladet Meieristen paa „Landmandslyst" H. P. Nielsen, en Søn af Jens Nielsen, anbringe „Landmandslyst"s Mærke paa de nævnte Dritler, vistnok 1 à 2 om Ugen, som Arrestanten derefter folgte til Forbrugsforeningens Fælleskontor, hvor Arrestanten da var Formand, ligesom de senere bleve folgte til John Andrew, ligesom Meieriets øvrige Produktion. Arrestanten gav Jens Nielsen, Tolstrup, det samme som han gav

„Landmandslyst", og fik den samme Pris for det, og var Arrestanten Kjøber af begge Dele. Han tør ikke sige noget bestemt, om hvorvidt han har meddeelt Andrew Sagens Sammenhæng. Han paastaaer, at Smørret fra Jens Nielsen var ligesaagodt, ja endog bedre, end Smørret fra „Landmandslyst", og hans Bevæggrund var, at forøge Produktionen fra „Landmandslyst", der dengang var lille. Iøvrigt skete det efter Forslag fra Meieristen.

Arrestanten forklarer, at det i Decbr. 1888 blev vedtaget paa en Generalforsamling i „Landmandslyst", at „Landmandslyst" skulde gaae ind i Exportforeningen, hvoraf dog ingenlunde følger, at Smørret strax bliver leveret til denne, idet Exportforeningen ikke er forpligtet til at modtage alt det Smør, Andeelsmeierierne leverer, men indkalder det, naar den har Brug for det. En saadan Indkaldelse er dog ikke skeet, som af Arrestanten i forrige Retsmøde forklaret, **og der er derfor ikke leveret noget Smør til Exportforeningen fra „Landmandslyst"**.

Med Hensyn til den af Arrestanten i forrige Forhør ommeldte Aftale eller Overenskomst mellem ham og Bestyrelsen af „Landmandslyst", hvorefter Arrestanten formentlig maa charakteriseres som Kjøber af Smørret, forklarer Arrestanten, at denne Ordning, som blev vedtaget i et Bestyrelsesmøde i Novbr. 1887, uden at Arrestanten bestemt kan sige, om den blev tilført Forhandlingsprotokollen, gik ud paa, at **Arrestanten skulde sikre Meieriet en Pris af 4 Øre over Topnoteringen hele Aaret rundt.** Dersom Meieriet kunde opnaa at sælge Smørret bedre paa anden Maade, var det berettiget hertil, men Arrestanten var bunden og forpligtet til at svare Meieriet 4 Øre over Topnotering, og i det Hele være ansvarlig overfor den trufne Aftale, betræffende Svind og Leveringssted m. m.

Det har senere i Bestyrelsen været foreslaaet, at sælge Smørret til Grosserer Reimann i Kjøbenhavn, hvilket ikke blev vedtaget, ligesom der i indeværende Aars Sommer blev søgt Oplysning om, om Meieriet ikke kunde faa bedre Betingelser, end dem, Arrestanten gav, om hvilket Niels Andersen, Høiby, og Peder Nielsen, Ørninge, forespurgte i Kjøbenhavn, og viste det sig da, at der ikke kunde opnaaes bedre Betingelser, hvorfor der

ingen Forandring skete i den trufne Ordning. Arrestanten har udbragt Smørret endog indtil $6^1/_2$ Øre over Notering, men ikke beholdt det Overskydende, men afregnet til Meieriet, hvad han selv har faaet hver enkelt Gang.

Arrestanten har solgt det meste af Smørret til Andrew, noget deraf til „Dansk Smørforsyning" og nogle ganske enkelte Dritler til Smørsmager Hansen, og mulig noget til Smørhandler E. L. Brun paa Halmtorvet, hvilket Arrestanten dog ikke kan huske. Arrestanten har selv afregnet det meste af Smørret, idet han indtil 1ste Juni d. A. har solgt det meste til Andrew gjennem Brugsforeningens Fælleskontor, hvor Andrews Afregninger formentlig ere beroende. **Arrestanten har vidst Regnskabsføreren Rosendal og Revisorerne, Gaardeier Jens Jensen og Slagter Carl Sorensen, nogle af Andrews Afregninger, for at constatere, at Arrestanten ingen Fortjeneste havde paa Smørret.** Arrestanten har, som sagt, ikke personlig havt nogen Fortjeneste, men er det nok muligt, at Fælleskontoret for Brugsforeningerne har havt Fordeel, i hvilket Tilfælde Afregningerne fra Andrew til Forbrugsforeningerne naturligviis ikke ville passe med Arrestantens Afregninger til Meieriet.

Arrestanten bemærker endnu paa Anledning, at **efter hans Overenskomst med Meieriet maatte Smørret ikkun svinde $^1/_2$ Pd. Vinter og $^3/_4$ Pd. Sommer,** saavidt han husker, yderligere Svind skulde Arrestanten bære.

Arrestanten har ikkun været Kjøber af Smør for de 3 forannævnte Meierier: „Landmandslyst", „Lydstrup" og „Store Meerløse", og har han ikke tjent saameget herved, at der kunde være Tale om, at han har havt Tab ved Oprettelsen af Smørexportforeningen.

Med Hensyn til Meieriet „Store Meerløse", har Arrestanten ganske vist ofte havt en Fortjeneste af 11 a 12 Kr. om Ugen, men han har ogsaa havt Tab derved; engang har han tabt endog 7 Øre pr. Pd. foruden Svind.

Afført.

For Retten mødte paany Høiesteretssagfører **Alberti,** der

blev foreholdt de af Grosserer John Andrew og Arrestanten Dønnergaard i de to sidste Retsmøder afgivne Forklaringer, med Hensyn til hvilke han bemærkede:

Da Exportforeningen i forrige Efteraar var under Dannelse, udsendte Komparenten vistnok i October Maaned til de Meierier, der paa Komparentens første Henvendelse havde givet et imødekommende Svar, Skemaer til Besvarelse af enkelte Spørgsmaal, navnlig hvem der i Øieblikket modtog Smørproduktionen fra vedkommende Meieri og om Meieriet var overfor sin Kjøber bundet paa bestemt Tid, og da hvorlænge. Et saadant blev ogsaa sendt til Meieriet „Landmandslyst", og kom tilbage paategnet af Dønnergaard derhen, at Smørret for Tiden folgtes til de engelske „Brugsforeninger", og at Meieriet var bundet til 1. Septbr. 1889, men at Kontrakten mulig kunde løses tidligere. Disse Skemaer udsendtes for at man, naar Foreningen traadte i Virksomhed, kunde vide, til hvilket Tidspunkt den kunde disponere over de enkelte Meieriers Smørproduction. Da Foreningen nu traadte i Virksomhed i Begyndelsen af Decbr. forrige Aar, indkaldte den Mærkerne — i Begyndelsen i ringere, men senere i stadig udvidet Maalestok — deels efterhaanden, som den kunde finde Anvendelse for Smørret, deels efterhaanden som Mærkerne bleve disponible ved Udløbet af de med de forskjellige Smørhandlere med Meierierne indgaaede Kontrakter. Hen paa Foraaret i dette Aar, uden at Komparenten dog efter Hukommelsen er istand til nærmere at fixere Tidspunktet, vare alle til da disponible Mærker indkaldt til Levering. Ligeledes i Foraaret, men vistnok noget tidligere, opstod der hos Komparenten og Dønnergaard en meget bethydelig Misfornøielse ligeoverfor John Andrew, fordi denne efter Dønnergaards Fremstilling havde brudt sit Æresord overfor Foreningen. Ved de Overveielser, som i den Anledning fandt Sted mellem Komparenten og Dønnergaard, om hvilke Forholdsregler, der som Følge deraf burde træffes overfor Andrew, blev de enige om, at naar igjen det Tidspunkt indtraf, da Andrew trængte til Smør, hvilket Dønnergaard mente vilde skee lidt længere hen paa Aaret, skulde paa eengang alle de af Foreningens Meierier, der i Øieblikket leverede til Andrew,

og som da maatte være disponible, indkaldes til at levere til Foreningen. Ved denne Leilighed spurgte Komparenten Dønnergaard, om det ikke kunde lade sig gjøre, at Meieriet „Landmandslyst" til samme Tidspunkt ophørte at levere til Andrew og begyndte at levere til Foreningen. Dønnergaard svarede hertil, **at det vilde være udmærket, om det kunde lade sig gjøre, men dessværre var „Landmandslyst" bundet til Andrew til Efteraaret og maatte vedblive at levere til ham saalænge.** Hvis ikke Komparenten var gaaet ud fra, at Productionen fra „Landmandslyst" saaledes som i Skemaet angivet, virkelig var folgt til Andrew indtil 1ste Septbr. d. A., vilde denne Produktion allerede for længe siden have været indkaldt til at levere til Foreningen. Angaaende de forskjellige Meieriers Indkaldelse til Levering saaledes som ovenfor forklaret, har Dønnergaard været vel vidende, eftersom Komparenten jævnlig konfererede med ham desangaaende, og eftersom Dønnergaard i Foreningens Kjælder saae, hvorledes det ene Mærke begyndte at blive leveret efter det andet.

Sluttelig bemærker Komparenten for Korrektheds Skyld, at Dønnergaard ifjor Vinter og mulig ind paa Foraaret har nogle ganske enkelte Gange leveret Foreningen 2 à 3 Dritler hver Gang, men Komparenten kan ikke efter Hukommelsen afgjøre, om de paa sædvanlig Maade bleve modtagne og betalt af Foreningen, eller om de blot af Foreningen blev sendt til England til Salg for Meieriets Regning. Fra Slutningen af forrige Maaned er Meieriet „Landmandslyst" begyndt at levere til Exportforeningen paa vedtægtsmæssig Maade. Arrestantens Adfærd har efter det nu Oplyste været ulovlig og urigtig overfor Foreningen, og **Meieriet „Landmandslyst" er det eneste Meieri, der paa denne Maade har svigtet sine Forpligtelser overfor Foreningen.** Om Arrestanten har havt personlig Fordeel ved denne sin Fremgangsmaade er Komparenten ubekjendt.

Paa Anledning tilføier Komparenten, at det er rigtigt, at Meieriet „Landmandslyst" ifjor Vinter indmeldte sig i Exportforeningen og Komparenten erholdt ved denne Leilighed tilstillet et Exemplar af Foreningens Love med Indmeldelsespaategning af Meieriets Bestyrelse, og det falder derfor, efter det nu Oplyste,

Komparenten vanskeligt at forklare sig, hvorledes det kan være, at Meieriet „Landmandslyst" har undladt at opfylde sine Forpligtelser overfor Foreningen, og navnlig kan Komparenten ikke fatte, hvorledes det kan være, at de 2 Mænd, der efter Dønnergaards Forklaring i Sommer have været her i Byen angaaende Meieriets Smørsalg, ikke have henvendt sig til Komparenten for forhøre, naar Meieriet kunde begynde at levere til Foreningen.

Komparenten tilføier endnu paa Anledning, at Exportforeningen vistnok i Febr. Maaned d. A. havde Smør, som Andrew vilde kjøbe, men hvorfor han kun vilde give, saavidt erindres, 5 Øre over Noteringen, hvilket dengang var en meget lille Pris. Komparenten, der mente, at kunne opnaa større Pris i England, var utilbøielig til at sælge Andrew Smørret, hvilket han dog gjorde paa Dønnergaards Foreſtilling navnlig om, at Andrew var en god Kunde, der saa vilde kjøbe Smør hos Foreningen ogsaa naar den daarlige Tid kom. Komparenten foreſtillede Dønnergaard, at de jo ingen Sikkerhed havde for, at Andrew virkelig vilde være Kjøber i den flove Tid, men forsikrede Dønnergaard, at der ingen Tvivl var om, at Andrew vedblivende vilde være Kjøber, og senere paastod han endog, at Andrew havde givet sit Æresord derpaa. I nogle Uger fik saa Andrew Smørret til forholdsvis billig Pris, men da den flove Tid kom, blev Andrew borte, og sendte siden paa Opfordring sin Svigerson, der saa skambød Foreningen, saa der ingen Handel blev, og var det denne Opførsel fra Andrews Side, som Komparenten og Dønnergaard ansaa som Brud paa det efter Dønnergaards Fremstilling af Andrew givne Æresord. Komparenten selv har aldrig talt med Andrew.

Aftraadt.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Em. Lassen,
cst.

I det ordinære
Retsvidnes Forfald.
Chr. Mikkelsen.

Den 21. Octbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Dommeren bemærkede, at han i Løbet af forrige Uge havde gjennemgaaet de ved Husunderſøgelſen hos Dønnergaard, Roſendal og paa „Landmandslyſt“ beſlaglagte Bøger og Papirer, ſamt at han igaar havde konfereret Dønnergaards Kaſſebog med Bilag, med Optegnelſer han havde ladet tage efter Grosſerer John Andrews Bøger.

Det fremgik af denne Underſøgelſe, der ſelvfølgelig var aldeles foreløbig, idet navnlig Optegnelſerne fra John Andrew ikke forelaae i nogen officiel Form, at den autoriſerede Kaſſebog for Andelsmeieriet „Landmandslyſt“, der var ført af Arreſtanten for 1889 under 4de og 13de Juli ſamt 1ſte Auguſt udviſte, at der var leveret Smør til Exportforeningen, hvortil ſluttede ſig 3 Afregninger fra Arreſtanten Dønnergaard, der udviſte det ſamme.

Kaſſebogen fremlagdes under 2 N, og de 3 Afregninger under 2 O—2 Q.

Ved den ommeldte Gjennemgang var der funden, at den af Arreſtanten i Kaſſebogen og Afregningerne opgivne Nettovægt paa mange Steder var nogle Pd. mindre, end den Vægt, Andrew havde givet Arrreſtanten, hvorved fremkom mindre Beløb i Arreſtantens Faveur. Derimod ſtemmede Arreſtantens Forklaring med Henſyn til Noteringerne, idet han, ſaavidt kunde ſkjønnes, havde givet Meieriet den Pris, han havde faaet, og et enkelt Sted endog havde havt Tab, idet han havde tilſvaret Meieriet Priſen efter Noteringen, men faaet 2 Øre under Noteringen. Om der forelaae noget ſvigagtigt Forhold fra Arreſtantens Side ſkjult under Differencerne i Vægten kunde ikke ſkjønnes endnu, da der ikke havdes Opgivende fra Meieriets Side om Vægten.

Arreſtanten **Dønnergaard** var fremſtillet, og forklarede, at i den Tid Smørret fra „Landmandslyſt“ blev afhændet gjennem Forbrugsforeningens Fælleskontor, var der undertiden Tab paa det, men dog ikke ſom Regel; i den Tid, Arreſtanten har forhandlet det ſelv — ſiden Mai eller Juni Md. d. A. — har der ikke været Tab. Arreſtanten erkjender paa Anledning,

at de i Kassebogen under 7, 11 og 14 opførte 3 Expeditioner ikke ere solgte til Exportforeningen; de ere solgte til „Dansk Smørforsyning" og udbragte til $4^1/_2$ eller 5 Øre over Noteringen. De ere solgte i Smørforsyningen som „Uby fineste Smør". Arrestanten angiver som Grunden til, at han urigtigt har indført i Kassebogen, at dette Smør er solgt til Exportforeningen, at han vilde stemme Bestyrelsen gunstig for Exportforeningen ved at lade den see, at deres Smør blev udbragt til en meget høi Pris; endvidere ønskede Arrestanten ikke, at Andrew skulde vide, at Smørret gik til en anden Smørhandler end ham, og endelig ønskede han ikke — og naturligvis endnu mindre „Dansk Smørforsyning" — at det skulde blive bekjendt, at Smørret solgtes som „Uby Smør".

---

2 O. Kjøbenhavn d. 4. Juli 89.

Regning Nr. 7

Debet.

Exportforeningen.

$^{10}/_{3}$ Netto 1100 ℔ à 93 Øre..... 1023 Kr. 00 Ø

Dønnergaard.

---

2 P. Kjøbenhavn d. $^{13}/_{7}$ 89.

Regning Nr. 12.

Debet.

Exportforeningen.

$^{10}/_{3}$ Td. Vægt Netto 1100 ℔ à 95 Øre..... 1045 Kr. 00 Ø.

Dønnergaard.

---

2 Q. Kjøbenhavn, d. $^{1}/_{8}$ 89.

Regning Nr. 14.

Debet.

Exportforeningen.

$^{6}/_{3}$ Td. Vægt Netto $616^1/_2$ ℔ à 99 Øre..... 610 Kr. 33 Ø.

Donnergaard.

Arrestanten bemærker, at det mulig ved en Konference med Smørforsyningens Priser vil vise sig, at Arrestantens Afregninger ere høiere end de Priser, han har faaet af Smørforsyningen, og i saa Fald maa Grunden være den, at han har ladet „Landmandslyst" tilflyde noget af den Fortjeneste, han har havt paa „Store Merløse", hvis Production han har solgt samtidig.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at den under Nr. 17 for indeværende Aar opførte Drittel til 60 Kr. af ham er solgt til Smørsmager Hansen, og var denne Drittel spoleret under Transporten til Leire, og kunde Arrestanten selvfølgelig ikke være pligtig til at tage den til 4 Øre over Noteringen. Det samme gjælder om den under Nr. 6 den 20de Decbr. 1888 ommeldte Sending, der var spoleret, hvilket var skeet paa Meieriet under Fabrikationen; dette blev Arrestanten gjort opmærksom paa af Meieristen, og skulde Arrestanten saa selvfølgelig kun afregne Smørret til sin Værdi.

Nærmere tilspurgt, om dette skulde forstaaes saaledes, at han skulde tilsvare, hvad han fik for det, udsiger Arrestanten, at der aldrig har været Tale om, hvad Arrestanten skulde tilsvare Meieriet i saadanne Tilfælde.

Foreholdt, at Arrestanten, om han end kunde slippe for i saadanne Tilfælde at overtage Smørret for den faste Pris af 4 Øre over Notering, dog vel ialtfald var pligtig til at tilsvare Meieriet, hvad han fik for det, svarer Arrestanten, at der ikke har været Tale derom.

Forespurgt, om Arrestanten har havt nogen personlig Fordeel ud af disse Handeler, erklærer han, at han ingen Fordeel har havt af Salget til Hansen, og at han med Hensyn til den spolerede Sending ikke kan sige, om der har været Fortjeneste paa denne, **idet Afregningen er foregaaet gjennem Forbrugsforeningens Fælleskontor.**

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han selv var Formand for Forbrugsforeningens Fælleskontor, og at han altsaa som saadan kjøbte Smørret af sig selv som Sælger for „Landmandslyst", og **mener han, at det af Forbrugsforeningens Vogn vil fremgaae,** for hvilken Pris det er kjøbt og solgt. Om Avan-

cen derved er opført som Provision, eller under hvilken anden Betegnelse det er skeet, kan Arrestanten ikke erindre. Arrestanten mener, som tidligere anført, at Andrews Regninger ligge i Forbrugsforeningen.

Arrestanten forklarer paa Anledning, **at der til Exportforeningen engang i forrige Vinter er leveret et Par Dritler fra „Landmandshyst“.**

Afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Em. Lassen,
cst.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald.
Mikkelsen.

Den 21de Octbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Donnergaard** var fremstillet og bemærker paa Anledning, **at han ikke kunde tjene Noget paa Vægten ifølge sin Overenskomst med „Landmandshyst“**, idet ½ Pd. om Sommeren og ¾ Pd. om Vinteren er et saa ringe Svind, at Smørret mindst maa have et saadant Svind pr. Drittel fra Expeditionen i Meieriet og til dets Ankomst til John Andrew eller anden Kjøber.

Afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Em. Lassen,
cst.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald,
Lüneburg,
P. B. 23.

Den 22de Octbr. 1889.

Forhøret forsat paa Thinghuset i Roeskilde.

For Retten mødte Gaardeier **Ole Christian Pedersen,**

„Vernersminde", Særløse Sogn, der, betydet Vidnepligten, forklarer, at han endnu er i Bestyrelsen for „Landmandslyst" og har været det siden dets Oprettelse. Dønnergaard var Formand, og kan Komparenten ikke modsige Arrestantens Forklaring om, at Bestyrelsen egentlig skulde have Ledelsen af Meieriets Anliggender, men i Virkeligheden var det Arrestanten, der udelukkende, og forsaavidt ogsaa ukontrolleret, stod for Ledelsen af Meieriets Anliggender, da Bestyrelsen, da der blev givet et godt Udbytte, lod Dønnergaard raade og ikke kontrollerede og heller ikke var inde i Arrestantens Dispositioner.

Paa Forehold af Arrestantens Forklaringer under Sagen, erklærer Komparenten, at det er rigtigt, at den oprindelige Aftale med Arrestanten var den, at Arrestanten skulde svare 4 Øre over Topnoteringen. Arrestanten har imidlertid ogsaa senere forpligtet sig til at svare mere end 4 Øre over Noteringen, og der har flere Gange — iøvrigt paa Foranledning af Dønnergaard selv, saavidt han husker — været Tale om, hvad Dønnergaard skulde svare, uden at Komparenten veed dette med Bestemthed, men Komparenten veed med Vished, at Arrestanten aldrig har svaret under 4 Øre over Topnotering, og ligeledes er Komparenten gaaet ud fra, at Arrestanten var berettiget til at beholde den Pris, han fik ud over, hvad han ifølge Aftale til enhver Tid skulde svare Meieriet.

Med Hensyn til Vægten bemærker Komparenten, at han ikke har kjendt Noget om de nærmere Betingelser for, hvad Arrestanten skulde tilsvare; det forekommer ham, at Arrestanten har sagt, at Smørret i Reglen svandt 1 eller 2 Pd.

Komparenten kjender Intet til, at der har været noget af Smørret beskadiget, og til, hvad Arrestanten i saa Fald skulde tage det til.

I December 1888 gik Meieriet „Landmandslyst" ind i Exportforeningen, og var Komparenten bekjendt med, at Exportforeningen efter Vedtægten skulde have Smørret. **Arrestanten meddelte imidlertid Bestyrelsen, at de ikke vare pligtige til at levere Smørret strax til Exportforeningen,** uden at han, saavidt Komparenten husker, opgav nogen Grund til, at de ikke vare

forpligtede dertil. Arrestanten har Intet talt til Komparenten om, at de vare pligtige til at levere til John Andrew til den 1ste September d. A. Arrestanten har talt om, at Meieriet kunde forsøge, hvor de fik høist Pris for Smør, og **har Komparenten staaet i den Formening, uden at han dog kan huske Arrestantens Udtalelse i saa Henseende, at der hele Tiden var blevet leveret noget Smør, ialtfald nogle Dritler hver Uge, til Exportforeningen.**

Forespurgt om, hvad Komparenten mener efter sit Kjendskab til Dønnergaard om, hvad Dønnergaards Hensigt har været med at affatte den forfalskede Balance, udsiger Komparenten, at han ikke troer, at Arrestanten har havt til Hensigt, eller ialtfald ikke alene har havt til Hensigt, at faae den offentliggjort i „Smørtidende" for at prostituere denne, men han troer, at Arrestanten enten maa have havt en Fordeel af Falskneriet, **eller, som Komparenten siger, „naar han skal sige sin oprigtige Mening, troer han, at Dønnergaard har havt til Hensigt at skade Formanden for Exportforeningen, Alberti".** Efter hans Kjendskab til Dønnergaard, er denne nemlig meget interesseret for sin egen Fordel.

Komparenten fik derefter Meddelelse om Indholdet af den i forrige Forhør protokollerede Dommerbemærkning, men vedblev sin tidligere Forklaring, og navnlig, at han ikke kan give nogen Oplysning om, hvorvidt Arrestanten har havt nogen ulovlig Fordeel ved de Dispositioner, han har skjult ved urigtige Opførelser i Kassebogen og urigtige Afregninger, eller om Arrestanten har havt ulovlig Fordel ved Vægt.

Aftraadt.

Saa mødte Gaardeier **Peder Nielsen** Ørninge, der, betydet Vidnepligten, forklarer, at han er Næstformand i Landmandslyst" og har været Medlem af Bestyrelsen siden Meieriets Oprettelse. Det har været Komparentens Opfattelse, at Arrestanten Dønnergaard fra Begyndelsen af skulde tilsvare dem 4 Øre over Top, hvilket seneſt er blevet forhøiet paa Foranledning af Dønnergaard selv — strængt taget har Dønnergaard været berettiget til at beregne sig som Fordel, hvad Smørret kostede

ud over den Pris, han skulde svare Meieriet til en hver Tid, mindst 4 Øre over Top — men **Komparenten er dog altid gaaet ud fra, at Arrestanten betalte Meieriet, hvad han fik, hvilket Arrestanten ogsaa har sagt.** Da „Landmandslyst" gik ind i Exportforeningen paa Arrestantens Forslag, **yttrede Arrestanten, at de ikke vare videre forpligtede til at levere Smør til Exportforeningen, end at de kunde levere det andetsteds, naar de kunde faae en høiere Priis,** og gik de derefter ind i Foreningen, hvorved de jo Intet kunde tabe, men kun vinde. **Arrestanten har meddeelt Bestyrelsen, at en Deel af Smørret i Løbet af Sommeren gik til Exportforeningen og at de for denne Deel fik nogen høiere Priis, end for Resten,** der gik til Andrew. At alt Smør ikke gik til Exportforeningen, har Komparenten efter Dønnergaards Udtalelser, som han dog ikke bestemt kan huske Ordlyden af, troet, hidrørte fra, at Exportforeningen ikke havde Brug for mere.

Komparenten har aldrig hørt Tale om, at Arrestanten skulde have det Svind, Smørret led udover ½ Pd. pr. Drittel, eller omvendt kunde beregne sig, hvad der svandt mindre. **Komparenten har altid staaet i den Formening, at „Landmandslyst" fik den Vægt, Arrestanten fik hos Andrew,** og ere Arrestantens Udtalelser ogsaa ganske sikkert gaaet ud herpaa.

Der føres Bøger over Vægten af Smørret paa Meieriet efter hvad Komparenten antager.

Komparenten kan ikke udtale nogensomhelst Mening om, hvad Øiemed Arrestanten har forbundet med at forfalske Exportforeningens Balance. Komparenten kjender kun Dønnergaard fra det offentlige Liv, men har intet nøiere personligt Kjendskab til ham, og han gjentager, at han ingensomhelst Mening har om, hvad Arrestantens Hensigt med Forfalskningen har været.

Med de af Ovenstaaende følgende Forandringer og Tilføielser henholder Komparenten sig iøvrigt til forrige Komparents Forklaring.

Paa Forehold af Dommerbemærkningen i Forhøret den 21de October d. A. og Arrestantens Forklaring i samme Forhør med Hensyn til de urigtige Tilførsler i Kassebogen og de urig-

tige Afregninger Bilag 2 O—2 Q erklærer Kompareuten, at han maa fastholde sine tidligere Forklaringer og ingen Oplysning kan give.

Aftraadt.

For Retten mødte Møller **Max Peter Maxen** Ousted Mølle, der, betydet Vidnepligten, forklarer, at han siden Decbr. 1888 var Medlem af Bestyrelsen for „Landmandslyst". Komparenten forklarer derefter i Et og Alt overensstemmende med Komparenten Nielsen, Ørninge, hvis Forklaring dernæst blev oplæst for ham og tiltraadt af ham, idet Komparenten dog bemærker, at han ikke kan udtale sig om, hvad der er passeret i Bestyrelsen af „Landmandslyst", forinden Komparentens Indtræden i denne i Decbr. 1888, samt at han har troet, at „Landmandslyst" var forpligtet til at levere Smørret til Exportforeningen efter det Tidspunkt, Meieriet var indtraadt i denne Forening, og at Donnergaard ikke har sagt Noget til ham, der kunde stride herimod. **Han har efter Donnergaards Udtalelser anlaget, at en Del af Smørret er blevet leveret til Exportforeningen,** og han har ikke hørt Noget om Grunden til, at denne ikke fik det Hele. **Donnergaard skulde formentlig tilsvare Meieriet den Nettovægt, han fik af sin Kjøber, og hverken mere eller mindre.** Komparenten har aldrig hørt, at Donnergaard skulde tilsvare Noget af Svindet eller have Noget godtgjort for Svind.

Komparenten troer, at Donnergaards Hensigt med den falske Balance har været at styrte Atberti og indtage hans Plads, i hvilken Henseende Komparenten bemærker, at Donnergaard efter Komparentens Mening er en ærgjerrig Mand, der vil være den Første i de Foretagender, hvormed han har at bestille.

Aftraadt.

For Retten mødte Gaardeier **Soren Andersen,** Bregentved, der, betydet Vidnepligten, forklarer, at han har været i Bestyrelsen for „Landmandslyst" siden dets Oprettelse. Komparenten forklarer, at Arrestanten Donnergaard fra Begyndelsen — kort Tid efter Meieriets Oprettelse — havde en Overenskomst med Bestyrelsen, hvorefter han var Kjøber af deres Smør til 4 Øre

over Top, og er Komparenten sikker paa, at denne Overenskomst er tilført Meieriets Forhandlingsprotokol. Denne Overenskomst gjaldt efter Komparentens Mening kun et halvt Aarstid, hvorefter Forholdet vistnok blev saaledes, at Dønnergaard gik ind paa at svare Meieriet noget mere end 4 Øre over Top, og har saa det, Dønnergaard skulde svare, varieret lidt, men Komparenten har ment, at Dønnergaard var Kjøber af Smørret og berettiget til den Fortjeneste, han kunde faa udover, hvad han skulde svare til enhver Tid. Den Forhøielse gik Dønnergaard ind paa, efter at Komparenten sammen med Gaardmand Niels Andersen i Høiby havde været inde i Kjøbenhavn og høre, om de ikke kunde faa mere for Smørret.

Paa Forehold af Dommerbemærkningen i Mødet den 21de October og Bilagene 2 O—2 Q og Arrestantens Forklaring i samme Møde, forklarer han i Overensstemmelse med Komparenten Ole Christian Pedersen, hvis Forklaring blev oplæst for ham.

Komparenten henholder sig iøvrigt ganske til den af Komparenten Chr. Ole Petersen afgivne Forklaring, som blev oplæst for ham og tiltraadt af ham, alene med den Bemærkning, at **Komparenten er gaaet ud fra, at Arrestanten skulde tilsvare „Landmandslyst" den Nettovægt, han fik i Kjøbenhavn, og hverken mere eller mindre,** samt at han efter sit Kjendskab til Arrestanten **troer, at Arrestantens Hensigt med at forfalske Exportforeningens Balance, har været at narre „Smørtidende", idet Arrestanten ofte har havt Fornøielse af at føre Folk bag Lyset.**

Efter Komparentens Mening haves Optegnelser om Nettovægten ved Affendelsen paa Meieriet.

Aftraadt.

For Retten mødte Gaardfæster **Peder Jensen,** Høiby, der, bethydet Vidnepligten, forklarer, at han for ca. 3 Maaneder siden blev Medlem af Bestyrelsen for „Landmandslyst". Komparenten forklarer, at Dønnergaard efter hans Opfattelse ikkun skulde sælge Smørret pr. Commission og **altsaa tilsvare „Landmandslyst" den Pris, han fik, og har Dønnergaard ofte udtalt sig i**

den Retning til Komparenten, ligesom han har sagt, at han ikke tjente en Øre paa Smørret. Komparenten har vel været bekjendt med, at „Landmandslyst" var i Exportforeningen, men forstod han Sagen, som om de kun var forpligtede til at levere Smørret til Foreningen, naar denne gav høiere Pris end den, Dønnergaard tilsvarede dem, men han kan ikke sige, om denne Mening støtter sig paa Udtalelser af Dønnergaard. Komparenten har været vidende om, at Exportforeningen ikke fik Smør fra „Landmandslyst", idet han kort efter, at han var blevet Bestyrelsesmedlem, gik ned i Exportforeningens Kjælder og spurgte om Smør fra „Landmandslyst", men fik den Besked, at Exportforeningen ikke havde faaet Smør fra „Landmandslyst".

Paa Forehold af Dommerbemærkningen i Forhøret den 21de Octbr. d. A. og Arrestantens Forklaring om hans Hensigt med Bilag 2 O -- 2 Q forklarer Komparenten, at han ikke kan give nogen Oplysning i saa Henseende og heller Intet veed om, hvilken Vægt Arrestanten skulde tilsvare Meieriet.

Adspurgt om, hvad han efter sit Kjendskab til Arrestanten antager, at Dønnergaards Hensigt med Forfalskningen af Exportforeningens Balance har været, udsiger Komparenten, **at han, naar han skal sige sin oprigtige Mening, troer at Arrestanten har havt til Hensigt at fortrænge Alberti som Formand i Exportforeningen,** men at han ikke kan give nogen Grund for denne sin Mening, og ikke kan give Retten nogensomhelst Oplysning, der kan lede til Udfindelsen af Arrestantens Motiver.

Aftraadt.

For Retten mødte Meierist af „Landmandslyst", **Hemming Nielsen,** der forklarer, at han har været Bestyrer af Meieriet siden den 23de Mai d. A. I dette Tidsrum er der affendt ca. 80 Stkr. Dritler, som alle vare mærkede „8" af Komparenten og **som Dønnergaard sagde skulde sælges til Exportforeningen,** uden at Komparenten dog veed, om de virkelig ere komne Exportforeningen i Hænde. Komparenten tror ikke, at der i nogen af Bøgerne paa „Landmandslyst" findes Optegnelser, hverken om Brutto-, Thara- eller Netto-Vægten ved Smørrets Affendelse i nogen Bog; Komparenten har i sin Tid opskrevet

denne ved hver Sending i en lille Lommebog, han har, og han tror ligeledes, at den forrige Meieriſt Hans Peter Nielſen, Thaaſtrup, Jydſtrup Sogn, gjorde dette, men Komparenten har Intet meddelt herom til Regnſkabsføreren og troer, ſom ſagt, ikke, at den ommeldte Vægt kan ſees — dog bemærker Komparenten at han ſiden den 18de Auguſt d. A. har indført i den daglige Journal Netto-Vægten, Dritlernes Antal og Mærket, og gjentager han, at Mærket 8 er det Smør, ſom er ſendt til Exportforeningen.

Adſpurgt, hvorledes det da blev kontrolleret, at Meieriet fik den Vægt, Smørret ſkulde have af Kjøberne, udſiger Komparenten, **at han mener, at denne Kontrol var overladt til Donnergaard, der antoges at overvære Veiningen hos Kjøberne.** Komparenten tilføier, at der i hans Tid altid er medfulgt Vægtſeddel fra Meieriet og viſtnok ogſaa tidt før. Efter hans Opfattelſe ſkulde Dønnergaard ſelvfølgelig tilſvare „Landmandslyſt" den Netto-Vægt, han fik ved Salget. Han har aldrig hørt, at Dønnergaard havde Ret til at beregne $^1/_2$ Pd. Svind pr. Drittel, men veed nok at Smørret ſvandt. At Bruttovægten kunde være høiere hos Kjøberen end paa Meieriet har Komparenten aldrig tidligere hørt, men kunde det jo muligen ſke ved en Feilveining en enkelt Gang, men at det oftere er ſkeet, er meget uſandſynligt.

Komparenten fik udleveret 3 af de paa Meieriet Landmandslyſt i Bevaring tagne Bøger, ſom ikke ſkjønnedes at være nødvendige til Sagens Oplysning, men vare nødvendige til Meieriets Driſt.

Aftraadt.

Gaardeier Hans Anderſen og Hans Peder Nielſen vare tilſagte men ikke mødte.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

I det ordinære Retsvidnes Forfald,

Alfr. Olſen,
O. B. 26.

Em Laſſen,
cſt.

Den 23. Oktober 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Arrestanten **Donnergaards Hustru.**

Komparentindens Forklaring i Mødet den 12te Octbr. d. A., blev gjennemgaaet med hende, og erklærede hun den paany for rigtig, idet hun dog bemærker, at hun ikke kan huske, hvilket Udtryk hun brugte, da hun talte til sin Mand om hans Forehavende. Hun kan derfor ikke bestemt benægte, at hun har sagt „Kjæltringestreger", men hun troer det ikke, da hun ikke havde nogen Tanke om, at der var noget ulovligt i, hvad Arrestanten foretog sig. Komparentinden nægter, at hun til Andre har fortalt, at hun til Arrestanten sagde, at det var „Kjæltringestreger" han havde for.

Komparentinden forklarer paa Anledning, at den af hende nu anførte Samtale med hendes Mand fandt Sted om Regnskabet og ikke om noget andet Dokument. Komparentinden tilføier endnu, at Arrestanten har sagt til Jørgen Thomassen, at Komparentinden ikke vidste Noget om, at Arrestanten havde skrevet det falske Regnskab, saa det er muligt, at Arrestanten har glemt den af Komparentinden ommeldte Samtale.

Aftraadt.

Arrestanten **Donnergaard** var fremstillet, og erklærer paa Forehold af Foranførte, at han er kommen i Tanker om, at han i de samme Dage, som den forfalskede Balance er skrevet, har været beskjæftiget med at skrive et Udkast — ja endog 2 Udkast — til et Kontrolregnskab. Exportforeningen paatænkte nemlig at oprette en „Byforretning i Detail" i Smør her i Staden, hvor der selvfølgelig vilde være at aflægge Regnskab af Kudske hver Dag for, hvad de havde solgt. Arrestanten er overbevist om at det er dette Udkast til Regnskab, han har skrevet paa og som han har talt til sin Kone om, og antager Arrestanten, at det var ham, der paa hans Hustrus Spørgsmaal om, hvad han skulde „lave", har sagt, at det var et Regnskab som skulde bruges, for at „de (d. v. s. Kuskene) ikke skulde narre eller

bruge Kjæltringestreger." Arrestanten kan dog ikke huske bestemt, om det var ham, der brugte disse Ytringer, eller hans Kone, men han tror det var ham, og at Ytringerne vare de anførte.

Komparentinden fremstod paany og blev foreholdt den af Arrestanten afgivne Forklaring, hvorefter hun udsiger, at hun ikke kan modsige samme: hun har troet, at det Regnskab, hun saa Arrestanten skrive, var den forfalskede Balance, men det er muligt, at det var det andet Regnskab. Hun kan ikke erindre, at Arrestanten har brugt de af hende omforklarede Udtryk, men hun tør ikke modsige hans Forklaring.

Aftraadt.

Afført.

For Retten mødte paany **Jørgen Thomassen,** med hvem hans Forklaring i Retsmødet den 16de October d. A. blev gjennemgaaet, som han i Et og Alt henholder sig til.

Aftraadt.

Arrestanten **Donnergaard** blev paany fremstillet og foreholdt den af Jørgen Thomassen under Sagen afgivne Forklaring, hvorefter Arrestanten erklærer, at han Intet har at erindre med Thomassens Forklaring forsaavidt angaaer Thomassens Forklaring om de Samtaler, der har fundet Sted mellem Thomassen og ham, efterat Balancen var affendt til Knudsen.

Med Hensyn til Thomassens Forklaring om, hvad der er passeret mellem Arrestanten og Thomassen, da Thomassen fik Balancen til Afskrift, forklarer Arrestanten, **at han nok erindrer, at han har skildret Knudsen som en Person, der bar Kappen paa begge Skuldre,** og ligeledes, at han har meddelt Thomassen, at Formanden og Bestyrelsen var ulønnede, hvorimod Arrestanten ikke kan huske, at han har meddelt Thomassen, at Peter Andersen var en ikke existerende Person. Arrestanten vil ikke benægte, at Thomassen efter Arrestantens Udtalelser kan have været paa det Rene med, at Balancen var urigtig, og heller ikke, at Thomassen kan have faaet Indtryk af, at Balancen skulde bruges til at skuffe med, men han er vis paa, at han ikke har sagt, at det

var Arreſtantens Henſigt at ſkuffe Knudſen, og han huſker ikke, om han har ſagt, at „Smørtidende" ſkulde ſkuffes. Arreſtanten kan i det Hele ikke huſke ſine Udtalelſer i ſaa Henſeende.

Foreholdt at Arreſtanten jo tidligere har udtalt, at Thomasſen ikke var bekjendt med den Brug, Arreſtanten vilde gjøre af Balancen, og det Øiemed, hvori den blev forfærdiget, udſiger Arreſtanten, at han har ſtaaet i den Formening, at Thomasſen ikke havde vidſt Beſked hermed, idet Arreſtanten havde glemt, at han var kommen med de Udtalelſer til Thomasſen, ſom Arreſtanten idag har omforklaret. Afført.

Forhøret udſat.
F. Kattrup.

Em. Laſſen
cſt.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald:
Chr. Mikkelſen.

Den 25de Octbr. 1889.

Forhøret fortſat.

Der fremlagdes en Skrivelſe af 24de ds. fra Overretsſagfører Conradſen under 2 R.

For Retten mødte paany **Overretsſagfører Conradſen**, der henholdt ſig til den fremlagte Skrivelſe.

Dommeren tilkjendegav Komparenten, at der kun kunde meddeles ham Beſkrivelſe af det indtil Arreſtdekretets Affigelſe paſſerede, ſamt af ſelve den Komparenten tilkjendegivne Afgjørelſe, idet der efter Arreſtdekretets Affigelſe formentlig ikke forelaae noget Dekret, der kunde appelleres.

Aftraadt.

Forhøret udſat
F. Kattrup.

Em. Laſſen
cſt.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald:
Chr. Mikkelſen.

Den 26de Octbr. 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte Fuldmægtig **H. J. B. Madsen,** der udleverede en Fortegnelse over de Meierier, fra hvilke Arrestanten Dønnergaard har solgt Smør til Andrews Forretning.

Den fremlagdes under Litra 2 S.

Komparenten bemærker dog, at denne Fortegnelse ikke omfatter „Landmandslyst" og „Store Meerløse", hvis Smør han ved at Retten er bekjendt med, at Arrestanten har forhandlet hos Andrew. Fra Efteraaret 1887 og til 2den August 1888 har Dønnergaard med Undtagelse af ganske enkelte Dritler ikke forhandlet Smør til Andrew fra andre Meierier end „Store Meerløse" og „Landmandslyst".

Komparenten forklarer paa Anledning, at Arrestanten Dønnergaard ikke har havt nogensomhelst Provision af Andrew for noget af det Smør, han har forhandlet. Man havde i Forretningen det Indtryk at Dønnergaard solgte Smørret som Formand for Meieriet „Landmandslyst" og tilstillede ham Afregning i denne Egenskab, men om Arrestanten i Virkeligheden har været Kjøber, kan Komparenten naturligvis ikke sige Noget om. Arrestanten havde i ældre Tider forhandlet Smør til Andrews Forretning fra Fælleskontoret for Forbrugsforeningerne, men Smørret fra Landmandslyst er ikke, saavidt Forretningen bekjendt, forhandlet gjennem nævnte Fælleskontor; naturligvis kan det godt være forhandlet fra Fælleskontoret, heelt eller deelvis, men Forretningen har Intet vidst derom.

Forretningen har ofte givet Dønnergaard Afregninger fra „Meerløse" og „Landmandslyst" paa samme Regning, men naturligvis paa to forskjellige Poster. Komparenten anseer det for sandsynligt, at det er efter Dønnergaards Anmodning, at Regninger for de 2 Meierier ere skrevne (paa) een Afregning, men noget Bestemt kan han ikke sige herom.

Foreholdt Dønnergaards Forklaringer i Retsmøderne den 19de Oktober og 21de Oktober d. A. forklarer Komparenten, at det er rigtigt, at der i Reglen vil være $^1/_2$ á $^3/_4$ Pd. Svind pr. Drittel fra Meieriet og til Kjøberen. Dernæst har Andrew

med Dønnergaards Vidende, som det altid skeer i Forretningen, beregnet yderligere ½ Pd. Svind pr. Drittel for det Svind, som Smørret vil lide paa Transporten til England. Andrews Forretning tager kun Smørret til den Vægt, det virkeligt veier i Forretningen, og har ikke taget Hensyn til den Vægt, Meieriet har opgivet med Vægtseddel eller ved Paaskrift paa Dritler.

Det blev Komparenten meddelt, at der var en Difference mellem den Nettovægt som Dønnergaard havde givet Meieriet, og den, han havde faaet hos Andrew, idet Dønnergaard snart ved at gjøre Bruttoen mindre, snart ved at forhøie Tharaen havde faaet mindre Nettovægt paa sin Regning, og som Følge deraf afregnet Meieriet mindre, end han har faaet hos Andrew.

Komparenten erklærer, at han ikke kan tænke sig nogen lovlig Maade, hvorpaa Dønnergaard har kunnet saaledes forformindske Vægten, naturligvis fraregnet Aftaler med Meieriet, som Komparenten ikke kjender.

Oplæst og vedtaget,

idet Komparenten dog tilføier, at der i Slutningen af 1887 og Begyndelsen af 1888 var en Deel Afregninger med Dønnergaard fra Fælleskontoret for Forbrugsforeningerne fra forskjellige Meierier — enkelte Dritler fra ganske smaa Meierier — men er dette successivt dødt hen.

Endelig bemærker Komparenten paa Anledning, at Andrews Afregninger til Dønnergaard ere mekanisk aftrykt i Copibogen, hvorfor Udskriften af denne selvfølgelig stemmer med de Dønnergaard meddeelte Afregninger.

Aftraadt.

For Retten mødte Grosserer **H. F. W. L. Gulstad**, der paa Forehold af Arrestanten Dønnergaards Forklaring i Retsmødet den 21. Ds., afgiver, at han siden Marts iaar som Indehaver af „Dansk Smørforsyning" har kjøbt af Dønnergaard nogle Dritler Smør hver Uge, til de Priser, som ere angivne paa en Liste, som Komparanten har affattet efter Anmodning af Retten og som fremlagdes under 2 T.

Komparenten forklarer, at Bilag 2 T er conform med

Komparentens Copibog, og altsaa med de Donnergaard sendte Afregninger.

Komparenten forklarer, at han lod veie det Smør, han fik af Arrestanten Donnergaard, ved sin Karl, der opgav Komparenten Brutto og Thara, hvorefter Komparenten udregnede Nettovægten, og sendte den Beregning til Donnergaard, der saa reviderede den og ligeledes efter Komparentens Mening i Reglen udregnede Nettovægten for Kontrollens Skyld, og saa fik Regningen betalt. Komparenten gav hver Gang Donnergaard særskilt Afregning for Mærket 8—8, som Donnergaard først kaldte „Uby Smør", hvilken Benævnelse Komparenten arvede fra Smørsmager Hansen, da han kjøbte Forretningen af denne. Komparenten trængte, inden han fik det første Smør af Donnergaard, ind paa denne, da han nok tænkte, at „Uby" var et Pseudonym, **og fik ogsaa at vide, at der under dette Pseudonym skjulte sig Andelsmeieriet „Landmandslyst".**

Nettobeløbene paa Bilag 2 T ere rigtige, dog med Undtagelse af de 4 Poster under 3. April, 30. April, 11. Juli og 3. September, hvor Donnergaard ved de 3 første Poster har faaet udbetalt noget formeget og ved den sidste noget for lidt, idet Komparenten har regnet feil. Komparenten har aldrig givet Donnergaard Provision under nogen somhelst Benævnelse, og Donnergaard har aldrig faaet høiere Pris end anført paa Bilag 2 T. Af Donnergaard har Komparenten alene faaet Smør fra „Landmandslyst" under Mærket 8—8, hvorved Komparenten dog bemærker, at paa de 2 sidste Forsendelser paa Bilag 2 T var 8—8 ikke brændt ind i Træet som ved de tidligere, men kunde med Chliché sat et 8, og var dette Smør mindre godt, hvorfor Komparenten har troet, at der skjulte sig Smør fra Exportforeningen under Mærket.

Komparenten forklarer paa Anledning, at Donnergaard som Regel kvitterede paa de Regninger, som Komparenten, som ommeldt, tilstillede Donnergaard, og har Komparenten disse Regninger, som han lovede at tilstille Retten. Paa Forevisning af Bilagene 2O—2Q, erklærede Komparenten, at han ikke kan forstaa, hvorledes der kan være Forskjel mellem disse og

Komparentens Afregninger, som han antager, at Dønnergaard har havt, da han skrev Bilagene 2 O—2 Q.

Komparenten kan ikke antage, at Dønnergaard har skrevet Bilagene 2 O—2 Q efter Meieriets Vægt, idet der jo altid er Svind, henved 1 Pd. pr. Drittel, som Regel. Komparenten har i Reglen taget Meieriets Vægt, hvilket han godt har kunnet, idet det ved Efterregning er fundet, at Meieriets Opgivende af Brutto og Thara var rigtig. Komparenten har kun en ganske enkelt Gang forhøiet Tharaen lidt, naar Dritlerne vare gamle og som saadan havde trukket nogen Fugtighed ind. Paa Anledning forklarer Komparenten, **at Meieriet ved Veiningen altsaa maa have givet rigelig Brutto Vægte, d. v. s. paa Dritlerne angivet Brutto-Vægten noget lavere end den var,** idet der, som ommeldt af Komparenten, som Regel gaaer noget Svind under Transporten til Kjøbenhavn, og Meieriets Vægt i modsat Fald ikke vilde kunne holde Prøve for Efterveining hos Komparenten.

Komparenten aftraadt.

For Retten mødte paany Smørhandler **Brun.**

Komparenten blev foreholdt den af Høiesteretssagfører Alberti i Retsmødet den 29. Septbr. d. A. afgivne Forklaring, saavidt den vedrører Komparenten, hvorefter Komparenten forklarer, at det er rigtigt, at Komparenten engang i afvigte Sommer, meget muligt i Slutningen af Juni, har talt til Alberti om, at Smørhandlerne paa Gammelholm samlede Penge ind til et Foretagende, der var skadeligt for Exportforeningen. Dette Foretagende var nemlig „Smørtidende", og nævnte Komparenten ogsaa til Alberti, at det var „Smørtidende", Pengene indsamledes til, og havde Komparenten hørt dette af Arrestanten Knudsen. Det er urigtigt og maa bero paa en Feilhusknning fra Albertis Side, at Alberti senere endog blot for Spøg skulde have truet Komparenten med, at Exportforeningen ikke vilde gjøre Forretning med Komparenten, forsaavidt han ikke vilde give Alberti fuld Besked om Smørhandlernes Plan. Komparenten har ganske vist til Alberti udtalt, uden at han dog kan huske det Nærmere herved, at Smørhandlerne vilde genere Exportforeningen

ved at stramme Noteringen. Det er rigtigt, at Komparenten har meddeelt Alberti, at der var Glæde mellem Smørhandlerne paa Gammelholm ved det af Alberti angivne Tidspunkt, men har Komparenten ikke den fjerneste Grund til at tro, at denne deres Glæde stod i Forbindelse med den falske Balance, og reducerer det Hele sig til, at han havde truffet nogle af Smørhandlerne paa Gammelholm paa en Kafé, og at disse da vare i en meget oprømt Stemning, saa Komparenten troede, der var noget igjære hos dem, hvilket han ogsaa meddeelte Alberti.

Komparenten forklarer, at han kun et Par Uger, vistnok i August, har kjøbt noget Smør af Dønnergaard fra „Store Meerløse". Han har aldrig kjøbt Noget, som var mærket fra „Landmandslyst" eller mærket „8—8" og har overhovedet ikke kjøbt af Dønnergaard Andet end af Komparenten nu forklaret.

Komparenten blev derefter adspurgt, hvorvidt han kunde oplyse Noget om, at Knudsen havde forlangt en urigtig Balance af Dønnergaard eller vidste, at den Balance, han kolporterede, var urigtig, og afgiver Komparenten, at Knudsen en Dag — Komparenten kan ikke bestemt sige Dagen, men han er vis paa, at det var, inden den falske Balance var kommen Knudsen ihænde — meddelte Komparenten, at Redaktøren af „Smørtidende" havde anmodet Knudsen om at skaffe „Smørtidende" den af Exportforeningen pr. 1ste Juli udstedte Balance, og udtalte Knudsen, at han fandt, at det var en upassende Adfærd af „Smørtidende" at ville have fat i en Konkurrents Balance, og at det ikke var formeget at sende dem en urigtig Balance, og var Komparenten ogsaa enig med Knudsen heri og udtalte, at det var ikke formeget, at de fik en gal Balance at løbe med. Komparenten er af den Mening, at Knudsen og Dønnergaard have været enige om at lave Balancen, og at altsaa Knudsen, da han modtog den, vidste, at den var falsk, men han kan ikke begrunde denne Mening yderligere, end han har gjort. Efterat Dønnergaard havde sagt til Komparenten — da han talte med ham om Sagen — at Knudsen jo ikke kunde slippe fra, at han havde forlangt en falsk Balance, og at det blev en gal Historie for Knudsen, gik Komparenten ned til Knudsen og meddeelte ham dette, men

Knudſen fralagde ſig beſtemt, at han havde forlangt en urigtig Balance, og han har ogſaa ſtadig nægtet for Komparenten ſiden, at han vidſte, at Balancen var falſk, da han kolporterede den.

Aftraadt.

Arreſtanten **Donnergaard** var fremſtillet.

Det blev foreholdt Arreſtanten, at det var ganſke uantageligt ſom af ham til Forhøret den 21de ds. angivet, at Grunden til, at han har udſtedt de urigtige Regninger 2 O—2 Q ſkulde være den, at Andrew ikke ſkulde vide, at der var ſolgt Smør til en anden Smørhandler end ham, men vedbliver Arreſtanten denne Forklaring. Arreſtanten erkjender vel, at Andrew ikke kunde faae Kaſſebogen eller Afregningerne at ſee, men bemærker Arreſtanten, **at Kaſſebogen og Afregningen fremligger i Beſtyrelſen,** og Andre kunde derved komme til at ſee dem og meddele Andrew dette, og Arreſtanten vedbliver denne Forklaring, uagtet dens Uſandſynlighed blev ham foreholdt.

Det blev foreholdt Arreſtanten, at det er ligeſaa urimeligt, at han ſkulde udſtede de urigtige Regnſkaber og gjøre urigtige Tilførsler i Kaſſebogen for at ſkjule, at Smørret ſolgtes ſom „Uby Smør" i Smørforſyningen, og erklærer Arreſtanten ogſaa, at han tilbagekalder denne Forklaring, idet hans Mening var alene den, at han ikke troede, at „Danſk Smørforſyning" ønſkede det bekjendt, at Smørret fra „Landmandslyſt" ſolgtes ſom „Uby Smør", men ikke, at dette ſkulde være Arreſtantens Grund til at udſtede de urigtige Regninger.

Dommeren bemærkede, at Arreſtanten nævnte den ſidſtnævnte Grund paa Dommerens Spørgsmaal om Arreſtantens Grunde til at udſtede de urigtige Regninger, og erkjender Arreſtanten ogſaa dette, men erklærer, at hans Anførſel af Grunden beroede paa en Misforſtaaelſe.

Gjort opmærkſom paa, at Bilagene 2 O og 2 Q udviſe, at Arreſtanten har afregnet nogle Kroner høiere, end han har faaet i Smørforſyningen, forklarer Arreſtanten nærmere, at han opgjorde ved Ugens Slutning for „Meerløſe" og „Landmandslyſt" efter de Vægtſedler, han havde fra Meierierne, hvormeget

han skulde tilsvare disse, og har Arrestanten saa mulig, naar der har været et lille Overskud fra „Meerlose", ladet dette tilflyde „Landmandslyst", og har han gjort dette for at stemme Bestyrelsen af „Landmandslyst" gunstig for Exportforeningen. Arrestanten har ikke havt Afregning fra Smørforsyningen for sig, da han udregnede de Afregninger, han gav „Landmandslyst".

Det blev foreholdt Arrestanten, at den nu afgivne Forklaring ikke kunde være rigtig, idet Afregningerne 2 O og 2 Q vare sammenlignede med Afregningerne fra „Dansk Smørforsyning", og at den høiere Sum, Arrestanten havde tilsvaret „Landmandslyst" efter Udvisende af Bilag 2 O og 2 Q hidrørte fra, at Arrestanten paa begge Regninger havde opført en høiere Nettovægt, end han havde faaet fra Smørforsyningen.

Arrestanten fastholder sit Tidligere, idet han tilføier, at han netop har med Villie sat Nettovægten op for derved at lade Meieriet „Landmandslyst" tilflyde det Overskud, det var Arrestantens Hensigt at give det, og kunde han ikke give dette Overskud ved at sætte Prisen op, idet Prisen da vilde blive Brøkdeel af en Øre.

Det blev derefter foreholdt Arrestanten, **at der paa Bilag 2 P findes en Differenee i Arrestantens Favour af 19 Pd. Smør paa 10 Dritler, idet Arrestantens Nettobeløb er disse 19 Pd. ringere end den Afregning, han har faaet fra Smørforsyningen, og at Arrestanten herved har oppebaaret 18 Kr. 5 Øre, som han ikke har tilsvaret Meieriet.** Arrestanten paastaaer, at dette maa hidrøre fra, at der er veiet forkeert paa Smørforsyningen, eller ogsaa er der af Arrestanten skeet en Forvexling af Vægtsedlerne fra Meieriet, eller endelig veiet forkeert paa Meieriet. Arrestanten har ikke altid havt Afregningerne fra Smørforsyningen, naar Arrestanten skrev sine Afregninger, og er det muligt, at han kan have benyttet den samme Vægtseddel fra Meieriet 2 Gange ved en Feiltagelse, da Drittelantallet er det samme.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han altid er gaaet ud fra, at Vægten af det affendte Smør er bleven opført i en

Bog paa Meieriet, men er ganske vist ved Conferencerne mellem ham og Rosendal Meieristens Optegnelser blevne lagte til Grund.

Afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Em. Lassen,
cst.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald:
Chr. Mikkelsen.

Den 29. Oktbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Knudsen** var fremstillet og blev foreholdt den af Komparenten Brun i Retsmødet den 26de d. M. aflagte Forklaring, hvorefter Arrestanten udsiger først, at han ikke har, og dernæst at han ikke mindes, at have sagt til Brun, før han fik den falske Balance ihænde, at det ikke var formeget at sende en urigtig Balance til „Smørtidende", eiheller har Brun sagt til Arrestanten, at det ikke var formeget. Adspurgt, om han da vil nægte Rigtigheden af Bruns Forklaring, udsiger Arrestanten, at han ikke husker Noget derom, og dernæst, at han ikke veed Spor af den af Brun omtalte Samtale mellem dem.

Arrestanten blev derefter paany foreholdt Komparenten Søs Forklaring, og forklarer han, at han efterat han havde forevist Søe den urigtige Balance kun har talt med ham en Gang længe efter, nemlig da Noack havde faaet at vide af F. Jensen, at Balancen var forfalsket. Søe meddelte da Arrestanten, at han vidste, at den Balance, Arrestanten havde forevist Søe, var falsk, og Arrestanten nægter bestemt, at han da har udtalt til Søe, at denne Balance var rigtig; iøvrig erkjender han Rigtigheden af Søes Forklaring og navnlig, at han har sagt til Søe, at han antog, at det falske Regnskab stammede fra et af Exportforeninforeningens Bestyrelsesmedlemmer, og erkjender Arrestanten ligeledes, at han ved denne Udtalelse sigtede til Dønnergaard, eller

rettere tænkte, at Peter Andersen havde Regnskabet fra Dønnergaard, hvilket Arrestanten antog.

Arrestanten blev derefter foreholdt Komparenten Kellers Forklaring under Sagen, mod hvilken han Intet havde at erindre, idet han dog, medens han erkjender, at han har udtalt til Keller at Affenderen af Brevet og Balancen var Andeelshaver i et Meieri, nægter, at han har talt noget om, at Affenderen ikke var i Exportforeningens Bestyrelse, og derfor ikke kunde sende Arrestanten et trykt Regnskab, men kun en Afskrift. Arrestanten nægter, at han paa anden Maade har udtalt noget, hvoraf Keller kunde slutte, at Arrestanten mente, at Affenderen var Andelshaver i et Meieri i Exportforeningen.

Arrestanten blev adspurgt, om han, da han modtog Balancen, ikke vidste, at Bretved ikke var i Exportforeningen, og udsiger Arrestanten, at han ikke bestemt vidste, at Bretved ikke var i Exportforeningen. Han erkjender dog, at da han sidst — en 3 à 4 Maaneder før han modtog Balancen — hørte sig for derom, var Bretved ikke i Exportforeningen, men den kunde jo have indmeldt sig senere.

Paa Forehold af det Urimelige i, at han har kunnet antage, at Arrestanten Dønnergaard var den, der stod bagved Forfalskningen og Affendelsen af den falske Balance, naar han ikke havde anden Grund af Betydning hertil end den Samtale, han havde med Dønnergaard i Løngangsstræde, og adspurgt om der ikke har været yderligere Konference mellem Dønnergaard og ham betræffende Affattelsen af den falske Balance, nægter han, at der har været andre Konferencer mellem dem om Sagen, end Samtalen i Løngangstræde.

Paa Forehold, at Arrestanten jo selv har erkjendt i Forhøret den 7de September d. A., at hans Opfordring til Dønnergaard var fremsat i en spøgende Tone, og at han ikke antog, at Dønnergaard vilde følge den, og at det dog var altfor utroligt, at han i Henhold hertil skulde antage, at et Brev, der var underskrevet af en anden Mand, og angav sig udstedt paa et andet Sted, end hvor Dønnergaard boede, hidrørte fra Dønnergaard, blot fordi der stod Leire Poststempel paa Brevet, vedbliver Arrestanten ikke destomindre sit Tidligere, at det ikkun var

fordi Konvoluten havde Poststempel Leire, samt fordi Arrestanten med Undtagelse af Meieristen i Idestrup, ikke, inden han fik Balancen, havde henvendt sig til Andre om Balancen, end til Dønnergaard ved Samtalen i Løngangsstræde. Arrestanten antog, at Dønnergaard var Kilden til Brevet og Balancen.

Arrestanten erkjender, at han ikke havde nogensomhelst Mening om, at Dønnergaard kjendte eller stod i Forbindelse med Sognefoged Andersen i Bretved, og at han heller ikke her vidste, om Bretved stod i Forbindelse med Exportforeningen. Idestrup Meieri troede han ikke at Balancen hidrørte fra, da dette Meieri ligger paa Falster og derfor ikke vel kunde sende Breve med Leire Poststempel. Han nægter, at Dønnergaard og han have talt om, at „Peter Andersen" under Brevet T skulde sigte til Arrestantens Karl. Denne er ikke fra Bretved, men fra Dragerup og gaaer ikke under Navnet Peter Andersen, men under Navnet Lars Peter.

Afført.

For Retten mødte paany Komparenten, Smørhandler **L. E. Brun,** der begjærede, at det maatte tilstedes ham at afgive en supplerende Forklaring til sin i Retsmødet 26de d. M. afgivne Forklaring. Han forklarede derefter, at han, den første Gang han mødte her i Retten, havde et Øiebliks Samtale med Knudsen ude paa Gangen, hvorunder Knudsen meddelte, at han — Knudsen — nu vilde blive arresteret, og at det var Dønnergaard, der vilde ham tillivs. Komparenten udtalte derefter til Knudsen, at det jo vel ogsaa var rigtigt, at Knudsen havde forlangt en gal Balance af Dønnergaard, hvortil Knudsen sagde: „det har jeg, men det har jeg sagt derinde" (ɔ: i Retten). Komparenten omtalte ikke dette i sit første Retsmøde, fordi han troede, at Knudsen havde sagt det i Retten som af ham angivet, og han forglemte at omtale det i forrige Retsmøde, idet han engang var lige ved at sige det, men saa ved en Bemærkning af Dommeren kom til at forklare om andre Ting.

Adspurgt om, hvorvidt han ikke kan meddele mere til Støtte for sin Opfattelse, at Dønnergaard og Knudsen i Forening have aftalt eller forfattet den gale Balance, erklærer han, at han ikke kan meddele yderligere Oplysning i saa Henseende.

Arreſtanten **Knudſen** var fremſtillet paany og blev foreholdt den af Komparenten Brun idag afgivne Forklaring, men han vedblev ſit Tidligere, og navnlig nægter han beſtemt, at han har erkjendt overfor Brun, at han havde forlangt en urigtig Balance af Dønnergaard. Han har mulig nok ſagt til Brun, at han havde erkjendt Noget herom i Retten, men ſigtede dette til, at han i en mundtlig Samtale med Dommeren udenfor Retten havde forklaret, at han havde bedet Dønnergaard om, at ſende en Balance „ligemeget hvordan den ſaae ud".

Adſpurgt, om han ved disſe ſidſte Udtryk mener, at der ſkulde ligge en Antydning til Dønnergaard om, at ſende ham en Balance af et urigtigt Indhold, nægter Arreſtanten dette, og erkjender ogſaa, at han ſtedſe ſaavel i ſom udenfor Retten overfor Dommeren har nægtet, at der laa noget ſaadant i hans Ord.

Komparenten **Brun** vedbliver uforandret ſin tidligere Forklaring og kunde videre Overeensſtemmelſe, trods anſtillet Konfrontation, ikke opnaaes.

Aftraadt.

Arreſtanten forklarer, at det var af Meieriſten i Ideſtrup, hvis Navn viſtnok er Jenſen, men ſom nu formentlig beſtyrer Meieriet „Lohals" paa Langeland, at Arreſtanten i Slutningen af Juli Md., inden Søe henvendte ſig til ham, fik at vide, at den i Exportforeningen pr. 1ſte Juli udſendte Balance udviſte et Overſkud af viſtnok 2000 Kr., — Meieriſten vidſte ikke beſtemt Summen. Arreſtanten vidſte, at Ideſtrup var i Exportforeningen, og var det under en mundtlig Samtale paa Arreſtantens Contoir, at Meieriſten gav ham ovennævnte Meddelelſe. Til „Ørslev Meieri", ſom ikke er i Exportforeningen, har Arreſtanten ſkrevet, efterat han har faaet den falſke Balance, med Anmodning om for gode Ord og Betaling at ſkaffe ham en original Balance, og findes dette Brev i Arreſtantens Copibog, viſtnok under 20de Auguſt. Henvendelſen til Meieriſten paa Hjørlunde Meieri — Hjørlunde er ikke i Exportforeningen — var mundtlig paa Arreſtantens Kontor og var egentlig kun en Anmodning om at ſende en Skrivelſe, ſom Alberti havde lovet ud-

gaae til Meierierne, og hvori Arrestanten troede, at der mulig var er Fremstilling af Exportforeningens Status. Arrestanten har ikke henvendt sig til andre Meierier, end de nu nævnte, og er det saaledes mindre korrekt, naar Arrestanten i Bilag V har skrevet, at han havde gjort mange Bestræbelser paa at faae Balancen.

Arrestanten tilføier paa Anledning, at han ikke har opfattet Sagen, som om Meieristen i Idestrup havde set det originale Regnskab, men mente, at han havde hørt det af Formanden paa paa Andelsmeieriet. Arrestanten var derfor ikke sikker paa, at Exportforeningens Regnskab udviste Overskud, og han nægter at have sagt til Dønnergaard og Smørsmager Hansen, at bemeldte Regnskab viste Overskud.

Foreholdt Dønnergaards Forklaring i Retsmødet den 29. Septbr. vedbliver Arrestanten sin Forklaring af 7de f. Md. og paastaaer, at Dønnergaard under en Samtale, efter at Alberti havde bragt Sagen frem i Bladene, da Arrestanten opfordrede Dønnergaard til at opgive, hvem der havde skrevet Bilag S og T, rystede paa Hovedet og sagde, at det kjendte han ikke Noget til, og at Arrestanten maatte selv om det eller desl. Arrestanten kunde ikke opfatte Meningen af Dønnergaards Ytringer anderledes, end at Dønnergaard vilde lægge Skjul paa sin Delagtighed i det Passerede og lægge det Hele over paa Arrestanten.

Arrestanten nægter paa Anledning, at han paa Sørbymagle Meieri har hørt Noget om Exportforeningens Balance. Arrestanten vedbliver bestemt, at han troede, at den Balance, Dønnergaard sendte ham, var rigtig, idet han ikke troede, at Nogen vilde afskrive Formandens og Revisorernes Navne paa et Regnskab, der var forfalsket.

Arrestanten blev foreholdt den af Komparenten Philipsen afgivne Forklaring, imod hvilken han Intet havde at erindre; det var udsandt, naar han fik Philipsen til at erklære til Alberti, at han havde revet Frimærket af, og kan han ikke giver anden Forklaring om Grunden til dette, end at han ikke skyldte Alberti nogen Forklaring om, hvem der har afrevet Frimærket.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han aldrig har

talt til Nogen om, at Alberti skulde have 7000 Kr. eller 10000 Kr. eller overhovedet nogen fast Gage, og har Arrestanten aldrig hørt Noget herom, men vel at Alberti skulde have Procenter, formentlig af Bruttoindtægten.

Arrestanten nægter paany, at der har været anden og videre Aftale mellem ham og Dønnergaard, inden Arrestanten fik Balancen, end den af Arrestanten omforklarede.

Det blev Arrestanten meddelt, at Overretssagfører Conradsen paa hans Vegne havde begjæret Appel til Høiesteret af det over Arrestanten affagte Arrestdekret og de 2 senere affagte Dekreter betræffende Conradsens Begjæring om Arrestantens Løsladelse mod Caution, samt om Beskrivelse af det i Sagen Passerede, ind til det sidste Dekret var affagt, hvoreſter Arrestanten erklærede, at han slutter sig til Sagfører Conradsens Begjæring i Et og Alt.

Afført.

Forhøret udsat.
F. Katterup.

Em. Lassen.
cst.

Fuglsang,
Vidne.

Den 31te October 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Redaktør **Sye**, der, foreholdt Bilagene S—U, gjenkjender disse som de af ham tidligere omforklarende Dokumenter, som Knudsen foreviste ham. Hans tidligere under Sagen afgivne Forklaring blev gjennemgaaet med ham, og fastholder Komparenten den i Et og Alt, og erklærer sig rede til at beedige den. Komparenten er navnlig sikker paa, at han gjentagne Gange udtalte til Knudsen, at Balancen S maatte være urigtig, men at Knudsen desuagtet fastholdt, at den var rigtig.

Det er ligeledes utvivlsomt, at Knudsen vidste baade den

Dag, han viste ham Bilagene S og T, og ogsaa senere, at disse Dokumenter hidrørte fra et af Exportforeneningens Medlemmer.

Komparenten blev foreholdt Arrestanten Knudsens Forklaring i forrige Retsmøde, men vedbliver han bestemt sit Tidligere, navnlig, at Knudsen under den af ham i forrige Retsmøde omtalte Samtalen mellem dem, som fandt Sted efterat Noack var kommen hjem med den rigtige Balance fra F. Jensen, fastholdt, at den af ham, Komparenten, forevistе Balance efter Knudsens Formening var rigtig, og vedblev dette, uagtet Komparenten meddelte Knudsen, at han — Komparenten — nu havde den rigtige Balance og vidste, at Knudsens var falsk. Komparenten forklarer paa Anledning, at Knudsen ikke udtalte til ham, at Bilagene S og T hidrørte fra en Andeelshaver i et Meieri i Exportforeningen, men Komparenten antog dette, fordi det var ham bekjendt, at ikke andre Meierier end de, der vare i Exportforeningen, vare i Besiddelse af det af Alberti udsendte Regnskab pr. 1ste Juli d. A.

Arrestanten **Knudsen** var fremstillet og blev foreholdt denne Forklaring. Han erkjender derefter, at han, da han første Gang viste Søe Regnskabet, uagtet Søe gjorde ham opmærksom paa, at Bilag S var falsk, dog fastholdt, at Bilag S var rigtigt, og at han til Bestyrkelse heraf udtalte, at han antog, at Peter Andersen havde det fra et af Exportforeningens Bestyrelsesmedlemmer.

Foreholdt at denne Forklaring strider mod den af Arrestanten i Retsmødet den 10de September afgivne Forklaring, hvor han nægtede at have udtalt til Søe, eller til nogen Anden, at den falske Balance stammede fra et af Exportforeningens Medlemmer, paastaaer han, at han ved sin Forklaring den 10de September alene har ment, at han ikke har udtalt, at Bilagene S og T ikke vare forfærdigede af et af Exportforeningens Bestyrelsesmedlemmer, men ikke at P. Andersen ikke havde den fra et saadant Bestyrelsesmedlem, og han vedbliver denne Forklaring uagtet dens Usandsynlighed blev ham foreholdt. Derimod nægter han, at han under den af Søe omtalte Samtale, der ganske rigtig fandt Sted kort efter at Noack havde været hos F. Jensen,

har fastholdt, at Balancen S var ægte. Iøvrigt havde han Intet mod Søes Forklaring at erindre.

Komparenten Søe fastholdt sit Tidligere og var videre Overensstemmelse, trods anvendt Konfrontation, ikke til at opnaa.

Aftraadt.

For Retten mødte fhv. Landmand **F. C. Jensen,** der henholdt sig til den af ham tidligere afgivne Forklaring under Sagen, som blev oplæst for ham.

Arrestanten **Knudsen** blev foreholdt denne Forklaring, hvis Rigtighed han i Et og Alt erkjender.

Komparenten tilføier, at han strax, da Knudsen viste ham Regnskabet S, sagde til Knudsen, at han skulde putte dette i Lommen, da Komparenten ikke troede, at dette var rigtigt. Efter at Knudsen saa havde fastholdt, at Regnskabet var rigtigt og Regnskabet var bleven telefoneret til Noack af Keller efter Knudsens Opfordring, sagde Komparenten igjen til Knudsen, at han — Komparenten — dersom det var hans Regnskab, „vilde putte Regnskabet i Lommen igjen" og ikke vise det til noget Menneske.

Arrestanten blev foreholdt denne Forklaring, og erkjender dens Rigtighed i Et og Alt, navnlig at Komparenten gjentagende Gange udtalte sin Tvivl om Regnskabets Rigtighed, som af Komparenten forklaret, og ligeledes, at Arrestanten sagde til Komparenten, at det var ligemeget, om Regnskabet var rigtigt eller ei, fordi Arrestanten havde sin Hjemmelsmand, samt at det var efter hans Anmodning, at Keller telefonerede Regnskabet til Noack.

Aftraadt.

For Retten mødte exam. juris **Anders Hansen,** der blev foreholdt Komparenten Kellers Forklaring i Retsmødet den 7de September, som Komparenten erklærer for rigtig idet han dog tilføier, at han ikke kan erindre, at Keller bemyndigede Komparenten til, saafremt Keller fik det rigtige Regnskab at see, at opgive Kellers Navn, og hvem Keller havde

seet det falske Regnskab hos, men Komparenten tør ikke nægte det. Komparenten havde den omtalte Samtale om Søndagen og meddelte Mandag Morgen i en ganske kort Samtale Alberti Hovedindholdet af Samtalen. Komparenten troer, at han har udtalt til Alberti, at der efter Kellers Relation var en falsk Balance for Exportforeningen i Omløb. Han er dog ikke sikker paa, hvorledes Ordene faldt fra ham, og er det meget muligt, at Komparentens Ord ere faldne paa en saadan Maade, at Alberti alene kunde opfatte dem som om der var Tale om et Rygte, der var udbredt mellem Smørhandlerne om Exportforeningens Status, og ikke om et falsk Regnskab. At Alberti har opfattet Ordene saaledes, bestyrkes for Komparenten ved at Alberti blot sagde: „Lad dem more sig," eller Lign. og i det Hele modtog Efterretningen paa en ligegyldig Maade, der var Komparenten paafaldende, da Komparenten ansaae Sagen for at være af stor Betydenhed for Foreningen.

Komparenten tilføier endelig, at under hans ommeldte Samtale med Keller, der fandt Sted Søndag Aften paa Lyngby Banegaard, udtalte Keller, da Komparenten meddelte Keller, at den af ham omtalte Balance maatte være falsk, idet Komparenten vidste, at Exportforretningens i Begyndelsen af Juli udsendte Balance udviste Overskud, at der var 2 Balancer udsendt fra Exportforeningen, nemlig en for et Par Maaneder siden, der udviste Overskud, og saa en senere, som havde det Indhold, som Keller meddelte Komparenten. Keller opgav, at han havde dette, om de 2 Balancer, saavidt Komparenten mindes, fra den Mand, der var hans Hjemmelsmand til den falske Balance, altsaa fra Arrestanten Knudsen. Komparenten meddelte Keller, at der kun var udsendt en Balance af Exportforeningen, og at den af Keller omtalte seneste Balance maatte være falsk.

For Retten mødte paany Komparenten, **Smørsmager Hansen.**

Komparenten forklarede paany, at Arrestanten Knudsen 2 Gange med 8 Dages Mellemrum har talt med Komparenten og Dønnergaard, da de mødtes i Løngangsstræde, om det af Exportforeningen pr. 1ste Juli udsendte Regnskab. Første Gang var en 8 Dages Tid forinden, at den under Sagen ommeldte Sam-

tale fandt Sted, da Knudsen ønskede sig et Regnskab tilsendt af Dønnergaard. Knudsen omtalte gjentagne Gange, at han kjendte det Regnskab, Exportforeningen havde udsendt — om Knudsen sagde, at han havde seet selve Regnskabet, tør Komparenten ikke paastaae, men han er vis paa, at Knudsen sagde, at han kjendte dette Regnskab, og han er ligeledes sikker paa, at Knudsen ialtfald den ene Gang udtalte, at han kjendte det virkelige Regnskabs Resultat. Komparenten troede derfor ogsaa, at Knudsen vidste Besked med det rigtige Regnskab. Komparenten troer, uden at han dog bestemt tør sige dette, at Knudsen kjendte et Meieri, hvorfra Knudsen havde sin Kundskab om Regnskabet. Komparenten er dernæst vis paa, at Knudsens Udtalelser gik ud paa, at han ønskede sig et Regnskab med Underballancen, altsaa et Regnskab, som Knudsen maatte vide var urigtigt, hvilket Regnskab Knudsen vilde have sendt ind ude fra Landet, i hvilken Henseende Komparenten vedbliver, at Knudsen brugte de Udtryk, som Komparenten har anført i Forhøret den 10de September. Komparenten var i Henhold til foranførte overbevist om, at Knudsen ikke kan være blevet skuffet ved Bilag S., og mener bestemt, at Dønnergaard ikke har haft til Hensigt at skuffe Knudsen, idet Dønnergaard maatte gaa ud fra, at Knudsen strax maatte være paa det Rene med, at Bilag S. var falsk.

Arrestanten **Knudsen** blev foreholdt denne Forklaring og afgiver efter nogen Vaklen, at han ikke tør benægte, at han har sagt til Dønnergaard og Komparenten Hansen, at Exportforeningens Regnskab gav Underskud, og at han kjendte dette Regnskab, men han kan ikke huske, at han har sagt dette. Arrestanten har ikke seet det rigtige Regnskab og heller ikke, da han som anført talte med Dønnergaard, „vidst", at dette gav Overskud. Arrestanten havde vel hørt af Meieristen paa Idestrup, at der var et Overskud paa 2000 Kr., men han har hørt det Modsatte af Andre.

Arrestanten nægter derimod bestemt, at han har forlangt enten et Regnskab med Underbalance, eller et Regnskab sendt ind fra en Mand paa Landet.

Komparenten vedblev i saa Henseende sit Tidligere.

Afført.

Komparenten forklarer herefter paa Anledning, at han har i den Tid, da han var Indehaver af „Dansk Smørforsyning", kjøbt Smør af Dønnergaard, nogle Dritler ugenlig; han har i Sommer, vistnok i Juni eller Juli Maaned, kjøbt en Drittel Smør af Dønnergaard, som var noget beskadiget. Han kan ikke huske, hvad han har givet for det, men var det vistnok noget billigere. Aftraadt.

Den 1ste November 1889.

Forhøret kontinueret.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet og gjentager paa Anledning, at det ikke har været hans Mening, at Bilag S. skulde fremtræde som et Originaldokument, men ikkun som en Gjenpart, eller, som det udtrykkes i Bilag T., som en Udskrift. Det er ingen Forglemmelse, at Arrestanten ikke har ladet sætte Gjenpart eller Copi paa Bilag S.; thi det er slet ikke faldet ham ind, at dette var nødvendigt, idet den originale Balance bevoer hos Alberti, og at det kun er Gjenparten eller „Udskriften" af den, der er sendt omkring til Meierierne.

Arrestanten erkjender, at Albertis og Revisorernes Underskrifter paa Bilag S. ere anbragte uden deres Vidende og Villie, men er der ikke af Arrestanten, og han er vis paa eiheller af Thomassen, tilsigtet nogen Efterligning af disse Mænds Haandskrifter.

Med Hensyn til Underskriften, „Peder Andersen" paa Bilag T, hvorved Arrestanten gjentager, at der er sigtet til Knudsens Karl paastaaer Arrestanten ligeledes, at han aldeles ikke, og Thomassen ganske sikkert heller ikke, har havt til Hensigt, at denne Karls Haandskrift skulde efterlignes; Arrestanten kjender ikke, og Thomassen sikkert heller ikke, den nævnte Karls Haandskrift.

Det blev foreholdt Arrestanten, at det synes umuligt, at Knudsen strax kunde være paa det Rene med, at „Peder Andersen" skulde sigte til Knudsens Karl, naar ikke andre Aftaler vare trufne mellem dem, end her under Sagen oplyst.

Arrestanten nægter, at der har været andre Aftaler end Samtalen i Løngangsstræde om den falske Balance, og bemærker, at Knudsen fik Brev og Balance Lørdag Formiddag, efterat han

var skiftet fra Arrestanten Torsdag Middag og maatte han derfor formentlig være paa det Rene med, at Balancen hidrørte fra Arrestanten, da Arrestanten ikke kunde have faaet Tid til at komme til Bretved og faae Balancen skrevet og affendt derfra. Endvidere er Knudsen saa godt kjendt i Bretved, at Knudsen maatte vide, at Ingen af Navnet Peder Andersen dèr kunde have indsendt Balancen og da Knudsens Karl, saavidt Arrestanten bekjendt, hedder Peder Andersen og er fra Bretved, mener Arrestanten, at Knudsen, der jo maatte være klar paa, at Balancen kom fra Arrestanten ogsaa maatte være klar paa, at Navnet „Peder Andersen" sigtede til hans Karl.

Foreholdt Dommerbemærkningen i Forhøret den 29de September d. A. om, at det kunde antages, at Arrestanten, forudsat at hans Forklaring, at han havde sigtet til Knudsens Karl ved „Peder Andersen", var rigtig, kunde tænkes at have gjort dette for at skjule, at de forfalskede Dokumenter hidrørte fra Arrestanten, og for at en eventuel Undersøgelse — naar Knudsen benyttede de falske Dokumenter — skulde standse ved Knudsen og hans Karl som Ophavsmænd til Falskneriet, nægter Arrestanten bestemt dette. Han, der paastaaer, at han har været ganske ukjendt med, at Knudsens Karl under Undersøgelsen har været mistænkt for nogen Delagtighed i Falskneriet, vedbliver sin tidligere Forklaring om, at han ikke har tænkt paa, at lægge Skjul paa sin Deelagtighed i de falske Dokumenters Tilbliven, og navnlig paastaaer han, at han ikke har villet vælte nogen Mistanke over paa Knudsens Karl, eller lede en eventuel Undersøgelse paa Vildspor, hvilket Arrestanten mener heller ikke vilde have kunnet nytte Noget, da man jo ved Haandskriftsprøver eller Lignende kunde bringe Klarhed i saa Henseende.

Paa Anledning forklarer Arrestanten, at der ganske vist var af Alberti givet Paalæg om, at hemmeligholde det udsendte Regnskab fra Exportforeningen, men dette var meddelt til saamange Mennesker og endog i en Generalforsamling i Exportforeningen i Roeskilde, som blev overværet af mange Landboere, at der slet ikke kunde være Tale om en streng Hemmeligholdelse

deraf, hvorfor Arrestanten heller ikke tvivlede om Rigtigheden af Knudsens Opgivende af, at han vidste Besked om det.

Paa Anledning bemærker Arrestanten, at der ikke har været noget Brev fra Knudsen til ham om at sende Knudsen en Balance; naar altsaa saadant er omtalt i Bilag T, er dette urigtigt, og bemærker Arrestanten, at Knudsen alene deraf kunde see, at Bilag T maatte være fra Arrestanten. Knudsen har ikke forlangt noget Brev med Balancen, og er dette sendt med, for at det skulde see troværdigt ud, at Balancen var fra en Mand fra Landet, som Knudsen havde begjæret.

Arrestanten blev foreholdt den af Grosserer Brun i Forhøret den 13de September afgivne Forklaring, mod hvilken han Intet havde at bemærke. Arrestanten kan godt erindre, at, efterat Sagen om den falske Balanc var diskuteret i Bladene, har han sagt til Brun, at det blev galt for Knudsen, da denne i Vidners Nærværelse havde forlangt en falsk Balance af Arrestanten.

Arrestanten vedbliver paa Anledning med Hensyn til, at han tilføiede 1000 Kr. i Inventarkontoen, sin tidligere Forklaring, at han ved Sammentællingen af Udgiftsposterne ved en Feiltælling havde faaet 2,071,943 Kr. 87 Øre istedetfor 2,070,943 Kr. 87 Øre, og at han saa istedetfor at forandre Nullet til et Ettal i Tallet for Tusinder, valgte at tilføie et Ettal ligeoverfor i Kontoen for Inventarium, hvoraf fulgte, at Arrestanten ligeledes paa Indtægtssiden maatte sætte et Ettal til paa nævnte Konto.

Arrestanten bemærker endelig, at Knudsen, der kender og sikkert har korresponderet med Sognefoged Hans Andersen i Bretved, maa vide, at denne Mand, der skriver godt for sig, umuligt kunde skrive et Brev af Indhold som Bilag T. Arrestanten bemærker derhos, at Knudsen senere til ham har sagt, at „Smørtidenden" ikke vilde tage Balancen, og tilføiede Knudsen, at Arrestanten jo ogsaa havde lavet denne heelt dumt, idet Arrestanten ikke burde have sat 7000 Kr. til Formanden, men derimod en Sum for Formanden til Rejser m. m., og at denne Sum skulde have været sat i Tusinder og Hundreder og ikke en bestemt

afrundet Sum. Denne Samtale fandt Sted mellem dem en 8 Dages Tid efter, at Knudsen havde faaet Balancen.

Arrestanten fastholder bestemt sin tidligere Forklaring om sin Hensigt med at tilstille Knudsen den falske Balance. Han fastholder, at han intet Øieblik har tænkt paa at skuffe Knudsen. Denne kunde paa Grund af samtlige de af Arrestanten oplyste Omstændigheder umulig være uvidende om, at Bilag S var forfalsket. Arrestanten kan kun tænke sig, at Knudsen, der ikke staaer sig videre godt med en Deel af Smørhandlerne paa Gammelholm, og har villet narre disse til Fordeel for Exportforeningen, bagefter har indset, at det kunde skade hans Forretning og vanskeliggjøre hans Stilling mellem Smørhandlerne, naar det blev oplyst, at han havde villet skade disse hans Kollegaer, og har derfor valgt den „umulige Stilling", at han fra Begyndelsen af har handlet i god Tro.

Arrestanten bemærker endelig, at Alberti let maatte have kunnet hindre denne Sags Fremkomst, idet Arrestanten allerede Mandagen den 12te August dette Aar om Morgenen, altsaa kun 2 Dage efterat Knudsen havde faaet Balancen, meddeelte Alberti, at et Regnskab af Indhold som Bilag S var tilstillet Smørtidenden. Alberti meddeelte da Arrestanten, at han — Alberti — allerede vidste dette fra sin Fuldmægtig Hansen, og udtalte Alberti da ingen Utilfredshed med det Passerede, og har Alberti senere, da Arrestanten fortalte ham, at „Smørtidenden" dog alligevel ikke vilde tage Balancen, udtalt, at „det var Jammerskade". **Arrestanten vil ikke paastaae, at Alberti kunde opfatte hans Ytringer som at der var Tale om et egentligt falsk Regnskab med Revisorernes Bemærkning,** men maa Alberti have vidst dette fra Hansen. Alberti kunde da, hvis han strax havde skredet ind den nævnte Dag, have forhindret enhver yderligere Kolportering af Balancen.

Arrestanten **Knudsen** var fremstillet og blev foreholdt den af Arrestanten Dønnergaard idag afgivne Forklaring, men han nægter bestemt, at han har udtalt sig til Dønnergaard, efterat han har faaet Balancen, som af Dønnergaard forklaret, og særlig,

at han har udtalt Noget om, at Balancen var dumt lavet, eller at den skulde have været lavet paa en anden Maade.

Han vil ikke paastaae, at han har forlangt Regnskab eller Balance af Andre, førend af Dønnergaard, men han troer dog, at han har forlangt saadant af Meieristen i Idestrup, som tidligere af ham forklaret.

Arrestanten **Dønnergaard** bemærker, at Knudsen til ham udtrykkelig har udtalt, at han ikke har henvendt sig til Andre om Balance eller Regnskab, før han henvendte sig til Dønnergaard. Han forklarer endelig, at Knudsen senere har opfordret ham til, at de skulde see at finde en Mand ude paa Landet, som vilde tage sig Skylden paa for den falske Balance, men vilde Arrestanten ikke være med til en saadan Streg.

Arrestanten **Knudsen** nægter Rigtigheden heraf og paastaaer, at han alene har sagt til Dønnergaard, at denne skulde skaffe den Mand frem, der havde lavet Regnskabet.

Arrestanternes tidligere Forklaringer med Hensyn til det mellem dem i Longangsstræde Passerede blev paany gjennemgaaet med dem, men Enhver vedbliver sin tidligere Forklaring. Navnlig fastholder Arrestanten Dønnergaard bestemt, at Knudsen af ham forlangte en urigtig Balance sendt ind fra en Mand fra Landet, ligesom Knudsen bestemt nægter dette.

Arrestanterne bleve ligeledes foreholdt deres Forklaringer i Retsmøderne den 7de og 29de September dette Aar betræffende, at Dønnergaard skulde senere til Knudsen have søgt at fragaae, at han var Ophavsmand til Balancen, men vedblive Arrestanterne ligeledes hver især deres Tidligere, idet Dønnergaard tilføier, at det var under den ommeldte Samtale, at Knudsen forlangte, at Dønnergaard skulde skaffe en Mand fra Landet, der vilde paatage sig Skylden, hvilket Dønnergaard nægtede. Dønnergaard nægter, at han overfor Knudsen har sagt, at han ikke kendte Noget til det Passerede, eller er kommen med andre Yttringer, der viste, at han vilde fragaae sin Deelagtighed i Sagen.

Arrestanten **Knudsen** vedbliver sin tidligere Forklaring, idet han tilføier, at Dønnergaard spurgte ham, hvorfra Brevet var, og da Knudsen havde sagt, det bar Leire Poststempel, sagde

Dønnergaard, at han — Knudsen — da nok kunde tænke, at Dønnergaard ikke var saa dum at sende Brevet fra Leire, naar han — Dønnergaard — havde havt Noget med Balancen at bestille. Dønnergaard spurgte samtidig Arrestanten, om der ingen af Navnet „Peder Andersen" var i Bretved, hvortil Arrestanten svarede, at han havde forespurgt sig derom, men der var Ingen.

Arrestanten **Dønnergaard** blev foreholdt denne Forklaring og erklærer, at han alene har sagt til Knudsen, hvad han har sagt i Retten, at han selvfølgelig ikke vilde have indlagt Brevet paa Leire Poststation, naar han havde villet lægge Skjul paa det passerede.

Arrestanten **Knudsen** vedblev sit Tidligere og paastaaer, at Dønnergaard aldrig overfor ham har villet vedgaae, at han har havt Noget med Balancen eller Brevet at bestille.

Arrestanten **Dønnergaard** bemærker hertil, at dette aldrig har været paa Tale mellem dem, idet det var klart mellem dem, at Regnskabet hidrørte fra Dønnergaard. Knudsen har aldrig spurgt ham, om han har lavet Regnskabet, og Arrestanten har derfor aldrig havt nogen Leilighed til at nægte det.

Arrestanten **Knudsen** vedblev sit Tidligere, idet han tilføier, at Dønnergaard jo ikke havde villet, som Arrestanten udtrykker sig, lade Knudsen blive rakket ned i Aviserne og bleven anholdt, hvis han ikke havde villet skjule sin Delagtighed i det passerede.

Arrestanten **Dønnergaard** svarer hertil, at han ikke synes, han havde nogen Grund til at forsvare Knudsen paa dette Stadium, idet Knudsen havde brugt Regnskabet paa en heel anden Maade, end der mellem dem var forudsat eller aftalt. Heller ikke vidste han Noget om, at Knudsen var anholdt.

Afført.

Forhøret udsat
F. Kattrup.
Fuglsang Tüchsen.
Vidne.

Den 2den Novbr. 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Smørsmager **Hansen**, der forklarer, at han fra Begyndelsen af Juni til medio August har i 5 Gange modtaget 5 Dritler Smør fra Arrestanten Dønnergaard; de 2 sidste fik han sendt fra Leire med Fragtbreve af henholdsvis **30 Juli** og 19 August, og **feilede disse intet**, hvorfor Komparenten har opført dem til Afregning med den almindelige Pris mellem dem, 5 Øre over Topnotering, hvorimod han ikke veed Noget om, til hvilken Pris Dønnergaard har opført disse. Over de 3 første indleverede Komparenten Fragtbrevene, der fremlagdes under 2 Z—2 Ø, og forklarer han, at disse 3 ere betalte af ham til Dønnergaard, hvad han dog retter til, at han ikke er sikker paa, at mere end de 2 ere betalte, og er dette skeet engang, vistnok i Juli Maaned samtidig med, at et større Mellemværende mellem dem blev opgjort.

Komparenten troer, at han fik noget Afslag i Prisen paa den ene Drittel, vistnok paa den, der omhandles til Bilag 2 Z. Komparenten husker nemlig, at en af Dritlerne var bleven staaende noget længe paa Banegaarden, hvorfor Smørret var blevet noget mindre godt, og blev i den Anledning det Arrangement truffet mellem ham og Dønnergaard, at Komparenten fremtidig skulde faae Smørret sendt som Ilgods, og mener han derfor bestemt, at det var den Drittel, der var sendt som Fragtgods, og ikke nogen af dem, der var sendt som Ilgods, der havde tabt sig noget. Komparenten, der har brugt det af Dønnergaard kjøbte Smør, deels i sin Husholdning, dels i sit Detailudsalg **kan ikke sige bestemt, om han fik noget Afslag paa den omhandlede beskadigede Drittel, men har det i ethvert Fald været et temmelig ubetydeligt Beløb, ikke over $^1/_2$ Snes Kroner. Han er ganske sikker paa, at han ikke har faaet 20, 30 eller 40 Kr.s Afslag i Kjøbesummen for bemeldte Drittel.** Saafremt det er 3 Dritler, han endnu ikke har betalt, har den 3die Drittel ikke feilet Noget.

Aftraadt.

For Retten mødte Arrestanten Knudsens Tjenestekart **Lars**

Peter Andersen, der forklarer, at han er født i Dragerup, Grandløse Sogn, 1/4 Mil fra Bretved, og at han har tjent i Bretved i 3 Aar hos Sognefoged Hans Andersen. Komparenten har ikke hørt nogen Tale om Forfærdigelsen af den under Sagen omhandlede falske Balance før omtrent ved det Tidspunkt, da Arrestanten Knudsen kom i Forhør. Han kjender ikke Arrestanten Donnergaard og veed ikke af, at have seet ham, ligesom han eiheller veed, om Donnergaard kjender ham. Foreholdt Bilag T erklærer Komparenten, at han ikke har skrevet eller underskrevet bemeldte Brev, og forsaavidt Underskriften „Peter Andersen" sigter til ham, er den sat uden hans Vidende og Villie. Han har ikke hørt Noget om, at man har antaget, at han var fra Bretved, eller har mistænkt ham for nogen Deelagtighed i det begaaede Falsk, naar undtages, at Arrestanten Knudsen, da Arrestanten kom hjem efter sin Anholdelse, sagde til Komparenten, at Retten havde havt ham mistænkt for at have forfærdiget Brevet T i Samraad med Knudsen. Der blev ikke vexlet flere Ord mellem Arrestanten Knudsen og Komparenten om den Sag, og Komparenten benægter paa det Bestemteste, at have nogen Delagtighed i det begaaede Falsk.

Komparenten gav i Retten paa et Stykke Papir en Prøve paa sin Haandskrift, hvilket Papir fremlagdes under 3 A.

Komparenten forlanger ingen Erstatning under Sagen hos Arrestanterne.

Afstraadt.

Dommeren bemærkede, at Arrestanten Knudsen paa Grund af Sygdom ikke kunde fremstilles til Forhør idag.

Arrestanten **Donnergaard** var fremstillet og forklarede, at efter hans Formening har Knudsen meddeelt Overretssagfører Conradsen, at Knudsen var vidende om, at Balancen var falsk, da han forevistе den, og ligeledes, at Knudsen har forlangt en urigtig Balance af Arrestanten. Knudsen har formentlig hos Conradsen faaet den Besked, at ét Vidne ikke var tilstrækkelig til at fælde Knudsen mod hans Benægtelse. Arrestanten kan ikke

bestemt sige, hvorfra han har dette, om det er fra Overretssagfører Lauritzen eller fra Smørhandler Brun.

Afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Fuglsang, Tüchsen.
Vidne.

Den 5te November 1889.

Forhøret fortsat.

Der fremlagdes en Rapport under 3 B med et Bilag under 3 C, nemlig en Fortegnelse over de Smørleverancer fra Landmandslyst, som Arrestanten Donnergaard har leveret til Grosserer John Andrew siden Novbr. 1887, med Angivelse af Leveringstiderne, Antallet af Dritler, Brutto-, Thara- og Nettovægt.

Endvidere fremlagdes en Deel til Sagen i Bevaring tagne Afregninger fra Donnergaard til „Landmandslyst" fra Mai 1888 til 14de August 1889, til hvilken Tid Donnergaards Kassebog ophører, under 3 D—5 R.

Endvidere fremlagdes en Afregning fra Donnergaard til samme Meieri over 10 Dritler Smør, der er afsendt til England den 21de Juni 1888 under 5 S, samt 2 Lagerbøger fra Smørhandler Hansen under 5 T og 5 U.

Den under 3 B fremlagde Rapport er med Paategning om Fremlæggelse saalydende:

Litra 3 B.

ad 4de Criminalkammer
Sag Nr. $^{311}/_{89}$

Rapport

Tirsdagen d. 5te Novbr. 1889.
Efter Dommerens Ordre og i Sagen mod

Arrestanten
Hans Jensen Donnergaard

har jeg indfundet mig hos Grosserer John Andrew, Havnegade Nr. 41, og af hans Kopibøger optaget en Fortegnelse over de af Arrestanten solgte Smørleveringer vedrørende Meieriet „Landmandslyst". Bemeldte Fortegnelse er derefter konfereret med Fuldmægtig Madsen hos bemeldte Andrew og foreligger nu i Overeensstemmelse med de førte Kopibøger.

Ommeldte Fortegnelse følger Rapporten.

Alfr. Olsen,
O. B. 26.

For Retten mødte paany Smørsmager **Hansen**, der i Kontinuation af sin Forklaring i Forhøret den 2den ds. afgiver, at han nu ikke fører nogen Kassebog, og at hans Hustru vel fører en Bog over Husholdningen og Detailforretningen, men han troer ikke, at det Smør, han i Sommer har kjøbt af Dønnergaard, er indført i denne Bog, eller andetsteds, idet han har gjemt Fragtbrevene. For de 2 eller 3 sidste Dritler har Dønnergaard og Komparenten ikke aftalt Prisen, men er Komparenten gaaet ud fra, at Prisen var den, som Komparenten har givet i lang Tid, nemlig $4^1/_2$ Øre over Noteringen. Naar der paa Fragtbrevene er anført 5 Øre over Noteringen ligger dette i, at Komparenten har tillagt $^1/_2$ Øre i Fragt, som han skulde udrede. Med Hensyn til det Smør, Komparenten har faaet fra Dønnergaard omtrent fra Juni 1888 til Marts 1889, da han afhændede sin Forretning til Gulstad, forklarer Komparenten, at han har faaet nogle Dritler ugentlig; det Smør, han i den anførte Tid har faaet fra Dønnergaard, er opført deels under Mærket 8—8, deels under Mærket „Landmandslyst", og deels uden Mærke, men altid under Overskrift „Forbrugsforeningen" eller „Dønnergaard", som Bøgerne nærmere ville udvise. **Komparenten har antaget, at ialfald det allermeste af det ovenomtalte Smør hidrørte fra „Landmandslyst"**. Herfra har sikkert hidrørt Alt, hvad der var mærket saaledes, og hvad der var mærket „8—8", idet Dønnergaard har sagt ham, at dette sidste Mærke var paa Smørret fra „Landmandslyst"; endvidere har fra „Landmandslyst" sikkert hidrørt Størstedelen af det Smør uden Mærke, som er betalt med 4 eller $4^1/_2$ Øre over Topnotering.

Komparenten har foruden det nu omtalte Smør kjøbt enkelte Dritler gjennem Dønnergaard fra Forbrugsforeningen med andre Mærker, hvilke sikkert ikke hidrører fra „Landmandslyst". Komparenten leverede Dønnergaard Smørtræerne fra „Landmandslyst" tilbage. Komparenten har altid opgjort Regnskabet over dette Smør med Dønnergaard personlig og ikke med Forbrugsforeningen, og troer han ikke, at Dønnergaards Smørhandler gik igjennem Forbrugsforeningen. Komparenten har givet Dønnergaard Afregning for det Smør, Komparenten som ommeldt modtog af Dønnergaard til „Dansk Smørforsyning", hvilke Afregninger selvfølgelig paa sædvanlig Viis indeholdt Opgjørelse af Vægten (Brutto, Thara og Netto), Prisen og den Sum, Dønnergaard herefter skulde have betalt. Komparenten har ingen Vægtsedler faaet fra Meieriet, men selv veiet Smørret, og Dønnergaard skulde efter Komparentens Formening svare Meieriet den Nettovægt, han fik fra Komparenten, hverken mere eller mindre. Forsaavidt Komparenten mulig har givet en ubetydelig mindre Pris end Andrew — Dønnergaard har enkelte Gange talt herom til Komparenten — bemærker Komparenten paa Anledning, at han retournerede Træerne, medens Andrew beholdt sine, hvorved Meieriet jo kunde staae sig ved at give Komparenten Smørret til en lidt billigere Pris.

Aftraadt.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet og forklarer paa Anledning, at der, foruden den af ham førte Kassebog, findes en til, som føres af Rosendal, og er det denne, der ligger til Grund for Revisionen, medens den af Arrestanten førte Kassebog kun er foreløbig.

Opfordret til nærmere at forklare sig om, i hvilken Anledning har har foreviist Rosendal og Revisorerne nogle af Andrews Afregninger, forklarer Arrestanten, at dette er skeet til flere Tider og uden nogen speciel Anledning, og som sagt, **for at konstatere, at han ingen Fortjeneste havde paa Smørret, og viste det sig ved Forevisningen, at Arrestantens Afregning stemte med Andrews.**

Forespurgt om Grunden til, at Arrestanten ikke altid har

vedlagt Andrews originale Afregninger som Regnskabsbilag, udsiger Arrestanten, at dette deels er skeet, fordi altid flere Meierier vare opførte paa Andrews Afregninger, deels fordi Arrestanten havde Udgifter ved sine Reiser, Forsendelsen af Smørret, Telegrammer m. m., som han fradrog. Arrestanten mener, at Andrews originale Afregninger maa ligge paa Forbrugsforeningens Fælleskontor eller mulig hos ham selv. Arrestanten forklarer, at han deels lagde Andrews Afregninger til Grund, naar han havde disse ved Haanden, og deels Meieriets Vægtsedler, som Arrestanten fik, inden de gik til Andrew, naar han ikke havde dennes Afregninger.

Forespurgt, om han da ikke skulde svare Meieriet idetmindste den Vægt, han fik fra Andrew, forklarer Arrestanten, at han ogsaa kunde komme til at tilsvare Meieriet mindre end Andrews Vægt, idet Arrestanten efter Accord med Meieriet havde som tidligere forklaret $^1/_2$ à $^3/_4$ Pd. Svind pr. Drittel, saa at hvad Smørret svandt mindre var Arrestantens Fordeel.

Det blev foreholdt Arrestanten, at han jo selv har erkjendt, at Smørret svandt idetmindste $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd. pr. Drittel, saa at han ikke kunde tjene Noget herpaa, ligesom det blev ham foreholdt, at Andrew jo yderligere har fradraget $^1/_2$ Pd. Svind pr. Drittel af den Vægt, Andrew har veiet Smørret til.

Arrestanten erklærer hertil, at naar han har lagt Meieriets Vægt til Grund, har han ligefrem taget denne med Fradrag af det $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd., han skulde have som Svind pr. Drittel, men ikke yderligere fradraget det $^1/_2$ Pd., som Andrew fradrog.

Arrestanten forklarer, at han undertiden har svaret Meieriet mere end Andrews Vægt og undertiden mindre. Arrestanten paastaaer, at han som Regel har svaret Andrews Vægt, og at han ogsaa har konfereret som Regel Andrews Afregninger med sine Afregninger til Meieriet. Han vil imidlertid ikke erkjende, at han var forpligtet at tilsvare Andrews Vægt, idet han har anseet sig berettiget til deri at fradrage de før omtalte Udgifter. Grunden til, at han har afregnet til Meieriet med sine egne Afregninger istedetfor med Andrews er, som anført, at Regningerne fra Andrew omfattede flere Meierier, og Arrestanten har ikke

forlangt særlig Afregning fra Andrew for „Landmandslyst", fordi han meente, at han som Kjøber ikke behøvede dette.

Foreholdt, at der dog ikke kunde være anden Grund til, at han viste Rosendal og Reviſorerne Andrews Afregninger, end at han ſkulde tilſvare Meieriet Andrews Priis og Vægt, forklarer Arreſtanten, at Grunden til, at han foreviſte dem, var den, at der paa Egnen gik det Rygte, at han tjente en 4—5 Øre pr. Pd., hvilket ikke var Tilfældet. Arreſtanten mener, at Andrews Afregninger, naar han ſaaledes har viiſt dem til Rosendal eller Reviſorerne eller enkelte Gange til Beſtyrelſen, ikke altid har ſtemmet med hans egne Afregninger Han bemærker nemlig, at denne Foreviisning ikke ſkete ſom Control, og at der ikke blev efterſeet, om Arreſtantens og Andrews Afregninger ſtemte, men ſkete nærmeſt Forevisningen for at viſe dem, at de fik den Pris over Noteringen, ſom Arreſtanten fik.

Arreſtanten forklarer, at han ganſke viſt førte ſin Forretning ſom Smørhandler ved Siden af ſin Virkſomhed i Forbrugsforeningen, og at Smørret ſom Regel kun blev ført i Foreningens Bøger, naar det blev ſolgt til Forbrugsforeningerne, men derimod blev holdt udenfor, naar Arreſtanten ſolgte det til Andre. Arreſtanten har i ſaa Tilfælde undertiden opført den Fortjeneſte, der ſkulde tilfalde Foreningen ſom Proviſion, og har der været Tab, er det fradraget i Proviſionen næſte Gang. Undertiden kunde der være Tab paa et Mærke og Fortjeneſte paa et andet, og førte Arreſtanten da kun Fortjeneſten op uden Specifikation. Som Regel er det rigtigt, at Smørret ikke er gaaet gjennem Brugsforeningen, men enkelte Gange er dette dog ſkeet, og vil dette da kunne ſees af Afregningerne, der findes mellem Bilagene; derimod kan der ikke ſees Noget derom af Bøgerne.

Arreſtanten erklærer paa Anledning, at han ikke ſtrax kan fuldſtændig opgive, hvilke Meierier han har ſolgt Smør for i 1888 og 1889. Han har ſolgt Smør fra „Brokilde" pr. Roeskilde, ſom han fik fra Kjøbmand Lützhøft i Roeskilde, og for „Jydſtrup" enkelte Gange. Siden Exportforeningens Oprettelſe har Arreſtanten ikke ſolgt for andre end „Landmandslyſt", „Al-

lerslev" pr. Leire og „Store Meerløse". — „Allerslev" blev i Foraaret ombannet til Andeelsmeieri og gik ind i Exportforeningen. Han har ikke i det sidste Aars Tid havt Smørsalg for enkelte Personer, og siden afvigte Foraar har han ikke havt fra andre Meierier end „Landmandslyst" og „Store Meerløse".

Med Hensyn til den omhandlede beskadigede Drittel, som Arrestanten har opført i Kassebogen for 60 Kr., forklarer han, at ved en Sending i Slutningen af Juli eller Begyndelsen af August var Bunden gaaet ud paa en Drittel paa Leire Station i Jsvognen og noget af Smørret flydt ud, hvorfor Arrestanten ordinerede, at den skulde sendes til Smørsmager Hansen og ikke til Andrew. Arrestanten, der ikke havde Hansens Opgivelse af Vægten, opførte den i Kassebogen til 60 Kr., men denne Opførelse var kun foreløbig — der var eiheller paa Bilaget anført Vægt eller Pris — og naar Arrestanten netop opførte 60 Kr. som Pris, hidrører dette fra, at han skulde tilsvare Meieriet ved Indbetaling enten 60 Kr. eller 100 Kr., hvilket Arrestanten forklarer nærmere derhen, at han kun havde enten en 100 Kr.-Seddel eller 60 Kr. i Smaapenge og derfor valgte at indbetale 60 Kr., for hvilket Beløb han ogsaa vedlagde foreløbig Afregning, idet han endnu ikke havde opgjort med Hansen og ikke vidste, hvad den endelige Pris vilde blive.

Med Hensyn til de den 21de Juni og 12te Juli 1888 til England sendte 20 Dritler forklarer Arrestanten, at de bleve sendte gjennem Firmaet Sachs & Cohn, og uden at Arrestanten veed, til hvilket engelsk Hus de sendtes, og fik Arrestanten Afregning herfor gjennem Sachs & Cohn.

Forholdt, at det at det synes ganske unaturligt, at Arrestanten skulde give „Landmandslyst" Overskuddet for Meerløse med Hensyn til 2 af Sendingerne, som ere opførte i Kassebogen til Exportforeningen, udsiger Arrestanten, at det heller ikke har været hans Mening at paastaa, at han har lagt an paa at give „Landmandslyst" en Foræring; han veed, at han er kommen til at afregne de 2 Sendinger nogle Pd. høiere, fordi han har rettet sig efter Meieriets Vægtsedler, og ikke havt „Dansk Smørforsyning"s Afregninger, som han undertiden ikke har faaet i 8 Dage,

fordi de blev sendt til Bondestandens Sparekasse i Roskilde, og har Arrestanten ved at beregne Meieriets Vægt med ½ Pd. Svind faaet de faa Pd. høiere Vægt end Smørforeningen har, og han har saa tilsvaret disse Beløb af den Fortjeneste, han havde paa „Meerløse". Med Hensyn til Regningen Bilag 2 P fastholder Arrestanten, at det maa være ved en Forvexling af 2 af Meieriets Vægtsedler, at han er kommet til at give Meieriet 19 Pd. mindre, end Smørforsyningens Vægt, idet der var 2 Vægtsedler af dem til „Dansk Smørforening", der lød paa ca. 1100 Pd. Arrestanten har nemlig havt begge Vægtsedler baade for den Uge, for hvilken Smørret var sendt ind, og for den, i hvilken det sendtes ind, liggende fra „Landmandslyst", hver lydende paa 10 Dritler, og rimeligvis udaterede, og kunde en Forvexling saaledes let finde Sted.

Afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.
Tüchsen.

Fuglsang,
Vidne.

Samme Dag.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet og forklarede paa Anledning, at forinden han leverede Smør til „Dansk Smørforsyning"s nuværende Indehaver, har han leveret Smør fra „Landmandslyst" til den tidligere Indehaver af Smørforsyningen, Smørsmager Hansen, fra 2—4 Dritler om Ugen, **og hidrører fra „Landmandslyst" alt, hvad der er leveret Hansen under dette Mærke og under Mærket „8—8"; af „8—8" kan dog Noget være fra Allerslev".** Imidlertid er der ogsaa Smør fra „Landmandslyst", der er leveret Hansen uden Mærke. Naar der i Arrestantens Kassebog og Afregninger er opført forrige Aar mere Smør end Andrew har faaet, er Resten gaaet til Smørsmager Hansen.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han, som tidligere af ham idag forklaret, som Regel har rettet sig efter Andrews Afregninger og kun en ganske enkelt Gang, naar han ikke har havt disse tilstede, har benyttet Meieriets Vægtsedler, og supplerer og berigtiger han i saa Henseende sit Tidligere.

Fortegnelsen 3 C blev gjennemgaaet med Arrestanten tilligemed hans Notaer i Kassebogen, og fandtes ved de under 1 og 2 den 17de og 24de November opførte Poster, Kassebogen stemmende med Andrews Afregninger.

Med Hensyn til, at de i Kassebogen under 9de December 1887 opførte 1383 Pund à 106 Øre = 1465 Kr. 98 Øre ikke findes hos Andrew, veed Arrestanten ikke, hvor det er solgt, men han antager, at det er solgt som Prøve, ligesom de to Poster under 10de December, som ere solgte til Plum og Christensen, og at det er solgt som Prøve af andre Bestyrelsesmedlemmer, og var det derefter, at Arrestanten traadte til og blev Kjøber af Smørret paa de tidligere omtalte Betingelser.

De i 3 C under 3—14 forefundne Uoverensstemmelser mellem det Kvantum Smør, Andrew har faaet, og Kassebogen hidrører fra, at Arrestanten, som tidligere oplyst, har solgt Smør fra Jens Nielsen, Tolstrup, som Smør fra „Landmandslyst" under dets Mærke. Arrestanten tror ikke, at han har solgt Smør for Andre end Jens Nielsen, Tolstrup, som er blevet mærket „Landmandslyst".

Hvad angaar Nr. 15 under 1ste Marts, formener Arrestanten, at de 2 Drittler, som Kassebogen har mere end Andrew, ere solgte til Smørsmager Hansen.

Hvad angaaer Sendingen Nr. 16 under 8de Marts, da **erkjender Arrestanten, at han har afregnet Meieriet 6 Kr. 36 Øre mindre, end han har faaaet hos Andrew.**

Angaaende Sendingen 17 under 15de Marts **erkjender Arrestanten ligeledes, at han har afregnet Meieriet 6 Kr. 86 Øre mindre, end han har faaet hos Andrew.**

Angaaende Sendingen 18 under den 22de Marts forklarer Arrestanten, at det er rigtigt, **at han har tabt 154 Kr.**

6 Øre, idet han overensstemmende med sin Kontrakt med Meieriet har afregnet 4 Øre over, men kun har faaet 2 Øre under Topnotering.

Med Hensyn til Sendingen 19 den 29de Marts **erkjender Arrestanten, at han har afregnet Meieriet 20 Kr. 24 Øre mindre end han har faaet hos Andrew.**

Med Hensyn til Sendingen 20 den 5te April **erkjender Arrestanten, at han har afregnet Meieriet 8 Kr. 84 Øre mindre, end han har faaet hos Andrew.**

Med Hensyn til Sendingen 21 den 12te April **erkjender Arrestanten ligeledes at have afregnet 3 Kr. 87 Øre mindre, end han har faaet hos Andrew.**

Med Hensyn til Sendingen 23 den 22de April **erkjender Arrestanten, at han har afregnet 5 Kr. 16 Øre mindre, end han har faaet hos Andrew.**

Med Hensyn til Sendingen 23 den 26de April, da stemmer den med Kassebogen.

Med Hensyn til Sendingen 24 den 3die Mai **erkjender Arrestanten, at han har afregnet 5 Kr. 55 Øre mindre end modtaget.**

Med Hensyn til Sendingen 25 den 10de Mai **erklærer Arrestanten, at han har tabt 23 Kr. 37 Øre,** idet Andrew har afregnet 6 af Dritlerne til Topnotering 70 Øre, medens Arrestanten har givet efter Accord 74 Ø.

Med Hensyn til Sendingen 26 den 17de Mai **erkjender Arrestanten at have afregnet 80 Øre mindre, end modtaget.**

Med Hensyn til Sendingen 27 den 24de Mai **erkjender Arrestanten, at han har afregnet 2 Kr. 52 Øre mindre end modtaget.**

Med Hensyn til Sendingen 28 den 31te Mai **erklærer Arrestanten, at han har tabt 66 Øre,** hertil hører Afregningen 3 D, som Arrestanten erkjender, vedrøre, de 8 Dritler opførte i Kassebogen under 31te Mai, medens de resterende 24 ere opførte i Slutningen af forrige Mars Regnskab.

Med Hensyn til Sendingen 29 den 7de Juni **erkjender Arrestanten, at hans Bruttovægt er 4 Pd. mindre end Andrews** og Nettovægten ligeledes 4 Pd. lavere, **hvorved fremkommer 3 Kr. 64 Øre i Arrestantens Favør,** jævnfør Bilag 3 E.

Med Hensyn til Sendingen 30 den 14de Juni Bilag 3 F, **erkjender Arrestanten, at hans Nettovægt er 5 Pd. lavere end Andrews, hvorved hans Afregning bliver 4 Kr. 55 Øre mindre end Andrews;** Arrestanten kan ikke sige, om Forskjellen ligger paa Brutto eller Thara.

Med Hensyn til Nr. 31 den 21de Juni Bilag 3 G, **erkjender Arrestanten, at hans Nettovægt er 4 Pd. lavere end Andrews, hvorved hans Afregning bliver 3 Kr. 44 Øre mindre end Andrews.**

Med Hensyn til Nr. 32 den 28de Juni Bilag 3 H, **erkjender Arrestanten, at hans Bruttovægt er 4 Pd. mindre end Andrews, hvorved Afregningen bliver 3 Kr. 46 Øre mindre end Andrews.**

Med Hensyn til Nr. 33 den 5te Juli Bilag 3 J, **erkjender Arrestanten, at hans Bruttovægt er 5½ Pd. mindre end Andrews, hvorved Arrestanten har 4 Kr. 87 Øre mindre end Andrew.**

Med Hensyn til Nr. 34 den 12te Juli Bilag 3 K, **erkjender Arrestanten, at hans Thara er 4½ Pd. høiere end Andrews, og som Følge heraf Arrestantens Nettovægt 4½ Pd. mindre end Andrews, hvorved Arrestanten har tjent 4 Kr. 7 Øre.**

Med Hensyn til Nr. 35 den 19de Juli Bilag 3 L, **erkjender Arrestanten, at hans Thara er 1½ Pd. høiere end Andrews, hvorved Arrestanten tjener 1 Kr. 36 Øre.**

Med Hensyn til Nr. 36 den 26de Juli Bilag 3 M, ere 3 Dritler gaaet andetsteds hen; der blev sendt 3 Dritler til Kjøbenhavn, hvoraf den bedste gik til Udstillingen, medens Arrestanten ikke bestemt kan sige, hvorhen de andre 2 gik.

Med Hensyn til Nr. 37, den 2den August, Bilag 3 N, **erkjender Arrestanten, at han har 4 Pd. mindre paa Bruttovægten end Andrew, hvorved Arrestanten tjener 3 Kr. 46 Øre.**

Det samme gjælder om Nr. 38 den 9de August, Bilag 3 O, **hvor Arrestanten ligeledes har tjent 3 Kr. 46 Øre.**

Det foreholdtes Arrestanten, at det er aabenbart af Bilag 3 O, at han har havt Andrews Afregning liggende for sig, da han skrev Afregningen 3 O, og at Arrestanten iforveien har bestemt at afdrage 3 Kr. 46 Øre paa Andrews Afregning, idet Arrestanten har paa Afregningen ved en Feiltagelse kun opført Nettovægten 2 Pd., istedetfor 4 Pd. men desuagtet tjent 3 Kr. 46 Øre paa Afregningen, hvilket udgjør Prisen for 4 Pd. til Notering 86½.

Arrestanten erkjender, at dette er rigtigt og hidrører fra, at han har havt de 3 Kr. 46 Øre som Udgifter ved Forsendingen og fradraget dem paa denne Maade.

Med Hensyn til Nr. 39 den 16de August Bilag 3 P erklærer Arrestanten, at de 3 Dritler, der i 3 P er opført ud over de 31 Dritler, Andrew har faaet, vistnok ere gaaede til Smørsmager Hansen.

Det samme gjælder om de 2 Dritler, ad Nr. 40, den 23. August, Bilag 3 Q, som ikke ere gaaede til Andrew.

Med Hensyn til Nr. 41, den 30te August, Bilag 3 R, **erkjender Arrestanten, at Bruttovægten er 3 Pd. lavere hos ham, end hos Andrew, hvorved Arrestanten har tjent 2 Kr. 77 Øre.**

Med Hensyn til Nr. 42 den 6te Septbr., Bilag 3 S., ere de manglende 2 Dritler formentlig gaaede til Smørsmager Hansen.

Med Hensyn til Nr. 43, Bilag 3 T., stemmer Andrews Afregning med Arrestantens.

Med Hensyn til Nr. 44, Bilag 3 N., er 4 Dritler solgt andetsteds, rimeligvis til Smørmager Hansen.

Med Hensyn til Nr. 45, Bilag 3 V., er en Drittel formentlig solgt til Hansen.

Med Hensyn til Nr. 46, Bilag 34, er der 3 Dritler andetsteds, formentlig hos Smørsmager Hansen.

Med Hensyn til 47 den 11te Oktober, Bilag 3 Y, **erkjender Arrestanten, at hans Brutto er ½ Pd. mindre end Andrews, hans Thara 10 Pd. høiere, hans Netto 10½ Pd. mindre, hvorved han tjener 10 Kr. 88 Øre.**

Med Hensyn til Afregningerne 48, 49, 50 og 51, jvfr. Bilagene 3 Z—4 A., da ere Arrestantens Afregninger konforme Andrews.

Med Hensyn til Nr. 52, Bilag 4 B og 4 C, antager Arrestanten, at de 4 Dritler, han har mere end Andrew, ere solgte til Smørsmager Hansen.

Med Hensyn til Nr. 53 den 22de November, Bilag 4 D, **erkjender Arrestanten, at han har forhøiet Tharaen med 10 Pd. og derved faaet 10 Pd. mindre Nettovægt og tjent 10 Kr. 70 Øre.**

Med Hensyn til Nr. 54, Bilag 4 E, ere de 2 manglende Dritler rimeligvis gaaede til Smørsmager Hansen.

Med Hensyn til Nr. 55, den 6te December, Bilag 4 F, **erkjender Arrestanten, at han har forhøiet Tharaen med 5 Pd., hvorved Nettoen bliver 5 Pd. mindre, og derved har han tjent 5 Kr. 65 Øre.**

Med Hensyn til Nr. 56, Bilag 4 G, **har Arrestanten lagt 8 Pd. paa Tharaen, hvorved Nettoen bliver 8 Pd. mindre og Fortjenesten 9 Kr. 20 Øre for Arrestanten.**

Med Hensyn til Nr. 57 den 20de Decbr., Bilag 4 H, **erkjender Arrestanten, at det er rigtigt, at han har afregnet Meieriet 3537 Kr. 02 Øre, medens Andrew har afregnet 3585 Kr. 47 Øre,** men den herved fremkomne Difference 48 Kr. 45 Øre har Arrestanten ikke tjent. Han har taget nogle af de daarligste Dritler fra „Landmandslyst" af den spolerede Sending og solgt andetsteds, vistnok til Gaardskarle, og istedet derfor solgt Andrew nogle Dritler fra Allerslev som „Landmandslyst"s *).

*) Se senere Forhør.

Foreholdt, at Andrew har afregnet 20 af de 32 Dritler til sædvanlig Pris og ikkun 12 til en ringere Pris, **forklarer Arrestanten, at der var mere end 12 Dritler beskadiget fra Meieriet***), uden at Arrestanten dog nu kan sige, hvormange, og maa Andrew derfor have taget „Allerslevere" iblandt de 20, som han har afregnet til ordinær Pris.

Med Hensyn til Nr. 58, den 27de Decbr. Bilag 4 I, **erkjender Arrestanten, at han har formindsket Bruttovægten med 10 Pd., hvorved Nettovægten er bleven 10 Pd. mindre, og Arrestanten har tjent 11 Kr. 50 Øre.**

Arrestanten forklarer paa Anledning, at naar han saaledes, som han erkjender, ofte forsætlig har forandret Andrews Afregninger, og givet Meieriet Afregninger til et mindre Beløb, **da har dette været, fordi Arrestanten har havt Udgifter i Anledning af Salget af Smørret, navnlig til Reiser, Porto, Telegrammer m. m., som han paa denne Maade har faaet dækket istedetfor at føre dem som Udgift.** Arrestanten mener desuden, at han ved disse Fradrag i Vægten har holdt sig indenfor det Svind af $^1/_2$—$^3/_4$ Pd. pr. Drittel, som han efter sin Overenskomst med Meieriet var berettiget til at beregne sig. Arrestanten tilføier endnu, at Regnskabsføreren Rosendal har opgjort Meieriets udgaaede Vægt, sammen med den ved Arrestantens Afregninger indgaaede Vægt. Arrestanten har ikke overværet disse Konferencer, men han veed, at det er sket, idet Rosendal har meddelt Bestyrelsen og Generalforsamlingen saadant, og var Resultatet heraf ifølge Rosendal, at Arrestanten havde leveret den Vægt, han efter det Ovenstaaende var forpligtet til.

Arrestanten tilføier paa Anledning, at naar han har havt Fortjeneste paa **„Store Merløse"**, som tidligere forklaret, **har han havt den paa samme Maade paa Vægten, som paa „Landmandslyst", hvilket han dog retter til, at han her ogsaa tog Fortjeneste paa Prisen og i saa Tilfælde selvfølgelig alene paa Prisen.** Med Merløse havde Arrestanten formentlig ingen Kontrakt om Vægten.

Afført.

*) Se senere Forhør.

Forhøret udſat.
F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Alfr. Olſen,
O. B. 26.

Den 7de Novbr. 1889.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte Gaardeier i Ouſted By **A. H. Roſendal,** der, betydet Vidnepligten forklarer:

Hvor Dønnergaards Afregninger bero for Tiden før Mai 1888 veed han ikke, men han antager, at de bero hos Dønnergaard. Han har ikke havt Kaſſen, men Dønnergaard har mødt dels hos Komparenten, dels paa Meieriet til ubeſtemte Tider og flyet ham Penge „paa Slump", hvormed han mener, at Dønnergaard undertiden har givet ham flere Penge, end opgivet. Komparenten tør ikke paaſtaae, at der altid fulgte Afregninger med fra Dønnergaard, naar han ſaaledes fik Penge indbetalt; men han troer, at det var Reglen. Hvad Udbetalingerne angaae, da blev diſſe beſørgede baade af Dønnergaard og Komparenten, men meſt af Komparenten. Komparenten og Dønnergaard vare gode Venner, og det gik ikke ſaa ſtrængt og formelt til mellem dem. Dog har der viſtnok engang hvert $^1/_2$ Aar fundet en Gjennemgang Sted af Meieriets Indtægts og Udgiftsbilag i Regelen før Reviſionen er ſket, og har Komparenten og Dønnergaard da gjennemgaaet Regnſkabet paa den Maade, at med Henſyn til Udgiftsſiden Dønnergaard har legitimeret Udgifterne ialtfald ſom Regel med originale Afregninger fra Leverandørerne. Med Henſyn til Indtægtsſiden **har Komparenten lagt Dønnergaards Afregninger til Grund** — Dønnergaard var jo Kjøber — **baade med Henſyn til Vægten og Priſen,** og Komparentens Reviſion har indſkrænket ſig til at regne efter, om Dønnergaard havde regnet rigtigt.

Komparenten tør ikke ſige, om der er ført i nogen Bog paa Meieriet Drittelantallet, Brutto-,

Netto- og Thara-Vægten af det udgaaede Smør, som blev solgt ved Dønnergaard. Han tør ikke engang paastaae, at man af de paa Meieriet førte Bøger ved Efterregning af Mælke- og Smørproduktionen, og hvad der er solgt til Private, kan constatere Nettovægten af det Smør, der er solgt ved Dønnergaard. Det var Meieristen alene, der havde dermed at gjøre, og det var ham, der skulde føre Fortegnelsen over Drittelantallet og Vægten af det solgte Smør. Komparenten veed imidlertid, at Meieristen har ført Fortegnelser over Vægten af det solgte Smør, og han veed, at han har seet disse Optegnelser. Komparenten fører de Indtægtsbilag, han modtager fra Dønnergaard, ind i en Indtægtsjournal, og ligeledes Udgiftsbilagene ind i en Udgiftsjournal, men Komparenten er ikke Kasserer, men kun Regnskabsfører for Meieriet, saa det er Dønnergaard, der har Pengene, og de nævnte Summer, som Komparenten har faaet af Dønnergaard, har været til Udbetalinger for Mælk og til andre Udgifter. I den omtalte Indtægtsjournal har Komparenten opført Nettovægten af det af Dønnergaard kjøbte Smør efter Dønnergaards Afregninger, og han har i det sidste halve Aar ogsaa opført Nettoindtægten af det fra Meieriet udgaaede Smør efter de Oplysninger, han har faaet derom fra Meieristen, og **Differencen mellem disse 2 Beløb har Komparenten opfattet som Svind og opgivet paa Generalforsamlingen, at Smørret svandt det sidst omtalte Kvantum.** Komparenten veed, at man paa Generalforsamlingerne har været vel tilfreds med det ringe Svind, der var paa Smørret. **Komparenten har aldrig hørt Tale om, at Dønnergaard skulde tilsvare Meieriet Svindet, naar det oversteg $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd. pr. Drittel, og eiheller at Dønnergaard kunde beregne sig til Indtægt, hvad Smørret svandt mindre end $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd. pr. Drittel.** Komparenten har som sagt ved Afregningen taget Dønnergaards Vægt for god, **idet han er gaaet ud fra, at Dønnergaard ikke vilde narre Meieriet.** Komparenten veed ikke, om Dønnergaard har veiet Smørret, eller om den Vægt, Dønnergaard

har opført paa sine Afregninger, er den, han har faaet af sine Kjøbere, eller hvilken Vægt Dønnergaard skulde tilsvare Meieriet, men henviser herom til Bestyrelsen. Komparenten mener, at Dønnergaard har været berettiget til at beregne sig Reiseudgifter, Porto, Telegrammer m. m., **og mener han, at disse Udlæg ere opførte til Udgift, ligesom Bestyrelsesmedlemmernes.** Saavidt Komparenten veed, har Dønnergaard betalt Fragten af Smørret til Kjøbenhavn fra Leire Station, hvor Meieriet leverede det.

Komparenten veed, at Dønnergaard en Gang har forpligtet sig til at tage Meieriets Smør til en fast Pris af 4 Øre over Top, og han veed ogsaa, at der senere har været Tale om, at dette var for lidt, hvorfor der har været Mænd i Kjøbenhavn for at søge at opnaa mere, men uden Resultat. Komparenten er gaaet ud fra, at Dønnergaard mindst skulde svare Meieriet 4 Øre over Top, men han kan ikke udtale sig om, hvorvidt Dønnergaard skulde svare mere, og navnlig om han skulde tilsvare, hvad han fik hos sin Kjøber, eller kunde tjene Noget paa Prisen paa Smørret, men henviser herom til Bestyrelsen, idet Komparenten dog tilføier, at han nu erindrer, at han og den tidligere Meieristⁿ H. P. Nielsen har gjennemgaaet efter Optegnelser i Meieristens Lommebog den Nettovægt, Smørret havde ved Afleveringen fra Meieriet, og sammenlignet den Nettovægt, det havde efter Dønnergaards Afregninger. Komparenten kom herved til det Resultat, at Smørret gjennemsnitlig svandt $^3/_4$ a 1 Pd. pr. Drittel, hvilket Resultat er bleven meddelt Generalforsamlingen. Det har ikke fra Komparentens Side været Meningen med den omhandlede Gjennemgang med Meieristen at anstille en kritisk Kontrol med den af Dønnergaard opgivne Vægt, hvortil Komparenten har manglet Momenterne, idet han ikke har vidst, hvilken Vægt Dønnergaard fik af sin Kjøber, og Komparenten Intet veed om, hvorvidt Dønnergaard har efterveiet Smørret, og eiheller kan mindes, at Dønnergaard har givet ham nogen Vægtseddel over den Vægt, Dønnergaard skulde have veiet Smørret til.

Komparenten har fundet, at det Svind, som Smørret efter Dønnergaards Opgivende havde, var passende, og har ikke haft

nogen Anledning til at underſøge, om Dønnergaard gav Meieriet den Vægt, han fik. Komparenten troer dog, at Meieriſten har havt ſin Opmærkſomhed henvendt paa den Vægt, Dønnergaard gav, idet Meieriſtens Løn var beſtemt til 10 % af Netto-Indtægten ved Meieriet.

Komparenten tilføier paa Anledning, **at han er gaaet ud fra, at den Vægt, ſom Dønnergaard opførte i Afregningerne, var den Vægt, ſom Smørret havde ved Dønnergaards Salg til Kjøberne, og at Dønnergaard altſaa ikke har været berettiget til at opføre andet Svind end det Smørret virkelig led. Dønnergaard kunde efter Komparentens Mening ingen Fortjeneſte have paa Vægten,** og var omvendt ikke forpligtet til, at tilſvare noget Svind, men ſkulde afregne Meieriet den Vægt, han fik ved Salget.

Komparenten tilføier endnu, at de Udgifter, Formanden, Beſtyrelſesmedlemmerne og andre have havt til Reiſer m. m. ere førte i Udgiftsjournalen paa Vedkommendes Navn vedlagt med Udgiftsbilag.

Konparenten aftraadt.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tuchſen.

Chr. Mikkelſen

Vidne.

Den 8de November 1889.

Forhøret fortſat.

Der fremlagdes en Rapport under 5 V.,

ſaaledes lydende,

Litra 5 V.

ad 4de Criminalkammer,

Sag Nr. $^{311}/_{1889}$.

Rapport.

Mandagen den 4de November 1889.

Til Sagens nærmere Oplysning imod
Arreſtanten
Hans Jenſen Dønnergaard,
har jeg efter Dommerens Ordre indfundet mig i Forbrugsforeningens Fælleskontor, Larsbjørnſtræde Nr. 18, hvor Foreningens Regnſkabsfører blev truffen tilſtede.

Denne forklarede paa Anledning, at han har været Regnſkabsfører for Foreningen, medens Arreſtanten har været Formand; de af Arreſtanten foretagne Smørhandler findes ikke i Foreningens Regnſkabsbøger, ligeſaalidt ſom Komparenten veed, at Foreningen ligger inde med originale Afregninger fra den i Sagen ommeldte John Andrew. Man har betragtet Arreſtantens Smørhandeler ſom aldeles private. Arreſtanten har havt en Konto ſtaaende, hvorefter han dels indſatte Penge, dels hævede.

Alf. Olſen,
O. B. 26.

For Retten mødte **Peter Thomſen,** Regnſkabsfører i Fællesforeningen for Forbrugsforeningen, der, betydet Vidnepligten vedtog ſin ham forelæſte Forklaring til Rapporten 5 V og tilføiede, at Dønnergaard i Fællesforeningen for Forbrugsforeningen har havt en Conto, paa hvilken han ſnart indſatte, ſnart udtog Penge, og er det paa denne Conto, at de Penge, Dønnergaard har faaet fra Andrew for Smør, ere blevne indſatte, efter at de vare blevne inkaſſerede ved Fællesforeningens Bude. Selve Salget af Smør til Andrew er ikke gaaet gjennem Fællesforeningen, der aldrig har modtaget Smør fra Dønnergaard til Forhandling til Andrew, eller overhovedet til nogen Anden. Dønnergaards Smørſalg vedkom ſlet ikke hans Stilling ſom Formand i Fællesforeningen og holdtes ganſke udenfor denne, og Dønnergaard har aldrig ſolgt Smør til Forbrugsforeningen (det er: gjennem Fælleskontoret til de enkelte Foreninger) eller til Fælleskontoret til Salg til Andre, og der findes i Bøgerne og Bilagene Intet om ſlige Transaktioner. Derimod har Dønnergaard ſolgt Smør til Smørſmager Hanſen; Komparenten tror, at det er for et Par Aar tilbage, men han kan ikke ſige det nær-

mere i Dag, hvor Dønnergaard overdrog Regningerne til Fælleskontoret til Inkassation, hvilket saa ogsaa skete ved Kontorets Bude. Da Betalingen fra Hansen undertiden indgik noget langsomt, har Dønnergaard givet Fælleskontoret en Provision af og til for Incassationen og Forskudet. Andre Provisioner eller Indtægter af Dønnergaards Smørsalg har Fælleskontoret, efter hvad Komparenten bestemt paastaar, ikke havt. Dønnergaard har Intet haft med Regnskabsførelsen at gjøre, hvilket udelukkende udførtes af Komparenten, og der kan ikke være Tale om, at der gjennem Fælleskontoret er foregaaet Handel med Smør fra Dønnergaard, som kunde medføre Tab eller Fordel for Kontoret, idet enhver saadan Handel maatte finde sit Udtryk i Regnskabet. Heller ikke er der nogen Konto, paa hvilken Dønnergaard har kunnet opføre Tab eller Gevinst paa saadanne Forretninger under andre Benævnelser. Der er ganske vist i Kontorets Bøger en særlig Conto for Provision, men her har Dønnergaard ikke opført andet end de af Komparenten tidligere omtalte Provisioner for Inkassationer og Forskud med Hensyn til Regningerne hos Smørsmager Hansen.

Komparenten aftraadt.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet og **gjentager paa Anledning, at han ved sine Afregninger til Meieriet har havt Andrews Afregninger for sig og har lagt dem til Grund og har gjort et Afdrag i disse Afregninger paa Vægten,** som det nærmere fremgaaer af forrige Forhør. **Arrestanten erkjender, at han skulde svare Meieriet den Vægt, han fik hos Andrew,** og at han ikke har baseret sine Afregninger paa Meieriets Vægtsedler med Fradrag af $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd. Svind, idet han som Regel hverken har veiet Smørret, naar han fik det fra Meieriet, eller havt dettes Vægtsedler, og kun seet Meieriets Vægtsedler, saalænge han noterede Vægten for at kontrollere Andrews Veining. Arrestanten har som sagt lagt Andrews Afregninger til Grund, men han troer alligevel, at han i sine Afregninger ikke har overskredet $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd. Svind. Han veed ikke dette, idet han, som sagt, ikke har ved sine Afregninger havt Meieriets

Vægtſedler liggende for ſig og deri fradraget $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd., **men taget Andrews Vægt og formindſket denne paa Slump, efterſom han har havt Udgifter paa Smørret, hvorom nedenfor.** Arreſtanten troer dog, at han ved disſe Afdrag paa Andrews Vægt har holdt ſig indenfor det $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd. pr. Drittel, ſom Meieriets Vægt maatte ſvinde, hvilket han ſlutter deraf, at Roſendal har opgivet paa Generalforſamlingen, at han ved at ſammenligne Bruttovægten paa Arreſtantens Afregninger med Nettovægten paa Meieriet, har fundet, at Svindet ikke overſteg det ommeldte $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd.

Arreſtanten har anſeet ſig berettiget til at fradrage de ommeldte Smaabeløb i Andrews Vægt, fordi han paa denne Maade har søgt erſtattet de poſitive Udgifter, han har havt paa Salget af Smørret, ſom af ham forhen nævnt. Arreſtanten har derhos gjennemgaaende med Undtagelſe af det første $^1/_2$ Aar givet Meieriet $^1/_2$ à 1 Øre mere i Pris pr. Pd., end han var forpligtet til efter den oftomtalte Overenskomſt. Med Henſyn til de Afregninger, han har havt med „Danſk Smørforſyning" og med Smørſmager Hanſen, da har Arreſtanten derimod ſom Regel lagt Meieriets Vægtſedler til Grund, idet han ikke har havt Afregningerne fra Smørforſyningen eller Hanſen, da han ſkrev ſine Afregninger til Meieriet.

Arreſtanten afført.

Forhøret udſat
F. Kattrup.

Fuglſang Tüchſen.
Vidne.

Den 9de Novbr. 1889.

Forhøret fortſat.

Arreſtanten **Donnergaard** var fremſtillet.

Dommeren bemærkede, at der ved en Feiltagelſe i ſidſte Forhør i Protokolationen var udfalden ved Arreſtantens Forklaring, at han ikke havde havt Meieriets Vægtſedler, Ordene: „naar han ſkrev ſine Afregninger".

Arreſtanten erkjendte Rigtigheden heraf, og at det var hans

Mening at ſige, at han ikke havde Meieriets Vægtſedler, naar han ſkrev ſine Afregninger, men at disſe gik gjennem ham til Andrew, og at Arreſtanten her noterede Vægten.

Der fremlagdes en fra Grosſererſocietetets Kommite, Retten tilſtillet Fortegnelſe over Topnoteringen for 1ſte Classes Smør i Tiden fra Januar 1887 til medio October 1889 under 5 X.

Der fortſættes med Arreſtanten den i Forhøret den 5te d. M. paabegyndte Gjennemgang af Afregningerne til „Landmandslyſt" og Andrew.

Med Henſyn til Nr. 59, den 3die Januar 1889, Bilag 4 X, **erkjender Arreſtanten, at han har forhøiet Thara med 10 Pd.,** hvorved Nettovægten er bleven 10 Pd. mindre end Andrews. **Arreſtanten har altſaa tjent 11 Kroner 10 Øre.** Arreſtanten bemærker, at han ikkun var forpligtet at give „Landmandslyſt" 110 Øre pr. Pd., idet Noteringen var 106 den 3die Januar 1889 men har givet 111 Øre, altſaa over 27 Kr. mere, end han var forpligtet til.

Med Henſyn til Nr. 60, den 10de Januar 1889 Bilag 4 L **erkjender Arreſtanten, at han ganſke paa ſamme Maade ved at forhøje Tharaen har tjent 11 Kr. 10 Øre.** Paa Priſen har Arreſtanten her paa ſamme Maade givet Meieriet ca. 36 Kr.

Med Henſyn til Nr. 61 den 17de Januar, Bilag 4 M **erkjender Arreſtanten, at han har forhøiet Tharaen 9½ Pd. og derved tjent 10 Kr. 54 Øre;** paa Priſen har han givet Meieriet over 29 Kr. mere, end han var forpligtet til.

Arreſtanten erkjender paa Anledning, at han paa Bilag 4 M først har ſat Thara til 447 ligeſom hos Andrew, men derefter rettet den til 457, altſaa havt Andrews Afregning for ſig.

Med Henſyn til Nr. 62, den 24de Januar 1889, Bilag 4 N, **erkjender Arreſtanten, at han har formindſket Brutto med 3 Pd. og forhøiet Thara med 3½ Pd. hvorved han har vundet 6½ Pd. paa Netto og tjent**

7 Kr. 21 Øre. Med Hensyn til Prisen har Arrestanten givet Meieriet over 33 Kr.

Med Hensyn til Nr. 63, den 31. Januar, Bilag 4 O **erkjender Arrestanten, at han har forhøiet Thara med 10 Pd., og derved tjent 10 Kr. 60 Øre.** Med Hensyn til Prisen, har Arrestanten givet Meieriet noget over 31 Kr., idet Topnotering den 31te Januar var 101.

Med Hensyn til Nr. 64, den 7de Februar, Bilag 4 P, **erkjender Arrestanten, at han har formindsket Brutto med 10 Pd., og derved tjent 10 Kr. 60 Øre.** Paa Prisen har han givet Meieriet noget over 32 Kr.

Med Hensyn til Nr. 65, den 14de Februar, Bilag 4 Q, **erkjender Arrestanten, at han har forhøiet Tharaen med 10 Pd., og derved tjent 11 Kr. 10 Øre.** Paa Prisen har han givet Meieriet noget over 30 Kr.

Med Hensyn til Nr. 66, den 21de Februar, Bilag 4 S, erkjender Arrestanten, at han har for forhøiet Brutto*) med $5^1/_2$ Pd. og derved tjent 6 Kr. 33 Øre. Paa Prisen har han givet Meieriet noget over 30 Kr.

Med Hensyn til Nr. 67, den 28de Februar, Bilag 4 T, **erkjender Arrestanten, at han har forhøiet Thara 10 Pd. og derved tjent 11 Kr. 80 Øre.** Paa Prisen har Arrestanten givet Meieriet noget over 32 Kr., idet Topnotering var 113.

Med Hensyn til Nr. 68, den 7de Marts, Bilag 4 U, **erkjender Arrestanten, at have forhøiet Thara $9^1/_2$ Pd. og derved tjent 11 Kr. 21 Øre.** Paa Prisen har han givet Meieriet noget over 32 Kroner.

Med Hensyn til Nr. 69, den 14de Marts, Bilag 4 V, erkjender Arrestanten, at han har forhøiet Brutto $^1/_2$ Pd. og villet forhøie Thara med 10 Pd. til 489 Pd., idet Andrew har 479 Pd., hvilket kan sees af Arrestantens Nettovægt 2997, hvilket er $10^1/_2$ Pd. mindre, end Andrews. Arrestanten havde derfor i

---

*) Skal formentlig være Thara.

Kasſebogen og Afregningen opført en Fortjeneſte af 11 Kr. 87 Øre i Overensſtemmelſe hermed; men da Arreſtanten ved en Feil havde opført Thara til 469, altſaa 10 Pd. lavere, end Andrew, har Roſendal ved Reviſionen opdaget Arreſtantens feile Udregning af Vægten, og Arreſtanten har derfor maattet ſvare til Nettovægten ſom den blev efter den paa Afregningen opførte Thara, eller til 3017 Pd., hvorved han har ſat 10 Kr. 73 Øre til. Paa Priſen har Arreſtanten givet Meieriet omtrent 30 Kr., idet Noteringen den Dag var 108, og Arreſtanten havde regnet 113.

Med Henſyn til Nr. 70, den 31te Marts, Bilag 4 X, **har Arreſtanten 9 Pd. mindre paa Brutto og derved tjent 9 Kr. 27 Øre.** Paa Priſen har Arreſtanten givet Meieriet over 31 Kr., idet Noteringen var 98, og Arreſtanten har afregnet 103.

Med Henſyn til Nr. 71, den 28de Marts, Bilag 4 Y, **har Arreſtanten forhøiet Thara ½ Pd., formindſket Brutto 7 Pd. hvorved hans Nettovægt er 7½ Pd. mindre end Andrew, hvorved tjent 7 Kr. 35 Øre.** Paa Priſen har han givet Meieriet noget over 31 Kr., idet Noteringen var 93 og Arreſtanten har afregnet 98.

Med Henſyn til Nr. 72, den 4de April, Bilag 4 Z, **har Arreſtanten formindſket Brutto med 4 Pd. og forhøiet Thara med 4½ Pd. og derved havt 8½ Pd. paa Nettovægten og tjent 8 Kr. 33 Øre.** Arreſtanten har her ved en Regnefeil opført en 30 Kr. formeget, hvilken Feil er opdaget af Roſendal, der har rettet den. Paa Priſen har han givet Meieriet ca. 31 Kr., idet Arreſtanten har afregnet til 98, medens Noteringen var 93.

Med Henſyn til Nr. 73, den 11te April, Bilag 4 Æ, **har Arreſtanten forhøiet Thara med 6 Pd. og derved tjent 5 Kr. 52 Øre.** Paa Priſen har han givet Meieriet ca. 31 Kr., idet Noteringen var 87, og Arreſtanten har afregnet 92.

Med Henſyn til Nr. 74, den 18de April, Bilag 4 Ø, **har Arreſtanten forhøiet Thara med 10 Pd. og tjent 8**

Kr. 90 Øre. Paa Priſen har Arreſtanten givet Meieriet ca. 28 Kr., idet Noteringen var 84, og Arreſtanten har afregnet 89.

Med Hensyn til Nr. 75, den 25de April, Bilag 5 A, **har Arreſtanten forhøiet Thara med 10 Pd. og derved tjent 8 Kr. 90 Øre.** Paa Priſen har han givet Meieriet ca. 26 Kroner, idet Noteringen var 84, og han har afregnet 89.

Med Hensyn til Nr. 76, den 2den Mai, Bilag 5 B, **har Arreſtanten forhøiet Thara med 6 Pd. og derved tjent 5 Kr. 34 Øre.** Paa Priſen har han givet Meieriet ca. 35 Kroner, idet Noteringen var 84 og han har afregnet 89.

Med Hensyn til Nr. 77, den 9de Mai, Bilag 5 C, Nr. 78, den 16de Mai, Bilag 5 D, Nr. 79, den 23de Mai, Bilag 5 E, Nr. 80, den 30te Mai, Bilag 5 F, samt Nr. 81 den 6te Juni — og ikke feilagtig som hos Andrew den 9de Juni — Bilag 5 G, stemmer Arreſtantens Vægt og Pris med Andrews, og har han paa dem alle afregnet Meieriet 5 Øre over Noteringen, altsaa 1 Øre pr. Pd. mere end han var pligtig.

Med Hensyn til Nr. 82, den 13de Juni, Bilag 5 H, **erkjender Arreſtanten, at hans Nettovægt er 10 Pd. mindre, end Andrews,** uden at han kan sige, om det er paa Brutto eller Thara, de 10 Pd. ere tagne, **hvorved han har tjent 8 Kr. 70 Øre.** Paa Priſen har Arreſtanten givet 1 Øre over Noteringen pr. Pd.

Med Hensyn til Nr. 83 den 20de Juni, Bilag 5 J, da stemmer denne Afregning med Andrews. Paa Priſen har han givet 5 Øre over Top.

Med Hensyn til Nr. 84, den 27de Juni, Bilag 5 K, **har Arreſtanten fradraget 6 Pd. paa Netto, og altsaa givet Meieriet 5 Kr. 58 Øre mindre end oppebaaret hos Andrew.** Paa Priſen har han givet 5 Øre over Top.

Med Hensyn til Nr. 85 og 86, Bilagene 5 L og 5 M, da har Arreſtanten afregnet Andrews Pris og Vægt og vedlagt de originale Afregninger.

Med Hensyn til Nr. 87, Bilag 5 N, er en Drittel gaaet andetsteds hen, muligvis til Smørsmager Hansen.

Med Hensyn til Nr. 88, 89 og 90, Bilagene 5 O, 5 P og 5 Q, da er Pris og Vægt afregnet efter Andrews Originaler, som Arrestanten har vedlagt.

Med Hensyn til Nr. 91, Bilag 5 R, stemmer Pris og Vægt med Andrew.

Paa samtlige de sidstnævnte Afregninger har Arrestanten givet 5 Øre over Top.

Afført.

Forhøret udsat
F. Kattrup.

Tüchsen.

Fuglsang,
Vidne.

Den 11te Novbr. 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte Overretssagfører **Conradsen,** der paa Forehold af Arrestanten Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 2den ds. forklarede, at Arrestanten Knudsen ikke til Komparenten har udtalt nogen Erkjendelse af, at Knudsen vidste, at den under Sagen omhandlede Balance var falsk, da Knudsen forevisste den, saa lidt som han har erkjendt overfor Komparenten, at han af Dønnergaard har forlangt en urigtig Balance eller et urigtigt Regnskab. Derimod har Knudsen til Komparenten udtalt, at han, da han anmodede Dønnergaard om Exportforeningens Balance, havde udtalt, at det gjorde ikke Noget, hvorledes Balancen saae ud, eller hvorledes den var, eller lignende (hvorved Knudsen, saavidt Komparenten forstod, meente, at dens ydre Form, eller i hvilket Omfang den var detailleret, eller lignende, var ligegyldigt), men at man nu vilde „lave det til", at han dermed havde forlangt en urigtig eller falsk Balance. Knudsen spurgte i Forbindelse dermed Komparenten, om han kunde risikere at blive dømt paa Dønnergaards og Smørsmager Hansens Forklaringer, hvilket Spørgsmaal Komparenten overeensstemmende med sin Opfattelse besvarede benægtende.

Aftraadt.

Litra 5 Ø.

Dansk Smørforsyning.

Kjøbenhavn, K.

Den 26de October 1889.

Hoslagt fremsender jeg de af Retten ønskede Bilag:

For 8/3 Tdr. Netto 833 Pd. à 0.86 = Kr. 716.38, modtagne den 28/6, betalte 3/6, findes Hr. Donnergaards Kvittering i vor Lagerbog.

Ærbødigst

H. Gulstad.

Til

4de Criminalkammer.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tüchsen.

Fuglsang,

Vidne.

Den 12te Novbr. 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Bogholder **Keller,** der paa Forehold af Bilagene S og T vedkjendte sig disse som den af ham omforklarede Balance og det Brev, som blev ham forevist af Arrestanten Knudsen.

Arrestanten **Knudsen** var fremstillet.

Komparentens Forklaring i Forhøret den 7de September blev paany gjennemgaaet med ham, og han erklærede den for rigtig.

Han blev derefter foreholdt Arrestanten Knudsens Forklaring under Sagen, forsaavidt vedkommer ham, og han fastholder navnlig, at Knudsen udtalte, at Affenderen af Balancen og Brevet var Andeelshaver i et Meieri, men ikke i Bestyrelsen, og derfor ikke kunde sende Knudsen det originale Regnskab, men kun en Afskrift.

Arrestanten erkjendte Rigtigheden af denne Forklaring, og at han har sagt til Keller, at Peter Andersen ikke kunde sende Knudsen det originale Regnskab, men kun en Afskrift —

Ordet „trykt" troer han ikke at have brugt — fordi Peter Andersen ikke var i Bestyrelsen, hvorved Arrestanten meente Meieriets Bestyrelse, men derimod ikke Exportforeningens Bestyrelse.

Det blev foreholdt Arrestanten, at der i hans Ord med Nødvendighed ligger, at det Meieri, hvori Peter Andersen var Andeelshaver, maatte være i Exportforeningen, idet ikke andre Bestyrelsesmedlemmer i Meierier end de Meierier, der var i Exportforeningen, kunde have det originale Regnskab.

Arrestanten nægter desuagtet, at han tænkte derover, eller ved sin anførte Yttring vilde udtale Noget om, at Peter Andersen var Andeelshaver i et Meieri i Exportforeningen. Arrestanten erkjender dog, at han var bekjendt med, at ikke andre Meierier kunde have det originale Regnskab fra Exportforeningen, end dem, der var i Foreningen, og enten leverede Smør dertil, eller var indmeldt i Foreningen.

Komparenten bemærker, at den nu omforklarede Yttring blev anført af Arrestanten, fordi der blev fremsat en Tvivl om Regnskabets Rigtighed, og at det var aldeles aabenbart for Komparenten, at Knudsens nævnte Udtalelse gik ud paa, at Peter Andersen maatte være Andeelshaver i et Meieri i Exportforeningen.

Komparenten forklarer endvidere paa Forehold af Komparenten, Fuldmægtig Hansens Forklaring i Forhøret den 31te October, at det er ganske rigtigt, at han under den af Hansen nævnte Samtale paa Lyngby Banegaard sagde til Hansen, at der var udgaaet 2 Regnskaber over Exportforeningens Status. Hansen erklærede nemlig den her under Sagen omhandlede Balance for falsk, og Komparenten spurgte Hansen, om han var sikker herpaa, eller om han ikke tog feil og forvexlede de 2 Balancer. Komparenten havde nemlig hørt, at den første Balance skulde vise Overskud, hvorfor han tvivlede paa Hansens Ord, hvor stærkt Hansen end udtalte dem, idet Komparenten troede, at Hansen forvexlede de 2 Balancer. Komparenten havde dette om de 2 Balancer fra Knudsen, der om Lørdagen ved Forevisningen af den falske Balance, da Komparenten talte om, at Exportforeningen jo havde udsendt et Regnskab, der viste Overskud, hvilket Kom-

parenten havde hørt af Rygtet, ſagde, at der var udſendt fra Exportforeningen et Regnſkab for nogen Tid ſiden, der viſte Overſkud, men at det Regnſkab, Knudſen nu viſte Komparenten, var en ſenere Balance. Komparenten kan erindre, at Knudſen kaldte de 2 Regnſkaber med forſkjellige, men iøvrigt enstydige Navne, men om han kaldte det første en Balance og det andet en Status, eller omvendt, kan Komparenten ikke erindre. Af hele Samtalen fremgik klart, at Knudſen udtalte, at der var 2 Dokumenter udſendt fra Exportforeningen af ſamme Slags, og hvoraf det første viſte Overſkud, og det ſidſte Underſkud, og det er alene Benævnelſerne, Komparenten ikke kan erindre, men vare disſe enten Status, Balance, Regnſkab eller lign.

Dommeren bemærkede, at han gjentagne Gange foreholdt Arreſtanten Knudſen denne Forklaring, men at det ikke var muligt at faae en beſtemt Erklæring fra Arreſtanten om, hvad han indrømmede, og hvad han beſtred af Kellers Forklaring, og at han af Hensyn til Lægeerklæringen 6 M ikke vilde fortſætte Forhøret, der var trukket ud over den i Erklæringen nævnte Tid, fordi Arreſtanten paa Foreſpørgſel havde erklæret, at der ikke var noget til Hinder for at fortſætte Afhøringen.

Afført.

Komparenten blev foreholdt Noacks Forklaring i Forhøret den 17de October, hvoreſter han afgiver, at han ikke beſtemt tør modſige denne; det er navnlig rigtigt, at han ikke udtalte til Noack, at den Balance, Noack havde faaet, var falſk, hvilket Komparenten ikke havde nogen Viſhed for; hellerikke nævnede Komparenten Fuldmægtig Hanſens Navn, men han troer dog, at han ſagde til Noack, at det var en Perſon paa Albertis Kontor, Komparenten havde talt med. Komparenten tør ikke paaſtaae, at Noack af den nu omtalte Samtale maatte faae det Indtryk, at Balancen var falſk, og det var alene Komparentens Hensigt at meddele Noack, at der var Grund til at nære Tvivl om Rigtigheden af Balancen, og derfor at være forſigtig med at kolportere den, hvilket Noack formentlig ogſaa erklærede ſig enig i.

Aftraadt.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Tüchsen.

Fuglsang,
Vidne.

Samme Dag.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet

Der fremlagdes en fra Grosserer Andrew indhentet Vægtseddel over det under den 20de December afregnede, „spolerede" Parti Smør paa 32 Dritler under 6 N.

Arrestanten blev gjort bekjendt med den af Overretssagfører Conradsen i Forhøret den 11te dennes afgivne Forklaring, hvorimod han Intet havde at erindre.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han ved nu at gjennemgaa sine Optegnelser er kommet til at erindre og nøiagtig kan forklare om, hvorledes Accorden har været mellem ham og Meieriets Bestyrelse med Hensyn til den Pris, Arrestanten skulde give. Indtil Novbr. 1888 stod den gamle Overenskomst i Kraft, hvorefter Arrestanten skulde give 4 Øre over Top, og naar Arrestanten derfor fra Slutningen af Juni 1888 og omtrent til Novbr. s. A. har faaet og givet $4^1/_2$ Øre over Top, har Arrestanten ikke været forpligtet til at give den $^1/_2$ Øre. Fra Novbr. 1888 til Mai 1889 var Arrestanten forpligtet til at give $4^1/_2$ Øre over Top, og naar han har givet 5 Øre, var han ikke forpligtet til at give den $^1/_2$ Øre. Paa samme Maade har han efter Mai d. A. været forpligtet til at give 5 Øre over Top, og hvad han har givet her udover, har han ikke været forpligtet til. Arrestanten har fra Mai d. A. i Reglen kun faaet 5 Øre over Top, saa han har simpelthen givet Meieriet, hvad han har faaet; de 2 Afdrag paa Vægten, Arrestanten har gjort i Juni d. A., er gjort til Dækning af bestemte Udgifter, nemlig en Reise til Kjøbenhavn og en Fragt til Guldstad.

Arrestanten berigtiger i Overensstemmelse hermed sin Forklaring paa dette Punkt, og maa altsaa de Summer, han har

forklaret at have givet Meieriet paa Priſen, reduceres i Overensſtemmelſe hermed eller gjennemgaaende med det Halve.

Arreſtanten forklarer paa Anledning, at han ikke har havt nogen Omkoſtning paa ſelve Smørret, idet Andrew har betalt Fragten til Kjøbenhavn fra Leire, hvortil Meieriet beſørgede det, kun undtagelſesvis har Arreſtanten en enkelt Gang betalt Fragten for Smør til „Danſk Smørforſyning".

Arreſtanten forklarer, **at han ikke vil faſtholde, at han havde nogen beſtemt Aftale med Beſtyrelſen om, at han ſkulde ſvare til ½ eller ¾ Pd. Svind pr. Drittel eller omvendt kunde beregne ſig ſom Indtægt, hvad Smørret ſvandt derunder.** Forhandlingerne herom **have fundet Sted i Samtaleform**, og det er meget muligt, at Beſtyrelſen har opfattet Forholdet ſom, at Arreſtanten ſkulde ſvare den Vægt, han fik hos Kjøberen, og hverken mere eller mindre. Arreſtanten har ogſaa hovedſagelig meent at kunne forſvare at gjøre de under Sagen oplyſte Afdrag paa Vægten, og at have den deraf flydende Fortjeneſte, **fordi det er en almindelig Coutume i Smørhandelen, at gjøre ſlige Afdrag,** og han paaſtaaer, at alle Smørhandlere afdrage Noget, og de fleſte mere i Vægten end han har afdraget. Arreſtanten har ogſaa gjennem de nævnte Afdrag i Vægten ſøgt Erſtatning for de Tab, han har lidt, ſom det fremgaaer af Sagen paa Priſen og for ſine Udgifter. Han kan dog ikke nærmere ſpecifiſere disſe ſidſte; det har navnlig været til Reiſer til og fra Kjøbenhavn, Drikkepenge m. m. Arreſtanten har ikke fra Meieriet faaet godtgjort deslige Udgifter. Arreſtanten har ſelvfølgelig ikke været berettiget til alene at paalægge „Landmandslyſt" alle disſe Udgifter idet han jo ogſaa forhandlede Smør fra andre Meierier.

Foreholdt, at han ſom Kjøber ikke kunde belaſte Meieriet med disſe Udgifter, indrømmer Arreſtanten dette, men gjør opmærkſom paa, at han i ſaa Fald maatte kunne beregne ſig til Indtægt, hvad han har tjent paa Priſen. Forholdet til „Landmandslyſt" var jo af en noget blandet Natur, idet Arreſtanten var en Mellemting mellem Kommisſionær og Kjøber, og ſom Formand ſkulde forhandle Smørret paa bedſte Maade; han ſkulde ingen Fordeel have, men jo heller intet Tab.

Arreſtanten blev foreviiſt Bilag 6 N, ſom han erkjender at være den Vægtnote, ſom vedrører den under 20de December 1888 omhandlede Sending, og erklærer Arreſtanten, **at det, han tidligere har anført om, at noget af denne Sending var ſolgt til Gaardskarle, og at Dritler fra „Allerslev" var indſat under de 20 ubeſkadigede Dritler, beroer paa en Feilhuſkning.**

Udregningerne hos Andrew og Arreſtanten bleve gjennemgaaede med Arreſtanten, og han erkjender, at Andrew har afregnet Sendingen ſaaledes, at de 20 ubeſkadigede Dritler med Nettovægt 2008 Pd. er af Andrew betalt med 4 Øre over Top eller med 114 Øre, og de 12 beſkadigede Dritler til Topnotering eller 110 Øre, medens Arreſtanten har afregnet hele Sendingen, eller alle 32 Dritler ſom beſkadigede til 1 Øre over Top, eller 111 Øre, **hvorved Arreſtanten, ſom tidligere forklaret, har havt en Fortjeneſte paa 48 Kr. 45 Øre.** Arreſtantens Nettovægt ſtemmer med Andrews.

Foreſpurgt, om der ikke paa Meieriet er udveiet en lavere Vægt end virkeligt, idet Andrews Vægt ſtemmer omtrent med Meieriets Vægt med Fradrag af det $^1/_2$ Pd. Svind paa Smørret til England, hvoraf følger, at Smørret næſten ikke var ſvundet paa Veien fra Meieriet til Andrew, udſiger Arreſtanten, at Veiningen hos Andrew ingenlunde var omhyggelig og i Reglen beſtod i, at kun nogle Dritler bleve veiede og at, naar disſe paſſede Meieriets Vægt, af de Andre blev anſeet for rigtig med Fradrag af det ommeldte $^1/_2$ Pd. Svind.

Arreſtanten forklarer, at der ikke har været nogen Aftale mellem ham og Beſtyrelſen om, hvad han ſkulde ſvare i ſaadanne Tilfælde, hvor Smørret var mere eller mindre beſkadiget, Arreſtanten kunde ſelvfølgelig ikke være pligtig at ſvare efter Aftalen ſom Kjøber 4 Øre over Top, idet hans Forpligtelſe hertil ſelvfølgelig kun gjaldt feilfrit Smør, **men han erkjender paa den anden Side, at han var pligtig at ſvare til, hvad han fik for det, og derfor har været uberettiget til i ſaadanne Tilfælde at beregne ſig nogen Fortjeneſte.**

Arreſtanten blev gjort bekjendt med, at Knudſen ſtadig faſtholder ſin Forklaring, at han var bleven ſkuffet med Balancen, og at han aldrig havde forlangt en urigtig Balance eller Regnſkab af Arreſtanten.

Det blev foreholdt Arreſtanten, at det ſynes uantageligt, at Knudſen, ſaafremt det virkeligt var ham, der havde, ſom af Arreſtanten fremſtillet, forlangt en falſk Balance af Arreſtanten til at narre „Smørtidende" med, og altſaa været den oprindelige Aarſag til det paſſerede, ſkulde ſaa haardnakket faſtholde ſin gode Tro og ſin Benægtelſe af Rigtigheden af Arreſtantens og Smørſmager Hanſens Forklaringer, ſaafremt der ikke var foregaaet andre Aftaler mellem Arreſtanten og Knudſen om Udſtedelſen og Benyttelſen af den falſke Balance til Andet, end til at narre „Smørtidende" med, end af Arreſtanten indrømmet, ſaa at Knudſen ikke ved ſin Forklaring i Virkeligheden gjorde Arreſtanten nogen Uret.

Arreſtanten udſiger hertil, at hans og Smørſmager Hanſens Forklaring er rigtig, og at Knudſen taler Uſandhed. Arreſtanten troer ikke, at Knudſens Faſtholden ved ſin Forklaring er motiveret ved Frygt for Straf, men derved, at Knudſen troer, at Exportforeningen vil kunne faae ham idømt en ſtor Skadeserſtatning, hvis Knudſen indrømmer at have kolporteret Balancen med Vidende om, at den var falſk.

Arreſtanten er tilbøielig til at tro, at Knudſen og Smørhandlerne have ſammenſvoret ſig for at lokke Arreſtanten i en Fælde, og faae ham til at udſtede den falſke Balance, men noget beſtemt Datum herfor kan han ikke anføre; navnlig veed han, at de Penge, der blev indſamlet blandt Smørhandlerne i ſin Tid, indſkrænkede ſig til rene Ubetydeligheder og havde til Hensigt dermed at ſtøtte „Smørtidende". Afſørt.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Alfr. Olſen.
O. B. 26.

Den 13de Novbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Donnergaard** var fremstillet.

Fortegnelsen 3 C blev gjennemgaaet med Arrestanten og konfererede med Andrews Copibøger, der var tilstede i Retten, og erkjendte Arrestanten, at Bilag 3 C er en rigtig Udskrift af Copibøgerne. Arrestanten bemærker derhos, at han ved at see Andrews Copibøger kan see, at Smørret fra „Landmandslyst" er folgt direkte til Andrew og ikke gjennem Brugsforeningernes Fælleskontorer, idet der netop ved Siden af Smørret fra „Landmandslyst" hos Andrew er opført Smør, som Arrestanten har folgt til Andrew, paa Fælleskontorets Conto. Arrestanten antog nok, at han havde husket feil, og at det var urigtigt, naar han tidligere under Sagen har opgivet, at han havde folgt Smørret fra „Landmandslyst" til Andrew gjennem Fælleskontoret indtil Juni d. A. Han har allerede i Efteraaret 1887 ophørt at sælge Smør fra „Landmandslyst" baade til Andrew og Andre gjennem Fælleskontoret.

Arrestanten blev foreholdt, at Andrew baade før og efter den 22de Marts 1888 stadig har givet 4 Øre over Top for Smørret fra „Landmandslyst" og at alsaa formeentlig en Pris af 2 Øre under Top maatte være foranlediget ved en eller anden Beskadigelse af Smørret, og blev Arrestanten spurgt, om det ikke var ved denne Sending, at han havde indsat Dritler fra „Allerslev" istedetfor fra „Landmandslyst" og folgt „Landmandslystere" et andet Sted, og altsaa i Virkeligheden ikke lidt noget Tab, men Arrestanten udsiger, at det ikke har været Tilfældet. Det var Smør fra „Landmandslyst", og Smørret var af mindre god Kvalitet, men Meieristen vilde ikke anerkjende, at der forelaa nogen Feil fra Meieriets Side, hvorfor Arrestanten maatte tage Tabet.

Med Arrestanten blev gjennemgaaet hans Salg af Smør til „Dansk Smørforsyning" efter hans Afregninger, sammenholdte med „Smørforsyningens".

Arrestanten erkjender, at efter Bilag 4 Æ jvfr. Bilag 6 B har han 1 Pd. høiere Netto, idet han har afregnet Sendingen

til 668½ Pd., medens Smørforſyningen har afregnet til 667½ Pd., hvorhos Arreſtanten har givet 2 Øre mere for Pundet end Smørforſyningen. Ved en Feilregning er Arreſtanten kommen til at afregne 661 Kr. 81 Øre iſtedetfor 621 Kr. 81 Øre; denne Fejlregning er imidlertid opdaget ved Reviſionen af Roſendal, og Differencen er betalt Arreſtanten. Han har imidlertid efter den rigtige Afregning givet Meieriet 14 Kr. 39 Øre mere, end han har faaet af „Smørforſyningen".

Efter Bilag 4 Ø jvfr. Bilag 6 C har Arreſtanten afregnet Meieriet 890 Pd. imod 891 Pd., altſaa 1 Pd. mindre end Smørforſyningen til en Priis af 90 Øre, medens han kun har faaet 88 Øre og derved givet Meieriet 801 Kr., medens han har modtaget 784 Kr. 8 Øre, altſaa givet Meieriet 16 Kr. 92 Øre.

Efter Bilag 5 A, jvf. Bilag 6 D, har Arreſtanten givet Meieriet 648 Pd. à 90 Øre = 583 Kr. 20 Øre, medens Smørforſyningens Afregning er paa 647½ Pd. à 88 Øre = 569 Kr. 80 Øre. Arreſtanten har herved givet Meieriet 13 Kr. 40 Øre.

Efter Bilag 5 B jvf. Bilag 6 E har Arreſtanten givet Meieriet 603 Pd. à 90 Øre = 542 Kr. 70 Øre. Smørforſyningen har afregnet 616 Pd. til 542 Kr. 8 Øre, men dette er en Feilregning for 606 Pd. à 88 Øre = 533 Kr. 28 Øre. Arreſtanten har ſenere faaet denne Feilregning berigtiget. Han har altſaa givet Meiriet 3 Pd. mindre end han har faaet fra Smørforſyningen, men 2 Øre mere i Priis = 9 Kr. 42 Øre.

Arreſtanten bemærker, at han paa de i det Foregaaende omhandlede 4 Bilag har været forpligtet til at ſvare 4½ Øre over Top, ſaa at de Beløb, han, ſom anført, har givet Meieriet, maa reduceres med ca. 14 Kr., idet Arreſtanten i Virkeligheden ikke har givet Meieriet, ſom anført 2 Øre, men 1½ Øre.

Efter Bilag 5 C jvfr. Bilag 6 F har Arreſtanten givet Meieriet 858 Pd. à 93 Øre = 797 Kr. 94 Øre, medens Smørforſyningen har afregnet 859½ Pd. à 91 Øre = 782 Kr. 14 Øre. Arreſtanten har ſaaledes givet Meieriet 1½ Pd. mindre i Vægt, men 1 Øre i Priis eller ca. 8 Kr., idet Arreſtanten var forpligtet til at give 5 Øre over Top, hvad ogſaa gjælder om de følgende Bilag.

Efter Bilag 5 D jvfr. Bilag 6 G har Arreſtanten givet Meieriet 603 Pd. à 93 Øre = 560 Kr. 79 Øre, medens Smørforſyningen har afregnet de øverſte 6 Dritler paa 6 G til 605 Pd. à 91 Øre = 550 Kr. 60 Øre. Arreſtanten har ſaaledes givet Meieriet 2 Pd. mindre Vægt, end modtaget, men 1 Øre paa Priſen, omtrent 4 Kr.

Efter Bilag 5 E jvf. Bilagene 6 G og 6 H har Arreſtanten givet Meieriet 9 Dritler = 901 Pd. à 88 Øre = 792 Kr. 88 Øre.

Arreſtanten blev gjort opmærkſom paa, at Smørforſyningen har afregnet de 9 Dritler i 2 Afregninger, nemlig de 4 Dritler under 16de Mai à 410 Pd. Netto à 91 Øre = 373 Kr. 10 Øre, og de 5 Dritler under 21de Mai à 495 Pd. à 86 Øre = 425 Kr. 70 Øre, ſaa at Smørforſyningen ialt har afregnet 905 Pd. = 798 Kr. 80 Øre. Arreſtanten har ſom Følge heraf afregnet 4 Pd. mindre i Vægt og ved at afregne hele Partiet efter den ſidſte — laveſte — Notering af 23de Mai = 82 Øre iſtedetfor at afregne de 4 Dritler efter Noteringen af 16de Mai = 87 Øre, tjent 5 Kr. 92 Øre, uagtet han tilſyneladende har givet Meieriet 6 Øre over Top.

Arreſtanten erkjendte Rigtigheden af Ovenſtaaende og forklarer, at de ommeldte 4 Dritler blev indſendt efter ſpeciel Rekviſition af Smørforſyningen, rimeligvis Torsdagen den 16de Mai iſtedetfor, at de ellers ſkulde have været ſendt i den næſte Uge med de 5 andre Dritler, hvorved de vare blevne afregnede til næſte Uges lavere Notering, hvortil de hørte. Da Arreſtanten nu ſikkert har havt Extraudgifter i Anledning af denne anticiperede Forſendelſe af Smørret, er det til Dækning af disſe, at han har anſeet ſig berettiget til at afregne det Hele til den ſidſte laveſte Notering. Efter denne har Arreſtanten givet Meieriet 1 Øre paa Priſen, og Meieriet har altſaa ikke lidt noget Tab ved, at Sendingen er afgaaet tidligere, idet det ellers vilde have faaet afregnet hele Sendingen til den følgende Uges lavere Notering.

Efter Bilag 5 H jvfr. Bilag 6 J har Arreſtanten tilſvaret Meieriet 8 Dritler = 808 Pd. à $88^1/_2$ = 715 Kr. 08 Øre,

medens Smørforſyningen har afregnet 819½ Pd. à 87 Øre = 712 Kr. 96 Øre, men heri er en Feilregning paa 10 Pd., idet Thara er trukket feil fra Brutto, saa at Smørforſyningens Regning i Virkeligheden skulde have lydt 809½ Pd. a 87 Øre = 704 Kr. 26 Øre. Arreſtanten har tilſvaret Meieriet 1½ Pd. mindre i Vægt, end han efter Overenskomſt skulde have havt Afregning for, men givet 1½ Øre paa Priſen, idet Arreſtanten nemlig har faaet 5 Øre over Top og ſvaret 6½ Øre over Top = 10 Kr. 82 Øre.

Arreſtanten bemærker, at de Beløb, han saaledes, som idag omtalt, ved Feilregning har faaet formeget hos Smørforſyningen, ere betalte ved ſenere Opgjørelſer.

Efter Bilag 5 J jvfr. Bilag 6 H har Arreſtanten afregnet Meieriet 8 Dritler = 812 Pd. à 92½ Øre = 751 Kr. 10 Øre, medens Smørforſyningen har 814½ Pd. à 91 Øre = 741 Kr. 19 Øre. Arreſtanten har altſaa taget 2½ Pd. paa Vægten, men givet Meieriet 1½ Øre paa Priſen, idet Arreſtanten har faaet 5 Øre over Top, der den 20de Juni, hvoreſter Smørforſyningen har afregnet og har ſkullet afregne, var 86 Øre. Arreſtanten har givet Meieriet 9 Kr. 91 Øre.

Efter Bilag 5 K jvfr. Bilag 6 L har Arreſtanten afregnet Meieriet 10 Dritler = 1100 Pd. Netto à 94½ Øre = 1039 Kr. 50 Øre, medens Smørforſyningen har afregnet 1102½ Pd. à 93 Øre = 1025 Kr. 32 Øre. Arreſtanten har altſaa paa Vægten taget 2½ Pd. og paa Priſen givet 1½ Øre, idet Top den 27de Juni, hvoreſter der er afregnet og ſkulde afregnes, var 88 Øre = 14 Kr. 18 Øre.

Der fremlagdes en Regning fra Arreſtanten Donnergaard under 6 O Bilag Nr. 1 til Kaſſebogen den 31. Mai.

Med Henſyn til Bilag 6 O erkjender Arreſtanten, at han dereſter har afregnet 8 Dritler til 831 Pd. à 87 Øre = 722 Kr. 97 Øre. Arreſtanten tvivler ikke om, at Smørforſyningen har afregnet 833 Pd. à 86 Øre = 716 Kr. 38 Øre ſom anført paa Bilag 6 A og 2 T, og Arreſtanten erindrer, at han har kvitteret i Lagerbogen for en ſaadan Sending. Arreſtanten har hereſter afregnet Meieriet 2 Pd. mindre end faaet af Smørfor-

ſyningen, men paa Priſen har han Intet givet Meieriet, idet han da var pligtig at give 5 Øre over Top.

Med Henſyn til disſe ovenomtalte Differencer i Vægten, da hidrører disſe efter Arreſtantens Forklaring fra, at Arreſtanten altid har havt Meieriets Vægtfeddler og derfra trukket paa Slump $^1/_2$ Pd. pr. Drittel. Gulſtad veier nemlig Smørret og tager ikke noget regelmæssigt eller fingeret Svind, men tager Vægten ved Modtagelſen. Arreſtanten har ikke rettet Vægtdifferencerne, idet Afregningerne til Smørforſyningen brugtes ſom Kvitteringer for Modtagelſen og ikke havdes af Arreſtanten, efterat han havde ſkrevet ſine Afregninger.

Paa Forehold af, at Arreſtanten ſom Kjøber ikke kunde antages at ville give Meieriet de omtrent 100 Kr., ſom ovenſtaaende Beløb ſammenlagte udgjør, af ſin egen Lomme, og det ſaameget mindre, ſom han ſamtidig har faaet høiere Pris hos Andrew for den ſamme Vare end hos Smørforſyningen, og foreſpurgt, om der ikke fra Smørforſyningen har foreligget dobbelte Afregninger, ſaa at de under Sagen fremlagte Afregninger ere udſtedte for en mindre Pris, end han virkelig har modtaget, da nægter Arreſtanten beſtemt dette og mener, at Gulſtad vil kunne bekræfte Rigtigheden af hans Forklaring forſaavidt. Arreſtanten har ſom Regel faaet Træerne tilbageſendt fra Smørforſyningen og havt til Henſigt i ſin Tid ved Regnſkabsaarets Afſlutning at forlange dem godtgjort ved Indgivelſe af Regning, hvorved han bemærker, at han ſom Kjøber anſeer ſig berettiget til, hvad Meieriet ſparer ved at undgaae at levere nye Træer til Smørret. **Paa denne Maade vilde Arreſtanten have kunnet faae godtgjort omtrent 1 Kr. 50 Øre pr. Drittel og ſaaledes faaet omtrent det ſamme Beløb erſtattet, ſom han har givet Meieriet mere.** Affört.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald:
A. Olſen,
O. B. 26.

Den 19de Novbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet og **anmodede om, at maatte give en supplerende Forklaring med Hensyn til sine Hensigter med Forfærdigelsen af den falske Balance.**

Han vedbliver med Bestemthed, at han ikke har havt til Hensigt, at Balancen skulde cirkulere i Afskrifter mellem Mand og Mand og i det Skjulte underminere Exportforeningen, at han har havt til Hensigt, at den skulde publiceres i „Smørtidende", og at Knudsen har gjort sig skyldig i et Misbrug og et Brud paa deres Aftale, naar han har benyttet Balancen paa anden Maade. Han fastholder fremdeles sin Forklaring om, at han har havt til Hensigt at lade „Smørtidende" prostituere sig ved at offentliggjøre den falske Balance, og derved charakterisere sig som upaalidelig, **men Arrestanten har tillige havt til Øiemed, at Diskussionen om den falske Balance skulde tvinge Alberti til at publicere den virkelige Balance,** og bemærker Arrestanten i saa Henseende Følgende. Den i Begyndelsen af Juli Maaned af Exportforeningen udsendte Balance er affattet urigtigt, paa en vildledende Maade, idet der paa samme mangler Renter til Bondestandens Sparekasse pr. 1ste Juli over 2000 Kr., og dernæst er der paa det som i Behold i Foreningen hensatte Smør · ansat for høi en Pris, ligesom Svindet ikke er fradraget, men Smørret er opført til den Vægt det havde ved Modtagelsen. Disse og flere andre Forkertheder i Affattelsen af Balancen, som Arrestanten ikke idag seer sig i Stand til nærmere at paavise, medføre, at Balancen i Virkeligheden, naar Foreningens sande Stilling skulde angives, vilde give et Underskud paa flere Tusinde Kroner, istedetfor Overskud. Arrestanten vil i og for sig ikke sige, at dette er af nogen Betydning i det første ½ Aar, hvor Etableringsomkostningerne ere store, ligesom det med Hensyn til Smørkonjunkturer er det daarligste Halvaar, men Arrestanten mener, at det er en stor Fejl at skjule denne sande Stilling i Balancen. Arrestanten formener ligeledes, at Smørret er hensat i Foreningen efter altfor

ſtor Maaleſtok, hvilket ſidſte ogſaa efter Arreſtantens Formening Alberti tildeels har indrømmet under Forhøret. **Arreſtanten, der er den, hvis Indflydelſe og Anbefaling det ſkyldes, at de fleſte af Meierierne ere indtraadte i Exportforeningen,** frygtede nu for, at dennes Regnſkab, der jo var omſendt til Meierierne, af Foreningens Modſtandere ſkulde blive, naar de efterhaanden kom til Kundſkab derom, brugt ſom et Vaaben mod Foreningen, og at deres Kommentarer og Kritik over Balancen ſkulde bringe Arreſtanten i en vanſkelig Stilling overfor Meierierne, **hvem Arreſtanten havde ſagt god for, at „det ſkulde gaae rigtig til" ved Regnſkabet og i det Hele i Exportforeningen.** Efter Generalforſamlingen i Roeskilde i Slutningen af Juli optraadte Rygterne om, at den af Exportforeningen udſendte Balance var urigtig, med ſtørre Beſtemthed, og **flere af Mejerierne henvendte ſig til Arreſtanten med Klage over, at der viſt var Mangler ved Bogføringen.** Arreſtanten antog ſaa, at der var ſivet Noget ud om Manglerne ved Balancen, hvori han blev beſtyrket ved den Iver, hvormed Grosſererne gjennem Søe vilde have fat i den. Arreſtanten vilde nu ved a ſpille „Smørtidende" den falſke Balance i Hænderne deels opnaae, at en Kritik af Modſtanderne af den eventuelt publicerede ægte Balance deelvis tabte ſin Braad ved at „Smørtidende" havde løbet med Limſtangen, og deels at det ſande Forhold i Foreningen var bleven oplyſt. Arreſtanten havde, ſom tidligere af ham oplyſt, forgjæves forſøgt at bevæge Alberti til at offentliggjøre Balancen i „Politiken", og han undgik, naar han valgte at lade „Smørtidende" offentliggjøre en falſk Balance, indre Rivninger i Foreningen, ſom vilde have været uundgaaelige, hvis Arreſtanten direkte havde ſøgt at ſætte ſin Mening igjennem mod Alberti. **At Offentliggjørelſen af den ægte Balance og den Kritik, denne gav Anledning til, mulig kunde være ubehagelig for Alberti, vil Arreſtanten ikke nægte,** men han tænkte ikke nærmere over, hvilke Følger det kunde have for Alberti, og navnlig har han ikke tænkt, at Alberti kunde blive nødt til at fratræde Formandsſtil-

lingen i Foreningen. Arrestanten nægter bestemt, at han har tænkt paa at skade Exportforeningen ved at fremtvinge en slig Offentliggjørelse gjennem den falske Balance, idet han mente, at det var langt heldigere for Foreningen, at den virkelige Situation, der, som ovenanført, ingenlunde kunde kaldes ugunstig, blev fremdraget og skete Fejl rettede, end at en i Virkeligheden urigtig Balance skulde løbe rundt med Modstandernes Kritik og Kommentarer. Arrestanten har naturligvis ikke betroet Alberti sin Plan, inden han udførte den. Hans Henvendelse til Alberti den 12te August d. A. skete paa en saadan Maade, at Alberti maatte være paa det Rene med, at en urigtig Balance hidrørende fra Arrestanten skulde spilles „Smørtidende" i Hænderne; **derimod vil Arrestanten ikke paastaae, at Alberti forstod, at der var Tale om en egentlig falsk Balance med Formandens og Revisorernes Navne under.** Efterat Arrestanten var kommen hjem fra Jylland og havde erfaret Smørsmager Hansens Samtale med Alberti, opfattede Arrestanten Sagen saaledes, at Alberti, med hvem Arrestanten tidligere havde havt Sammenstød, som imidlertid tilsyneladende vare bilagte, vilde benytte Leiligheden til at fjerne Arrestanten fra sin Stilling i Exportforeningen. Arrestanten tænkte sig ganske vist, at Alberti vilde have ladet Sagen bero, saafremt Arrestanten var gaaet ind paa paa denne Maade at opgive sin Stilling, men Arrestanten meente, at dette vilde føre til, at han i den offentlige Mening og blandt sine Standsfæller vilde blive anseet som en Mand, der vilde ødelægge den Forening, i hvilken han var lønnet Bestyrelsesmedlem, og at han havde villet lade sig bruge af Smørgrossererne mod Foreningen, muligen endog være bestukken af disse. **Da Arrestanten derhos ved Henvendelse til sin juridiske Konsulent fik den Besked, at et Falsk af den Natur, som her under Sagen omforklaret, som han kaldte det „hensigtsløst" Falsk, ikke var strafbart, og Arrestanten derfor mente, at en eventuel Retssag ikke vilde kunne ramme ham med Straf eller hans borgerlige Ære, foretrak Arrestanten, at lade være at betro sig til Alberti og**

saa see, hvad Alberti vilde gjøre, idet Arrestanten iøvrigt ikke under en eventuel Sag vilde fragaa sin Delagtighed i det Passerede. Han forklarer i saa Henseende, at han efterat have talt med sin juridiske Konsulent har sagt til Smørsmager Hansen, at han vilde staae ved, hvad han havde gjort, i enhver Henseende. Arrestanten paastaaer vedblivende, at han ikke har havt anden Aftale med Arrestanten Knudsen om Benyttelsen af den falske Balance, forinden Knudsen fik den, end Samtalen i Løngangsstræde.

Arrestanten paastaaer, at han ikke vilde have havt nogen Fordel af, at Exportforeningen gik i Stykker, idet han jo i denne havde en lønnet Plads paa 3000 Kr. om Aaret, og han har ikke havt noget Tab ved Foreningens Oprettelse. Arrestanten har i 1888 — fraregnet enkelte Sendinger fra Meierier eller private Personer — ikke paa en Gang solgt Smør for mere end 3 Andeels- og Fællesmeierier, og han har siden Exportforeningens Oprettelse kun havt „Landmandslyst" og „Store Meerløse" Andeelsmeierier og „Allerslev" Fællesmeieri — dette sidste med en Produktion af 4—6 Dritler ugentlig — og „Allerslev" kunde som Fællesmejeri ikke blive Medlem af Exportforeningen. Arrestantens Fortjeneste var i 1888 sikkert ikke over 800 Kr. af alle Mejerier tilsammen. „Store Meerløse" vilde ikke ind i Exportforeningen, saa Arrestanten har ikke kunnet vinde Noget ved, at Exportforeningen sprængtes, idet han jo kunde beholde „Allerslev" og „Store Meerløse" og alene maatte tabe „Landmandslyst". Naar Arrestanten har solgt for „Vestervang" „Brokilde" og „Jydstrup", har dette kun (været) ganske enkelte Partier. Arrestantens virkelige Stilling som Smørhandler i større Omfang ophørte i Marts 1888, da Arrestanten blev Formand for Andeelsmeieriernes Fællesforening, idet han herved blev Voldgiftsdommer mellem disse og Smørhandlerne, hvilken Stilling ikke kunde forenes med at drive Smørhandel i videre Omfang.

I Overensstemmelse med Foranstaaende berigtiger og supplerer Arrestanten sin tidligere Forklaring i Sagen.

Der fremlagdes en Rapport under 6 P saaledes lydende:

Litra 6 P.

ad 4. Criminelkammer.

Sag Nr. $^{311}/_{89}$.

Rapport.

Søndagen den 19de November 1889.

Efter Dommerens Ordre fremstod Arrestanten

Hans Donnergaard

for at afgive nærmere Forklaring med Hensyn til hans Forhold til Mejeriet „Store Meerløse".

Arrestanten forklarede, at han begyndte at træde i Forretningsforbindelse med Meieriet i Marts Maaned 1888, og var Forholdet saaledes, at han opkjøbte Meieriets Smør som ren Kjøber uden nogensomhelst Kontraktforbindelse. Nogen selvstændig Stilling i Meieriet har Arrestanten ikke indtaget.

Arrestanten har truffet mundtlig Overenskomst med Formanden for Meieriet om at opkjøbe Smørret til en Betaling af 4 Øre over Top, og senere paastaar Arrestanten at han frivillig har forhøiet Betalingen til $4^1/_2$ Øre ja endog 5 Øre over Top., 5 Øre har Arrestanten dog kun betalt fra engang i indeværende Foraar.

Arrestanten har solgt det ommeldte Meieris Smør deels til John Andrew, deels til Smørhandler H. M. Hansen paa Nyborg og endelig til den i Sagen omhandlede Grosserer Brun. Andre Steder formener Arrestanten ikke at have solgt Smør fra „Store Meerløse".

Arrestanten har altid afregnet med Mejeriets Formand Jens Pedersen.

Paa Forehold erkender Arrestanten, at han har, som ved „Landmandslyst", forringet Vægten, førend han afregnede med Meieriet, men han paastaaer, at dette ikke er skeet regelmæssigt og ikke udover 1 Pd. Svind, som han mener sig berettiget til at afdrage Meieriet. Arrestanten har lagt Meieriets Vægt til Grund for sine Beregninger.

Han har tjent 5—10 Kr. om Ugen, oftere mere, men

han har ogſaa til Tider havt Tab. Paa Sendingerne til Brun har Arreſtanten tjent meſt.

Arreſtanten har ikke meent at ſkulle ſvare Meieriet den Vægt, han fik af ſine Kjøbere, men ſom ommeldt Meieriets Vægt minus 1 Pd. Svind.

Alfr. Olſen.
O. B. 26.

Arreſtanten vedtog ſin ham forelæſte Forklaring til Rapporten 6 P, idet han tilføier, at han fra først af ſom Kjøber ſkulde ſvare „Store Meerløſe" 4 Øre over Top, og ſenere, uden at Arreſtanten kan huſke fra hvilket Tidspunkt, 4½ Øre, og fra afvigte Foraar 5 Øre over Top, og var, hvad Arreſtanten kunde faa herover, hans Fortjeneſte, hvilken Arreſtanten har taget, ligeſom han har maattet tilſvare, hvad Tab der kunde være ved, at Priſen gik under den af Arreſtanten garanterede Pris. **Arreſtanten har forringet Vægten af og til, men kun i ſaadanne Tilfælde, hvor han hos ſin Kjøber har faaet ſamme Pris, han ſkulde tilſvare, men ikke, naar Arreſtanten tjente paa Priſen** *). Arreſtanten har ikke altid havt Andrews Afregninger for ſig, men har i ſaa Tilfælde lagt Meieriets Vægtſedler til Grund og beregnet ſig 1 Pd. Svind pr. Drittel. Arreſtanten er ligeledes vis paa, at han, naar han har trukket af i Andrews eller Bruns eller Hanſens Vægt, ogſaa har holdt ſig indenfor 1 Pd. Svind, ſaaledes at baade det Svind, der var gaaet i Andrews og de Andres Afregninger, og det Svind, Arreſtanten beregnede, begge tilſammen holdt ſig indenfor 1 Pd. pr. Drittel. Arreſtanten har i Reglen ikke havt Tab paa Priſen; paa Sendingerne til Brun har han faaet 2 Øre over limitum til Meieriet; men han har iøvrigt kun havt Tab af Forbindelſen med Brun, idet han fik nogle Partier kaſſerede og tilſatte paa dem indtil 7 Øre pr. Pd.

Arreſtanten har, ſom til Rapporten 6 P forklaret, havt i Gjennemſnit en ugentlig Fortjeneſte paa Smørret fra „Meerløſe"

*) Se ſenere Forhør.

af ca. 6 Kroner. Han har kun overtaget Salget af dette Smør efter udtrykkelig Anmodning fra „Meerløse", der havde havt store Tab derpaa tidligere. Arrestanten troer ikke, at det Kvantum, hvormed han har formindsket Vægten for hele det Tidsrum, hvori han har staaet i Forbindelse med „Store Meerløse", andrager mere end ca. 300 Pd. paa en ugenlig Omsætning af 20—26 Dritler. Han har anset sig berettiget til at tage det omhandlede Svind, ikke alene **fordi det er almindelig Kouttume at tage Svind paa Smørhandelen,** i hvilken Henseende Arrestanten paastaar, at 1 Pd. Svind pr. Drittel er et saa lille Svind, at Smørhandlerne sjeldent nøies dermed, men ogsaa fordi Formanden Jens Pedersen, med hvem Arrestanten alene har forhandlet, udtrykkelig har erklæret sig tilfreds*) med det omhandlede Svind af 1 Pd. pr. Drittel, heri indbefattet det halve Pund, Andrew tog for Svindet til England, det virkelige Svind for „Meerløse" til Andrew, og det Svind, Arrestanten tog.

Affort.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Tychsen.

Fuglsang,
Vidne.

Den 22de November 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte Grosserer **Johan Christian Brun,** der betydet Vidnepligten forklarede, at han og hans Compagnon Gulstad siden i Foraaret har staaet i Forbindelse med Arrestanten Dønnergaard og faaet Smør fra ham, hvilken Forbindelse de arvede efter Smørsmager Hansen, af hvem de kjøbte Forretningen. Komparenten, der iøvrigt har holdt sig til Gulstads Forklaring og de fremlagte Fortegnelser, Bilagene 6 A og 2 T, forklarer, at det aldeles overveiende Antal Dritler har været mærket 8—8, og er Smørret blevet afhentet paa Jernbanestationen

*) Se senere Forhør.

af „Smørforſyningen“ og har det viſtnok været affendt fra Leire Station med Undtagelſe af en eller maaſke 2 af de ſidſte Sendinger, ſom viſtnok var fra Exportforeningen, og ſom blev leveret i Forretningen her i Byen enten af Dønnergaard eller afhentet af Forretningen; dette Smør var af mindre god Beſkaffenhed end det øvrige, hvorfor Forretningen ogſaa fik Moderation i Priſen.

Komparenten blev gjort bekjendt med, at Dønnergaard gjennemgaaende har afregnet Meieriet det Smør, han har ſolgt til Smørforſyningen, til en noget høiere Pris, end han ſelv havde faaet af Smørforſyningen, efter Regningernes Udviſende og altſaa tilſyneladende har havt ligefrem Tab af at ſælge til „Smørforſyningen“.

Komparenten udſiger her til, at han ikke kan forklare ſig, at Dønnergaard i Virkeligheden ikke ſkulde have havt Tab ved Salg til Smørforſyningen paa anden Maade, end **at Dønnergaard mulig har faaet Smørtræerne godtgjort ſom nye Træer,** idet Smørtræerne altid er ſendt tilbage fra Smørforſyningen, hvilket han ogſaa troer er ſket af Smørſmager Hanſen, da han havde Forretningen, men uden at Komparenten tør paaſtaa dette beſtemt. Dønnergaard har navnlig ikke faaet nogen Pris udover Regningernes Paalydende, heller ikke Proviſion eller Godtgjørelſe paa anden Maade, men ikkun hvad Regningerne lyde paa. **Hvis Dønnergaard imidlertid faar Smørtræerne godtgjort ſom nye, mener Komparenten, at det vil kunne balancere for ham** uanſet de Overpriſer, Dønnergaard har givet Meieriet, hvormed Komparenten blev gjort bekjendt, idet nye Dritler koſte 1,50 à 2 Kr. pr. Stk. Komparenten er hele Tiden gaaet ud fra, at det Smør, de kjøbte, var fra „Landmandslyſt“, det blev ſolgt dem under Navnet „Uby Smør“, men til Komparenten har Dønnergaard ikke udtrykkelig ſagt, at Smørret var fra „Landmandslyſt.“

Aſtraadt.

Forhøret udſat.
F. Kattrup.

Tüchſen.

Fuglſang,
Vidne.

Den 25de November 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte Docent **N. J. Fjord**, og Overassistent **H. P. Lunde**.

Dommeren gjorde de Mødte bekjendt med, at der efter de under Sagen fremkomne Oplysninger, ikkun var fra midt i August Maaned d. A. i Bøgerne fra „Landmandslyst" opført Drittelantallet og Nettovægten af det gjennem Donnergaard solgte Smør, og at tidligere Optegnelserne herom vare førte af Meieristerne i Lommebøger.

Komparenterne bemærke hertil, at de anse denne Fremgangsmaade for usædvanlig, naar der ikke ved Siden af føres en Meieribog, og bemærker Komparenten Lunde, at denne Vægt paa de fleste Meierier daglig indføres i en Slags Journal (Mælkeriоptegnelsesbog).

Komparenterne bleve derefter forevist trende hos Regnskabsfører Rosendal i Bevaring tagne Bøger, som endnu ikke vare fremlagte under Sagen, fordi Dommeren, saafremt de skulde have været af Interesse for Meieriets Drift, ikke vilde fremlægge dem før det skjønnedes nødvendigt til Sagens Oplysning, og efterat Komparenterne havde gjennemgaaet disse Bøger, der bl. A. indeholdt en Aarsopgjørelse over Mælkeridriften for Tiden fra 12te Novbr. 1887 til 26de Mai d. A., erklærede de begge, at der ikke i disse Bøger forekommer Noget, som de kunne skjønne kan give Anledning til Mistanke om Uredeligheder. Navnlig er det Svind, der viser sig, naar man sammenligner Summen af den indveiede Mælk med de øvrige Poster ikke af en saadan Størrelse, at det kan give Anledning til Mistanke; det er tvertimod snarere et lille Mælkeforbrug til 1 Pd. salt Smør.

De bemærke, at da Mælkens Fedme kan variere betydelig, er det umuligt af de andre Poster i et Mælkeriregnskab med endog tilnærmelsesvis Paalidelighed at konstatere Nettovægten af det Smør, der bliver solgt fra Mejeriet. De gjøre opmærksom paa, at de selvfølgelig ikke kunne have nogen Mening om, hvorvidt de Talopgivelser, som ere opførte for den indveiede Mælk m. m. ere rigtige.

De bemærke endvidere, at selv om Talopgivelsen for den indveiede Mælk er rigtig — der vil i Reglen være tilstrækkelig Control hermed af Leverandørerne — kan der derfor meget vel begaas Besvigelser, idet der ved Fabrikationen af Smørret kan borteskamoteres Smør, uden at dette kan opdages, idet nemlig, som tidligere af dem forklaret, det Antal Pd. Mælk, der medgaaer til Fabrikationen af 1 Pd. Smør paa Grund af Mælkens forskjellige Fedtindhold kan variere flere Pd. Mælk pr. Pd. Smør, hvilket selvfølgelig paa en større Produktion vil kunne udgjøre betydelige Mængder af Smør.

Komparenterne aftraadte.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Tüchsen,

Fuglsang,
Vidne.

Den 27. Novbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet.

Hans Forklaring i Forhøret den 19de ds., betræffende hans Hensigt med Affattelsen af den falske Balance blev gjennemgaaet med ham og af ham erklæret for rigtig i Et og Alt. Han bemærker for Tydeligheds Skyld, at det alene var den criminelle Sag mod Arrestanten, han tænkte sig, at Alberti vilde lade falde, hvis Arrestanten havde betroet sig til Alberti, men Arrestanten antog som af ham forklaret, at Alberti vilde have nødsaget Arrestanten til at opgive sin Stilling i Exportforeningen, og det endog paa en demonstrativ Maade, som f. Ex. ved Bekjendtgjørelse i Bladene, saa at det vilde have havt en meget indgribende Betydning for Arrestanten paa andre Omraader, som af Arrestanten i Forhøret den 19de Ds. forklaret. Arrestanten tilføier yderligere, at hans Stilling til Allerslev Mejeriet, som den er tilført Protokollen, kan misforstaaes. Det er nemlig vel rigtigt,

at Exportforeningens Sprængning alene kunde have Betydning for Arrestanten i pekuniær Henseende, for saa vidt som han, naar Exportforeningen blev bestaaende, maatte finde sig i, at „Landmandslyst" leverede Smørret til denne.

Med Hensyn til „Allerslev" var Exportforeningens Bestaaen eller Ikke-Bestaaen ligegyldig for Arrestanten, idet han i Marts eller April Md. d. A. ophørte at være Kjøber af „Allerslev" Meieriets Smør, idet dette Meieri da gik over fra at være et Fællesmeieri til at være et Andelsmeieri, ved hvilken Leilighed Meieriet blev ombygget og Smørproduktionen forelobig standset.

Grunden til, at Arrestanten ikke tidligere under Sagen har givet fuld Forklaring angaaende sin Hensigt med Balancen, er den, at han har meent, at en Afsløring i det Omfang, som nu er skeet, og som senere mulig vil blive nødvendig med Hensyn til den af Exportforeningen udsendte ægte Balance, kunde skade Foreningen, og navnlig paa det Tidspunkt, da denne Sag begyndte, da der blandt A. var truffet Forberedelse til Oprettelse af en større Byforretning her i Byen fra deres Side.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at der efterat han blev Kjøber af Smørret, 2 Gange har været Folk af Bestyrelsen for „Landmandslyst" i Kjøbenhavn for at erfare, om de kunde sælge Smørret paa bedre Betingelser, end af Arrestanten tilbudt, den første Gang var det Gaardmændene Søren Andersen i Bregentved, Niels Andersen i Højby og Ole Jensen ibd. den anden Gang i Juli d. A. var det Gaardmændene Peter Nielsen i Orninge og Niels Andersen i Højby.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han i de Tilfælde, hvor hans Afregninger ikke findes og det derfor alene er efter hans Kassebog, at det har kunnet constateres, at han har afregnet Meieriet mindre Beløb, end han har modtaget af Andersen, **har faaet disse Beløb ved at forringe Vægten paa samme Maade, som hvor saadan er oplyst efter hans Afregninger.** For det Første veed Arrestanten, at dette er Tilfældet, og for det Andet kan der ikke være Tale om, at Arrestanten har kunnet give mindre end de 4 Øre, han har faaet hos

Andrew, idet nemlig Afdragene ere saa smaa, at det vilde blive Brøkdele af en Øre, dersom Arrestanten skulde have afdraget paa Prisen.

Arrestanten forklarer med Hensyn til Fortegnelsen 3 C paa Anledning Følgende:

Han kan fremdeles ikke sige, hvorhen de 2 Dritler, som han har mere i Kassebogen den 4de Marts end Andrew, ere gaaede hen. Med Hensyn til Sendingen Nr. 18 — hos Andrew under 22de Marts 1884 — forklarer Arrestanten, efterat Vægt og Priis var gjennemregnet med ham, at han har afregnet til 4 Øre over Top eller til 98 Øre, og at han har opført Nettovægten til 2721 Pd. den Sum, der udkommer ved at dividere 98 Øre ind i den Sum, Arrestanten har givet Meieriet, 2666 Kr. 58 Øre. **Han har altsaa afdraget 10 Pd. i Andrews Vægt.** Arrestanten vedbliver sin tidligere Forklaring om, at han har taget Tabet af de 154 Kr. 06 Øre og ikke ført det over paa Forbrugsforeningen eller paa anden Maade faaet det godtgjort. Det er sikkert fremkommet ved at Andrew i en flov Periode har, da Arrestanten ikke havde fast Kontrakt med ham, stillet strængere Fordringer til Smørrets Kvalitet og afregnet det 2 Øre under Top, uden at Smørret har fejlet saameget, at det kunde kaldes beskadiget.

Arrestanten erindrer udtrykkelig, som tidligere anført, at han har talt med Meieristen H. P. Nielsen om det, og at denne ikke vilde indrømme, at der var Feil ved Smørret, som gav Grund til at kassere dette, og Arrestanten, der jo netop ved sin Kontrakt med Mejeriet havde garanteret 4 Øre over Top, var herved afskaaret fra at benytte den Fremfærd, Grossererne ofte bruger i flove Tider, nemlig at gjøre Udsættelse paa Smørrets Kvalitet, uden dog at kassere det som beskadiget, og derved slippe med en lavere Pris.

Med Hensyn til Sendigen Nr. 28 under 31te Mai 1888 forklarer Arrestanten, at de 66 Øre, han har givet formeget, hidrøre fra en Regnefeil, idet nemlig de 32 Dritler af Arrestanten er deelt i 24 og 8, fordi de 24 vare kjærnede i Slutningen af det første halve Regnskabsaar 1888, og hørte til

dette og de 8 i Begyndelſen af det andet Regnſkabshalvaar; medens nu Bilag 3 D er rigtig udregnet, har Arreſtanten regnet 66 Øre formeget paa de 24 Dritler, idet $2387^1/_2$ Pd. à 89 Øre udgjør 2124 Kr. 88 Øre. iſtedetfor ſom i Kaſſebogen opført 2125 Kr. 54 Øre.

Arreſtanten afført.

Forhøret udſat.
F. Katterup.

Tüchſen.

Fuglſang,
Vidne.

Samme Dag.

Forhøret fortſat.

Arreſtanten **Donnergaard** var fremſtillet.

Med Henſyn til Sendingen Nr. 36, den 26de Juli, forklarer Arreſtanten, at han paa ſin Afregning 3 M har opført, ſom tidligere forklaret, en Drittel, der gik til Udſtillingen; hvor denne er bleven af, om Arreſtanten fik den tilbage, og hvor han i ſaa Fald har ſolgt den, kan han Intet oplyſe om.

Arreſtanten blev forevist 2 Sendinger til Smørſmager Hanſen i Bilag 2 T, der findes under 24de og 27de Juli, men han erklærer, at han ikke kan ſige om de manglende 2 Dritler er nogle af disſe, hvorved han bemærker, at disſe Dritler bleve indſendte i Anledning af Udſtillingen, for at der ſkulde udtages en af dem, og at de mulig er gaaet andet ſteds hen.

Med Henſyn til Sendingerne Nr. 39, den 16de Auguſt, Bilag 3 P, 40, 42, 44, 45, 46 og 54 forklarer Arreſtanten, at han ſom tidligere forklaret troer, at de Dritler, han har mere i Kaſſebogen end Andrew, er gaaet til Smørſmager Hanſen, men han ſer ſig ikke i Stand til at udtale ſig om hvilke Dritler hos Hanſen, der er ſolgt fra „Landmandslyſt". Han har nemlig ſolgt Hanſen Produktionen paa „Allerslev" ligeledes under Mærket 8—8, ſaa at han, ſom ſagt, ikke kan afgjøre, hvilke Dritler, der er fra „Landmandslyſt."

Adſpurgt, om han ikke ogſaa i disſe Tilfælde, hvor han

har regnet Andrews Vægt sammen med Smørsmager Hansen, har formindsket Vægten, forklarer Arrestanten, at han ikke tør bestemt benægte, at dette kan være, men at han dog som Regel ikke har formindsket Andrews Vægt, naar han i Kassebogen og sine Afregninger har afregnet det Parti, han har solgt til Andrew sammen med det Parti, han har solgt til Hansen. Han har nemlig fra Hansen faaet Smørtræerne tilbage og faaet dem godtgjort, enten ved Indgivelse af Regning, eller ved, at de af Meieriet H. P. Nielsen er bleven ham godtgjort, hvor efter denne saa atter har faaet dem godtgjort af Meieriet.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at naar han i Forhøret den 5te ds. har forklaret, at han ikke i sine Afreginger har afdraget yderligere det halve Pd. Svind, Andrew fradrog, er dette ikke fradrag*) og hænger det sammen med, at han i samme Forhør har forklaret, at han lagde Meieriets Vægtsedler til Grund ved Afregningerne med Andrew. Forholdet er som i Forhøret den 8de ds. af ham erkjendt, at han har baseret sine Afregninger paa Andrews Afregninger og ikke paa Meieriets Vægtsedler og heri gjort de Afdrag, der fremgaar af Sagen og navnlig af Bilag 3 C. **Han erkjender paany, at han skulde svare Meieriet den Vægt, han fik hos Andrew, og han har ikke nogen Aftale med Bestyrelsen, der berettigede ham til at formindske Vægten,** forsaavidt han holdt sig indenfor $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd. Svind. Derimod har Arrestanten fremhævet overfor Bestyrelsen, at han vilde sikkre Meieriet mod, at Smørret led det store Svind, som det i Reglen led for Grossererne i Kjøbenhavn, og mener Arrestanten, at han ogsaa har holdt dette Løfte, idet Smørret efter Rosendals Opgivelser paa Generalforsamlingen, saavidt Arrestanten erindrer, ikke er fundet mere end gjennemsnitlig mellem $^3/_4$ og $^1/_1$ Pd. Naar nemlig Andrew har regnet $^1/_2$ Pd. Svind pr. Drittel, da er dette i Virkeligheden ikke gaaet saae nøie til — som af Arrestanten tidligere afgivet — idet Andrew faktisk har taget Meieriets Vægtsedler, og deri fradraget det $^1/_2$ Pd.

Med Hensyn til den Pris, Arrestanten var pligtig at svare

*) Formentlig en Skrivefeil i Udskriften i Stedet for „rigtigt" eller „correct".

Meieriet vedbliver Arrestanten sin tidligere Forklaring, at han først i Novbr. 1888 var pligtig at svare Meieriet 4½ Øre over Top i Henhold til en Aftale, der fandt Sted i Bestyrelsen, og at Arrestanten altsaa har svaret ½ Øre mere, end han var pligtig til, fra 28de Juni til midt i Novbr. 1888. Arrestanten fik saa næste Gang af Andrew 5 Øre over Top, og svarede han Meieriet disse 5 Øre, skjøndt han kun var pligtig at svare det 4½, indtil Begyndelsen af Mai 1889. Fra Mai Maaned d. A. er Arrestantens Stilling som Kjøber egentlig forbi, idet han blot har fulgt Smørret for „Landmandslyst" og i Reglen producerede de originale Afregninger. Arrestanten fratraadte nemlig i Mai sin Stilling i Forbrugsforeningen og ønskede eiheller paa Grund af sin Stilling i Exportforeningen at drive Smørhandel i videre Omfang. Det er som af Arrestanten i Forhøret den 12de d. M. ommeldt ved at gjennemgaa de Optegnelser, han har gjort her under Forhørene betræffende hvad Andrew har afregnet, at Arrestanten bestemt kan huske Tidspunkterne for Forhøielserne af de 4 Øre over Top.

Arrestanten blev derefter foreholdt de af Bestyrelsen for „Landmandslyst" i Forhøret den 22de October d. A. afgivne Forklaringer, imod hvilke han Intet havde at erindre, idet han selvfølgelig alene med Hensyn til Forklaringerne om hans Hensigt med Forfærdigelsen af den falske Balance, henholder sig til sin seneste Forklaring i Sagen.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han ikke har havt nogen Deel i, at det Smør, han solgte til Smørsmager Hansen, hos denne gik under Navnet „Uby" fineste Meierismør. Arrestanten har forstaaet denne Benævnelse, som om der var Tale om en fingereret By, idet der, ham bekjendt ikke findes nogen By af Navnet „Uby", som Arrestanten har seet Navnet staves i Boutiken hos Hansen, paa Sjælland.

Arrestanten vedblev sin seneste Forklaring under Sagen, at der intet af Smørret fra „Landmandslyst" er gaaet gjennem Forbrugsforeningen, hvilket Arrestanten ligeledes har seet ved at gjennemgaae Andrews Afregninger herunder Sagen. Det er saaledet urigtigt, naar Arrestanten tidligere har forklaret, at noget

af Smørret er gaaet gjennem Forbrugsforeningen, og at denne har havt ſnart Fortjeneſte, ſnart Tab derpaa, og at Fortjeneſten er opført ſom Proviſion, og Arreſtanten henholder ſig i ſaa Henſeende ganſke til ſin ſeneſte Forklaring i Forhøret den 13de ds. Arreſtanten forklarer, at det beroer paa en Feilhuſkning, naar han tidligere i Sagen har forklaret, at Smørret fra „Landmandslyſt" er gaaet igjennem Forbrugsforeningen, og han vedbliver denne Forklaring, ſkjønbt det uſandſynlige foreholdes ham i, at han ſkulde have huſket feil i dette Punkt, da han har forklaret, at Afregningerne gik gjennem Forbrugsforeningen indtil Juni d. A. og ſenere indtil Mai eller Juni d. A. og ligeledes detailleret har forklaret om, hvorledes han lod Forbrugsforeningen tilſlyde Fortjeneſte paa Smørret.

Arreſtanten blev foreſpurgt, om han ikke har forklaret, at Smørret var gaaet gjennem Forbrugsforeningen, fordi han vidſte, at der var Diferencer paa Afregningerne, ſom den Gang endnu ikke vare ham foreholdte.

Arreſtanten udſiger dertil, at dette ikke var Grunden, idet han meget vel vidſte efter ſine Optegnelſer paa Forbrugsforeningens Kontor, at han ingen Fordeel havde havt ved Smørſalget fra „Landmandslyſt", naaer han fradrog havte Tab og Udgifter.

Aſſørt.

Forhøret udſat
F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Alfr. Olſen.
O. B. 26.

Den 30te Novbr. 1889.

Forhøret fortſat.

Dommeren bemærkede, at han hidtil ikke havde fundet Anledning til at afhøre Arreſtanten Knudſen, fordi en ſaadan Afhøring mulig kunde virke ſkadelig paa hans Sygdom og tilmed

Arreſtantens Forklaring var af tvivlſom Værd, naar den blev afgiven af Arreſtanten i en ſvækket og febrilſk Tilſtand. Efter indhentet Oplysning befandt Arreſtanten ſig imidlertid nu vel.

Arreſtanten **Knudſen** var fremſtillet og blev paany foreholdt Komparenten Kellers Forklaring i Forhøret den 12te d. M., hvoreſter han forklarer, at han engang i Sommer viſtnok i Juni Maaned har meddeelt Keller, at der var kommet et Regnſkab ud fra Exportforeningen, der viſte, at Foreningen havde Overſkud. Han tør ikke benægte, at han ogſaa kan have udtalt det ſamme til Keller under Samtalen mellem dem, da Arreſtanten viſte Keller den falſke Balance. Han kan ikke erindre, hvad han og Keller talte herom, eiheller benægte Rigtigheden af Kellers Forklaring forſaavidt, hvilken blev oplæſt for ham; dog mener han ikke at have ſagt, at der var 2 Balancer, eller 2 Statusſer, idet det Dokument, han viſte Keller, jo kaldes Status, og det ikke var troligt. at en Forening ſkulde udſende 2 Statusſer med en Maaneds Mellemrum; han troer ikke, at han har brugt Ordet Balance.

Dommeren foreholdt Arreſtanten, at det var mistænkeligt, at han har ſpurgt Overretsſagfører Conradſen, om han kunde dømmes mod ſin Benægtelſe paa det under Sagen Fremkomne, navnlig Smørſmager Hanſens og Dønnergaards Forklaringer.

Arreſtanten nægtede, at han havde ſpurgt Conradſen herom.

Arreſtanten blev foreholdt Overretsſagfører Conradſens Forklaring i Forhøret den 11te ds. og erkjender han denne for rigtig, og erkjender, at han har ſpurgt Conradſen, om han kunde dømmes paa Smørſmager Hanſens og Dønnergaards Forklaringer. Han paaſtaaer imidlertid, at han har misforſtaaet Dommerens Spørgsmaal, ſaaledes, at han troede, at Meningen var, at han ſkulde have ſpurgt Conradſen, om han kunde dømmes paa Grundlag af Alt, hvad der var fremkommet i Sagen mod ham paa den Tid, Foreſpørgslen fandt Sted, hvortil f. Ex. henhører den Omſtændighed, at Arreſtanten klippede Adreſſen af Brevet og rev Frimærket af. Conradſen var iøvrigt viſtnok bekjendt med dette Sidſte fra Aviſerne, og Arreſtanten veed ikke, om han har meddeelt ham det. Han har imidlertid med ſin Benægtelſe af

Dommerens foranstaaende Forehold kun villet benægte, at han havde spurgt Conradsen om Andet end om han kunde dømmes paa Smørsmager Hansens og Dønnergaards Forklaringer, og han vedbliver denne Forklaring, uagtet dens Usandsynlighed blev ham foreholdt.

Arrestanten afhørt.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Tüchsen.

Fuglsang,
Vidne.

Samme Dag.

Forhøret fortsat.

Dommeren bemærkede, at der tidligere i Sagen var fremlagt Afregninger, forsaavidt disse havdes indtil 28de Juni d. A.

Der fremlagdes nu 4 Afregninger, nemlig de til Posterne i Kassebogen 6, 11, 16 og 17 for indeværende Aar svarende Afregninger under 6 Q — 6 T.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet og forklarer, at Dritlen efter 6 Q er solgt til Smørsmager Hansen.

Endvidere forklarer Arrestanten, at han nu bestemt veed, at Hansen ligeledes har faaet den Drittel, som er afregnet paa Bilag 5 N. den 20de Juli, hvilken er afregnet mere i Kassebogen end hos Andrew.

Afregningerne 6 R og 6 S ere originale Afregninger fra Smørforsyningen.

Afregningen 6 T er den tidligere under Sagen ommeldte beskadigede Drittel, der er solgt til Smørsmager Hansen.

Med Arrestanten blev paany gjennemgaaet hans Forklaring i Forhørene den 5te og 9de d. M. med Hensyn til de Afdrag, han har gjort i Andrews Vægt, og erkjender han, at han indtil den 28de Juni 1888 i de Tilfælde, hvor Forskjellen mellem Andrews Vægt og Pris og Arrestantens Afregninger, har kunnet lade sig oplyse, har givet Meieriet ialt 71 Kroner 83 Øre mindre, end han har faaet af Andrew, ligesom han erkjender, at han her

kun har ſvaret Meieriet de 4 Øre over Top, hvortil han var forpligtet. Fra 28de Juni 1888 — 3die Mai 1889, erkjender Arreſtanten, at han i de Tilfælde, hvor Vægten har ladet ſig oplyſe, har afdraget „Landmandslyſt“ ialt 231 Kr. 92 Øre. Arreſtanten bemærker imidlertid, at han har her givet Meieriet ½ Øre pr. Pd. mere i Pris, end han efter ſin Aftale med det var forpligtet til — ſom af ham tidligere forklaret — hvilket bliver ca. 700 Kr.

Med Hensyn endelig til Tiden efter 3die Mai d. A. erkjender Arreſtanten, at han har afdraget i Vægt og Pris ialt 14 Kr. 28 Øre, uagtet han paa dette Tidspunkt var pligtig at ſvare Meieriet 5 over Top, hvilket han ogſaa har gjort.

Naar Arreſtanten paa anførte Maade har afregnet Meieriet mindre Vægt, end han var forpligtet til og havt den deraf flydende Fortjeneſte, forklarer han, at han deels, nemlig for Tiden fra 28de Juni 1888 og efter 3die Mai d. A. har ſøgt Erſtatning for Udgifter, han har haft ved Salget af Smørret — i dette Tidsrum tjente han jo Intet paa Smørret — og deels for det mellemliggende Tidsrum vilde give det Udſeende af, at Meieriet fik en Pris, ſom Arreſtanten i Virkeligheden ikke ſvarede. Det var nemlig en Æresſag for ham, at ſkaffe Meieriet, i hvilket han ſelv var Andeelshaver og Formand, en meget god Pris for Smørret. Derſom Arreſtanten ſkulde have taget den ſamme Fordeel paa Priſen, maatte han f. Ex. paa hver 3die eller 4de Sending have givet Meieriet 4 og 4½ Øre iſtedetfor 4½ og 5 Øre, og dette vilde jo have givet Anledning til Foreſpørgsler, Miſtanke oſv.

Med Hensyn til de af Arreſtanten foran nævnte Udgifter have disſe beſtaaet i Reiſer til Kjøbenhavn i Meieriets Intereſſe, Drikkepenge til Dragerne paa Leire Station, Nytaar hos Andrew, Porto, Budløn, Telegrammer m. m. Arreſtanten har ikke faaet noget af dette godtgjort, og mener Arreſtanten, at han i de ca. 22 Maaneder, hvori han har beſørget Smørret ſolgt for „Landmandslyſt“, ikke har havt mindre en ca. 180 Kr. i de nævnte Udgifter.

Arreſtanten blev foreholdt, at han jo maatte ſom Kjøber ſøge de nævnte Udgifter dækkede af ſin Fortjeneſte.

Arreſtanten udſiger hertil, at han aldrig har tjent Noget paa Priſen, og **at Forholdet til „Landmandslyſt" altid mere har været en Honnørſag end en Forretningsſag.**

Med Henſyn til, hvad Arreſtanten har leveret til „Danſk Smørforſyning" **har han, ſom tidligere forklaret, nok afregnet „Landmandslyſt" ca. 100 Kr. mere end han har modtaget i Pris og altſaa givet dette Beløb af egen Lomme, men Arreſtanten har villet ſøge Godtgjørelſe herfor i de noget over 100 Drittler, ſom Arreſtanten har modtaget retour fra „Smørforſyningen",** iberegnet de 3 Sendinger, der i Kaſſebogen er opført til Exportforeningen, og de 2 Sendinger, for hvilke der er Afregninger under 6 R og 6 S. Det er ganſke rigtig, at man kan ſætte Værdien af en ſaadan Drittel til 1 Kr. 50 Øre, men Arreſtanten gjør opmærkſom paa, at han har havt Udgifter med at faa Drittlerne renſede, ſat nye Baand om o. ſ. v., Udgifter, ſom han ſelvfølgelig ikke har kunnet belaſte Meieriet, ſaa at han kun kan anſætte hver Drittels Værdi for ham til ca. 1 Kr., om han end fik 1 Kr. 50 Øre af Meieriet. Fra Smørſmager Hanſen har Arreſtanten faaet retour nogle og Tyve Drittler vedrørende det Smør, han har leveret denne, nemlig det, der ſom tidligere i Sagen anmeldt, findes opført i Arreſtantens Kaſſebog, ſom ikke er gaaet til Andrew, og har Arreſtanten antagelig havt en Fortjeneſte af disſe paa ca. 20 Kr.

Der fremlagdes en Gjenpart af Indtægtsjournalen for Ouſted og Omegns Andelsmeieri ɔ: „Landmandslyſt" under 6 U.

Arreſtanten erkjender, ſom det fremgaaer af Bilag 6 U, at Svindet, forſaavidt det kan konſtateres, nemlig fra 15de Novbr. 1888, ikke holder ſig inderfor ½ à ¾ Pd. pr. Drittel, men at det er forſkjelligt og endog i enkelte Tilfælde naar op til over 1 Pd. pr. Drittel.

Arreſtanten blev gjort opmærkſom paa, at Sendingerne 6 og 7 under den 9de og 16de December 1887 og 11 for 9de Januar

1888 ere, som Bilag 6 U udviser, afregnede gjennem Fælles-foreningen.

Arrestanten vedbliver alligevel sit Tidligere, at disse maaske alene med Undtagelse af den første, som ikke er solgt til Andrew, ikke ere gaaede gjennem Fælleskontoret for Brugsforeningerne, og naar Rosendal har afregnet dem fra „Fællesforeningen", skyldes dette, at de ere afregnede paa Fællesforeningens Blanketter. Det er ogsaa muligt, at en af Fælleskontontorets Personale har skrevet Afregninger for Arrestanten.

Arrestanten bemærker paa Anledning, at Deltagerne i „Landmandslyst" ere forpligtede til at levere al Mælken til „Landmandslyst"; de maa dog kjærne til eget Brug, men aldeles ikke til Salg. Arrestanten har ikke kjærnet til eget Brug.

Arrestanten forklarer, at han af „Allerslev" Meieri fik 4 à 6 Dritler ugentlig, som blev ham leveret paa Leire Station; han tog den Vægt, han fik af Meieristen, hvis Navn er Søren Olsen. Arrestanten har havt denne Forbindelse lang Tid tilbage. Smørret var mærket 8—8 eller „8" og stod der ikke „Allerslev" paa Dritlerne.

Paa Tilspørgsel om, hvorledes det kunde blive mærket 8—8 eller 8, naar Arrestanten har kjøbt Produktionen for længere Tid tilbage, udsiger Arrestanten, at han ikke kan erindre, hvorledes det er gaaet til. Arrestanten har solgt deraf til Andrew og til Smørsmager Hansen, mulig ogsaa andetsteds, men dette kan han ikke erindre.

Der fremlagdes en Afregning under 6 V.

Arrestanten forklarer efterat Bilag 6 V var sammenholdt med Bilag 6 U, at han erindrer, at det ved Konference mellem ham og Rosendal blev opdaget, at der manglede 7 Dritler i Arrestantens Kassebog efter Optegnelserne paa Meieriet om det udgaaede Drittelantal, og at Arrestanten derfor tilsvarede disse 7 Dritler efter Meieriets Vægt. Arrestanten har solgt disse Dritler til Smørsmager Hansen, og er det vistnok noget af det sidste, han har leveret Hansen. Arrestanten kan ikke i Bilag 5 U, som blev ham forevist, paavise disse Dritler.

Arrestanten bemærker paa Anledning, at han har solgt

Smørret for „Store Meerløse" fra Marts 1888, og at han ikke har følgt det anbetſteds end, ſom tidligere forklaret, hos Andrew, hos H. M. Hanſen, og hos Brun med Undtagelſe af 2—3 Sendinger direkte til England.

Arreſtanten afført.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinære Retsvidnes Forfald

Alfr. Olſen.

O. B. 26.

Den 3die December 1889.

Forhøret fortſat.

Der fremlagdes under 6 Æ—7 A de til Bilagene 2 O til 2 P hørende 3 Afregninger fra „Danſk Smørforſyning", der ved en Feiltagelſe ikke vare blevne fremlagte i Forhøret den 21de Oktober, ſamt 2 Retten tilſtillede Fortegnelſer fra Meieriſten paa „Landmandslyſt" under Litra 7 B og 7 C.

Arreſtanten **Donnergaard** var fremſtillet og erkjendte, at de 3 Bilag 6 Æ—7 A ere ham forevиſte i bemeldte Retsmøde, og at det er paa Baſis af dem, at han har afgivet ſin Forklaring.

Arreſtanten vedbliver ſin Forklaring i Forhøret den 5te f. M., at det er ved en Forveksling af Meieriets Vægtſedler, at han er kommet til at afregne 19 Pd. mindre til Bilag 2 P, end han har modtaget.

Arreſtanten blev foreholdt, at han ſelv til Bilag 6 Ø har afregnet Vægten af de 10 Dritler til 1119 Pd. og at Meieriets Vægtſeddel ifølge Bilag 7 B rimeligvis har lydt 1119½ Pd., og at det derfor er uſandſynligt, at Arreſtanten af en Feiltagelſe ſkulde have foretaget det nævnte Afdrag i Vægten.

Arreſtanten vedbliver desuagtet ſit Tidligere, idet han gjør opmærkſom paa, at han mulig har foretaget Sammentællingen til Bilag 6 Ø her i Staden, hvorimod han har ſkrevet Afregningen hjemme.

Det blev foreholdt Arreſtanten, at han jo i ſaamange lignende Tilfælde har gjort Afdrag i Vægten, hvortil han ſvarer, at Afdraget til Bilag 2 T jo er paafaldende ſtort i Sammenligning med de Afdrag, han ellers har gjort, nemlig ca. 2 Pd. pr. Drittel, og han vedbliver, at han veed, at han aldrig har gjort ſaa ſtort et Afdrag ſom i Bilag 2 P. Arreſtanten mener ogſaa, at et ſaadant Afdrag vilde blive opdaget ved Conferencen med Roſendal og Meieriſten

Gjort opmærkſom paa, at Arreſtantens andre Afdrag ikke ere blevne opdagede, ſamt paa, at Vægten i hans Afregninger efter det i Sagen Oplyſte er lagt til Grund, udſiger Arreſtanten, at Afdraget her jo er 8 Gange ſaa ſtort ſom ſædvanligt.

Der fremlagdes 2 Fragtbreve af 30te Juli og 19de Auguſt d. A. under 7 D og 7 E.

Arreſtanten forklarer, at Fragtbrevet af 30te Juli formentlig er Fragten paa den Drittel, ſom Arreſtanten under 1ſte Auguſt har opført i Kaſſebogen ſom beſkadiget. Den i Fragtbrev af 19de Auguſt ommeldte Sending har Arreſtanten endnu ikke afregnet, da hans Kaſſebog ikke gaar ſaa langt. Hanſen fik viſtnok denne Drittel, medens Arreſtanten var i Jylland. Dritlen efter Fragtbrevet 2 Ø er den Drittel, ſom fandtes i Arreſtantens Kaſſebog under 20de Juli d. A., jfr. Bilag 5 N. Den i Fragtbrevet af 25de Juni ommeldte Drittel (2 Æ) er i Kaſſebogen afregnet den 28de Juni, jfr. Bilag 6 Q.

Bilag 2 Y er ikke opført i Kaſſebogen, men Arreſtanten ſkulde eiheller have denne Drittel, da den er fra „Allerslev“ Andelsmeieri. Arreſtanten ſolgte nemlig den første Sending herfra under 4de Juni deels til „Smørforſyningen“, og deels en Drittel til Smørſmager Hanſen; det var den første Sending, „Allerslev“ Andelsmeieri leverede, dette vilde man ikke lade gaa til Exportforeningen, fordi det var gamle Træer og ikke tilſtrækkelig fint Smør. Arreſtanten har ikke ſolgt mere end denne ene Sending for „Allerslev“ Andelsmeieri, og berigtiger han i ſaa Henſeende ſin tidligere Forklaring, at han ikke har ſolgt fra „Allerslev“ Meieri ſiden Foraaret.

Der fremlagdes en Afregning fra „Danſk Smørforſyning“ af 4de Juni under 7 F.

Foreholdt, at der under 8de Juni paa Bilag 7 F endvidere er afregnet 2 Dritler til Smørforsyningen, udsiger Arrestanten, at disse sikkert ogsaa ere fra „Allerslev" Andelsmeieri.

Med Hensyn til den beskadigede Drittel, bemærker Arrestanten, at Smørsmager Hansens Hustru og vistnok ogsaa Jomfruen gjorde Udsættelser til ham om, at Smørret var flydt ud mellem Staverne af Dritlen.

Der fremlagdes en Afregning fra Smørsmager Hansen til Overretssagfører Lauritzen af 30te Oktbr. under 7 G.

Arrestanten blev derefter foreholdt Smørsmager Hansens Forklaring i Forhøret den 2den f. M., hvorefter han afgiver, at han ikke tvivler om, at Hansen har modtaget Dritlen for ubeskadiget, idet det maa være den beskadigede Drittel, som Arrestanten har opført under 1ste August, Hansen har afregnet under 30te Juli.

Arrestanten vedbliver, at Opførelsen i Kassebogen af denne Drittel til 60 Kr. kun var foreløbig og at han senere vilde have berigtiget den, naar han havde faaet Afregning fra Hansen.

Arrestanten vedbliver, at han skulde indbetale Penge til Meieriets Kasse for den Uges Smør, som han havde solgt til Andrew, jvfr. Bilag 5 P.

Arrestanten bemærker ved Forevisningen af dette, at det er den nu ommeldte Drittel, der dér er nævnt som beskadiget — og at han ikke havde andre Penge end enten en 100 Kronesedbel eller 60 Kr. i Smaapenge, hvorfor han valgte at udbetale paa Slump 60 Kr., som af ham tidligere forklaret.

Det foreholdtes Arrestanten, at han ialtfald ikke behøvede at vedlægge Afregning for en saadan foreløbig Indbetaling, men han paastaar, at han gjorde dette for den senere Conferences Skyld, da Kassebogen jo ikke indeholdt, hvor Dritlen var gaaet hen, og altsaa ikke gav tilstrækkelig Oplysning ved Konferencen med Rosendal. Han noterede den op, fordi han ikke vilde risikere at glemme den, saaledes som han havde gjort ved den i forrige Forhør ommeldte Sending, der er indført i Bilag 6 U under Nr. 29 jvfr. Bilag 6 V. Arrestanten havde ikke Vægten, da han indførte den beskadigdde Drittel i Kassebogen og afregnede

den, og kunde derfor ikke opgive nogen Vægt og Pris, hvorfor han mener, at hans Opførelse i Kasſebogen maatte blive aldeles foreløbig.

Arreſtantens Kasſebog med tilhørende Afregninger bleve gjennemgaaede med Arreſtanten, hvorefter Arreſtanten forklarer, at der ikke i Kasſebogen eller i de fremlagte Bilag findes mere Smør afregnet af ham til Meieriet, end der er omhandlet her under Sagen. Fra Kasſebogens Begyndelſe og til den 4de Marts 1888 er der alene afregnet Meieriet, hvad der er ſolgt Andrew, naar undtages de under 9de Decbr. ſolgte 1383 Pd. og Sendingerne til Plum og Chriſtenſen, hvorom Arreſtanten vedbliver ſin tidligere Forklaring.

Arreſtanten kan frembeles Intet oplyſe om, hvor de 2 Dritler ere gaaede hen, ſom i Kasſebogen under 4de Marts findes mere end hos Andrew. Han erkjender, at fra 11te Marts til 26. Juli 1888 har han med Undtagelſe af de 2 Sendinger til England af 21de Juni og 12te Juli ikke afregnet Smør fra Andre end fra Andrew. De 2 Dritler under 27de Juli 1888, de 3 under 18de Auguſt, de 2 under 23de Auguſt, de 2 under 6te Septbr., de 4 under 20de Septbr., den ene under 27de Septbr., de 3 under 4de Oktbr., de 4 under 15de Novbr. og de 2 under 29de Novbr. formener Arreſtanten alle ere gaaede til Smørſmager Hanſen. Fra 29de Novbr. 1888 til 4de April 1889 er der i Kasſebogen ikke afregnet Andet, end Sendingen til Andrew, og fra 11te April til Kasſebogens Slutning — er der ikke afregnet Meieriet mere, end de under Sagen omhandlede Sendinger til Andrew, „Smørforſyningen", de 3 nominelle Sendinger til Exportforeningen og de 4 til Smørſmager Hanſen, ſom ere omtalte idag.

Arreſtanten afført.

Forhøret udſat.
F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Lüneborg.
P. V. 352.

Den 5te Decbr. 1889.

Forhøret fortsat.

Der fremlagdes under 7 H et Uddrag af Smørsmager Hansens Bøger (Bilagene 5 T og 5 U) forsaavidt angaaer de Dritler Smør, Hansen efter sin Forklaring har kjøbt af Dønnergaard under Mærket 8—8 „Landmandslyst", „Brugsforeningen", „Dønnergaard" i Tiden fra 14de April 1888 til 20de Marts 1889, som efter Hansens Forklaring for Størstedelen skulde hidrøre fra „Landmandslyst".

Dommeren bemærkede, at han fra „De danske Statsbaner" havde faaet udleveret Fragtsedler over Gods indleveret paa Leire Station i Januar Kvartal d. A., affendt fra „Dønnergaard", „Landmandslyst" og „Meieriet Nielsen".

Der fremlagdes Uddrag af disse Fragtsedler under 7 I.

Endvidere fremlagdes en blandt Udgiftsbilagene for 2det Halvaar 1888 hos Gaardeier Rosendal forefunden Kvittering, hvilken Kvittering antages forfalsket, under 7 K, samt en Rapport under 7 L.

Litra 7 L. ad. 4de Criminelkammer.
Sag Nr. $^{311}/_{89}$.

Rapport.

Tirsdagen den 3die Decbr. 1889.

Efterat Dommeren og Undertegnede havde foretaget en Revision af de hos Arrestanten Hans Dønnergaard og Regnskabsfører Rosendal beslaglagte Regnskaber og øvrige Papirer og blandt disse forefundet en Kvittering af 15de Novbr. 1888, af hvis Indhold det maatte antages, at et Falsum forelaae, har jeg til yderligere Bestyrkelse af dette Forhold idag efter Dommerens Ordre indfundet mig paa Fabriken „Hamleths" Kontor i Helsingør.

Tilstede blev antruffet Bestyrer Andreas Jensen, der paa Forehold erklærede, at han i længere Tid har staaet i Forretningsforbindelse med Arrestanten Dønnergaard, idet Arrestanten indkjøbte hos Komparenten nye Smørtræer. Det var ikke alene

til „Landmandslyst", at Arreſtanten indkjøbte Træer, men Arreſtanten indkjøbte ſikkert ogſaa Træer til Andre.

Komparenten erklærer paa nærmere Anledning, at Donnergaard har været en temmelig god Kjøber for ham, og nægter han, at Donnergaard har oppebaaret nogen Proviſion.

Forevist den formentlig falſke Kvittering, erklærer Komparenten, at han gjenkjender ſamme ſom en, han har udfærdiget i ſin Tid til Arreſtanten. Dengang han udfærdigede Kvitteringen, løb den paa 60 Dritler til et Beløb af 105 Kr. Naar den ſenere er bleven forandret ſaaledes, at 60 er gjort til 3 og Beløbet 105 er gjort til 480 Øre, er dette ſket uden Komparentens Vidende og Villie.

Komparenten havde flere forſkjellige Beløb tilgode hos Arreſtanten, og da Komparenten en Dag paa anførte Tid var her i Byen, indfandt han ſig i Rigsdagsbygningen, hvor han traf Arreſtanten. Komparenten fik da de 60 Dritler betalt med 105 Kr., og gav Arreſtanten den ommeldte Kvittering herfor, ſom Komparenten ſkrev i Rigsdagsbygningen. Komparenten pleier at give Regning og Kvittering paa trykte Blanketter, men ſaadan var han den Dag ikke i Beſiddelſe af. Foruden de 105 Kr. fik Kamparenten ſamtidig et andet Beløb udbetalt for tidligere leverede Træer. Komparenten anfører, at det af hans Bøger ſes, at det indbetalte Beløb af de 105 Kr. er betalt for Leveringen af 11te Oktober f. A. 30 Dritler à 1,75 = 52 Kr. 50 Øre og Leveringen af 27de ſ. M. ligeledes 30 Dritler til Beløb 52 Kr. 50 Øre, der tilſammen udgjør 105 Kr. Komparenten bemærker paa Anledning, at han ikke har faaet nogle af Dritlerne vedrørende disſe 2 Leveringer retour, og overhovedet ikke har modtaget Træer, hvad han engang har ſolgt, retour.

Nogen Opløsning paa den foretagne Forandring af Kvitteringen kan Komparenten ikke give.

Arreſtanten **Donnergaard** var fremſtillet og bemærkede for Tydelighedens Skyld, at han ſelvfølgelig har afregnet og betalt Meieriet foruden de i forrige Forhør omtalte Beløb i hans Kaſſebog med Bilag endvidere de 701 Kr. 22 Øre efter Bilag 6 V. De øvrige Beløb, ſom ere førte til Indtægt efter Bilag

6 U, har været for skummet Mælk, Smør solgt paa Meieriet og ikke for Smør solgt af Arrestanten for Meieriet.

Arrestanten var ikke tilstede, dengang Rosendal opdagede at de til Bilag 6 V ommeldte Dritler vare forglemte i Arrestantens Kassebog. Forglemmelsen var opdaget af Rosendal ved en Conference med Meieristen, der førte en Fortegnelse over det afsendte Antal Dritler Smør. Arrestanten blev imidlertid hentet tilstede, forvisede sig om Feiltagelsen og indbetalte det anførte Beløb.

Gjort opmærksom paa, at Rosendal ved de 2 sidste Dritler i 6 V har skrevet „Export", formener Arrestanten, at dette mulig betyder, at disse Dritler ere sendte til Exportforeningen for at blive pr. Commissiøn solgt i England; hvis dette er Tilfældet, ere de altsaa ikke solgte til Smørsmager Hansen, og berigtiger han sin tidligere Forklaring derhen, at han ikke bestemt kan sige, om Hansen har faaet disse 2 Dritler eller de andre 5 paa Bilag 6 V.

Arrestanten blev foreholdt Rosendals Forklaring i Forhøret den 7de f. M., mod hvilken han Intet havde at erindre. Han bemærker alene, at han undertiden, naar han reiste i Meieriets Interesse med andre Bestyrelsesmedlemmer i Landet, har faaet Reisen godtgjort. Derimod har han ikke faaet sine Reiser til Kjøbenhavn godtgjorte, selv naar han har reist sammen med andre Medlemmer af Bestyrelsen; det er sine Kjøbenhavnsreiser, han har sigtet til tidligere, og han fastholder bestemt, at han ikke har faaet sine Udgifter ved disse godtgjort af Meieriet.

Arrestanten forklarer, at det ikke var Reglen, at der fulgte Afregninger med, naar han sendte Penge til Rosendal, men tvertimod Undtagelse. Rosendal var ikke Kasserer, men fik ganske vist Penge paa Slump til Udbetalinger og kunde saaledes komme til at ligge inde i kortere Tid med større Beløb, end han havde Brug for.

Den halvaarlige Opgjørelse gik til paa den Maade, at Arrestanten sendte Rosendal Bilagene til Indførelse i Rosendals Bøger, hvorefter der fandt gjentagne Conferencer Sted mellem Rosendal og Arrestanten og mellem Rosendal og Meieristen, men

ikke nogen samlet Conference og samlet Gjennemgang af alle Posterne mellem dem alle 3. Noget Andet er, at de alle 3 kunde konferere om enkelte Poster. Naar Regnskabet paa den Maade var gjennemgaaet, blev det revideret af Revisorerne, der gjennemgik det med Bilage. Regnskabet blev saa forelagt Bestyrelsen, der tog Bestemmelse om Udbetaling af Udbytte m. m., hvilket atter blev forelagt Generalforsamlingen og godkjendt af denne.

Arrestanten var Kasserer, og **der førtes ingen anden Kassebog end Bilag 2 N;** naar Arrestanten har betegnet den som forelsbig, har han dermed meent, at den endelige Basis for Regnskabet var ikke Arrestantens Kassebog, men Rosendals Indtægts- og Udgiftsjournaler.

Det blev foreholdt Arrestanten, at der var forskjellige Omstændigheder, der tydede paa, at han havde besveget Meieriet ved at sælge af Smørret fra „Landmandslyst" uden at føre dette til Indtægt for Meieriet.

Arrestanten benægter paa det Bestemteste dette og forklarer, at det er rigtigt, som han tidligere har anført, at de Dritler i Januar og Februar 1888, som der er mindre i hans Kassebog end hos Andrew, tilhørte Jens Nielsen i Tolstrup; det var den 17de Februar 1888, at Arrestanten fik at vide, at man paa Meieriet var misfornøiet med den skete Mærkning af Dritlerne, og midt i Marts tilskrev Arrestanten Bestyrelsen, at det ikke skulde skee mere, og tilføiede, at han ikke vilde forhandle Meieriets Smør mere.

Arrestanten blev foreholdt Smørsmager Hansens Forklaring i Forhøret den 5te Novbr. betræffende det Smør, der skulde være solgt i Hansens Forretning fra „Landmandslyst", hvornæst Bilag 7 H samt Bilag 5 T bleve gjennemgaaede med Arrestanten, der erkjender, at af de af ham fra 27de Juli til 27de Novbr. f. A. i Kassebogen afregnede 23 Dritler, som ikke vare gaaede til Andrew men til Hansen, maa de 20 hos Hansen være opførte under Brugsforeningen, de 2 maa være de 2, som Hansen har afregnet under „Landmandslyst" den 27de Novbr., og kun een, nemlig Dritlen afregnet den 28de September har været mærket 8—8. De 40 Dritler, som Hansen har modtaget fra April 1888 til

Udgangen af Marts 1889, ere imidlertid ikke fra „Landmandsslyst", men fra „Allerslev". Arrestanten har vel fortalt Hansen, at de vare fra „Landmandslyst", men dette har i Virkeligheden ikke være Tilfældet, men kun et Forretningsfif for at opnaae høiere Pris for dem.

Paa Forehold af, at Smørret af Smørsmager Hansen og senere er solgt for „Uby" Smør, paastaaer Arrestanten, at dette er Hansens eget Paasund og hidrører ikke fra Arrestanten.

Det foreholdtes Arrestanten, at Hansen ikke synes at kunne have havt nogen Grund til at sælge Smørret under et fingeret Navn, hvorimod Arrestanten nok kunde have havt Grund dertil, naar der derunder skjulte sig Smør fra „Landmandslyst", som han ikke afregnede Meieriet; men Arrestanten vedbliver sin tidligere Forklaring, at det ene er Hansen, der uden nogen Lod eller Deel fra Arrestantens Side har solgt Smørret under Navne „Uby" Smør.

Smørret under Mærket 8—8 hidrører, som af Arrestanten tidligere forklaret, fra „Allerslev", hvilket Meieri Arrestanten har afkjøbt Smørret flere Aar tilbage, og som han har forhandlet hele Tiden sammen med Smørret fra „Landmandslyst" indtil afvigte Foraar, som af ham tidligere forklaret. Produktionen fra „Allerslev" var 4—6 Dritler ugentlig, og blev dette leveret paa Leire Station af Meieristen. Det var mærket 8—8 og vistnok ogsaa 8 og ikke „Allerslev". Mærket var indbrændt paa Dritlerne i Træet.

Arrestanten blev adspurgt, hvorfor han har mærket det Smør, han har solgt Hansen fra „Landmandslyst", 8 eller 8—8, naar han har solgt Smørret til Andrew under Mærket „Landmandslyst".

Arrestanten forklarer, at han har gjort dette, fordi Hansen der jo troede, at „Allerslev" Dritlerne vare fra „Landmandslyst", ikke skulde opdage det Modsatte, naar han saae, at de Dritler, han fik fra „Landmandslyst" — Arrestanten maatte nemlig undertiden supplere Dritlerne fra „Allerslev" med Smør fra „Landmandslyst" — ikke havde det samme Mærke som dem, han havde faaet. Desuden kunde Andrew, der fik sit Smør med samme

Jernbanevogn — enten Isvogn eller om Vinteren Pakvogn — som Hansen, komme efter, at han ikke, som det var ham lovet, fik alt Smørret fra „Landmandslyst", hvilket vilde føre til Ubehageligheder for Arrestanten fra Andrews Side. Meieristerne have efter Arrestantens Ordre mærket Dritlerne til Hansen og Smørforsyningen som anført.

Arrestanten har ikke solgt noget Smør fra „Allerslev" i den Tid, Meieriet var under Ombygning. Arrestanten erkjender dog paa Forespørgsel, om „Allerslev" Mælk ikke er blevet tillavet paa „Landmandslyst" under Ombygningen, hvilket Spørgsmaal Dommeren bemærkede, at han var kommet til ved et Udgiftsbilag, der var fundet hos Rosendal, hvilket Bilag fremlagdes under Litra 7 M, at „Allerslev" Meieris Mælk er bleven kjøbt af „Landmandslyst", og forarbeidet der under Ombygningen. Den Sending, Arrestanten har solgt i Juni for „Allerslev", som tidligere forklaret, er ikke tilvirket paa „Landmandslyst", men var det første Parti, der blev tilvirket paa „Allerslev" Andelsmeieri. „Allerslev" leverede Mælken som enhver anden Leverandør, men fik alene ikke Deel i Udbyttet, men Smørret blev, som sagt, fabrikeret paa „Landmandslyst" og solgt mellem dettes Smør. „Allerslev" fik Mælken betalt, men ikke mere, og paa Bilag 7 M har Meieristen faaet sin Uleilighed med „Allerslev"-Mælken betalt istedetfor 10 pCt. Udbytte, som han havde faaet, hvis „Allerslev" havde været Andelshaver i „Landmandslyst". Allersleverne fik en høj Pris for deres Mælk ved at faae den skummede Mælk gratis tilbage, og skulde derfor ikke have nogen Deel i Overskudet.

Bilagene 7 H og 7 I bleve gjennemgaaede med Arrestanten, hvoreftter Arrestanten erkjender, at de hos Smørsmager Hansen og de efter en Regning fra „Smørforsyningen" under 29de Marts, hvilken Regning fremlagdes under Litra 7 N, alle ere affendte fra Leire Station, naar undtages 3 under 4de Januar, 2 under 11te Januar og 2 af de 5 Dritler under 5te Marts, som findes i Hansens Bøger under de nævnte Datoer, men ikke er affendt fra Leire.

Arrestanten bemærker, at de mangleude Dritler kunne være

fra „Allerslev", idet de paa Grund af Togstandsning kunne være gaaede over Roskilde, men han kan intet Bestemt sige herom. Den sidste Foustage er paa Bilag 7 N feilagtig opført som $^1/_3$ istedetfor $^1/_6$, hvilket kan sees af Vægten.

Der fremlagdes derefter 3 Afregninger fra „Dansk Smørforsyning" under 7 O—7 Q.

Arrestanten blev forevist de nævnte 3 Afregninger, hvoraf ifølge det Anførte ingen findes i Kassebogen.

Med Hensyn til Bilag 7 O forklarer Arrestanten, at de derværende Dritler ere „Allerslevere"; de 2 Dritler til 7 P antager Arrestanten ere fra „Landmandslyst", og formener han, at disse 2 Dritler ere afregnede i Bilag 6 V, men han kan ikke sige, om det er de 2, der er paategnet „Export", eller de 5 ovenfor. **De 8 Dritler endelig til Bilag 7 Q ere ikke fra „Landmandslyst", men fra „St. Meerløse"** *) og har der med dem fulgt en af Arrestanten selv skrevet Følgeseddel; de have været solgt til Brun paa Halmtorvet, men ere kasserede af ham og derfra gaaede til „Smørforsyningen".

Det foreholdtes Arrestanten, at der efter Bilag 7 I er sendt Andrew i Januar Kvartal 4 Bøtter Smør, de 3 mærket „Landmandslyst", og den 4de „O. Meieri", som Arrestanten ikke har afregnet Meieriet.

Arrestanten forklarer, at Andrew, foruden Dritlerne har faaet sendt fra „Landmandslyst" hver Uge, saalænge Arrestanten har staaet i Forretningsforbindelse med ham, en Bøtte Smør paa vistnok 5 eller 8 Pd., som Andrew har faaet til sin private Husholdning og afregnet privat med Arrestanten. Dette Beløb har Arrestanten afregnet i Meieriet, idet det er fradraget hans maanedlige Mælkeregning med Meieriet, hvilket kan bevidnes af begge Meieristerne.

Forespurgt, hvorledes Meieristen H. P. Nielsen er kommet til at levere saa mange Smørtræer til Meieriet, og om navnlig ikke Nielsen har kjøbt Træer af Arrestanten og udbedret disse, samt derefter solgt dem til Meieriet, forklarer Arrestanten, at

*) Se senere Forhør.

dette har været Tilfældet, men i ringe Grad, idet Nielsen har kjøbt de fleste Træer af Bødkerne hjemme paa Landet; det er Bestyrelsen selv, der har truffet denne Ordning.

Foreholdt Bilag 7 K forklarer Arrestanten, at det er ganske rigtig, at dette Bilag oprindelig har lydt paa 105 Kr. for 60 Dritler.

Han blev i saa Henseende foreholdt Andreas Jensens Forklaring til Rapporten 7 L, som Arrestanten erklærer for rigtig. Arrestanten tilføier dog, at han har faaet 15 Øre i Provision for hvert Træ, saalænge de bleve leverede til 1 Kr. 75 Øre, men han har godskrevet Meieriet denne Provision, hvilket findes opført i Arrestantens Kassebog og hos Rosendal for Halvaaret fra Mai til Novbr. 1888 under Rabat fra „Hamleth". Naar Regningen Bilag 7 K imidlertid er rettet, og der i Rosendals Udgiftsbog, som blev Arrestanten forevist, er gjort samme Rettelse som i Bilag 7 K, da forklarer Arrestanten, at han ikke erindrer, om han har overværet Rettelsen eller konfereret med Rosendal om denne. Derimod veed han, at Grunden til Rettelsen er den, at de 57 Dritler af de 60 ere anvendte i Meieriet i det foregaaende Regnskabshalvaar, men kun 3 i Regnskabshalvaaret November 1888 til Mai 1889. Disse 3 blive derfor følgerigtig kun at opføre i Halvaaret 1888—1889, og har Rosendal — Arrestanten bemærker, at han troer, det er Rosendal, fordi han synes, Tallene ligne Rosendals Haandskrift, men han veed det ikke — der har foretaget Rettelsen; Rettelsen kan forresten lige saa godt være sket ved Konference mellem Meieristen og Rosendal som mellem denne og Arrestanten.

Det foreholdtes Arrestanten, at efter denne Forklaring vil der ikke være nogen Legitimation for Udgiften for de 57 Dritler, som efter Arrestantens Forklaring ere anvendte i det foregaaende Halvaar, hvortil Arrestanten bemærker, at han mulig har givet Regning paa disse; men efter at have set Rosendals Regnskabsbog udsiger han, at Meieristen maa have givet Regning paa de 57 Dritler.

Forespurgt, om Arrestanten ikke har solgt de 57 Dritler, som han hra kjøbt af „Hamleth", og som ikke findes paa den

forandrede Regning, andetsteds hen, og Meieriſt H. P. Nielſen har leveret Meieriet 57 Dritler, og at det ſaa er opdaget af Roſendal, at det til Udgift for Meieriet opførte Drittelantal efter Regnſkabsbilagene ikke paſſede til Summen af de Træer, der vare forbrugte til det udgaaede Smør, og Roſendal ſaa har rettet paa Bilag 7 K, erklærer Arreſtanten, at dette meget muligt kan være Sammenhængen, men han erindrer det ikke.

Endelig blev Arreſtanten adſpurgt om Sammenhængen med, at der under 14de Marts d. A. af ham kun er afregnet 30 Dritler, medens der i Bilag 7 I er opført 31 Dritler ſom afſendt fra Leire den 12te Marts.

Arreſtanten erklærer, at han ikke kan ſige noget Beſtemt herom; mulig er en Drittel gaaet andetſteds hen end til Andrew, ſom ſaa er afregnet til Bilag 6 V, men mulig er det en Feil i Fragtbrevet, at der er opført 31 Dritler, iſtedetfor 30 Dritler.

Beſtemt kan Arreſtanten ikke ſige, hvormange brugte Træer Meieriſt H. P. Nielſen har kjøbt af ham, men han er ſikker paa, at det ikke har været over 100 Stk. i hele den Tid, Meieriſten har været der.

Arreſtanten afført.

Forhøret udſat.
F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Alfred Olſen,
O. B. 26.

Den 7de Decbr. 1889.

Forhøret fortſat.

Der fremlagdes et Uddrag af det Smør, ſom efter Meieriſtens Optegnelſer (7 B og 7 C) er afſendt fra „Landmandsſlyſt" i Tiden fra Begyndelſen af Juni d. A. til den 13de Auguſt d. A. ſamt af Dønnergaards Kaſſebog over det Smør, ſom Dønnergaard har afregnet Meieriet i det ſamme Tidsrum under Litra 7 S, og fremgik det af dette Uddrag, at 8 Dritler, afſendt under

16de Juli og mærket 8 ſamt af Vægt 800½ Pd., ikke vare afregnet i Arreſtanten Dønnergaards Kaſſebog med Bilag.

Dommeren bemærkede endvidere, at Drittel-Antallet og Nettovægten ſtemmede med Regningen 7 Q af ſamme Datum paa ½ Pd. nær. Det bemærkedes endvidere, at der efter Meieriſtens Optegnelſe af 30te Juli d. A. var afſendt fra „Landmandsluſt" 30 Dritler, mærket „Landmandsluſt" og 7 mærket „8". Af disſe ſkjønnedes de 30 afregnede i Dønnergaards Kaſſebog med 29 til Andrew, afregnede i Kaſſebogen under Nr. 13, jvfr. Bilag 5 P, ſamt en Drittel, ſolgt ſom beſkadiget den 1ſte Auguſt til Smørſmager Hanſen, i Kaſſebogen under Nr. 17, jvfr. Bilag 6 T, hvilket ſtemmer med en Notits paa Bilag 5 P, ſom tidligere ommeldt i Sagen. Af de 7 mærket „8" findes de 6 afregnede til Exportforeningen i Kaſſebogen under Nr. 14 den 1ſte Auguſt, jvfr. Bilag 2 Q, hvorimod Afregning for den ene Drittel formentlig mangler i Kaſſebogen med Bilag.

For Tydeligheds Skyld bemærkedes, at der ved Sammentællingen af Drittelantallet efter Meieriſtens Optegnelſer og efter Dønnergaards Kaſſebog er afregnet ialt 9 Dritler mindre af Dønnergaard i det fornævnte Tidsrum, idet Totalſummen af det af Dønnergaard afregnede Smør udgjør 379 Dritler, medens Totalſummen af det hos Meieriſten opførte udgjør 388 Dritler.

Arreſtanten **Dønnergaard** var fremſtillet og blev forehold den foranſtaaende Dommerbemærkning, og erkjender han, at det er rigtigt, at han ikke har afregnet de 8 Dritler til Meieriet, der findes afſendt under 16. Juli d. A., og erkjender han ligeledes, at der ved Sammentælling af Arreſtantens og Meieriſtens Drittelantal viſer ſig at være 9 Dritler mindre hos Arreſtanten end hos Meieriſten. Arreſtanten tvivler heller ikke om, da Nettovægten til Bilag 7Q paa ½ Pd. nær ſtemmede med Meieriſtens Vægt for de 8 Dritler under den 16. Juli, at det er disſe Dritler, der ere ſolgte til „Smørforſyningen" og afregnede til Bilag 7 Q.

Paa Forehold af, at han jo tidligere har opgivet disſe, at være fra „Meerløſe", forklarer Arreſtanten, at han i Sommer

har fulgt „Dansk Smørforsyning“ 2 Sendinger Smør fra Meerløse, hvoraf den ene forekommer ham at være før Kassebogens Afslutning. Han troer imidlertid nu, som sagt, at den til Bilag 7 Q ommeldte Sending er fra „Landmandslyst“ og er de 8 Dritler affendt 16de Juli. **Han erkjender, at han ikke har afregnet Meieriet de af Meieristen opførte 8 Dritler af 16de Juli, men nægter bestemt, at han forsætlig har undladt at afregne Meieriet disse Dritler. Han har undladt at afregne dem af en Forglemmelse,** hvilket let kan skee, da han har afregnet dem heri Kjøbenhavn og faaet Pengene her og saa glemt at afregne dem, da han kom hjem.

Hvad angaaer den ene Drittel under 30te Juli, da oplystes det ved en Conference derom med Arrestanten, at det maa bero paa en Feiltagelse, naar Meieristen har opført 7 Dritler, idet hans Nettovægt viser, at der kun har været 6 Dritler.

Arrestanten forklarer, at han saameget mere veed, at det maa være en Feil hos Meieristen, som han kun har fulgt Smør fra „Landmandslyst“ i Sommer til Andrew, „Smørforsyningen“ og det til Smørsmager Hansen omhandlede Smør.

Dommeren bemærkede, at der ved en Skrivefeil i Forhøret den 3die ds. i Slutningen er tilført, at Arrestanten har afregnet 4 Dritler til Smørsmager Hansen i Regnskabshalvaaret, siden 1ste Juni, istedetfor 3, og Arrestanten erkjendte Rigtigheden heraf, idet af de til de fremlagte Fragtbreve ommeldte Sendinger er den ene Drittel til Bilag 2 Z ikke afregnet, da den var fra „Allerslev“ og Dritlen efter 7 E ikkeheller, fordi Arrestanten ikke havde ført sin Kassebog saa langt.

Arrestanten erkjender tillige, at den beskadigede Drittel ad Bilag 6 T efter Bilag 7 G af Hansen er afregnet til ca. 100 Kroner.

Der fremlagdes et Andragende fra Arrestanten Donnergaard til Dommeren om at blive løsladt mod Kaution under 7 T.

Dommeren tilkjendegav Arrestanten, at han efter Sagens

nuværende Stilling ikke ſaae ſig iſtand til at imødekomme Arreſtantens Andragende.

Arreſtanten afført.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

Fuglſang,
Vidne.

Den 9de December 1889.

Forhøret fortſat.

Dommeren bemærkede, at Arreſtanten Donnergaard havde anført, at Arreſtanten Knudſens Beſtyrer Nielſen vistnok havde kjendt Indholdet af den ægte Balance i Exportforeningen og meddeelt Arreſtanten Knudſen dette, inden Knudſen modtog den falſke Balance af Donnergaard.

For Retten mødte **Rasmus Nielſen,** der foreholdt foranſtaaende Dommerbemærkning forklarer, at han og Knudſen vare i Kompagni indtil den 20. Januar 1889, da Komparenten af Helbredshenſyn traadte ud af Forretningen. Komparenten var paa Landet fra Begyndelſen af Juni til Knudſens Anholdelſe, i hvilket Tidsrum han dog var i Byen nogle Gange og ogſaa talte med Knudſen. Om de under disſe Samtaler har talt om Exportforeningens Status, kan Komparenten ikke ſige, men Komparenten erindrer ikke ſaadant. I den Egn, hvor Komparenten laae paa Landet, er der, ſaavidt han veed, ikke noget Meieri-Medlem af Exportforeningen, og Komparenten har, inden han ſaae Polemiken herom i Bladene, ikke hørt Tale om Exportforeningens i Begyndelſen af Juli udſendte Status. Komparenten har aldrig ſeet den ægte Balance og iøvrigt heller ikke den falſke. Knudſen har aldrig til ham udtalt nogen Erkjendelſe af, at han havde forlangt en urigtig Balance, eller at han havde vidſt, at Balancen var falſk, da han forevиſte den ſom ægte; tvertimod har Knudſen ſagt det Modſatte til Komparenten.

Komparenten kan ikke meddele yderligere til Oplysning i Sagen.

Komparenten afstraadt.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Tüchsen.

Fuglsang,
Vidne.

Den 11te December 1889.

Forhøret fortsat.

Arrestanten **Knudsen** var fremstillet, blev paany examineret over Sagen, men vedblev sit Tidligere.

Arrestanten afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Tüchsen.

Fuglsang,
Vidne.

Den 14de December 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Grosserer **Høst**, som i Kontinuation af sin Forklaring i Forhøret den 17de Octbr. d. A. afgav, at det almindeligt blev udtalt i Sommer inden den falske Balances Fremkomst, at Alberti skulde have 10,000 Kr. om Aaret i Løn og Dønnergaard og Smørsmager Hansen hver 3500 Kr. Komparenten, der ligesom sine Kolleger, Smørhandlerne, antog, at Arrestanten Knudsen vidste Besked om Exportforeningens Affairer, troede dette Rygte og troede, som tidligere af ham forklaret, at det stammede fra Knudsen. Komparenten kan ikke erindre, hvem der har fortalt ham det ommeldte Rygte, eller under hvilke nærmere Omstændigheder han hørte det, men han er sikker paa, at hans Hjemmelsmænd ogsaa stode i den Formening, at det ommeldte Rygte hidrørte fra Knudsen. Det er muligt Redakteur Søe, der har fortalt Komparenten det ommeldte Rygte om Gagerne, men han kan ikke sige dette med nogen Bestemthed.

Komparenten bemærker, at Knudsen, efter hvad han har

hørt, var meget glad over den uheldige Stilling, hvori Exportforeningen efter den falske Balances Udvisende skulde befinde sig, og har udtalt sin Glæde herover, bl. A. til flere Handlende paa Nytorv.

Komparenten afstraadte.

Arrestanten **Knudsen** var fremstillet og erklærer paa Anledning, at hans Tilstand er noget bedre; navnlig er der Intet ivveien for at han kan give Forklaring i Retten.

Han nægter paa Foreholdt af forrige Komparents Forklaring, at han har omtalt til Nogen før Balancens Fremkomst, at Alberti skulde have 10,000 Kr. om Aaret og Dønnergaard og Smørsmager Hansen hver 3,500 Kr. Arrestanten nægter ligeledes bestemt, at have udtalt sin Glæde over Exportforeningens uheldige Stilling efter den falske Balances Fremkomst.

Saa mødte paany Handelsfuldmægtig **Keller** og fhv. Landmand **Jensen.**

Komparenten **Keller** gjentog sin tidligere Forklaring i Forhøret den 7de September, idet han alene bemærker, at naar han har forklaret, at han ikke har udtalt nogen Tvivl til Knudsen om Rigtigheden af den falske Balance, da har han dermed meent, at han ikke udtalte nogen saadan Tvivl, før han telefonerede til Noack, men at det var Komparenten Jensen, der dengang udtalte sig tvivlende om Balancen. Derimod har Komparenten senere under Knudsens og hans Samtale den paagjældende Dag, vistnok da Komparenten kopierede Balancen, udtalt sig paa en tvivlende Maade, idet han nemlig kom i Tanker om, at Knudsen en Tid forinden havde meddelt ham, at Exportforeningen havde udsendt et Regnskab, der viste Overskud, og var det dette, der foranledigede Knudsen til at sige, at der var udsendt 2 Regnskaber fra Exportforeningen, nemlig det tidligere, der viste Overskud, og det, som Knudsen nu viste Komparenten, som af Komparenten tidligere forklaret. Komparenten tilføier, for Tydeligheds Skyld, at han ikke forstod Knudsens Udtalelse om, at den Andelshaver — Peter Andersen — fra hvem Knudsen havde Bilagene S og T, skulde have disse fra et Bestyrelsesmedlem i Exportforeningen, men derimod, at den nævnte Andelshaver

skulde have dem fra et Bestyrelsesmedlem i det Meieri, hvori Peter Andersen var Andelshaver — at Meieriet, hvori Peter Andersen var Andelshaver maatte være Medlem af Exportforeningen blev ikke sagt, men laae efter Komparentens Mening utvivlsomt i Knudsens Ord.

Komparenten gjentager, at Knudsen udtrykkelig udtalte, at der ingen Tvivl var om Ægtheden af den falske Balance og gjentagende anmodede Komparenten om at telefonere til Noack.

Komparenten godkjendte ligeledes paa ny sin af ham underskrevne Artikel i Bilag O.

Arrestanten blev foreholdt denne Forklaring, mod hvis Rigtighed han erklærede, at han Intet havde at erindre. Han erkjender navnlig, at det ogsaa stod ham klart, og at det var hans Mening, at udtale til Keller, at det Meieri, hvori Peter Andersen var Andeelshaver, var indmeldt i, eller allerede leverede Smør til Exportforeningen, da Meieriet eller dets Bestyrelse ellers ikke kunde have den originale Balance, og berigtiger han i Overeensstemmelse hermed sin tidligere Forklaring, idet han dog vedbliver sin Forklaring i Forhøret den 30te November om, at han ikke kan erindre under nævnte Samtale, at have sagt til Keller, at der var 2 Dokumenter fra Exportforeningen, det første med Overskud, og det andet, som var den falske Balance.

Komparenten Keller vedblev i saa Henseende sit Tidligere og forklarer, at det staaer ham aldeles klart, baade at Komparenten fik en Tvivl om, hvorvidt den falske Balancr var rigtig og udtalte denne Tvivl til Knudsen, idet han sagde: „Hvordan stemmer det med det tidligere Regnskab", eller noget Lignende, hvorpaa Knudsen svarede, at Exportforeningen havde udsendt 2 Regnskaber, et med Overskud og den falske Balance, og erklærer Komparenten sig rede til at beedige dette. Der var ingen Tvivl om, at det var Meningen med Knudsens nævnte Udtalelse, at afkræfte den Tvivl, Komparenten løselig opkastede om Rigtigheden af d n falske Balance.

Komparenten **Jensen** forklarede, at det ogsaa forekommer ham, at der ved den nævnte Leilighed var Tale mellem Knudsen og Keller om, at der var udsendt 2 Balancer af Exportfor-

eningen, men Komparenten kan ikke erindre noget Bestemt herom.

Komparenten Jensen vedbliver sin tidligere Forklaring under Sagen uforandret, idet han paa Anledning alene tilføier, at naar han har antaget, at Knudsen fra Begyndelsen troede paa Rigtigheden af Bilagene S og T, da har Komparenten alene støttet denne Antagelse paa, at Knudsen med saa stor Bestemthed overfor Komparentens Indvendinger fastholdt, at Bilag S var rigtigt, og med lige Bestemthed paastod, at han havde sin Hjemmelsmand til det.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte paany Grosserer **Brun**, der henholdt sig til sine tidligere Forklaringer under Sagen.

Komparenten aftraadt.

Arrestanten **Knudsen** forklarer med Hensyn til det mellem ham og Komparenten Brun ude paa Gangen til Retslokalet Passerede, den Dag, da Arrestanten blev anholdt, at Brun sagde til Arrestanten, at Donnergaard havde sagt til Brun, at Arrestanten skulde tage sig Skylden paa for det Passerede, fordi han — Arrestanten — havde forlangt en Balance af Donnergaard „lige meget, hvorledes den var". Brun sagde senere, mulig efterat han havde været i Forhør, til Arrestanten: „Har De ikke forlangt „saadan" en Balance", eller „en urigtig Balance"; Arrestanten kan ikke huske, hvorledes Bruns Ord vare, hvortil Arrestanten svarede „Jo". Brun opfordrede Arrestanten til at sige dette i Retten, hvilket Arrestanten saa sagde, at han havde sagt.

Fremstod paany Komparenten **Brun** og blev foreholdt denne Forklaring, hvis Rigtighed han nægter, idet han paastaaer, at han ikke ved den af Knudsen omtalte Leilighed paa Gangen eller overhovedet under Sagen har søgt at overtale Knudsen til at paatage sig Noget, han ikke havde gjort. Komparenten har engang, før Sagen kom for Retten, da han bestræbte sig for at faae Sagen til at falde bort, sagt til Knudsen paa dennes Bopæl, ikke fra Donnergaard men fra sig selv, at Knudsen skulde paatage sig Skylden for det Passerede, og var det saa Komparentens Tanke, ved en Konference med Alberti, Donnergaard, Knudsen og Noack at faae Sagen dysset ned.

Arreſtanten **Knudſen** erkjendte Rigtigheden af Komparentens ſidſte Forklaring, og var det med denne Samtale ſom Udgangspunkt, at den omtalte Samtale mellem dem paa Gangen til Forhørslokalet fandt Sted, uden at Arreſtanten vil paaſtaa, at Komparenten da gjentog, at Arreſtanten ſkulde tage ſig Skylden paa.

Arreſtanten faſtholdt beſtemt, at han ikke overfor Brun med ſine ovennævnte Yttringer har villet erkjende, at han har forlangt et urigtigt Regnſkab af Dønnergaard men alene vilde ſige det ſamme, ſom han har ſagt til Conradſen og privat til Dommeren, ſom af ham forklaret.

Komparenten **Brun** vedbliver ligeledes ſin tidligere Forklaring, og paaſtaar vedblivende, at han opfattede Knudſen, ſom om Knudſen overfor ham indrømmede, at han — Knudſen — havde forlangt en urigtig Balance af Dønnergaard. Knudſen var imidlertid i en exalteret Sindsſtemning, og Komparenten tør ikke benægte, at Knudſen kan have misforſtaaet Komparenten.

Komparenten aftraadt.

Arreſtanten blev foreholdt Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 1ſte November, at Arreſtanten efter ſit Kjendſkab til Sognefoged Anderſen i Bretved maatte vide, at denne ikke kunde ſkrive et Brev ſom Bilag T, hvortil han erklærer, at det er 4 Aar ſiden, at han har ophørt at correſpondere med Anderſen, hvem han beſøgte for 2 Aar ſiden. Arreſtanten kjender imidlertid ikke Anderſen nøiere, end han kjender ſaamange Bønder, og mener, at Bilag T ikke er daarligere affattet, end at ſaamangen Bonde og Sognefoged kunde ſkrive det ligeſaadan.

Arreſtanten **Dønnergaard** var fremſtillet og forklarede paa Forehold af Knudſens Benægtelſe af, at have hørt Noget paa Sørbymagle Meieri om Indholdet af den ægte Balance, at Arreſtanten har troet dette, fordi Knudſen kort før han ſidſte Gang omtalte til Arreſtanten, at den rigtige Balance gav Overſkud 2700 Kr., havde været paa Sørbymagle Meieri. Dette Meieri er ikke i Exportforeningen, og Arreſtanten har eiheller meent, at Knudſen der ſkulde have ſeet den rigtige Balance, men

der ligger rundt om Meierier, der ere i Exportforeningen, saa Formanden kan meget vel have havt aldeles bestemt Kundskab om den ægte Balances Indhold og meddeelt Knudsen dette.

Arrestanten **Knudsen** vedblev i saa Henseende sin tidligere Benægtelse. Han var paa nævnte Reise hos Skolelærer Jensen, der er Formand for Sørbymagle Meieri, og hos Proprietair Buchwaldt, Gimlinge, pr. Slagelse, men han fik hos denne Intet at vide om den af Exportforeningen udsendte Balance.

Arrestanten **Donnergaard** forklarer, at det var midt i Juli d. A. at han reiste sammen med Knudsen fra Ringsted til Kjøbenhavn, og at Knudsen i Toget meddeelte Arrestanten første Gang, at han kjendte den af Exportforeningen først i Juli udsendte Balance, og vidste, at den gav Overskud. Han vedbliver i Et og Alt sin tidligere Forklaring om, at Arrestanten Knudsen havde forlangt et urigtigt Regnskab af ham, vidste, at den ægte Balance udviste Overskud og maatte være paa det Rene med, at Bilag S var falsk, opfordrede gjentagne Gange Knudsen til at erkjende Rigtigheden heraf.

Arrestanten **Knudsen** vedblev imidlertid bestemt sin Benægtelse og tidligere Forklaring. Arrestanten benægter ligeledes, at han under den ommeldte Kjøretur paa Jernbanen med Donnergaard har talt om, at han kjendte det rigtige Regnskab og at dette viste Overskud, endsige 2700 Kr.

Arrestanten **Donnergaard** vedblev i Et og Alt sit Tidligere i saa Henseende.

Arrestanterne afførte.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Fuglsang Tüchsen

Vidne.

Den 18de December 1889.

Forhøret fortsat.

Dommeren bemærkede, at han ikke havde foretaget Sagen tidligere paa Grund af Sygdomsforfald.

Der fremlagdes en Rapport under 7 U og en Fortegnelse

over de Smørleverancer fra „Store Meerløse", som Arrestanten Donnergaard har leveret John Andrew siden Marts 1888 med Angivelse af Leveringsstederne, Antal af Dritler, Brutto, Thara og Nettovægt under 7 V med dertil hørende Afregninger fra Donnergaard til „Store Meerløse" under 7 X—10 Z saalydende:

Litra 7 U.
ad 4. Criminelkammer.
Sag Nr. $^{311}/_{89}$.

Rapport.

Lørdagen den 14de December 1889.
Efter Dommerens Ordre og i Sagen mod Arrestanten

Hans Donnergaard

har Undertegnede i Dag indfundet mig i Meerløse, hvor Gaardeier Jens Pedersen, Formand for Andeelsmeieriet „Store Meerløse", fremstod og forklarede, at han siden Meieriets Begyndelse i November 1887 uafbrudt har været Meieriets Formand.

Komparenten forklarer nærmere, at det var i Marts Maaned f. A. at Arrestanten kom i Forretningsforbindelse med Meieriet, idet Arrestanten tilbød at kjøbe Meieriets Produktion af Smør. Arrestanten tilbød at betale Meieriet 4 Øre over Topnoteringen, men betingede sig ogsaa, at Smørret skulde være saa godt, at det svarede til Prisen. Arrestanten skulde ikke have noget Tab, saa at Meieriet, naar Arrestanten modtog af sin Kjøber en Pris, der var under 4 Øre over Top, forpligtede sig til at modtage den lavere Betaling.

I Begyndelsen affendtes Smørret til Fælleskontoret her i Staden og senere, vistnok engang i indeværende Aar til Exportforeningens Kjælder.

Donnergaard har i Reglen altid afregnet med egne selvstrevne Regninger, og det er først efter Arrestantens Arrestation, at Meieriet er kommet i direkte Forbindelse med Andrew.

Komparenten erklærede, at han vel har lagt Mærke til, at Arrestantens Afregninger ikke altid svarede til den Vægt, der var gaaet ud fra Meieriet, og har Komparenten forstaaet det saa-

ledes, at Differencen mellem Arreſtantens Vægtopgivelſe og Meieriets Vægt, var det virkelige Svind, de ommeldte Sendinger havde havt paa Touren til Kjøbenhavn. Der har aldrig mellem Komparenten og Arreſtanten været Tale om Svind, og navnlig har Komparenten aldrig vidſt Noget af, at Arreſtanten beregnede ſig 1 Pd. Svind pr. Drittel eller overhovedet andet Svind, end det, der virkelig gik af Smørret. Komparenten er ſom Følge heraf gaaet ud fra, at Arreſtanten ſvarede Meieriet den Vægt, ſom Arreſtanten modtog af ſin Kjøber i Kjøbenhavn, og naar han nu ſeer, at Arreſtanten ikke har ſvaret Meieriet den Vægt, Arreſtanten har modtaget af ſin Kjøber, maa Meieriet anſee ſig bedraget af Arreſtanten.

I Mai d. A. forpligtede Arreſtanten ſig til at betale $4^1/_2$ Øre over Top, og hermed vedblev han indtil først i Juli, da han begyndte at betale 5 Øre, og denne Pris har han vedblivende betalt.

Komparenten bemærker paa Anledning, at han egentlig er den Eneſte, der har varetaget Meieriets Intereſſer; den øvrige Beſtyrelſe har ikke havt Noget med Arreſtanten at gjøre.

Meieriet er ganſke viſt gaaet ud fra, at Arreſtanten paa en eller anden Maade havde en Fortjeneſte udover, hvad Arreſtanten tjente paa den accorderede Pris, ſærlig, at Arreſtanten havde en Proviſion hos Andrew, men Meieriet har aldrig tænkt ſig, at Arreſtanten tog ſig en Fortjeneſte paa Meieriets Conto ved urigtige Afregninger. I Reglen ſendte Meieriet Vægtſeddel med hver Sending. Dønnergaard har faaet hele Produktionen i foranførte Tid. Drillerne vare mærkede med fort Sværte „Store Meerløſe.“

Komparenten udleverede endeel Regninger vedrørende Salg af Smør ved Arreſtanten, hvilke toges i Bevaring til Rapporten.

A. Olſen

O. B. 26.

Endelig fremlagdes en Fortegnelſe fra Grosſerer Brun over det Smør, Arreſtanten har leveret denne fra „Store Meerløſe“ under 10 Æ.

Arreſtanten **Donnergaard** var fremſtillet og erkjender, at han har gjennemgaaet Bilag 7 V med Andrews Copibøger og forvisſet ſig om, at det er et rigtigt Uddrag heraf.

Arreſtanten blev foreholdt Jens Pederſens Forklaring til Rapporten 7 U, men vedbliver ſin tidligere Forklaring under Sagen. Arreſtanten vedbliver nemlig, at han har været forpligtet til at ſvare Meieriet 4 Øre over Top og ſenere $4^1/_2$ eller 5 Øre, og at han ogſaa har ſvaret Meieriet denne Pris, naar Smørret ikke led af ſærlige af Meieriet anerkjendte Feil, og det uden Henſyn til, at Arreſtanten ikke ſelv har faaet 4 Øre over Top, men tabt ved Accorden, f. Ex. ved at han har ſendt Smør til England gjennem H. M. Hanſen paa Nytorv.

Med Henſyn til det Svind, Arreſtanten har beregnet ſig af Smørret, **erkjender han paany, at han har taget indtil 1 Pd. pr. Drittel og med en rund Sum uden Henſyn til det Svind, der virkelig gik af Smørret.** Han har nok af og til lagt Andrews Afregninger til Grund og gjort Afdrag deri, men i Reglen har han lagt Meieriets Vægtſeddel til Grund og derfra trukket det ommeldte Svind. Selv hvor han har gjort Afdraget i Andrews Vægt, har han holdt ſig indenfor 1 Pd. Svind pr. Dritel. Arreſtanten har meddelt Formanden Jens Pederſen, at der gik et Svind af indtil 1 Pd. pr. Drittel Smør, hvormed Jens Pederſen har erklæret ſig tilfreds.

Foreſpurgt, om Arreſtanten har ſat Jens Pederſen ind i, at han beregnede ſig dette Svind uden Henſyn til det virkelige Svind, og om Jens Pederſen har givet ham Tilladelſe til at tage ſaadant Svind, udſiger Arreſtanten, at der i ſaa Henſeende aldrig har været nogen klar og beſtemt Aftale imellem dem.

Arreſtanten bemærker endvidere, at han ikke kunde være tjent med at tage Meieriets Vægt, eller den Vægt, Smørret havde, naar det kom hertil Staden, uden Afdrag, idet Smørret kunde ſtaae og ſvinde, inden han fik det ſolgt, og navnlig kunde ſvinde paa Touren til England, naar han ſendte det derover, og derfor har han i Henhold til almindelig Handelskoutume beregnet ſig et Svind uden Henſyn til det Svind, der virkelig gik af Smørret,

og maa han formene, at 1 Pd. Svind i saa Henseende er moderat.

Det foreholdtes Arrestanten, at denne Betragtning aabenbart ikke kunde berettige ham til at afdrage Noget i Andrews Vægt eller tage fingeret Svind paa de Sendinger, der gik til Andrew, der, som Bilag 7 V udviser, ere folgte Uge for Uge og lige efter Modtagelsen fra „Store Meerløse".

Arrestanten bemærker hertil, at han ikke vilde have folgt til Andrew, naar han ikke kunde have beregnet sig det ommeldte 1 Pd. Svind, hvori hele hans Fortjeneste har ligget, idet han dog, foreholdt, at han ogsaa har tjent paa Prisen, erkjender, at dette ogsaa har været Tilfældet „enkelte Gange."

Arrestanten begjærer tilført, at han ikke vilde have forhøiet Prisen fra 4 til 4½ og senere til 5 Øre over Top, naar han ikke havde havt den nu omforklarede Fortjeneste paa Vægten.

Arrestanten forklarer, at han var reen Kjøber af Smørret og at han var berettiget til, og ogsaa har taget den Fortjeneste, han kunde faae ved at sælge over det limitum, han skulde svare Meieriet.

Arrestanten erkjender paa Forehold, at der ganske vist ikke var nogen Akkord mellem ham og Andrew om, at denne skulde tage Smørret til en fast Pris, men at det dog var en stiltiende Forudsætning, som ogsaa slog til, at Andrew tog Smørret til den fastsatte Pris Uge for Uge, naar der ikke var Feil ved Smørret fra Meieriets Side, og at Arrestanten forsaavidt ikke løb nogen Risiko. Andrew betalte Fragten af Smørret, og hentede det paa Jernbanestationen. Arrestanten har her ikke havt Udgifter, som han kunde føre Meieriet til Last.

De ovenfor fremlagde Bilag bleve gjennemgaaede med Arrestanten, der forklarer, at med Hensyn til Afregningen af 3 Marts 1888, Bilag 7 X, kan han ikke sige, hvor denne Sending er gaaet hen.

Med Hensyn til de 20 Dritler af 22de og 23de Marts 1888, Bilag 7 Y, erkjender Arrestanten, at han har taget 4 Pd. paa Brutto og 4 Pd. paa Thara, hvorimod han paa Prisen har givet Meieriet 2 Øre pr. Pd., saa at Arrestanten altsaa i det Hele har havt et Tab af 33 Kr. 56 Øre paa Sendingen.

Det foreholdtes Arreſtanten, at han i dette Tilfælde ikke har givet Meieriet 4 men kun 3 Øre over Top, og erkjender Arreſtanten dereſter ogſaa, at Jens Pederſens Forklaring, at Arreſtanten ikke ſkulde ſvare de 4 Øre paa anden Maade, end at dette var betinget af, at Arreſtanten ſelv fik dem af ſin Kjøber, er rigtig, idet Arreſtanten i Begyndelſen, indtil Mærket var indarbeidet, ikke ubetinget ſkulde ſvare 4 Øre over Top, men kun, ſom Arreſtanten har forklaret i Forhøret den 17de October „efter Overenskomſt".

Med Henſyn til de den 27de Marts, 31te Marts og 7de April, Bilagene 7 Z—7 Ø afregnede Sendinger forklarer Arreſtanten, at disſe ere gaaede igjennem H. M. Hanſen til England, og at han, ſaavidt han huſker, har havt Fortjeneſte paa den ene, men betydeligt Tab paa den anden.

Med Henſyn til Sendingen af 19de og 22de April, Bilag 8 A, **erkjender Arreſtanten, at han har afdraget 3½ Pd. paa Brutto og 1 Pd. paa Thara, ſamt taget ſin Fordeel paa Priſen,** ſkjøndt denne ikke var 4 Øre over Top, idet Andrew kun har afregnet 3 Øre over Top, og Arreſtanten kun 2 Øre.

Arreſtanten har herved tjent 25 Kr. 73 Øre.

Det blev Arreſtanten foreholdt, at han har gjort ſig ulovlig Fordeel paa Priſen, idet han efter det Oplyſte maa have været pligtig at ſvare Meieriet mindſt de 3 Øre over Top, han fik hos Andrew, og at Meieriet aabenbart er gaaet ud fra og maatte gaa ud fra, at Arreſtanten havde faaet den Pris, ſom han havde afregnet til Bilag 8 A, og at det maatte anſees for et urigtigt Foregivende af Arreſtanten i Afregningen, at give det Udſeende af, at han kun havde faaet 2 Øre over Top.

Arreſtanten bemærker hertil, at han ikke har villet give det Udſeende af, at den Pris, han afregnede i 8 A, var den, han havde faaet af Andrew. Han erkjender dog, at han ikke havde kjøbt Smørret af Meieriet til 2 Øre over Top, men han paaſtaaer, at han anſaae ſig berettiget til at beregne ſig en Fortjeneſte paa Smørret, og at Meieriet jo kunde lade være at

overlade ham Smørret, naar det ikke var tilfreds med den Pris, han gav det.

Det blev foreholdt Arreſtanten, at det dog maatte være ham klart, at Meieriet og Jens Pederſen, naar Priſen ikke naaede de 4 Øre over Top, gik ud fra, og efter Arreſtantens egen Forklaring i Sagen maatte gaa ud fra, at Arreſtanten gav dem den Pris, han fik, og ikke havde nogen Fortjeneſte paa Smørret, men Arreſtanten nægter, at dette har ſtaaet ham klart, og paaſtaaer, at han gik ud fra, at Meieriet og Jens Pederſen mente, at Arreſtanten tog en paſſende Fortjeneſte for ſin Uleilighed med Smørret, og vedbliver denne Forklaring, ſkjøndt dens Uſandſynlighed blev ham foreholdt.

Med Henſyn til den Drittel paa Bilag 8 A, ſom er afregnet ſærſkilt, erkjender Arreſtanten, at han har givet 70 Øre eller 12 Øre under Top og faaet 74 Øre hos Andrew, og derved tjent 3 Kr. 96 Øre; paa Vægten har Arreſtanten ingen Fordeel taget ſig her.

Foreſpurgt, hvorledes han vil kunne forſvare at have afdraget Meieriet 4 Øre paa Priſen, udſiger Arreſtanten, at han med Henſyn til denne Drittel havde Bemyndigelſe af Jens Pederſen til at ſælge den ſom beſkadiget.

Foreſpurgt, om Arreſtanten med Jens Pederſen havde nogen Aftale om, at han kunde beregne ſig noget Salair for at ſælge Dritlen, erkjender Arreſtanten, at han ikke har havt nogen ſaadan Aftale.

Med Henſyn til Sendingen af 26de og 29de April Bilag 8 B, **erkjender Arreſtanten, at der er en Forſkjel paa Arreſtantens og Andrews Bruttovægt paa 4½ Pd. i Arreſtantens Faveur, men kun ½ Pd. paa Nettovægten i Arreſtantens Favør.**

Arreſtanten kan ikke ſige, om han har havt til Henſigt at fradrage 4½ Pd., men regnet feil ved at rette ſig efter Andrews Afregning, eller om han ſlet ikke har havt Andrews Afregning, men alene Meieriets. Paa Priſen erkjender Arreſtanten at han har afregnet 1 Øre mindre pr. Pd., end han har faaet hos Andrew, idet han har givet 2 Øre over Top og faaet 3 Øre og derved og ved Vægtklippet af det ½ Pd. tjent 23 Kr. 26 Øre.

Med Hensyn til Sendingen af 29de April, Bilag 8 C, forklarer Arrestanten, at han troer, at de 19 Dritler mulig er gaaet gjennem H. M. Hansen.

Med Hensyn til Sendingen af 3die og 5te Mai, Bilag 8 E, har Arrestanten intet Afdrag gjort paa Vægten, men han har tjent 22 Kr. 65 Øre ved at afregne Meieriet 1 Øre mindre paa Prisen, end han fik hos Andrew, uagtet han ikke var naaet over 4 Øre over Top, idet Arrestanten har afregnet Meieriet 2 Øre over Top og faaet hos Andrew 3 Øre.

Med Hensyn til Brevet Bilag 8 D, hvormed Arrestanten har fremsendt Afregningerne Bilag 8 B og 8 C, forklarer Arrestanten, at det Tab, han „broderlig har deelt", refererer sig til de 19 Dritler efter Bilag 8 C; paa de 22 Dritler efter Bilag 8 B har han jo tjent 22 Kr. 65 Øre, hvilken Fortjeneste Arrestanten vedbliver, at han mener, der ikke er noget Ulovligt i, skjøndt det Modsatte blev ham foreholdt.

Disse 19 Dritler ere rimeligvis sendte ind fra Meieriet i Dagene omkring den 14de April, og have været mangelfulde. Arrestanten har givet Meieriet 80 Øre, men kan ikke sige, hvad han har faaet af sin Kjøber; han troer dog, at han fik 78 Øre, og da Noteringen den 12te og 19de April var 82 Øre, er Sendingen altsaa solgt under Noteringen, hvilket Arrestanten i sit Brev har betegnet med, at Sendingen var mislykket. Arrestanten maa have tilstillet Meieriet original Afregning mod Sædvane for at vise, at Smørret har været ringere. Saavidt Arrestanten husker, klagede Jens Petersen over Prisen.

Arrestanten bemærker, at han paa Bilag 8 D, efter hvad han nu seer, har regnet 10 Kr. feil i sin Disfaveur, idet han nemlig har trukket 1579 Kr. 20 Øre efter Bilag 8 C fra de 1600 Kr. i Bilag 8 D, saaledes, at der kun skulde komme 10 Kr. 80 Øre til Rest istedetfor 20 Kr. 80 Øre.

Arrestanten kan ikke nærmere udtale sig om, hvad det er for et Tab, han har deelt med Meieriet, om det er hidført ved, at Sendingen ikke har naaet de 4 Øre over Top eller har sin Grund i, at Arrestanten ikke har faaet solgt Smørret til den

Uges høiere Notering, hvori det kom ind, og Meieriet som Følge heraf har lidt et større Tab, end der var Grund til at lade det bære.

Med Hensyn til Sendingen af 10de og 13de Mai, Bilag 8 F er det en original Afregning fra Andrew, der altsaa er rigtig.

Forespurgt, om Arrestanten ikke her har sendt Meieriet original Afregning, fordi han her har faaet 2 Øre over Top, og derfor villet have, at Meieriet skulde staae i den Formening, at denne Pris, som han jo sædvanlig har afregnet Meieriet i de foregaaende Tilfælde, naar der ikke var Noget ivveien med Smørret, var den Pris, han virkelig fik hos Andrew, da nægter Arrestanten, at han har havt denne Hensigt; han erindrer, at han har sendt Meieriet den originale Afregning for at vise, at Smørret endnu ikke var saa fint, at det kunde betinge 4 Øre over Top.

Med Hensyn til Afregningen af 17de og 21de Maj, Bilag 8 G, **erkjender Arrestanten, at han har formindsket Brutto med ½ Pd. og forhøiet Thara med 5 Pd.** og paa Prisen afdraget Meieriet 1 Øre, idet han har givet Meieriet 78 Øre (2 Øre over Top), men faaet 79 Øre (3 Øre over Top); Arrestanten har herved ialt havt en Fortjeneste af 37 Krouer 88 Øre, hvorved han dog bemærker, at han maa have beregnet sig de 10 Kr. formeget ved en Feilregning, idet Afdragene paa Vægten og 1 Øre paa Prisen tilsammen kun giver 27 Kr. 88 Øre.

Med Hensyn til Afregningen af 24de Mai, Bilag 8 H, da er denne original og altsaa rigtig. Arrestanten faaer og giver her 3 Øre over Top.

Med Hensyn til Afregningen af 31te Mai og 2den Juni, Bilag 8 J, **erkjender Arrestanten, at han har taget 2½ Pd. paa Brutto og derved tjent 2 Kr. 20 Øre.**

Paa Prisen har Arrestanten Intet taget.

Afregningen Bilag 8 K angaaer 5 Dritler, som Arrestanten ikke kan sige, hvor de ere gaaede hen. Han antager, at det er en Prøvesamling.

Afregningen af 7de og 10de Juni, Bilag 8 L, er rigtig.

Afregningerne 8 M og 8 N ere originale og altſaa rigtige.

Med Henſyn til Bilag 8 O af 14de og 17de Juni, **da har Arreſtanten forhøiet Thara med 9 Pd. og tjent 8 Kr. 10 Øre.**

Efter Bilag 8 P af 21de Juni **har Arreſtanten 5 Pd. mindre Nettovægt og derved tjent 4 Kr. 25 Øre.**

Efter Bilag 8 Q af 28de Juni og 3die Juli **har Arreſtanten Brutto 10 Pd. og derved tjent 8 Kr. 60 Øre.**

Arreſtanten bemærker, at han her begynder at ſaae og give 4 Øre over Top.

Bilag 8 R af 5te og 7de Juli ſtemmer med Andrew.

Paa Bilag 8 S, 12te og 19de Juli, **har Arreſtanten forhøiet Thara med 3 Pd. og derved tjent 2 Kr. 70 Øre.**

Paa Bilag 8 T, 19de og 20de Juli, **har Arreſtanten formindſket Brutto 4 Pd. og derved tjent 3 Kr. 60 Øre.**

Bilag 8 U, 26de og 28de Juli, ſtemmer med Andrew.

Bilag 8 V er en Afregning over en Drittel, ſom man paa „Store Merløſe" forſøgsvis har ſøgt at anbringe heri Staden.

Det forholdtes Arreſtanten, at det ikke ſynes alvorlig ment, naar han i Bilag 8 Q ſiger, at han vil ophøre med at ſælge deres Smør, idet han ſtrax efter i Bilag 8 U erklærer ſig villig til at fortſætte Salget, da han har „faaet Ret til Medhjælp", og at dette Omſlag hos Arreſtanten forekommer omtrent paa ſamme Tid, ſom man fra „Store Meerløſe", ſom Bilag 8 V udviſer, tager Arreſtanten paa Ordet og ſender en Prøveſending andetſteds hen.

Arreſtanten udſiger, at han ikke bryd ſig ſtort om Forretningen med „St. Meerløſe" paa dette Tidspunkt, da han med et Svind indenfor 1 Pd. Intet har kunnet tjene eller kun ſmaa Beløb. Saavidt han huſker, var man i „Store Meerløſe" misfornøiet med, at man fik mindre Pris end „Landmandslyſt", og

det var i den Anledning, at Arreſtanten truede med, at han vilde høre op med at ſælge deres Smør, hvilket dog ikke var mere alvorligt meent, end at han paa fornyet Henvendelſe fra „St. Meerløſe“ paany gik ind paa at kjøbe Smørret, og Arreſtantens Bemærkning om „Ret til Medhjælp“ var naturligvis alene fremſat, for at Arreſtanten og „St. Meerløſe“ paa en nem Maade kunde komme tilbage til den gamle Ordning.

Med Henſyn til Bilag 8 X, 3die og 5te Auguſt, **har Arreſtanten formindſket Brutto 10 Pd. og derved tjent 8 Kr. 60 Øre.**

Paa Priſen har han Intet taget.

Med Henſyn til Afregningen Bilag 8 Y, 16de Auguſt, kan Arreſtanten Intet ſige om, hvor denne Drittel, ſom viſtnok var en Udſtillingsdrittel, er gaaet hen.

Arreſtanten afført.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald.
Chr. Mikkelſen.

Samme Dag.

Forhøret fortſat.

Arreſtanten **Dønnergaard** var fremſtillet.

Der fortſattes med den begyndte Gjennemgang af de fremlagte Bilag.

Paa Afregningen Bilag 8 Z, 20de og 22de September, **har Arreſtanten afregnet 2 Øre over Top, ſkjøndt han har faaet 4 Øre over Top hos Andrew og derved tjent 18.58.**

Paa Forehold af, at dette aabenbart er ulovligt, da han har været forpligtet til at give 4 Øre over Top, forklarer Arreſtanten, at Meieriet da var brændt, og havde ſtaaet ſtille en Maanedstid, i hvilken Tid han intet Smør havde faaet derfra, og blev der derfor ſluttet ny Akkord om, at Meieriet ſkulde have 4 Øre over Top, men gjaldt dette ikke for den første Sending,

da en saadan som kjærnet i nye Centrifuger, Kar, m. m. som Regel ikke er saa god.

Forespurgt, om Arrestanten har foregivet for Meieriet, at denne Sending som den første ikke kunde udbringes til 4 Øre over Top, nægter Arrestanten dette, men forklarer, at han mener, at han slet ingen Forpligtelse havde med Hensyn til denne Sending som den første, og derfor ikke var forpligtet til at svare 4 Øre over Top.

Det blev foreholdt Arrestanten, at om han end kunde anse sig løst fra sin Forpligtelse af de nævnte Hensyn til at staae ved Kontrakten om de 4 Øre over Top, kunde Følgen kun blive, at han blev anseet som Kommissionair med Hensyn til Sendingen, og derfor var pligtig at svare Meieriet den Pris, han fik, hvilket iøvrigt i nærværende Tilfælde, hvor han har faaet 4 Øre, vilde falde sammen med, hvad han var contraktmæssig pligtig at give, svarer Arrestanten, at han som Kommissionair formentlig maatte være berettiget til at beregne sig den almindelige Kommission 2 % eller 2 Øre pr. Pd. Arrestanten var imidlertid Kjøber og anfaae sig berettiget til at tage en passende Fortjeneste.

Det foreholdtes Arrestanten, at han jo netop ikke havde kjøbt Sendingen fra Meieriet til nogen bestemt Pris, men maae antages at have den til Forhandling paa bedste Maade, og derfor ikke kunde anses berettiget til at give, hvad han fandt for godt, og at Meieriet under de nævnte Omstændigheder dog ikke kunde gaa ud fra, at han gav dem Andet, end hvad han fik, men Arrestanten vedblev sit Tidligere.

Han erkjender, at der ikke har været nogen Aftale mellem ham og Meieriet om, at han skulde have nogen Kommission eller Provision af Meieriet for Salg af Smørret. Han mener, at hvis Meieriet ikke havde været tilfreds med den Pris, han gav, kunde de have protesteret eller hævet Forbindelsen med ham.

Forespurgt, om han da vil paastaa, at Meieriet, hvis Arrestanten havde sat det ind i Sagens Sammenhæng, at han havde faaet 4 Øre, vilde have været nøiet med 2 Øre, og ligeledes forespurgt, om han troer, at Meieriet i de tidligere idag

ommeldte Tilfælde vilde have fundet sig i, at Arrestanten nedsatte Prisen, som han har gjort, udsiger Arrestanten, at han for de Sendingers Vedkommende, som ligge forud for denne sidste Sending, er vis paa, at Meieriet vilde have fundet sig i de Afdrag, Arrestanten gjorde i Prisen, idet Meieriet tidligere var vant til at faae en ringere Pris for Smørret; og med Hensyn til den sidste Sending udsiger Arrestanten, at han, hvis Meieriet ikke havde været tilfreds med at blive knappet 2 Øre af, vilde have stillet Smørret til Meieriets Disposition og nægtet fremtidig at kjøbe Meieriets Smør.

Arrestanten blev opfordret til overensstemmende med Sandheden at erkjende, at han var pligtig at svare Meieriet de 4 Øre, han fik, og at Meieriet maatte gaae ud fra, og gik ud fra, at Arrestantens Afregning viste den Priis, Arrestanten havde udbragt Smørret til, og at Arrestanten som Følge deraf har besveget Meieriet for de 18 Kr. 58 Øre, men Arrestanten vedbliver bestemt at nægte dette, og fastholder i saa Henseende sin tidligere Forklaring, og paastaaer han, at intet Meieri kunde gaae ud fra, at en Handelsmand vilde gjøre Forretning uden Fortjeneste, naar han ikke forinden var kontraktmæssig bundet til en bestemt Pris.

Med Hensyn til Bilag 8 Æ, 27. og 29. Septbr., da stemmer dette med Andrews Fortegnelse.

Med Hensyn til Bilag 8 Ø, 6te October, **har Arrestanten forhøiet Thara med 10 Pd., men glemt at trække fra Netto, men desuagtet tjent paa Prisen det tilsvarende Beløb 9 Kr. 80 Øre.**

Med Hensyn til Afregningen af 11te Octbr., Bilag 9 A, stemmer den med Andrews; det bemærkedes, at Andrew har feilagtig opført 22 Dritler for 23, idet Vægten stemmer med Arrestantens.

Med Hensyn til Bilag 9 B, 18de og 20de October, **erkjender Arrestanten, at han har taget 4 Pd. paa Thara og derved tjent 4 Kr. 24 Øre.**

Med Hensyn til Bilag 9 C, 25de og 28de October, **har Arrestanten forhøiet Thara med 4½ Pd. og derved tjent 4 Kr. 77 Øre.**

Med Hensyn til Bilag 9 D af 1ste Novbr. hos Andrew **har Arrestanten forhøiet Thara med 5 Pd. og derved tjent 5 Kr.**

Arrestanten bemærker, at han ikke har dateret dette Bilag, men at han ikke tvivler om, at det svarer til Andrews Afregning af 1ste Novbr., da Drittelantallet, Bruttovægt og Pris stemmer med Andrews Afregning og desuden har Nr. 26 som Regnskabsbilag.

Med Hensyn til Bilag 9 E, 8de og 12te Novbr., **har Arrestanten forhøiet Thara med 9 Pd. og derved tjent 9 Kr.**

Med Hensyn til Sendingen af 15de og 18de Novbr,, Bilag 9 F, **har Arrestanten formindsket Brutto med 5 Pd. og derved tjent 5 Kr. 10 Øre.**

Med Hensyn til Sendingen 22de og 27de Novbr., Bilag 9 G, **har Arrestanten paa Netto 3½ Pd. mindre end Andrew og derved tjent 3 Kr. 71 Øre.** Arrestanten har ved en Feiltagelse her skrevet 18 for 17 Dritler.

Med Hensyn til Sendingen 9 H, 29. Novbr. og 2. Decbr., **har Arrestanten formindsket Brutto med 5 Pd. og tjent 5 Kr. 50 Øre herved.**

Paa Sendingen Bilag 9 J, 6te og 14de Decbr., **har Arrestanten formindsket Brutto med 5 Pd. og forhøiet Thara ½ Pd. og herved tjent 6 Kr. 16 Øre.**

Paa Sendingen Bilag 9 K, 13de og 14de Decbr., **har Arrestanten 5½ Pd. mindre Netto end Andrew og derved tjent 6 Kr. 27 Øre.**

Paa Sendingen Bilag 9 L, 20de og 24de Decbr., **har Arrestanten 8 Pd. mindre Brutto end Andrew og herved tjent 9 Kr. 12 Øre.** Arrestanten erkjender, at Paategningen paa Bilag 9 L ikke er rigtig, men han satte den, fordi han vilde sætte Skræk i Meieriet, da Andrew havde erklæret, at Smørret ikke var godt.

Med Hensyn til Bilag 9 M, 27de Decbr., **har Arrestanten formindsket Brutto med 3 Pd. og forhøiet Thara 3 Pd. og derved tjent 6 Kr. 84 Øre.**

Paa Forehold af Rasmus Nielsens Forklaring i Forhøret den 9de ds. bemærker Arrestanten, at han ikke har vidst Andet end, at Nielsen laae paa Landet i Nærheden af „Brunbjerg" Meieri, som er Medlem af Exportforeningen, og erklærer Arrestanten, at han ikke bestemt kan modsige Forklaringens Rigtighed. Arrestanten har troet, at Nielsen har havt sine Oplysninger fra Formanden paa dette Meieri, P. Madsen i Vallekilde, men noget Bestemt herom veed han ikke.

Arrestanten afført.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald:
Chr. Mikkelsen.

Den 20de Decbr. 1889.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte Grosserer **H. M. Hansen,** der betydet Vidnepligten forklarede, at han i Foraaret 1888 kjøbte vistnok 3 Sendinger Smør af Dønnergaard. Komparenten er gaaet ud fra, at dette Smør, ialtfald hovedsagelig, var fra „St. Meerløse", men om han støtter denne Mening paa, at Dritlerne vare mærkede saaledes eller paa, at Dønnergaard har sagt ham det, kan han ikke sige. Det forekommer ham, at der var nogle Dritler i hver Sending af et andet Mærke end „Store Meerløse", men herom kan Komparenten intet Bestemt sige. Komparenten kjøbte den første Sending en Dag i Slutningen af Marts — Komparenten har det noteret under 31te Marts — og fik han da 16 Dritler af Nettovægt 1650 Pd. og betalte herfor 90 Øre pr. Pd. eller 1485 Kr. Saavidt Komparenten veed, tabte han Penge paa Sendingen og vilde ikke kjøbe mere, hvorimod han saa for Dønnergaards Regning følgte 1 à 2 Sendinger i England senere. Komparenten fik iøvrigt vistnok Smørret paa Foranledning af Smørsmager Hansen, og tror han nok, **at noget af det var hengjemt,** idet han saae, at Dønnergaard

har maattet godtgjøre ham for 17 Smørdritler, hvilket Komparenten antager hidrører fra, at Komparenten har omsat Smørret i andre Fouſtager. Komparenten troer nok, at Dønnergaard tabte endeel Penge, ialtfald paa een Sending, ſom gik til England for Dønnergaards Regning. Dønnergaard havde, ſaavidt Komparenten erindrer, efter ſit Udſagn allerede afregnet Sendingen til Meieriet, før han fik Afregning over den fra England, og der var indtruffet et pludſeligt og ialtfald for Dønnergaard uventet Fald i Noteringen, ſom han ikke kunde eller vilde belaſte Meieriet med, da det allerede havde faaet Afregning. Med Henſyn til den 3die Sending kan Komparenten ikke opgive Vægten. Han bemærker, at den førſte Sending, Komparenten kjøbte, var ordentlig Smør, men at de 2 andre vare ſecunda eller „affaldende" Kvalitet, og han gjentager, at han ikke veed, om det var fra „Meerløſe" helt eller deelvis, og det er ham umuligt at ſige, hvilket Mærke Dritlerne have havt. Han kan ikke erindre, om han har kjøbt mere Smør af Dønnergaard.

Komparenten aftraadt.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald:
Chr. Mikkelſen.

Den 23de December 1889.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte paany **Smørſmager Hanſen,** hvis Forklaringer under Sagen i Retsmøderne den 10de, 13de og 18de September ſamt den 31te Oktober, forſaavidt angaaer de mellem Dønnergaard og Knudſen i Løngangsſtræde i Komparentens Overværelſe førte Samtaler angaaer, bleve gjennemgaaede med ham, og erkjender han disſe Forklaringer i Et og Alt for rigtige. For Tydeligheds Skyld gjentager Komparenten, at de 2 Samtaler, Knudſen havde med Dønnergaard i Komparentens Overværelſe, begge fandt Sted paa Gaden i Løngangsſtræde med

omtrent 8 Dages Mellemrum — begge vare kort — og at Knudsen under begge Samtalerne udtalte, at han kjendte det af Exportforeningen udsendte Regnskab pr. 1ste Juli, og ialtfald den ene Gang, at han var bekjendt med Regnskabets Resultat og at dette var et Overskud. Komparenten erindrer, at Knudsen den ene Gang — Komparenten troer, at det var første Gang — sagde, at han havde sin Kundskab om den virkelige Balances Indhold fra et Meieri, og troer Komparenten, at det var det Meieri, som Knudsen nævnede i Retten i Forhøret den 31te Oktober, altsaa Idestrup Meieri. Komparenten kan bestemt huske, at Knudsen udtalte, at han havde sin Kundskab om Regnskabets Indhold fra et Meieri, hvorimod han ikke erindrer bestemt, at Knudsen sagde, det var fra Idestrup Meieri, han havde sin Kundskab.

Komparenten gjentager endnu, at der ikke er Tale om, at han kan have misforstaaet Knudsens Yttringer, forsaavidt disse ere gaaede ud paa, baade at Knudsen var bekjendt med det rigtige Regnskab og dettes Resultat, som var Overskud, og paa at Knudsen ønskede et Regnskab med Underskud, altsaa et urigtigt Regnskab. Baade Komparenten og Dønnergaard vare i deres paafølgende Samtale aldeles paa det Rene hermed, og deres Tvivl angik alene, hvad Knudsen havde til Hensigt med at forlange et saadant urigtigt Regnskab, og hvad han kunde antages at ville bruge det til.

Da Komparenten troer, at Knudsen var paa det Rene med, at Bilagene S og T vare sendte ham af Dønnergaard, navnlig fordi de vare sendte ham saa hurtig ovenpaa Samtalen i Løngangsstræde, troer Komparenten ogsaa bestemt, at Knudsen strax har været paa det Rene med, at Bilagene S og T vare falske og ikke er bleven skuffet ved dem.

Komparenten tilføier endnu, at han nærmest har tænkt sig, at Knudsen ved at ønske sig et urigtigt Regnskab vilde narre „Smørtidende" eller Smørhandlerne paa Gammelholm, men at han, og ligeledes Dønnergaard som af Komparenten tidligere forklaret, ikke var sikker paa, at dette var Knudsens Hensigt. Saavidt Komparenten husker, forlangte Knudsen ikke noget Brev

ſendt med den Balance eller det Regnſkab, Knudſen ønſkede ſendt ind fra Landet.

Arreſtanten **Knudſen** var fremſtillet, og blev foreholdt den af Komparenten afgivne Forklaring men vedbliver i Et og Alt ſit Tidligere.

Komparenten Hanſen bekræftede derefter lovlig forberedt de i Forhøret i Dag ommeldte Forklaringer med Lovens Ed, og blev dimitteret.

Aftraadt.

Saa mødte paany Redakteur **Søe**, hvis Forklaringer under Sagen bleve gjennemgaaede med ham og af ham erklærede for rigtige i Et og Alt. Komparenten tilføier paa Anledning, at han aldrig har havt til Hensigt, at publicere ſelve den Balance, han forlangte af Knudſen, i ſit Blad, hvad han har anſeet ſig uberettiget til, da det var en privat Forenings Balance. Han har heller aldrig ſagt til Knudſen, at han ønſkede Balancen for at offentliggjøre den i ſit Blad. Han forlangte den af Knudſen, fordi han vilde ſee, hvorledes Balancen ſaae ud, og vilde han mulig kritiſere enkelte Dele af den uden at han har havt nogen beſtemt Hensigt i ſaa Henſeende.

Arreſtanten Knudſen erkjender, at Komparenten Søe aldrig har forlangt Balancen for at offentliggjøre den i ſit Blad eller ſagt, at han vilde offentliggjøre den.

Paa Anledning erkjender **Arreſtanten**, at det ikke er ganſke korrekt, naar han i Bilag N og i Forhøret den 10de Septbr. har ſagt, at det var ham, der fraraadede Søe, at bruge Bilag S. Det var Søe, der først gjorde Arreſtanten opmærkſom paa, at Bilag S rimeligvis var falſk paa Grund af Misforholdet mellem Underbalancen og de ſtore Gager til Formanden og Beſtyrelſe. Arreſtanten gik ſaa ind paa denne Betragtning, og ſagde, at det ikke var værd, at Komparenten benyttede Balancen, da Arreſtanten nu ogſaa tvivlede paa, at den var rigtig.

Komparenten **Søe** forklarer paa Anledning heraf, at han ikke beſtemt kan benægte denne Forklarings Rigtighed, men han kan ikke huſke Noget om, at Arreſtanten Knudſen har udtalt ſig ſom anført til ham.

Komparenten fastholdt, at Knudsen, som tidligere af Komparenten forklaret, paa et langt senere Tidspunkt, nemlig efterat Noack var hjemkommet fra sin Reise, overfor Komparenten fastholdt at Bilag S var rigtig.

Arrestanten **Knudsen** nægter Rigtigheden heraf. Han forklarer nu, at han ikke kan erindre, at han har sagt saadant, og han mener ikke at have kunnet sagt det, da han vidste, at Søe og Noack Dagen før havde været paa Arrestantens Kontor med den rigtige Balance uden at træffe Arrestanten hjemme.

Komparenten vedblev sit Tidligere og paastaaer, at Knudsen vilde have den Balance at see, som Komparenten var i Besiddelse af, hvilket Komparenten ikke vilde gaa ind paa. Knudsen udtalte da, at den Balance, Komparenten havde, var urigtig, og at Bilag S var den rigtige Balance.

Arrestanten **Knudsen** benægtede Rigtigheden af denne Forklaring.

Komparenten bemærker, at han ikke kan huske de enkelte Ord i Samtalen, men han er vis paa, at Knudsen ikke vilde erkjende, at Bilag S var urigtig — Noget Knudsen jo forlængst maatte være paa det Rene med. Komparenten sagde da: „Vil De da paastaa, at min Balance er gal?" eller noget Lignende, hvortil Knudsen svarede, at det maatte den jo være, eller noget Lignende, hvoraf ialtfald Meningen var, at Knudsen vedblivende ikke vilde erkjende, at Bilag S var falsk.

Arrestanten **Knudsen** erklærer hertil, at han ikke kan have udtalt sig saaledes, da han dengang vidste, at Noack hos en af Revisorerne havde faaet den rigtige Balance, og at Søe havde denne.

Komparenten bekræftede derefter lovlig forberedt sin i Dag afgivne Forklaring med Lovens Ed og demitteredes.

Aftraadt.

Saa mødte paany Grosserer **L. E. Brun.**

Komparentens Forklaring i Forhøret den 26de Oktober blev oplæst for ham, forsaavidt angaaer Komparentens Samtaler med Knudsen om den falske Balance, og gjentager Komparenten, at han er vis paa, at han og Knudsen en Dag inden Knudsen

modtog den falske Balance i Cafeen under „Centralhotellet" havde en Samtale sammen, under hvilken Knudsen meddelte Komparenten, at Redakteur Søe havde opfordret Knudsen til at skaffe sig Exportforeningens Balance pr. 1ste Juli. Komparenten opfattede Knudsens Udtalelser saaledes, som om Søe havde villet bevæge Knudsen til at lokke Albertis Folk til at rykke ud med den ægte Balance og erindrer Komparenten, at baade han og Knudsen vare enige om, at dette var en upassende Adfærd af Søe. Tillige erindrer Komparenten, at han udtalte, at det ikke var formeget at give Søe en urigtig Balance at løbe med og at Knudsen var enig heri.

Dernæst blev Komparentens Forklaring i Retsmødet den 29. Oktober gjennemgaaet med ham og vedbliver Komparenten som af ham i Retsmødet den 14de December forklaret, at han ikke har kunnet opfatte Knudsens Udtalelser til ham paa Gangen udenfor Retslokalet anderledes, end at Knudsen overfor ham vedgik, at han havde forlangt en urigtig Balance af Donnergaard. Derimod har Knudsen ganske vist tidligere flere Gange nægtet dette overfor Komparenten, og navnlig i en Samtale, til hvilken der er henthdet i Forhøret den 14de ds., da Komparenten vilde forsøge paa, at faa Sagen ordnet i Mindelighed, og i den Hensigt foreslog Knudsen at tage sig Skylden paa for det Passerede og erklære, at han havde lavet Balancen for at gjøre Løier med „Smørtidende". Komparenten er ogsaa overbevist om, at Sagen kunde have været ordnet dengang med nogle Æreserklæringer, uden at den var kommen til kriminel Behandling, men Komparentens Bestræbelser strandede paa, at Knudsen og Donnergaard ikke kunde blive enige om den Delagtighed hver af dem havde i det Passerede.

Arrestanten **Knudsen** fastholdt sit Tidligere, og nægter navnlig at Brun inden den falske Balances Fremkomst har udtalt Noget om, at det ikke var formeget at give „Smørtidende" eller Redakteur Søe en gal Balance at løbe med eller deslige, og at Arrestanten har været enig heri.

Komparenten **Brun** bekræftede derefter, lovlig forberedt,

den af ham, forsaavidt dette Punkt angaaer, afgivne Forklaring med Lovens Ed.

Komparenten beder endnu tilføiet til sin Forklaring den 13de Septbr., at han af Knudsens Yttringer til Komparenten har faaet det Indtryk, at det var Knudsens Mening med Udstedelsen og Kolporteringen af den falske Balance, at der skulde drives Løier med Noack og Søe. Dønnergaard derimod har ikke udtalt til Komparenten noget Bestemt om sin Hensigt med Affattelsen af den falske Balance eller overfor Komparenten indrømmet, at denne Balance hidrørte fra ham.

Komparenten aftraadt.

Arrestanten **Knudsen** erkjender paa Forehold, at det er rigtigt, at han, da han modtog den falske Balance, antog, at den stammede fra Dønnergaard, o: at dens Fremkomst skyldtes Dønnergaard, eller som Arrestanten udtrykker sig, at Dønnergaard havde faaet Peder Andersen til at skrive Balancen.

Det blev foreholdt Arrestanten, at han under denne Forudsætning umulig kunde antage, at Balancen og Brevet vare ægte Dokumenter, selv fraset alle de Grunde, deres Indhold gav Arrestanten til at tvivle om dette.

Arrestanten vedbliver imidlertid, at han troede, det var en ægte Balance, Dønnergaard foranledigede tilsendt ham, og han vedbliver denne Forklaring, uagtet dens Usandsynlighed blev ham foreholdt.

Arrestanten vedliver paa Anledning, at han troede, at Bilagene S og T vare ægte, indtil han nogle Dage efter opfordrede en af sine Folk ved Navn Svane til at skaffe sig „Peter Andersen"s Korrespondance, hvortil Vedkommende svarede, at Sognefogden ikke hed Peter Andersen men Hans Andersen. Arrestanten saa ikke selv Korrespondancen, men saa efter i sin Hovedbog, hvori han saa, at Sognefoged Andersens Navn var Hans Andersen og ikke Peter Andersen. Det er altsaa ikke rigtigt, naar Arrestanten tidligere har forklaret, at han saa Brevene fra Sognefoged Andersen efter; det var Svane, som gjorde det, men Arrestanten stod ved Siden af.

Arreſtanten erkjender, at han ſagde til Philipſen, at det ikke var værdt, at Philipſen — ſom denne gjorde Mine til — rev Frimærket af Konvoluten og indlemmede dette i ſin Samling, hvilket han pleier at gjøre ved Frimærkerne paa de Breve, Komparenten faaer. Da Philipſen ſaa gav Arreſtanten Brevet tilbage, rev Arreſtanten ſenere ſelv Frimærket af, ſom af ham tidligere forklaret, og lagde det paa Pulten. Arreſtanten udſiger, at Grunden til, at han ikke vilde have, at Philipſen ſkulde indlemme Frimærket i ſin Samling var den, at Arreſtanten vilde have, at Frimærket ſkulde være paa Konvoluten, naar han, ſom det var hans Henſigt, ſendte denne med Brevet og Balancen til Søe. Da Arreſtanten derimod ſenere rev Frimærket af, var det, fordi han ikke vilde have, at Keller og Jenſen ſkulde ſe, hvilket Poſtſtempel der var paa Konvoluten. Arreſtanten havde ogſaa læſt i Brevet, at Peter Anderſen ønſkede at være ukjendt ſom Ophavsmand til Balancen, da han viſte den til Keller.

Adſpurgt, om Arreſtanten ikke ogſaa havde læſt Brevet, inden Philipſen vilde tage Frimærket, erkjender Arreſtanten, at han havde læſt Brevet dengang, men kun „flygtigt", ſaa at det var undgaaet hans Opmærkſomhed, at Peter Anderſen vilde være ukjendt.

Foreholdt, at det er uforklarligt, at Arreſtanten vilde iagttage en ſaadan Hemmelighedsfuldhed med Henſyn til Brevets Affendelſe og tage ſaadanne Foranſtaltninger mod, at dette opdagedes, at han end ikke vilde tilſtede Philipſen at have Frimærket i ſin Samling, naar ikke Arreſtanten, allerede da han modtog Brevet og Balancen, var klar paa, at der forelaae et Falſk, hvis Ophavsmand ſkulde ſkjules, nægter Arreſtanten dette. Han vedbliver, at han hindrede Philipſen i at tage Frimærket, fordi han vilde have, at det ſkulde ſidde paa til Søe.

Arreſtanten blev foreholdt, at det ikke er let at indſee, hvorfor han hellere ſkulde vilde have, at Søe ſkulde ſee, hvilket Poſtſtempel der var paa Brevet, end Keller og Jenſen, og at det ſnarere overfor Søe kunde have været af Intereſſe for Arreſtanten, at ſkjule Brevets Affendelſesſted.

Arreſtanten afgiver hertil en Forklaring, ſom Dommeren

ikke kunde opfatte anderledes, end at Arreſtanten udſagde, at det ikke var forretningsmæssigt at viſe Keller og Jenſen, der vare Konkurrenter af Arreſtanten, et Brev, ſom Affenderen ikke vilde ſkulde frem, uden at tilintetgjøre det, der kunde føre paa Spor efter Affenderen. Søe havde derimod forlangt Brevet og Balancen og vilde benytte dem i ſin Forretning, nemlig „Smørtidende"; Søe er ikke Arreſtantens Konkurrent.

Arreſtanten forklarer, at han hermed mener, at han nok kunde betro Søe, hvem Peter Anderſen var, da Søe ikke vilde ſige til Nogen, hvorfra Arreſtanten havde Regnſkabet, fordi Søe ſelv havde opfordret Arreſtanten til at ſkaffe det, medens Arreſtanten ikke ſtolede paa Keller og Jenſen i ſaa Henſeende.

Arreſtanten blev paany opfordret til at afgive en aabenhjertig Tilſtaaelſe i Sagen og erkjende, at han var paa det Rene med, at Bilagene S og T vare falſke, da han kolporterede dem, men Arreſtanten vedbliver i ſaa Henſeende ſit Tidligere.

Arreſtanten afført:

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinære
Retsvidnes Forfald
Chr. Mikkelſen.

Den 24de December 1889.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte paany Overretsſagfører Conradſen, ſom gjentog ſin tidligere Anmodning om, at Arreſtanten Knudſen maa blive løsladt mod Sikkerhedsſtillelſe, og indbetalte Komparenten i den Anledning paa Arreſtanten Knudſens Vegne et Beløb af 2000 Kr.

Aftraadt.

Arreſtanten **Knudſen** var fremſtillet og vedblev, at den af ham afgivne Forklaring er ſtemmende med Sandheden.

Arreſtanten vedtog, at det indbetalte Beløb af 2000 Kr. ſkal tjene til Sikkerhed for, at Arreſtanten, hvis han løslades, bliver tilſtede til nærværende Sags endelige Afgjørelſe, ſaaledes, at Beløbet, hvis han ikke efter Tilſigelſe møder her i Retten eller kan bringes tilſtede hertil, ſkal anvendes i veldædigt Øiemed efter Dommerens nærmere Beſtemmelſe. Saaſnart endelig Dom i Sagen er falden, eller Arreſtanten er begyndt at afſone den ham eventuelt ikjendte Straf, ſkal nævnte Beløb, der bliver at indſætte til Forrentning i en Sparekaſſe, tilbagebetales Arreſtanten.

Arreſtantens Fængsling blev hævet.

Der fremlagdes en Rapport under 10 Ø med et Bilag under Litra 11 A.

Den under 10 Ø fremlagte Rapport er ſaaledes lydende:

Litra 10 Ø.

ad. 4 Criminelkammer
Sag Nr. $^{311}/_{89}$.

Rapport.

Tirsdagen d. 24 December 1889.

Efter Dommerens Ordre og med Arreſtanten Hans Knudſen Sørenſens Samtykke, har jeg hjemſulgt Arreſtanten for at foretage en Husunderſøgelſe med Hensyn til en mellem Arreſtanten og Sognefogden i Bretved, Hans Anderſen, ſtedfunden Correſpondance.

Af ovennævnte Correſpondance fandtes kun et Brev fra bemeldte Hans Anderſen, hvilket toges i Bevaring til Rapporten.

Lüneburg
O. B. 352.

Forhøret udſat
F. Kattrup.

Fuglſang Tüchſen
Vidne.

Den 31te Decbr. 1889.

Forhøret fortſat.

Arreſtanten **Donnergaard** var fremſtillet.

Dommeren bemærkede, at han paa Grund af Sygdomsforfald ikke tidligere havde foretaget Sagen.

Den i Forhøret den 18de Ds. paabegyndte Gjennemgang af de da fremlagte Bilag med Henſyn til Arreſtantens Forhold til „Store Merløſe" blev fortſat.

Med Henſyn til Bilag 9 N hos Andrew den 3die og hos Donnergaard den 4de Januar, **erkjender Arreſtanten, at han har formindſket Brutto med 6 Pd. og forhøiet Thara med ½ Pd., ſamt derved tjent 7 Kr. 15 Øre.**

Med Henſyn til Bilag 9 O den 10de og 14de Januar, **erkjender Arreſtanten, at have forhøiet Thara med 10 Pd., hvorved han har tjent 11 Kr.**

Paa Bilag 9 P, den 17de og 22de Januar **erkjender Arreſtanten, at han har 10 Pd. mindre Brutto og 1 Pd. høiere Thara, end Andrew, hvorved han har tjent 12 Kr. 10 Øre.**

Paa Bilag 9 Q, den 24de og 26de Januar **erkjender Arreſtanten, at han har forhøiet Thara med 8 Pd. og derved tjent 8 Kr. 80 Øre.**

Paa Bilag 9 R, den 31te Januar og den 2den Februar, ſtemmer Arreſtantens Afregning med Andrews.

Paa Bilag 9 S, 7de og 8de Februar, **har Arreſtanten forhøiet Thara med 10 Pd. og derved tjent 10 Kr. 50 Øre.**

Med Henſyn til Bilag 9 T, den 14de og 17de Februar, da kan Arreſtanten ikke ſige, hvor de to Dritler er gaaet hen, ſom han har ſolgt andetſteds end til Andrew. Han antager imidlertid, at han har faaet 231 Kr. for dem, hvilket Beløb Arreſtanten nemlig efter Bilag 9 Ø har afregnet Meieriet 2 Gange, og under denne Forudſætning **tvivler Arreſtanten ikke om, at han paa Vægten har havt en Fortjeneſte af 10 Kr. 45 Øre,** idet nemlig han ikkun havde afregnet Meieriet 2151 Kroner 60 Øre, men hos ſine Kjøbere ialt faaet 2162 Kr. 5 Øre; det maa være paa Vægten, at Arreſtanten har

havt Fortjeneſten, thi ½ Øre paa Priſen vilde give 9 Kr. 78 Øre.

Paa Bilag 9 U, 21de og 24de Februar **har Arreſtanten forhøiet Thara med 9 Pd. og derved tjent 10 Kr. 26 Øre.**

Paa Bilag 9 V, 28de Februar og 3die Marts, ſtemmer Arreſtantens Afregning med Andrews.

Det ſamme er Tilfældet med Bilag 9 X, 7de og 10de Marts.

Det ſamme er endvidere Tilfældet med Bilag 9 Y, der er en original Afregning fra Exportforeningen.

Paa Bilag 9 Z, 14. og 17. Marts, **har Arreſtanten forhøiet Thara med 9½ Pd. og derved tjent 11 Kr. 76 Øre.**

Paa Bilag 9 Æ, 21. og 22. Marts, **har Arreſtanten formindſket Brutto med ½ Pd. og derved tjent 51 Øre;** paa Priſen har Arreſtanten tjent 9 Kr. 47 Øre, idet han har afregnet Meieriet 4 Øre over Top, ſom han var forpligtet til, men faaet hos Andrew 4½ Øre.

Efter Bilag 9 Ø, 28de Marts, har Arreſtanten tjent 9 Kr. 49 Øre.

Efter Bilag 10 A, 4. og 8. April. har Arreſtanten tjent 9 Kr. 94 Øre.

Efter Bilag 10 B, 11te og 15de April, har Arreſtanten tjent 9 Kr. 90 Øre.

Efter Bilag 10 C, 18de og 23de April, har Arreſtanten tjent 10 Kr. 45 Øre.

Efter Bilag 10 D, 25. og 28. April, har Arreſtanten tjent 8 Kr. 38 Øre.

Arreſtanten har i alle disſe Tilfælde afregnet Meieriet ½ Øre mindre paa Priſen, end han har faaet, men han har givet Meieriet de 4 Øre over Top, han var pligtig til.

Med Henſyn til Bilag 10 E, 2. og 6. Mai, da ſtemmer Arreſtantens Afregning med Andrews. Arreſtanten har ikke herefter givet Meieriet Noget, idet hans Forpligtelſe til at give 4½ Øre over Top begynder her. Arreſtanten ønſker udtrykkelig be-

mærket, at det var ham ſelv, der uopfordret tilbød Jens Pederſen at ſvare $4^1/_2$ Øre.

Med Henſyn til Bilag 10 F, 9. og 12. Mai, har Arreſtanten tjent 10 Kr. 31 Øre paa Priſen, idet han har faaet 5 Øre over Top hos Andrew og givet Meieriet $4^1/_2$ Øre efter Akkorden.

Efter Bilag 10 G, 16. og 20. Mai, har Arreſtanten paa ſamme Maade havt en Fortjeneſte af 10 Kr. 31 Øre.

Paa lige Maade har Arreſtanten lovlig beregnet ſig $^1/_2$ Øre Fortjeneſte paa Priſen efter Bilag 10 H, 23. og 27. Mai = 11 Kr. 31 Øre.

Efter Bilag 10 J, 31. Mai og 2. Juni 13 Kr. 26 Øre.
„ „ 10 K, 6. og 9. Juni 12 — 62 =
„ „ 10 L. 13. og 17. „ 9 — 84 —
„ „ 10 M, 20. og 24. „ 11 — 88 —

Efter Bilag 10 N, 27. og 30. Juni, ſtemmer Arreſtantens Afregning med Andrews, og Arreſtanten har her Intet givet Meieriet, idet han jo efter eget Initiativ har været forpligtet til at give 5 Øre over Top.

Bilag 10 O, 15. og 17. Auguſt, ſtemmer med Andrew paa ſamme Maade.

Det ſamme er Tilfældet med Bilag 10 P, 22. og 26. Auguſt.

Paa Bilag 10 Q, jvfr. Bilag 10 Q^I. **erkjender Arreſtanten, at han har forhøiet Tara med 10 Pd. og derved havt en Fortjeneſte af 9 Kr. 60 Øre.**

Dommeren bemærkede, at det var Bilag 10 Q, ſom blev forefundet i en Taſke, der blev bragt Arſtanten ved hans Arreſtation, og ſom foranledigede Dommeren til at anſtille Underſøgelſe om Arreſtantens Forhold overfor Meierierne „Landmandslyſt“ og St. Meerløſe, idet det Afdrag paa 9 Kr. 60 Øre, der i Bilag 10 Q I er ſkeet i Andrews Pris, ikke ſkjønnedes, at kunne forklares anderledes, end ſom hidført ved en ulovlig Formindſkelſe af Vægten, der var afregnet Meieriet.

Med Hensyn til Bilag 10 R og 10 S da stemmer disse med Andrews Afregninger.

Med Hensyn til Bilag 10 T erkjender Arrestanten, at de af ham efter dette Bilag afregnede 22 Dritler ere opførte hos Brun under den 28de Juni med 4 Dritler med Nettovægt 407½ Pd. og Pris 387 Kr. 12 Øre og den 2den Juli med Nettovægt 1872½ Pd. og en Priis 1778 Kr. 88 Øre, og **at altsaa Bruns samlede Nettovægt er 2280 Pd. og Priis 2166 Kr. „ Øre, medens Arrestantens Nettovægt er 2275 Pd. eller 5 Pd. mindre.** Arrestanten paastaaer imidlertid, at han ikke har havt Bruns Afregning, da han skrev Bilag 10 T, men har afdraget rimeligvis 1 Pd. paa Drittel i „St. Meerløse"s Vægt. **Paa Prisen har Arrestanten her tjent 2 Øre = 50 Kr. 25 Øre, hvori dog fragaaer Fragt 10 Kr. 45 Øre.**

Med Hensyn til Bilag 10 A hos Brun, afregnet 9de Juli, og hos Arrestanten 13. Juli, **erkjender Arrestanten, at Bruns Nettovægt er 2274½ Pd. og Arrestantens 2271½ Pd. eller 3 Pd. mindre.** Her har Arrestanten heller ikke havt Bruns Afregning, men, som før omtalt, lagt Meieriets Vægtseddel til Grund. **Paa Prisen har han tjent 2 Øre pr. Pd. eller 51 Kroner 65 Øre, hvorfra dog maa gaae i Fragt 9 Kr. 45 Øre.**

Med Hensyn til Bilag 10 V forklarer Arrestanten, at de der nævnte 22 Dritler ere solgte andetsteds, formentlig af Brun paa Arrestantens Vegne. Han har afregnet Meieriet Sendingen efter Meieriets Vægtsedler længe forinden han fik Smørret solgt. Brun kunde nemlig ikke bruge Smørret, og det stod hos ham, og Arrestanten tabte paa Smørret, uden at han kan oplyse hvormeget.

Med Hensyn til Bilag 10 X giver Arrestanten samme Forklaring som med Hensyn til Bilag 10 V.

Med Hensyn til Bilag 10 Y, hos Brun den 30te Juli, hos Arrestanten den 5te August, forklarer Arrestanten, at han ikke kan sige, hvor den Drittel er gaaet hen, som ikke findes hos Brun. Arrestanten tjener paa Prisen 2 Øre = 48 Kr. 20 Øre.

Arreſtanten bemærker dog, at der i denne Fortjeneſte formentlig bør fragaae, foruden Fragten af Smørret paa de 2 ovennævnte Sendinger, ſom Brun kaſſerede, 9 Kr. 60 Øre og 9 Kr. 45 Øre, ſamt Fragten af den ſidſtnævnte Sending, 10 Kr. 30 Øre, Kjørſel af Smør 5 Kr. 10 Øre eller i Alt 34 Kr. 45 Øre, tillige 47 Dritler, ſom Arreſtanten har godtgjort Brun og retourneret Meieriet til ren Fortjeneſte for dette.

Med Henſyn til Bilag 10 Z, 21 Dritler, kan Arreſtanten ikke ſige, hvor de ere ſolgte. De ere formentlig ſplittet paa forſkjellige Steder, Danſk Smørforſyning, noget er ſolgt af Brun for Arreſtanten oſv.

Arreſtanten blev derefter foreholdt den af Grosſerer H. M. Hanſen i Forhøret den 20 d. M. afgivne Forklaring, hvortil Arreſtanten bemærker, at den ſaa vidt han erindrer, er aldeles rigtig. Arreſtanten troer, at det var 2 Sendinger, Hanſen ſendte for ham til England. Han tør eiheller modſige, at mindre Dele af Smørret har været fra andre Meierier, og det er ligeledes rigtigt, at Arreſtanten havde afregnet Meieriet Sendingerne ikke ſaa kort før han fik Afregninger fra England, og derfor ikke vilde eller kunde belaſte Meieriet med de temmelige betydelige Tab, han havde havt. Han troer, at han paa den ene Sending tabte 157 Kroner.

Arreſtanten kan, ſom ſagt, ikke ſige, at alt Smørret fra „St. Meerløſe“ i de ommeldte Sendinger er ſolgt til H. M. Hanſen, men han kan ikke oplyſe, hvor det er gaaet hen, ſom H. M. Hanſen ikke har faaet, Arreſtanten kan nok erindre, at Smørret først blev kjørt til Smørſmager Hanſen, og at noget af det blev ſtaaende der nogen Tid, men han kan, ſom ſagt nu ikke oplyſe, noget nærmere om dette Smør der ſvarer til Arreſtantens Afregninger 7 Z—7 Ø, er gaaet hen.

Arreſtanten bemærker, at det var ved disſe Sendinger til England, at han begyndte at fradrage 1 Pd. pr. Drittel i Meieriets Vægt ſom Svind, og at han da ſpurgte Jens Pederſen, om han var tilfreds med dette Svind, hvilket Jens Pederſen erklærede, at han var, og føiede til, at Smørret ſvandt mindre end tidligere.

Arreſtanten beder tilføiet, at den Omſtændighed, at han af

egen Drift, som han paastaar, har forhøiet Prisen til henholdsvis $4^1/_2$ og 5 Øre, er et Bevis paa, at han ikke har villet gjøre sig nogen ulovlig Fordeel ved Salget af „St. Meerløse"s Smør, idet Arrestanten kunde have taget en større lovlig Fordeel, og derfor efter sin Mening ikke vilde tage den mindste Fordeel, naar den var ulovlig.

Arrestanten beder ligeledes tilføiet, at naar der i Protokollatet er benyttet Udtrykkene „taget", „fortjent o. s. v., om Differencerne paa Vægten og Prisen, vil han have disse Udtryk forstaaede i Overensstemmelse med Foranstaaende.

Dommeren bemærker, at de nævnte Udtryk ikke heller skulle betegne Andet, end en Erkjendelse fra Arrestantens Side om, at der var de nævnte Differencer i Vægt og Pris, men ikke en Erkjendelse fra Arrestantens Side om, at der her var begaaet noget ulovligt af ham.

Arrestanten afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Alfr. Olsen,
O. B. 26.

Den 6te Januar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Høiesteretssagfører **Alberti**.

Komparenten erklærer paa Anledning, at den pr. $^1/_7$1889 opgjorte Balance i Exportforeningen blev opgjort paa Foranstaltning af Komparenten, hvorefter den blev overleveret Revisorerne, der, efterat have revideret den, gav den deres Paategning. Denne originale Balance, som Komparenten lover at tilstille Kammeret, blev derefter afskreven med hektografisk Blæk, paa hvilken Afskrift, Komparenten saa egenhændig skrev sit Navn, medens Revisorernes Navne blev skrevet derpaa efter Komparentens Foranledning, idet Komparenten selvfølgelig gik ud fra, at han havde den fornødne Bemyndigelse af Revisorerne hertil.

Komparenten tilføier for Korrektheds Skyld, at den originale Balance blev afskreven 2 Gange med hektografisk Blæk, og at Komparenten begge Gange satte sit Navn under og lod Revisorernes Navne afskrive, og blev der af hvert af Exemplarerne hektograferet ca. 50 Aftryk. (Hektografen kan nemlig ikke tage 100 tydelige Aftryk efter et enkelt Exemplar, hvorfor det var nødvendigt at afskrive Balancen 2 Gange). De hektograferede Aftryk bleve udsendte til Meierierne — ét til hvert — og er Bilag C et af disse hektograferede Exemplarer.

Komparenten aftraadt.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinære
Retsvidnes Forfald.
Chr. Mikkelsen.

Den 7de Januar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Smørsmager **Hansen**, der henholdt sig til sin Forklaring i Forhøret den 5te Novbr. f. A., idet han paa Anledning tilføier, at han ikke har anden Viished for, at de der ommeldte Dritler, navnlig mærkede 8—8 var fra fra „Landmandslyst", end at Dønnergaard har sagt ham dette. Komparenten har navnlig aldrig været paa „Landmandslyst" og seet, at Smørret dér blev mærket 8—8. Eiheller har han af andre Personer hørt, at dette var Tilfældet, eller af Fragtmænd eller Andre faaet at vide, at Smørret var fra „Landmandslyst". Dønnergaard har som sagt, sagt ham, at Smørret var fra „Landmandslyst", og at Smørret derfra var af meget god Kvalitet, og Komparenten har ogsaa troet dette, da Smørret, han fik under dette Mærke, var af god og ensartet Kvalitet. Komparenten tilføier, at det som sagt, kun er den overveiende Deel af Smørret „8—8" o. s. v., der efter Dønnergaards Udsagn skulde hidrøre fra „Landmandslyst", men at han dermed selvfølgelig ikke vil have sagt, at nogle enkelte Dritler ikke kunde hidrøre fra

andre Meierier. Baade veed Komparenten nemlig, at Dønnergaard har forhandlet Smør for andre Meierier, og det forekommer ogsaa Komparenten, at Dønnergvard enkelte Gange har sagt, at nogle Dritler mærkede 8—8 ikke var fra „Landmandslyst".

Det er Komparenten, der har indført Pseudonymet „Uby" paa det her omhandlede Smør, og begyndte han ganske vist først at forhandle Smør med dette Mærke, omtrent samtidig med, at han fik Smør fra Dønnergaard. Anledningen til, at Komparenten brugte dette Navn, var iøvrigt, at han tidligere har havt noget Prøvesmør fra „Ubby" Meieri paa Fyen, og skrev han det med ét „b", fordi han vilde undgaae at forhandle Smør under et bestemt Meieris Navn, som ikke hidrørte derfra.

Komparenten berigtiger sin tidligere Forklaring derhen, at at han fik Smør fra Dønnergaard vistnok allerede fra April 1888.

Komparenten blev foreholdt Arrestanten Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 5te December, mod hvilken han Intet havde at erindre, idet han alene tilføier, at Dønnergaard ikke har anmodet om, at nævnte Smør skulde sælges under Navnet „Uby", men alene, saavidt Komparenten husker, sagt at han, ɔ: Dønnergaard, ikke ønskede Smørret solgt under Mærket „Landmandslyst", fordi Smørret herfra gik til Export gjennem Andrew. Komparenten bemærker dog, at han ikke kan erindre, om Dønnergaard har afgivet denne sidste Grund, men at Komparenten tænkte sig, at dette var Grunden til, at Dønnergaard ikke ønskede Smørret solgt i Komparentens Butik, som Smør fra „Landmandslyst".

Komparenten tilføier paa Anledning, at det ommeldte Smør, som altsaa efter Dønnergaards Forklaring hidrører fra Allerslev, var godt Smør, og at det var Komparenten ligegyldigt, hvorfra Smørret hidrørte, saa at han ikke anseer sig bedraget med det ommeldte Smør og ikke ønsker Dønnergaard tiltalt for at have solgt ham Smør fra „Allerslev" som Smør fra „Landmandslyst".

Paa Anledning bemærker Komparenten, at Dønnergaard nok

kunde gaa ud fra, at Komparenten anſaa Smørret fra „Landmandslyſt“ ſom godt Smør, da Dønnergaard altid har roſt dette Smør, og ſaavidt Komparenten veed, ogſaa har faaet en god Pris for det hos Andrew.

Komparenten forklarer paa Forehold af Dønnergaards og H. M. Hanſens Forklaringer, forſaavidt Komparenten veed, at H. M. Hanſen har kjøbt ialfald et Parti Smør, ſom Dønnergaard havde hengjemt, men om dette Smør udelukkende var fra „St. Merløſe“ eller om det var Smør fra flere Meierier, der var blandet ſammen, veed Komparenten ikke; han erindrer ikke og troer ikke at noget af Smørret har henſtaaet hos ham.

Komparenten afſtraadt.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

Fuglſang,
Vidne.

Den 8de Januar 1890.

Forhøret fortſat.

Arreſtanten **Dønnergaard** var fremſtillet og gjentager ſin Forklaring om, at den under Sagen omhandlede Bøtte Smør, ſom han har ſendt Andrew, „eller rettere dennes Fuldmægtig Madſen“, hver Uge, har Arreſtanten afregnet Meieriet, ikke i Smørſalget, men derimod er Betalingen afdraget Arreſtanten i de ugentlige Afregninger for leveret Mælk ſammen med det Smør, Arreſtanten har modtaget til Husholdningsbrug; dette vil kunne bekræftes af Meierſken, Henning Nielſen og Roſendal.

Der fremlagdes en Raport under 11 B.

Den under 11 B fremlagte Raport er ſaalydende:

Litra 11 B.

ad 4de Criminelkammer
Sag Nr. $^{311}/_{89}$

Raport

Lørdagen den 4de Januar 1890.

Efter Dommerens Ordre fremſtod

Arreſtanten

Hans Donnergaard

og erklærede, at han nu er iſtand til at erindre de nærmere Omſtændigheder angaaende den Regning fra Fabriken „Hamleth", ſom oprindelig har lydt paa 60 Stk. Smørtræer, men ſom er bleven rettet til 3 Stykker.

Gaardeier Roſendal gjorde Arreſtanten opmærkſom paa, at der paa Grund af, at der paa Meieriet henlaae en Mængde Smørtræer, der ikke vare brugte, var indgivet Regning paa formange Smørtræer, idet der var Regning paa 57 Stk. Smørtræer mere end der var affendt $^1/_3$ Tdr. Smør. Hertil bemærkede Arreſtanten, at han blot kunde ſtrege dem ud, ſom var formange, paa en af de Regninger, Arreſtanten havde betalt. Paa Spørgsmaal om, paa hvilken Regning dette ſkulde være, erklærede Arreſtanten, at dette var ligegyldigt. Reviſorerne og Beſtyrelſen vare bekjendte med det Hele.

Lüneburg,
P. B. 352.

Arreſtanten vedtog ſin ham forelæſte Forklaring til Raporten 11 B, idet han tilføier, at der ved Opgjørelſen mellem ham og Roſendal opdagedes, at der efter Regningerne var viſtnok 57 flere tomme Træer ſom Beholdning paa Meieriet, end der var affendt Dritler Smør, hvilket hidrørte fra, at der paa Meieriet henlaa en Beholdning af tomme Træer, hvis Størrelſe Arreſtanten ikke beſtemt kan opgive Opgjørelſen af, hvormange Dritler Smør der var affendt, var ſkeet efter Meieriſtens Optegnelſer. Da Roſendal omtalte dette til Donnergaard, foreſlog Arreſtanten, ſom han nu beſtemt huſker, Roſendal at rette en af de kvitterede Regninger, og gjøre denne 57 Træer mindre, og overtog ſaa Arreſtanten disſe 57 Træer, ſom ſaa ere blevne brugte i Meieriet i dette Halvaar, og har Arreſtanten endnu ikke faaet Betaling for dem. Grunden til, at dette Arrangement ſkete var, at den daværende Meieriſt H. P. Nielſen ſkulde fratræde ſin Plads og derfor ſkulde have Betaling for de af ham leverede Træer, uanſeet, om de vare brugte eller ikke. Arreſtanten faſtholder beſtemt, at dette er Sagens Sammenhæng, og paaſtaaer, at baade Meie-

riften og Henning Nielsen ville kunne bevidne, at der i Bognskuret henlaae en stor Deel Smørtræer i Mai Maaned ved Faaraaropgjørelsen. Arrestanten nægter bestemt, at de 57 Træer, har været brugt til Smør, for hvilket ingen Afregning er skeet af Arrestanten, og at Rettelsen i Bilag 7 X er skeet for at skjule nogen Besvigelse ved Smørsalget.

Arrestanten tilføier endnu, at Revisorerne bleve gjort bekjendt med, at Regningen 7 X var rettet før Revisionen, og at der paa Meieriet henlaa en betydelig Mængde Træer ved Opgjørelsen.

Arrestanten erkjender paany, at de 2 Dritler efter Bilag 7 P maa være fra „Landmandslyst", og paa Forehold af, at Noteringen er 5 Øre mindre paa Bilag 7 P end paa Bilag 6 V, udsiger Arrestanten, at han ikke har havt Bilag 7 P, da Smørret blev afregnet efter Bilag 6 V, idet denne Regning blev ham tilstillet af Rosendal og betalt uden videre Undersøgelse af Arrestanten.

Arrestanten paastaaer vedblivende, at han ikke har forglemt endsige forsætlig undladt at afregne de 2 Dritler efter Bilag 7 P, og at disse maa være afregnede efter Bilag 6 V, og det er de 2 Dritler med Bedtegning „Export", idet Arrestanten kan see dette af, at Nettovægten stemmer.

De 5 Dritler efter Bilag 7 O vedbliver Arrestanten, er fra „Allerslev" og Arrestanten forklarer paa Tilspørgsel, at „Allerslev" Meieri begyndte at levere Mælk til „Landmandslyst" den 29de Marts, hvilket netop bestyrker ham i, at de 5 Dritler efter Bilag 7 P er den sidste Produktion fra „Allerslev".

Der fremlagdes en Skrivelse fra Smørexportforeningen af 17de December f. A. under 11 C med 10 Bilag under 11 D—11 N.

Den under 11 C fremlagte Skrivelse er saalydende:

Litra 11 C.

Kjøbenhavn
den 17de December 1889.

Til
Dommeren
i 4de Criminelkammer.

Foranlediget ved æret Skrivelse af 11te Ds. undlader jeg ikke at meddele, at følgende Dritler Smør ere gjennem Folkethingsmand Dønnergaard folgte til eller gjennem Exportforeningen, saaledes som vedlagte Copier af Afregningerne udvise:

1. Modtaget $^{6}/_{12}$ 1888 2 Dritler „Hedelykke" Meieri mærket H D,
2. modtaget 4, 5 eller $^{6}/_{12}$ 1888 3 Dritler „Landmandslyst" mrk. H H.
3. modtaget $^{11}/_{12}$ 1888: 3 Dritler „Hedelykke" mrk. H D.
4. modtaget $^{19}/_{12}$ 1888: 3 Dritler „Hedelykke" mrk. H D.
5. modtaget $^{27}/_{12}$ 1888: 2 Dritler „Hedelykke" mrk. H D.
6. modtaget $^{10}/_{1}$ 1889: 2 Dritler „Landmandslyst" mærket 8—8.
7. modtaget $^{12}/_{2}$ 1889: 2 Dritler „Meerløse" mrk. D.
8. modtaget $^{28}/_{2}$ 1889: 2 Dritler „Landmandslyst" mærket 8—8.
9. modtaget $^{6}/_{3}$ 1889: 3 Dritler „Meerløse" mrk. D.
10. modtaget $^{14}/_{3}$ 1889: 3 Dritler „Hedelykke" mrk. H D.

De Dritler, der ere afregnede i dansk Vægt og Mønt, ere folgte **til** Exportforeuingen, de, der ere afregnede i engelsk Vægt og Mønt ere folgte **gjennem** Exportforeningen.

Ærbødigst

A. Alberti.

Foreholdt Bilag 11 C med Bilage forklarer Arrestanten, at de 3 Dritler efter Bilag 11 E slet ikke ere fra „Landmandslyst", men sendt fra Smørsmager Hansen gjennem Exportforeninen til England. Derimod erkjender han, at de 4 Dritler efter Bilag 11 I og 11 L ere fra „Landmandslyst"; de ere sendte af Arrestanten til Smørsmager Hansen og gjennem denne til Exportforeningen, hvilket ialtfald for de 2's Vedkommende vil kunnesees af Hansens Bøger. Disse 4 Dritler maa være afregnede paa Bilag 6 V, da de ikke ere afregnede i Januar Kvartal.

Arrestanten bemærker paa Anledning, at det i de fremlagte Bilag omtalte „Hedelykke" er et Andeelsmeieri, som Medlem af Exportforeningen; det var Prøvesendinger, hvorved Arrestanten iøvrigt slet ikke har været Kommissionær, men kun optraadt som

Bestyrelsesmedlem i Exportforeningen, og Arrestanten har ingen Afregning modtaget til „Hedelykke".

Arrestanten forklarer nu, at han ved at sammenholde alle Omstændigheder bestemt kan sige, hvordan Sammenhængen er med de 5 Dritler efter Bilag 6 V. Disse ere Dritlerne efter Hensyn til Bilag 7 O, og de ere altsaa fra „Landmandslyst" og afregnede dette Meieri. At de ikke ere fra „Allerslev" kan Arrestanten tydelig erindre af, at de sidste under 29de Marts, Bilag 7 N, leverede Træer, nemlig 2 Dritler og en Otting, var det sidste Smør fra „Allerslev". Vægten efter Bilag 7 O stemmer ogsaa godt med Vægten efter Bilag 6 V.

Derimod ere de 4 Dritler efter Bilag 11 I og 11 L ikke fra „Landmandslyst", men fra „Allerslev", og er det Smørsmager Hansen, der er Skyld i, at dette Smør er opgivet som værende fra „Landmandslyst", og ikke Arrestanten.

Mærket 8—8 blev brugt strax paa „Landmandslyst", saasnart Arrestanten begyndte at sende Smør i Sommeren 1888 til Smørsmager Hansen. Det var Arrestanten, der havde anskaffet et Stempel med Mærket „8", som saa efter Arrestantens Ordre blev indbrændt i Træet af Meieristen H. P. Nielsen.

Arrestanten blev paany foreholdt det Besynderlige i, at han kunde glemme en saa stor Post 8 Dritler Smør, hvortil Arrestanten svarer, at han har havt en Udbetaling for Meieriet samme Dag heri Kjøbenhavn, som han fik Beløbet ind for de 8 Dritler, og tilføier Arrestanten, at det af hans Papirer vil kunne sees, at han paa Udgiftssiden har glemt at opføre forskjellige Beløb, for hvilke der foreligge Regninger mellem hans Papirer.

Arrestanten berigtiger sin tidligere Forklaring, at han har sendt enkelte Dritler Smør til Exportforeningen, i Overensstemmelse med, hvad han idag har afgivet. Han nægter gjentagende, at han har solgt Smør, som han forsætlig ikke har afregnet Meieriet, og det maa ogsaa kunne bevises af de Optegnelser, Meieristen har ført, at Arrestanten ikke har solgt eller modtaget mere Smør end afregnet; det er iøvrigt Henning Nielsen, der væsentligst har ført disse Optegnelser. Det var ikke muligt paa denne Maade

at besvige Meieriet, uden at baade Meieristen og Undermeieristen samt Rosendal maatte være i Ledtog med ham.

Arrestanten forklarer paa Anledning med Hensyn til de brugte Smørtræer, at foruden de retournerede Træer i det sidste Halvaar, som Arrestanten vilde opføre til Udgift for Meieriet ved Efteraarsopgjørelsen ifjor med ca. 100 Kr., har han, som tidligere forklaret, solgt brugte Smørtræer til Meierist H. P. Nielsen, som Arrestanten nu erindrer, ikke over 60 Stykker, hvilke Nielsen saa solgte til Meieriet igjen, og har Arrestanten herpaa havt en Fortjeneste af ikke over 20 Kr. De tidligere fra Smørsmager Hansen retournerede Træer ere ikke komne til „Landmandslyst", men til „Allerslev", der godtgjorde Arrestanten 1 Kr. pr. Drittel for dem.

Med Hensyn til Forholdet overfor Meierist Olsen paa „Allerslev" forklarer Arrestanten, at han var reen Kjøber. Umiddelbart efter Affendelsen tilstillede Olsen Arrestanten en Vægtseddel, hvorpaa han fradrog ½ Pd. som Svind, og betalte Arrestanten ham saa strax den Pris, som Arrestanten havde accorderet med ham om, hvilket var en fast Pris; hvormeget over Noteringen kan Arrestanten ikke huske.

Arrestanten afført.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinære Retsvidnes Forfald.
Alfred Olsen
O. B. 26.

Den 9de Januar 1890.

Forhøret fortsat paa Roskilde Kjøbstads Thingsted paa Thing- og Arresthuset i Roeskilde.

For Retten mødte Gaardeier **Jens Nielsen** i Tolstrup, Særløse Sogn, der næst at henholde sig til sin Forklaring til Udskriften 2 E, der blev foreholdt ham, paa Anledning forklarer, at han har solgt Smør til Donnergaard før det i Efteraaret

1887 blev kjørt til „Landmandslyst" og der mærket med dettes Mærke. Komparenten har ikke solgt Andet end sin egen Produktion, og denne er som Regel kun en Drittel om Ugen men undertiden 2. Efterat Bestyrelsen for „Landmandslyst" var skreden ind, kjørte Komparenten sit Smør direkte til Stationen, og vedblev i nogen Tid alligevel at sælge det til Dønnergaard, men gik saa over til at sælge det til Plum. Da Komparenten fik Smørret mærket med „Landmandslyst"s Mærke, fik han 4 Øre over Top af Dønnergaard. Komparenten kan ikke sige bestemt, naar han holdt op med at levere Smørret paa „Landmandslyst", og naar Brugen af dettes Mærke ophørte. Komparenten har kjørt Smørret fra „Landmandslyst" til Leire Station; han kan ikke erindre, naar han har ophørt hermed, men var det omtrent samtidig med, at han begyndte at sælge sit Smør til Plum. Komparenten lagde ikke Mærke til, hvorledes Smørret fra „Landmandslyst" var mærket, og eiheller, hvem det skulde sendes til; idet Komparenten paa Anledning tilføier, at hans Dritler saalænge de af ham bleve leverede paa „Landmandslyst", altsaa til Begyndelsen af 1888, blev mærket „8", og har Komparenten troet, at dette Mærke var „Landmandslyst"s Mærke og han har sigtet hertil ved sin Forklaring til Udskriften 2 E. Om det yderligere blev mærket „Landmandslyst" ved han ikke.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte paany Meierist **Henning Nielsen**, der i Kontinuation af sin tidligere Forklaring afgiver, at han ved, at Mærket „8" har været paa „Landmandslyst", og saavidt han veed er benyttet i Begyndelsen af 1888 til dermed at mærke Træerne fra Jens Nielsen Tolstrup. Derefter erindrer Komparenten ikke at have seet Mærket blive anvendt inden engang i Foraaret 1889, da Dønnergaard gav Ordre til at mærke Smørdritler dermed, som Dønnergaard sagde gik til Smøreksportforeningen.

Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 9de ds. om, at Mærket „8" er brugt paa „Landmandslyst" fra Sommeren 1888 blev foreholdt Komparenten, og det blev foreholdt ham, at det var meget usandsynligt, at han ikke skulde kunne vide, om Mær-

ket „8" var brugt fra Byndelsen af 1888 til Foraaret 1889 til de ikke faa Dritler, det er bleven benyttet til, naar han husker, at det er brugt til de faa Dritler fra Jens Nielsen Tolstrup.

Komparenten bemærker hertil, at han har en meget daarlig Hukommelse. Han har lagt særlig Mærke til Dritlerne fra Jens Nielsen Tolstrup, da der blev talt meget derom paa Meieriet, da Bestyrelsen skred ind, og han veed, at Mærket „8" blev anvendt fra afvigte Foraar, fordi Dønnergaard udtrykkelig befalede det, og sagde, at dette Smør gik til Exportforeningen. Mærkningen skete af Fyrbøder Rasmus Peder Rasmussen, som nu er paa „Hedelykke" Meieri ved Hedehusene. Komparenten tror tillige, at Bestyreren af „Hedelykke" Søren Pedersen, der var Meierist sammen med Komparenten paa „Landmandslyst", vil kunne forklare herom; han var paa „Landmandslyst" samtidig med Komparenten; Komparenten kom der, da Meieriet begyndte, og Søren Pedersen 14 Dage senere. Komparenten veed, at der i Tiden fra Foraaret 1888 til Foraaret 1889 er solgt Smør fra „Landmandslyst" til John Andrew, men om der i samme Tidsrum er solgt Smør til Andre, særlig „Dansk Smørforsyning" eller Smørsmager Hansen veed Komparenten ikke.

Det ommeldte Mærke „8" er et Ottetal paa Enden af en Jernstang. som bliver gjort varm og derpaa sat paa Dritlens Laag.

Komparenten forklarer paa Anledning, at det er rigtigt, som af Dønnergaard forklaret, at den til John Andrew affendte Bøtte Smør er indført paa Dønnergaards Konto for modtaget Husholdningssmør og derefter afregnet Dønnergaard paa Mælkeafregning. Komparenten ved vel ikke det Sidste, men han antager det for sikkert, da den som sagt efter Ordre er opført paa Dønnergaards Mælkekonto.

Komparenten, der iøvrigt henholder sig til Bilagene 7 B og 7 C, forklarer paa Anledning, at det vist er rigtigt, at der den 30te Juli er affendt 6 og ikke 7 Dritler, hvilket kan sees af Nettovægten, som kun er 616 Pd. De to første overstregede Sendinger paa Bilag 7 B, 8 Dritler og 39 Dritler har Komparen-

ten overſtreget, fordi de bleve opgjorte i det ſorrige Halvaars Regnſkab af Meieriſt H. P. Nielſen, der fratraadte.

Komparenten erklærer, at det ikke forekommer ham, at der var ret mange Smørtræer i Vognſkuret i Mai Maaned ſ. A. ved Foraarsopgjørelſen. Der var nogle gamle, ſom tildeels vare ſaldne i Staver, og der var ogſaa nogle nye, men Komparenten kan ikke huſke, hvor mange der var; af gamle var der viſtnok en 16—17 Stykker, men beſtemt kan Komparenten ikke udtale ſig om dette Punkt.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte Parcelliſt **Lars Carl Nielſen** af Ouſted, der forklarer, at han fra Slutningen af April ſ. A. kjørte alt Smørret fra „Landmandslyſt" til Leire Station, og har Smørret i den Tid været mærket deels „Landmandslyſt", dels „8". I det første Kvartal af 1889 har han ikke kjørt noget Smør fra „Landmandslyſt" til Leire; derimod har han af og til kjørt Smør herfra i 1888. Det Smør, han har kjørt i 1888, har, ſaavidt Komparenten veed, alt været mærket „Landmandslyſt", om nogle enkelte Dritler ſkulle have været mærkede anderledes, kan Komparenten ikke beſtemt ſige. Komparenten har i 1888 ikke ſeet nogen Drittel uden Mærke; hvem Smørret er ſendt til, veed Komparenten kun af Omtale, idet han nemlig har hørt, at det blev ſendt til John Andrew. Komparenten har ingen Opgivelſe faaet om, hvem Smørret ſkulde til. Komparenten tog ſelv Smørret paa i „Landmandslyſt", undertiden efter Anvisning af Meieriſten.

Komparenten tilføjer, at han i Foraaret 1888 — han troer nok i Marts Maaned — blev opfordret af Hans Peter Nielſen til at hente Stemplet „8" hos dennes Fader Jens Nielſen i Tolſtrup. Komparenten gjorde det imidlertid ikke, da han ikke havde Tid dertil.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte Mejerſke paa „Landmandslyſt" **Inger Marie Andersen,** der forklarer, at hun blev Mejerſke paa „Landmandslyſt" den 1. Juni 1888. Hun forklarer videre, at hun vel har ſeet, at der foruden Mærket „8—8" paa de Dritler, der ſkulde

fælges, og hun veed ogſaa, at dette er ſkeet i Mejeriſt H. P. Nielſens Tid, men hun veed ikke Noget nærmere om, naar Smørret begyndte at blive mærket „8—8"; hun veed heller ikke, hvor Smørret gik hen.

Komparentinden aftraadt.

Saa mødte Drager **Anders Hanſen** paa Lejre Jernbaneſtation, der forklarede, at Dritler mærkede „8—8" eller en enkelt Gang „8" ere afgaaede fra „Landmandslyſt" for længere Tid tilbage ogſaa i 1888, uden at Komparenten dog beſtemt kan ſige, hvornaar i 1888 det begyndte.

Heller ikke kan han udtale ſig beſtemt om, hvormange Dritler mærket „8—8" der i 1888 er leveret fra „Landmandslyſt". Fra forrige Aars Begyndelſe er der i Reglen gaaet 2—8 Dritler med dette Mærke om Ugen til Kjøbenhavn fra Lejre, og har der i Reglen været noget fra „Landmandslyſt" hver Uge under dette Mærke, nemlig dem, der kom om Tirsdagen med Smørvognen fra „Landmandslyſt". Der kom ogſaa Dritler mærket „8—8" fra „Allerslev", men var dette paa andre Dage i Ugen, Antallet var i Reglen 2—3, højſt 4. Dritler mærkede „8—8" bleve ikke alene ifjor, men ogſaa i 1888 ſendte til „Danſk Smørforſyning", og har Komparenten ialtfald aldrig kjendt anden Adreſſe til dem.

Til Dritlerne mærkede „Landmandlyſt" har Komparenten ikke lagt Mærke til anden Adreſſe end John Andrew, Havnegade, Kjøbenhavn.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte Vognmand **Niels Jenſen**, Ouſted, der forklarede, at han har kjørt Smør fra „Landmandslyſt" til Lejre fra Foraaret 1888 til April 1889, dog ikke alene i 1888, men ſammen med Lars Carl Nielſen. I Januar Kvartal 1889 kjørte Komparenten derimod Smørret alene. Komparenten paaſtaaer, at han ikke har lagt Mærke til, om Dritlerne har været mærket „8—8" eller Landmandslyſt" og at han ejheller veed, til hvem Smørret gik; dog har han hørt, at noget gik til John Andrew; Mærket blev ibrændt af Fyrbøderen og Dritlerne opſkrevne af Mejeriſten. Komparenten hentede Smørret om Mandagen og Tirsdagen, undertiden alene Tirsdag, og det afgik fra Lejre hver

Tirsdag. Han har en enkelt Søndag taget et Læs med, da han skulde hente Kul. Det stod saa paa Stationen til om Tirsdagen.

Komparenten afstraadt.

Saa mødte Bestyrer af „Allerslev Andeelsmejeri“ **Søren Klarskov Olsen,** tidligere Forpagter af „Allerslev Fællesmejeri“, der blev foreholdt Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 8. dennes, mod hvilket han intet Væsentligt havde at bemærke, idet han udsiger, at det er rigtigt, at Dønnergaard, der iøvrigt fra først af kun solgte Smørret for Komparenten — efter Dønnergaards Udtalelser for at gjøre Komparenten en Tjeneste — senere kjøbte Smørret af Komparenten. De havde ingen Aarsaccord, men de bleve enige om en Priis, som saa stod, til de igjen forandrede den. Komparenten har selv vejet Smørret hjemme; han har ikke haft nogen Aftale med Dønnergaard om Vægten, og det svandt for Dønnergaard ligesom de andre Smørhandlere. Komparentens Dritler vare mærkede „8“ eller „8—8“. derimod, saa vidt han husker ikke „Allerslev — hvilket Mærke var ibrændt paa Laaget. Dønnergaard har selv leveret Komparenten dette Stempel for lang Tid tilbage, navnlig før 1888; Komparenten har nemlig staaet i Forbindelse med Dønnergaard siden 1885. Komparenten kjørte Smørret til Lejre Station, hvor det blev modtaget af Drageren, og kjørte han det til Stationen snart Tirsdag, snart Fredag, undertiden Mandag. Den ugentlige Produktion var 3—4 Dritler, en enkelt Uge om Sommeren 5. Komparenten har aldrig kjørt Smørret til „Landmandslyst“.

Komparenten ophørte at sælge Smørret til Dønnergaard midt i eller i Slutningen af Marts 1889; han kan ikke huske Datoen, og han har ikke solgt Smør til Dønnergaard i April 1889. Strax da Fællesmeieriet hørte op, blev Mælken fra „Allerslev“ bragt til „Landmandslyst“, hvor Kjærningen foregik. Meieriet i „Allerslev“ begyndte igjen som Andeelsmeieri og i ombygget Stand den 28de Mai 1889. Der gik derefter et Par af de første Sendinger til Dønnergaard i Juni Maaned; men er det forøvrigt Formanden for Meieriet, der veed Besked herom.

Komparenten har været vel tilfreds med Dønnergaard, og

har ikke havt Noget imod, at Dønnergaard tjente paa Vægt eller Pris.

Komparenten afstraadte.

Saa mødte Gaardejer **Hans Peter Nielsen** af Taastrup, Jydstrup Sogn, der forklarer, at Dønnergaard, der havde kjøbt hans Faders Smør til 2 Øre over Top, da „Landmandslyst" kom igang, lovede at give 4 Øre, saafremt det var ligesaa godt som „Landmandslyst"s; der var et Par Gange Udsættelse paa Smørret, og da gav Dønnergaard 1 à 2 Øre mindre. I Begyndelsen havde man ikke noget Mærke paa „Landmandslyst", og Komparenten brugte da nogle Bogstaver, som han pillede ud af sin Faders, Jens Nielsen i Tolstrups Mærke, og mærkede han de ommeldte Dritler, der tilhørte hans Fader, med disse Bogstaver og siden med „Landmandslyst", indtil Søren Andersen i Bregentved og Ole Pedersen, „Vernersminde" forbød ham det. Komparenten holdt saa strax op at mærke Faderens Smør „Landmandslyst"; han kan ikke bestemt erindre, naar S. Andersen og O. Pedersen henvendte sig til ham og han holdt op; han kan navnlig ikke sige, om det var i Januar eller Februar 1888.

Paa Forehold af Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 19de October udsiger Komparenten, at han har opfattet det, som det var Dønnergaard, der opfordrede ham til at benytte „Landmandslyst"s Mærke til Faderens Smør; men han tør iøvrigt ikke bestemt modsige Rigtigheden af Dønnergaards Forklaring.

Komparentens Fader har en Gaard paa 40 Køer og producerer i Regelen $1^1/_2$ Dritel Smør om Ugen eller 3 i 14 Dage. Det er muligt, at hans Fader har kunnet for 2 Uger i Træk producere 2 Dritler om Ugen, ogsaa 1 Drittel pr. Uge i de følgende Uger, men 3 Dritler om Ugen veed han aldrig af, at hans Fader har produceret i den Tid, Smørret gik mærket „Landmandslyst".

Komparenten har meent, at hans Faders Smør var lige saa godt som „Landmandslyst"s, og har ikke meent, at han gjorde sig skyldig i noget Bedrageri ved at deeltage i, at det blev mærket med „Landmandslyst"s Stempel.

Komparenten veed, at Dønnergaard engang ved Juletid,

vistnok 1888, har omtalt, at noget af en ugentlig Sending var spoleret ved gammel Mælk. Han troer ikke, at Dønnergaard omtalte, at hele Sendingen, men kun en Deel af den, var beskadiget. Om Dønnergaard har afregnet hele Sendingen eller kun en Deel deraf som beskadiget, veed Komparenten ikke. Komparenten angav den virkelige Grund, nemlig, at noget af Mælken var bleven gammel. Om Dønnergaard maaskee nok enkelte Gange har gjort Udsættelse paa Smørret, har der, saavidt Komparenten erindrer, ikke oftere været Tale, at Smørret skulde have været egentlig beskadiget, og at dette skulde have medført Tab for Dønnergaard.

Foreholdt Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 13de November kan Komparenten ikke modsige samme; der har været Sammenstød imellem dem i Anledning af, at Dønnergaard har ført Klage over Smørret, som Komparenten ikke vilde anerkjende; men han kan ikke forklare nærmere herom.

Komparenten forklarer, at, da han var Meieristi, førte han Drittelantal og Vægt af det Smør, der blev solgt af Dønnergaard, sammen med en Mængde andre Ting i en Lommebog, som er forkommen for ham, da han fratraadte Meieriet. Han har sikkert brændt dem mellem nogle andre Papirer, efterat han havde brugt den ved Opgjørelsen med Rosendal. Optegnelserne i denne Lommebog var kun til hans private Efterretning, og blev ikke derfra overført i nogen anden Bog paa Meieriet, men han gik op til Rosendal ved Opgjørelsen af hvert halve Aars Regnskab, og saae efter, om Drittelantal og Nettovægt efter Dønnergaards Afregninger stemmede med Komparentens Lommebog, hvilket Komparenten gjorde for at see, om Drittelantallet stemmede med hans Optegnelser, og at der ikke gik for stort Svind i Vægten, idet Komparenten fik Procenter af Overskudet. Komparenten retter denne Forklaring derhen, at han og Rosendal konfererede Komparentens Optegnelser med Dønnergaards Afregninger med Hensyn til Drittelantal og Vægt en Gang hvert Halvaar.

Komparenten forklarer, at Mærket „8" blev brugt baade af hans Fader og Meieristen paa „Allerslev" og vistnok af

Flere, inden „Landmandslyst“ kom i Gang, paa Smør, der blev ſendt til Forbrugsforeningen. Komparenten tør ikke modſige, at han har villet have Carl Nielſen til at hente Stemplet hos hans Fader, men han huſker det ikke. Fra Foraaret 1888 begyndte Komparenten paa „Landmandslyst“ efter Dønnergaards Ordre at bruge Mærket „8“. Det var i Reglen et enkelt 8-Tal, men Komparenten tør ikke ſige, om det uudertiden var 2 Ottetaller, og er der ſaa bleven fortſat med at bruge dette Mærke til Komparenten tog bort i Mai 1889. Der blev i dette Tidsrum, fra Foraaret 1888 til Mai 1889, gjennemgaaende hver Uge mærket Dritler med „8“, i Gjennemſnit 4—6 Dritler. Men en enkelt Uge indtil 8 Dritler. Det var Produktionen fra „Landmandslyſt“ og ikke Smør andetſteds fra, der blev mærket ſaaledes. Dritlerne gik i Reglen af om Tirsdagen, men Komparenten har ogſaa en enkelt Gang midt i Ugen ſendt et Par Dritler under Mærket „8“ efter ſpeciel Rekviſition fra Dønnergaard. Hvorhen dette Smør, mærket „8“ gik, veed Komparenten ikke aldeles beſtemt, men han erindrer, at der under Udſtillingen i Sommeren 1888 af Dønnergaard var talt om, at han kunde opnaae en høiere Pris paa noget af Smørret, naar det fik et ſærſkilt Mærke og blev ſendt til Andre, end for Reſten, ſom Komparenten veed var mærket „Landmandslyſt“ og ſom gik til John Andrew, hvilket Komparenten har hørt, ogſaa af Andrew ſelv, der har været paa Meieriet.

Komparenten retter ſin Forklaring til, at han ikke beſtemt kan erindre, om Mærket „8“ allerede blev brugt i Foraaret 1888, men han veed, at det var i Gang i Udſtillingstiden. Komparenten tør ikke heller ſige beſtemt, at der hver Uge blev affendt Smør, mærket „8“, men det ſkete dog gjennemgaaende, og ſærlig for Tiden fra 1ſte Januar 1889 til Komparenten kom bort, veed han, at der for det meſte hver Uge blev ſendt nogle Dritler af dette Mærke, og han huſker ikke rettere, end at det ſkete hver Uge. Komparenten har ikke antaget, at Andrew fik Smørret, mærket „8“, men at det gik til private Folk, ſom han udtrykker, ſig i Kjøbenhavn, hvor Dønnergaard fik en høiere Pris for det. Efter Exportforeningens Oprettelſe har Komparenten troet, at

„8" gik til denne Foreningen. Dette er nemlig stadig bleven sagt, uden at Komparenten husker, hvem der har sagt det, og navnlig om Dønnergaard har sagt det.

Komparenten forklarer paa Forehold af Bilag 6 V, at han ved at konferere med Rosendal en Gang manglede vistnok 5 Dritler Smør i Dønnergaards Afregninger, som var sendt ind midt i en Uge, og veed han ogsaa, at Rosendal lod sende Bud til Dønnergaard, og er det sagt til Komparenten af Dønnergaard eller Rosendal, at Afregningerne siden vare komne tilstede.

Komparenten leverede de fleste af Træerne til Meieriet, og det er rigtigt som Dønnergaard i forrige Forhør forklarede, at Komparenten en Gang har kjøbt ca. 60 brugte Dritler af Dønnergaard for vistnok en 70—80 Øre pr. Stk., og han har ladet disse gjøre istand paa Meieriet for sine egne Penge og solgt til Meieriet for vistnok 1 Kr. 55 Øre pr. Stk. Der var retoureret nogle Dritler i Begyndelsen af 1889, hvorimellem nogle mærket „8", men Komparenten holdt ikke af at bruge dem, hvilket han sagde Dønnergaard, hvorfor de laa og faldt i Staver. Da Komparenten tog fra Meieriet i Mai 1889 var der af nye Dritler vistnok til en Uges Produktion og saa en Del gamle, som laa i Vognskuret, og for Størstedelen vare faldne i Staver.

Foreholdt Kvitteringen Bilag 7 K, forklarer Komparenten, at han aldrig har set den, og ikke har hørt Noget om, at den er rettet i ‚den, og kan heller ikke gjøre sig nogen Tanke om Hensigten hermed.

Komparenten fik Betaling for de Dritler, han havde leveret Meieriet ved sin Fratrædelse.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte Slagter **Carl Sørensen**, Ousted, og Gaardeier ibidem **Jens Jensen**, der begge forklare, at de have revideret Regnskabet i „Landmandslyst" i de 3 Halvaar til Mai 1889. De have revideret saa godt de kunne og sammenlignet Bilagene med Bøgerne.

Komparenten Sørensen aftraadt.

Komparenten **Jensen** forforklarer paa Forehold af Dønnergaards Forklaring i forrige Forhør med Hensyn til Bilag 7 K,

at han vistnok har seet Bilag 7 X, men han kan sletikke sige, om det har været i dets oprindelige eller rettede Tilstand. Komparenten troer ialtfald, at hverken Dønnergaard eller Rosendal har gjort ham opmærksom paa, at Bilag 7 K var rettet, eller har forklaret noget om Grunden hertil. Komparenten troer nok, der gik en Beholdning af Smørtræer over paa næste Halvaar ved Regnskabsopgjørelsen i Mai 1889.

Komparenten har aldrig set Optegnelsen paa Meieriet, hverken i Bog eller hos Meieristen, om Vægten eller Drittelantallet, som er gaaet ud til Salg ved Dønnergaard, og Revision har fra hans Side egentlig indskrænket sig til en Efterregning af Regningernes Rigtighed.

Fremstod paa ny Komparenten **Sørensen**, der forklarede, at han, Rosendal og Meieristen H. P. Nielsen engang har konfereret. idet Meieristen havde noteret paa en Seddel eller i en Bog det samlede Drittelantal og den hele Nettovægt af det Smør, der var udgaaet fra Meieriet til Salg, og sammenholdt da denne Sum med Totalsummen af Dønnergaards Afregninger, og kom da til det Resultat, at Svindet var $^3/_4$ Pd. pr. 100 Pd.

Ogsaa for Komparenten Sørensens Vedkommende har Revisionen bestaaet i, at han har regnet efter, om Dønnergaard havde regnet rigtig paa sine Afregninger, hvilket iøvrigt ikke altid har været Tilfældet. Han har engang afregnet til Fordel for Meieriet for meget 200 Kr., som blev opdaget ved Revisionen.

Paa Udgiftssiden forklare begge Komparenter, at de har seet efter, om Bøgerne stemmede med Udgiftsbilagene.

Med Hensyn til Indtægtssiden erkjender de, at de have ladet sig nøje med Dønnergaards Afregninger uden at forlange de originale Afregninger.

Komparenten Sørensen forklarer, at Dønnergaard var Kjøber af Smørret. Hvorfor de originale Afregninger sommetider foreligge, veed Komparenten ikke. Dønnergaard har ikke talt noget til ham om Grunden til, at han undertiden afregnede med de originale Afregninger. Komparenten har aldrig forlangt at see

og ej heller seet de originale Afregninger, der svarede til de fra Dønnergaard foreliggende, og har ej heller sammenlignet, om Dønnergaards Afregninger stemmede med de originale.

Komparenten Jensen forklarede i Overensstemmelse hermed.

Begge Komparenter vedblive denne deres Forklaring, efter at være foreholdt Dønnergaards Forklaring i Forhørene den 19de Oktober og 8de November f. A.

Komparenterne aftraadte.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinaire Retsvidnes Forfald.

Alfr. Olsen.

O. B. 26.

Den 10de Januar 1890.

Forhøret fortsat.

Arrestanten var fremstillet.

Det blev for Tydelighedens Skyld erkjendt af Arrestanten, at naar der ved „St. Meerløse" er anført 2 Datoer ved de enkelte Afregninger, da gjælder den første Datum Andrews Afregning og den anden Arrestantens Afregning til Meieriet.

Arrestanten forklarer paa Anledning, at han har haft Andrews Afregninger i sin Besiddelse, naar han skrev sine Afregninger til „St. Meerløse". Han kan ikke nærmere sige, i hvilke Tilfælde, han har lagt Andrews Afregninger til Grund og afdraget i Vægten efter disse, og i hvilke Tilfælde han har gjort Afdrag paa Skump efter Meieriets Vægtseddel. Han erkjender imidlertid, at han stedse har været paa det Rene med Forskjellen mellem Andrews Afregning, naar saadan Forskjel forekommer, i Vægt og Pris, men at han paa den anden Side har kontrolleret, at den Forskjel, der var mellem den Vægt, Andrew afregnede, og den, Arrestanten afregnede Meieriet, ikke var større, end naar man fradrog 1 Pd. pr. Drittel i den af „St. Meerløse" paa Vægtsedlen angivne Vægt.

Paa Tilspørgsel udsiger Arrestanten, at han havde en Aftale med Jens Pedersen om Svindet, der gik ud paa, at

Arreſtanten var berettiget til at afdrage 1 Pd. pr. Drittel i den Vægt, Smørret havde, naar det kom fra Meieriet efter Meieriets Vægtſeddel uden Henſyn til, om Arreſtanten fradrog ſtørre Svind end Smørret virkelig havde havt, da det blev ſolgt til Arreſtantens Kjøber. Arreſtanten havde meddelt Jens Pederſen, at Arreſtanten beregnede ſig Svind paa anførte Maade, ſom i Virkeligheden ikke havde fundet Sted. Arreſtanten har kun 2 Gange talt med Jens Pederſen om Vægten af Smørret; den ſidſte Gang var en Gang i forrige Sommer, men det var en løſt henkaſtet Yttring, hvorpaa Intet kunde bygges. Den førſte Gang var, ſom af Arreſtanten tidligere forklaret, paa den Tid, da Arreſtanten i April 1888 havde ſendt Smørret til England, hvorved Arreſtanten havde havt et ſtort Vægttab paa Grund af, at Smørret henſtod længe her i Byen og derfor maatte omſættes i nye Dritler. Arreſtanten vedbliver denne Forklaring, uagtet Jens Pederſens Forklaring til Rapporten 7 U paany blev ham foreholdt.

Foreſpurgt, hvorfor Arreſtanten, naar han har ſendt original Afregning, aldrig har afdraget i Pris og Vægt, udſiger Arreſtanten med Henſyn til Vægten, at han aldrig har gjort ſig nogen Tanke om, hvorfor han ikke fradrog i Vægten; med Henſyn til Priſen, at han ſendte de originale Afregninger for at viſe, at Smørret endnu ikke var ſaa fint, at det kunde betinge 4 Øre over Top.

Arreſtanten faſtholder paa Anledning, at hans oprindelige Akkord med Meieriet var den, at han, naar Smørret var fineſte Kvalitet, ſkulde ſvare Meieriet 4 Øre over Top, uden Henſyn til den Pris, Arreſtanten fik; dog var dette betinget af, at Smørret ikke led af ſærlige af Meieriet anerkjendte Fejl, f. Ex. var vandet, oliet, tælleſurt o. ſ. v.; Arreſtanten kjøbte ikke Smørret efter nogen Pris hvergang, ſaaledes at Priſen blev aftalt for hver Sending, men Aftalen var, ſom Arreſtanten nu har ſagt, og, tilføjer Arreſtanten, at Meieriet ikke var pligtig at ſælge Smørret til Arreſtanten, naar det ikke var fornøjet med Priſen.

Arreſtanten paaſtaar nu, at Smørret led af de af ham

nu omtalte Fejl, lige til han opnaaede de 4 Øre over Top.

Arreſtanten erkjender, at han ikke har meddelt Jens Pederſen, at denne fik mindre Pris, end Arreſtanten opnaaede for Smørret, naar Arreſtanten fik 4 Øre under Top, men Arreſtanten havde kjøbt Smørret under den udtrykkelige Betingelſe, at han var berettiget til at faſtſætte Priſen for Smørret, naar dette ikke kunde betinge 4 Øre over Top, og at Meieriet ſaa maatte tage den Priis, Arreſtanten gav, men maatte hæve Forbindelſen med Arreſtanten, naar det ikke var tilfreds med den modtagne Priis.

Paa Foreholb, af at Arreſtanten jo ikke har meddelt Jens Pederſen, at han, naar Arreſtanten fik mindre end 4 Øre over Top, har i visſe Tilfælde afdraget i Priſen, gjentager Arreſtanten, at han hverken har meddelt Jens Pederſen, naar han gav ham mindre, end Arreſtanten fik, og kun en enkelt Gang, naar Arreſtanten gav Jens Pederſen mere end Arreſtanten fik, og ſaaledes havde Tab.

Arreſtanten forklarer, at han mener, at det var Jens Pederſen klart, at, ſelv om Priſen ikke naaede de 4 Øre over Top, havde Arreſtanten undertiden Tab paa noget og Fortjeneſte paa noget, efterſom han fik mindre eller mere end den Priis, Arreſtanten havde faſtſat til Meieriet.

Med Henſyn til den førſte Sending efter Meieriets Ombygning forklarer Arreſtanten, at han udtrykkelig ſkrev ſom Svar paa Foreſpørgſel fra Meieriet, at han nok paany vilde ſlutte Akkord til 4 Øre, men ikke vilde give dette for den førſte Sending. Det var hermed Arreſtantens Mening, at han ſelv faſtſatte Priſen efter ſit Skjøn over Smørrets Kvalitet.

Arreſtanten forklarer, at han paa Sendingerne til England havde et Tab paa ca. 200 Kr. i Priſen og at han derfor, indtil han fik 4 Øre over Top, har afregnet Meieriet ca. 200 Kr. mere, end han har faaet ind, idet hans Tab paa de 2 Sendinger, der ere oplyſte under Sagen, og paa Fragt, Kjørſel og Vægttab af Sendingerne til England udgjør lige ſaa meget, ſom han har tjent, indtil han gav 4 Øre over Top.

Det blev foreholdt Arreſtanten, at han jo efter ſin egen Erkjendelſe havde afregnet det ommeldte Smør, der gik til Eng-

land, til Meieriet, og altſaa definitivt kjøbt dette, og **at han altſaa ikke kan ſiges at have givet Meieriet noget, fordi han taber paa Smørret ved at ſpekulere med det.**

Arreſtanten udſiger, at han ſendte det til England, fordi han ikke her i Byen kunde ſælge det til en antagelig Pris, hvilket han først forgjæves havde forſøgt flere Steder.

Det forehöldtes ligeledes Arreſtanten, at der efter H. M. Hanſens Forklaring var Smør i de ommeldte Sendinger, ſom ikke var fra „St. Meerløſe", hvortil Arreſtanten ſvarer, at derſom en ſaadan Blanding er ſket, ſaa har H. M. Hanſen blandet andre Dritler Smør ſammen med dem fra „St. Meerløſe" ved Sendingen til England; men han har afregnet Arreſtanten udelukkende „St. Meerløſe" Smør.

Arreſtanten afført.

Forhøret udſat.
F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Alfr. Olſen.
O. B. 26.

Den 11te Januar 1890.

Forhøret blev fortſat paa Raadhuſet i Holbæk.

For Retten mødte nuværende og forhenværende Medlemmer af Beſtyrelſen for Andelsmeieriet „Store Meerløſe".

Formanden Gaardeier **Jens Pedersen** i Meerløſe.
Møller **Rasmus Peter Pedersen**, ibidem.
Gaardeier **Chriſtoffer Nielſen**, Havborup.
Gaardmand **Jens Poulſen**, Søtofte.
Gaardeier **Peder Larſen**, Havborup.

Praktiſerende Læge **Gerhard Djørup**, Meerløſe.
Gaardeier **Lars Sørenſen**, Allindelille.

Endvidere var mødt Meieriſt paa „St. Meerløſe“ **Søren Nielſen**, Gaardejerne **Hans Nielſen**, Ordrup. og **Jens Knudſen** ibidem, ſamt Andelshaver i „St. Meerløſe“, Gaardeier **Chriſtian Schnak** af Meerløſe.

Gaardeierne Hans Mortenſen af Vandløſe og Hans Larſen af Ordrup var tilſagte, men udeblevne paa Grund af anmeldt Sygdomsforfald.

Komparenterne **Jens Poulſen, Djørup**, **Hans Nielſen** og **Jens Knudſen**, Medlemmer af den ældre Beſtyrelſe, forklarer, at Overenskomſten med Dønnergaard om Forhandling af Smør fra „St. Meerløſe“ blev afſluttet med Jens Pederſen og Peder Larſen, i hvis Hænder Sagen var lagt; de have ikke beſtemt kjendt Indholdet af denne Overenskomſt, men de er gaaet ud fra, at Dønnergaard tog og var berettiget til at tage Fortjeneſte paa Priſen paa Smørret, uden Hensyn til, om han fik 4 Øre over Top eller ikke. **Derimod have de aldrig kjendt eller hørt, at Dønnergaard ſkulde have Lov til at afdrage i ſin Kjøbers Vægt, eller beregne ſig et Svind, ſom ikke virkelig var gaaet.** Dønnergaard var efter deres Opfattelſe Kjøber af Smørret og ikke Forhandler og ſkulde give 4 Øre over Top, naar Smørret blev ſaa fint, at han kunde give det, hvilket Dønnergaard efter ſine Udtalelſer mente ikke vilde vare længe. Efter at der var ſendt en Konſulent ud fra Landhusholdningsſelſkabet, varede det ejheller længe, inden Smørret kom til at koſte 4 Øre over Top.

Komparenten **Schnak** forklarer, at han har hørt ſom de andre Medlemmer, af Jens Pederſen, hvorledes Forholdet var til Dønnergaard, og forklarer, at Dønnergaard i Mai 1888 har ſagt i hans Paahør til Jens Pederſen, at han nu ikke ønſkede længere at modtage Smørret, da det nu var indarbeidet, men paa Jens Pederſens Anmodning vedblev Dønnergaard dog Forhandlingen af Smørret.

Komparenterne **J. Poulſen, Djørup, Hans Nielſen, Jens Knudſen** og **Schnak** forklarer overensſtemmende, at Smørret i ſin Tid, inden Dønnergaard fik Forhandlingen deraf, blev betalt meget lavere, uden at der kan ſiges noget om, hvor vidt Smørret den Gang var ringere, og mener de ſaaledes, at Meieriet har haft Fordel ved Forbindelſen med Dønnergaard.

Komparenterne Djørup, Jens Knudſen, Hans Nielſen og Schnack aftraadte.

Komparenterne **Poulſen, R. P. Peterſen, Chriſtopher Nielſen** og **Lars Sørenſen** forklarer, at de tilligemed Jens Pederſen, der er Formand, og de 2 i Dag udeblevne udgjør den nuværende Beſtyrelſe for „St. Meerløſe". De forklarer overensſtemmende, at de ikke har kjendt noget til Aftalerne med Dønnergaard om Smørrets Salg, hvilket udelukkende har været lagt i Formandens Haand. De erklærer, at de ønſker nærmere at overveie, om de forlanger Dønnergaard tiltalt for ſit Forhold med Hensyn til Afdraget paa Vægten.

Komparenterne Poulſen, R. P. Peterſen, Chriſtian Nielſen og Lars Sørenſen aftraadte.

Komparenten **Jens Pederſen** vedtog den ham forelæſte Forklaring til Rapporten 7 U, ſom her dog paa Forehold af Arreſtantens Forklaring modificeres derhen, at han maa erkjende, at det er rigtigt ſom af Dønnergaard forklaret, at Dønnergaard, for ſaa vidt Priſen ikke naaede 4 Øre over Top, ikke var forpligtet til at ſvare Meieriet nogen beſtemt Pris, men at Priſen i ſaadanne Tilfælde var overladt til, hvad Dønnergaard beſtemte, og at Komparenten gik ud fra, at Dønnergaard i ſaadenne Tilfælde beregnede ſig en paſſende Fortjeneſte.

Det er ligeledes rigtigt, at der blev ſluttet en Accord med Dønnergaard, da Meieriet var brændt, hvorefter Dønnergaard atter ſkulde give 4 Øre over Top, men at denne Accord dog ikke gjaldt den første Sending, ſom Dønnergaard ſelv ſkulde beſtemme Priſen paa. Han tør derfor ikke ſige, at Dønnergaard ved denne Sending har været pligtig til at give dem 4 Øre over Top. Dønnergaard meddelte ham, at Smørret ſmagte

af de nye Kjærner m. m., hvorfor Komparenten antog, at Smørret havde været mindre godt, og at Dønnergaard ikke havde opnaaet fuld Pris for det; men forpligtet til, at give Meieriet, hvad han fik for Sendingen hos Andrew, vil Komparenten ikke paastaa, at Dønnergaard var.

Det er rigtigt, at der een Gang har været sendt en Drittel ind som beskadiget, og havde Dønnergaard den til Forhandling paa bedste Maade; der var slet ikke nogen Aftale om, at Dønnergaard kunde beregne noget Salair, eller hvilken Pris han skulde give for den.

Komparenten bemærkede, at Meieriet udtrykkelig ikke sluttede Accord om nogen fast Priis, fordi Meieriet tidligere havde havt en saadan, men af og til saaet betydeligt under denne Pris, fordi Kjøberen gjorde Udsættelse paa Smørrets Kvalitet.

Komparenten **P. Larsen** forklarer, at han og Jens Pedersen var sammen hos Dønnergaard, da Accorden blev sluttet om, at Dønnergaard skulde være Kjøber af Smørret, og henholder Komparenten sig med Hensyn til den Priis, Dønnergaard skulde give, ganske til Jens Pedersens Forklaring, idet Komparenten tilføjer, at han gik ud fra, at Dønnergaard havde taget Avance paa Prisen paa den første Sending, der var sendt ind, efter at Meieriet var brændt.

Begge Komparenter **J. Pedersen**, og **P. Larsen**, forklarer overensstemmende, at der, da de i Foraaret 1888 sluttede Accord med Dønnergaard om Smørret, ikke var Tale om, hvilken Vægt Dønnergaard skulde svare, eller hvilket Svind, der maatte gaa af Smørret, og **Dønnergaard talte navnlig ikke noget om, at han vilde beregne sig 1 Pd. Svind pr. Drittel eller noget Svind, som i Virkeligheden ikke gik af Smørret.**

Komparenten **J. Pedersen** forklarer paa Forehold af Dønnergaards Forklaring, at han ikke vil nægte, men ikke kan erindre, at Dønnergaard har sagt til Komparenten, at der gik 1 Pd. Svind pr. Drittel, og at Komparenten har sagt, at dette Svind ikke var stort, og at han var tilfreds med det, men at

Komparenten i saa Fald var gaaet ud fra, at Dønnergaard talte om det Svind, der virkelig var gaaet af Smørret, og **han har ikke tænkt sig, at Dønnergaard tog, eller tilladt Dønnergaard at tage Svind, der ikke fandt Sted, eller at formindske den Vægt, Dønnergaard fik af sin Kjøber.** Komparenten kan ikke forstaa, hvorledes Dønnergaard kan have gaaet ud fra, at Komparenten antog, at Dønnergaard beregnede sig Svind over det, der virkelig fandt Sted, og har Dønnergaard, som sagt, heller ikke meddelt ham noget, om, at han tog saadant Svind, **men hemmeligholdt for Komparenten den Fordeel, Dønnergaard herved havde.**

Paa den anden Side har der naturligvis heller ikke været nogen Overenskomst om, at Dønnergaard ikke maatte tage fingeret Svind, idet der slet ikke har været nogen Tale om saadant fingeret Svind mellem dem.

Komparenten P. Larsen afstraadte.

Komparenten **J. Pedersen** og Meieriet **Søren Nielsen** forklarer overensstemmende, at Smørret nu stadig sendes til Andrew, hvor der opnaaes 5 Øre over Top, hvilket var den Pris, Dønnergaard sidst gav. Smørret svinder noget mindre, end da Dønnergaard forhandlede det, idet Svindet nu er ca. $^{3}/_{4}$ Pd., undertiden lidt over, men det naar ikke 1 Pd. Saavidt de kunde huske, svandt Smørret lige saa meget før de begyndte at sælge Smørret til Dønnergaard, som da han kjøbte Smørret.

Komparenterne erklærede paa Forehold af Arrestantens Forklaring om Sendingerne, der er gaaede til England i Marts og April 1888, Bilagene 7 Z — 7 Ø, at de ikke tør benægte, men ikke véd noget om, hvor vidt at disse Sendinger led af nogen Fejl eller var af en mindre god Kvalitet, men erindrede ikke, at Dønnergaard har gjort nogen speciel Udsættelse i saa Henseende, og ej heller kunne de, efter at være forevist de paagjældende Bilag, tro, at Sendingerne har lidt af væsentlige Mangler, da Dønnergaard ellers formentlig vilde have gjort Udsættelse paa Afregningerne.

De bemærker paa Anledning, at naar de har været til-

fredſe med det Svind, der gik af Smørret, da Dønnergaard forhandlede det, har det ligget i, at de have hørt, at andre Meierier havde ſtørre Svind.

Komparenten Nielſen forklarer paa Anledning, at Dønnergaard efter hans Formening ikke altid har holdt ſig indenfor 1 Pd. Svind, men ogſaa har afdraget Meieriet mere end 1 Pd. Svind, og indleverede han i ſaa Henſeende Meieriets Vægtbog, hvoraf dette efter hans Formening vil fremgaa. Efter denne Vægtbog har det nemlig viſt ſig, at Smørret ſvandt noget over 1 Pd. i Gjennemſnit, da det forhandledes ved Dønnergaard.

Den ommeldte Vægtbog fremlagdes under 11 P.

Komparenterne aftraadte.

Saa mødte Sognefoged i Bretved **Hans Andersen**, der forklarede, at Bretved Meieri ikke er i Exportforeningen, og at han ikke kan tro andet, end at Tiltalte Hans Knudſen, der i ſin Tid har gjort Forretninger med Meieriet, maa vide, at dette ikke er i Exportforeningen; dels mener han navnlig, at Knudſen véd om ethvert Meieri paa Sjælland, om det er i Exportforeningen eller ikke, dels mener han ſærlig, at Knudſen, der er kjendt i Bretved, véd, at Bretved ikke var i Exportforeningen i Juli Maaned f. A. Komparenten har kun én Gang talt med Knudſen og har ikke mere end en Gang tilſkrevet Knudſen, og Komparenten kan ikke forſtaa, hvorledes Knudſen kunde antage, at Komparenten kunde eller vilde tilſende ham en Afſkrift af Exportforeningens Balance. Det var kun en kort Tid, at Bretved Andelsmeieri ſtod i Forbindelſe med Knudſen, væſenlig fordi Knudſen gjorde Udſættelſer paa Smørret; de havde tillige den Mening, at Knudſen beregnede ſig for høj Thara, men Komparenten kan ikke ſige noget beſtemt herom, navnlig ikke om, hvor ſtor Forſkjel der var mellem Knudſens og Meieriets Thara. Knudſens Karl Lars Peter Andersen har tjent Komparenten i 4 Aar, og kjender Komparentens Haandſkrift, ſaa Knudſen kunde let hos Karlen have forviſſet ſig om, at Bilagene S og T ikke hidrørte fra Komparenten.

Komparenten meddelte en Prøve paa ſin Haandſkrift, hvilken Prøve fremlagdes under Litra 11 Q.

Komparenten kan ikke tænke ſig nogen Grund til, at Dønnergaard har angivet Bretved ſom Udſtedelsesſted for Bilag T; Komparenten har været i Beſtyrelſen for Fællesforeningen for Andelsmeierierne ſammen med Dønnergaard. Knudſen har ikke henvendt ſig til Komparenten om at faae noget Regnſkab fra Exportforeningen, hvilket Komparenten heller ſlet ikke kunde ſende Knudſen.

Komparenten aftraadte.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald.
Alfr. Olſen.
O. B. 26.

Den 13. Januar 1890.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte paany Smørſmager **Hanſen**, der, foreholdt Bilag 11 E, forklarer, at han har ſendt 3 Dritler Smør, ſom han havde faaet fra Dybbøl eller Broager Meieri, til England gjennem Exportforeningen til Salg pr. Kommisſion; det var i Vinteren 1888—89. Han erindrer, at han fik Afregning for disſe ſtilet til det paagjældende Meieri. Han kan ikke erindre, hvorledes disſe var mærkede, men det forekommer ham, at de var mærkede H. H. Om det er disſe Dritler, der er anført til Bilag 11 E, kan han ikke beſtemt udtale ſig om, da det jo kan tænkes, at de ved en Fejltagelſe i Exportforeningens Bøger er mærkt „Landmandslyſt".

Betræffende de 4 Dritler under 11 J og 11 L bemærker han, at han tror at erindre, at han 2 Gange i Begyndelſen af 1889 havde faaet hver Gang et Par Dritler mere, end han havde Brug for, hvilke Dønnergaard ſaa efter Komparentens Anmodning indvilgede i at tage igjen, hvorefter de bleve ſendte til Exportforeningen, den ene Gang var Dritlerne, efter hvad Komparenten tror, mærket „8—8". Komparenten véd ikke, om disſe Dritler har været i hans Forretningslokale, eller om de er

kjørt direkte fra Jærnbanen til Exportforeningen, men det forekommer ham, at de engang var kommet til ham og derfra blev sendt til Exportforeningen. Komparenten, der paa Grund af Mærket stod i den Formening, som tidligere forklaret, at Dritlerne vare fra „Landmandslyst", har mulig nok sagt dette i Exportforeningens Kjælder, men han kan ikke erindre det bestemt. Han har, som tidligere forklaret af ham gaaet ud fra, at den overvejende Del af Dritlerne, mærket „8" eller „8—8" var fra „Landmandslyst" og støtter dette paa Udtalelser af Dønnergaard, men han har dog ogsaa tænkt sig Muligheden af, at nogle af de saaledes mærkede Dritler var fra andre Meierier, da han vidste, at Dønnergaard forhandlede Smør fra flere Meierier. Han kan imidlertid ikke erindre, om Dønnergaard har sagt ham, om Mærket „8" omfattede flere Meierier end „Landmandslyst" og kan i det hele ikke opgive, hvorpaa han har støttet denne sin Formening, at nogle af Dritlerne, mærket „8—8", var fra andre Meierier.

Saa mødte paany Højesteretssagfører **Alberti**, der paa Forehold af Bilagene 11 E, 11 J og 11 L forklarer, at han er vis paa, at det er Dønnergaard, det skyldes, at alle 3 Sendinger efter de nævnte Bilag er opførte som „Landmandslyst", idet Dønnergaard har sagt Komparenten, at det var Smør fra „Landmandslyst", som han vilde have sendt til Englaud for at see, hvorledes det blev opfattet derovre; Dønnergaard har faaet Afregning paa alle 3 Sendinger — hvilke vare stilede til „Landmandslyst" — som Formand for dette Meieri.

Komparenten blev gjort bekjendt med, at Smørret efter Bilagene 11 J og 11 L efter Dønnergaards Opgivende er fra „Allerslev", men han fastholdre sit Tidligere med Tilføjende, at Smørret efter 11 E, 11 J og 11 L af Dønnergaard er opgivet ham som værende fra „Landmandslyst". Hvor vidt de 3 Dritler efter E 11 virkelig skulde være fra Slesvig, har han ingen Mening om, men maa dette formentlig kunne oplyses af hans Kopibøger.

Disse blev bragte tilstede.

Det fremgik ved Eftersyn af disse, at der under 7de

Februar 1889 er afsendt 3 Dritler under Navn „Broager" og erindrer Komparenten, at det er disse 3 Dritler, som Komparenten Hansen har sendt Exportforeningen med Anmodning om at sende dem til England og med Opgivende, at de vare fra et slesvigsk Meieri.

Komparenten **Hansen** forklarer paa Forehold af denne Forklaring, at der kun har været een Sending fra Slesvig, der er sendt gjennem Foreningen til England med Komparenten som Mellemmand, og kan derfor Sendingen efter 11 E ikke være fra Slesvig, uagtet den er mærket H H. Hvor den er fra, veed Komparenten ikke. Han kan ikke erindre, om den først har været hos ham og ikke heller, om han til Exportforeningen har opgivet, at den var fra „Landmandslyst." Han veed ikke, hvor Mærket H H er fra, men han antager, at det er anbragt i Exportforeningens Kjælder som et Forsendelsesmærke.

Oplæst og vedtaget med Tilføjende, at det nu forekommer ham, at der engang er bleven sendt 3 Dritler, som han havde kjøbt af Dønnergaard tidligere og troede var fra „Landmandslyst", gjennem Dønnergaard til Exportforeningen og videre til England, hvilke saa Dønnergaard har faaet Afregning paa i Exportforeningen og senere afregnet Komparenten.

Komparenten **Alberti**, der blev foreholdt denne Forklaring, erklærer, at han bestemt erindrer, at den første Sending, der blev opgivet som sendt fra „Landmandslyst", efter at Hansen havde begyndt at arbejde i Exportforeningens Kjælder — hvilket Komparenten Hansen forklarer var medio November 1888 — af Dønnergaard blev erklæret for at være fra „Landmandslyst" og at være finere end det fineste Smør i Exportforeningens Kjælder, hvorfor det skulde betales med 5 Øre over Top. Dønnergaard sagde dette i Hansens Nærværelse. Dønnergaard og Hansen smagte paa Smørret og Hansen samstemmede i Dønnergaards Dom over Smørret.

Komparenten tilføjer for Tydeligheds Skyld, at Smørret ikke blev afregnet til 5 Øre over Top, men sendt til England for Mejeriets Regning. Komparenten vilde nemlig ikke kjøbe Smørret til denne Pris, hvad Dønnergaard ønskede, da det var

højere, end hvad der var givet for Smørret fra de øvrige Meierier, og dette vilde see underligt ud, da Dønnergaard baade var Bedømmer i Exportforeningen og Formand i „Landmandslyst".

Komparenten **Hansen** erklærer, foreholdt denne Forklaring, at han nok kan erindre, at han har været tilstede i Exportforeningen og smagt paa noget Smør som Dønnergaard, saa vidt Komparenten husker, sagde var fra „Landmandslyst", og at det var fint Smør, og at Komparenten samstemmede med Dønnergaard i at erklære det for fint Smør, men han kan ikke huske, om det var ved den første eller en af de andre Sendinger, der blev angivet at være fra „Landmandslyst", at dette passerede. Han kan ikke heller erindre, men tør ikke modsige, at Dønnergaard først vilde sælge Smørret til 5 Øre over Top til Exportforeningen, som af Alberti forklaret.

Komparenten Hansen forklarer paa Anledning, at han i 1888 til 1889 har sendt omtrent det Antal Dritler tilbage til Dønnergaard, som han har modtaget Smørdritler fra denne, hvorimod han ikke har sendt netop de samme Dritler, han har faaet. Komparenten har, saa vidt han erindrer, sendt Træerne under, Adresse: Dønnergaard, Lejre og sikkert ikke til „Landmandslyst".

Komparenterne fratraadte.

Saa mødte Bestyreren af „Hedelykke" Meieri, **Søren Pedersen**, der forklarer, at der i forrige Vinter er bleven sendt nogle Dritler Smør gjennem Dønnergaard til Exportforeningen fra „Hedelykke" Meieri, men han kan ikke rigtigt sige, naar det er sket, eller hvor meget det var.

Komparenten har været ansat som Undermeieriſt paa „Landmandslyst", omtrent fra Meieriets Oprettelse indtil medio Juli 1888. Komparenten veed, at der paa „Landmandslyst" blev brugt 2 Mærker, et „Landmandslyst" og et „8"; der gik, saa vidt Komparenten erindrer, en 6—8 Dritler ugentlig af Mærket „8", medens Resten var mærket „Landmandslyst", men han kan ikke sige, hvor Mærket „8" gik hen, medens, efter hvad han veed, Mærket „Landmandslyst" gik til Andrew. Komparenten kan ikke sige, naar disse Mærkninger med „8" tog sin Begyn-

delse, og heller ikke med nogen Bestemthed, hvor hyppig Mærket „8" blev anvendt. Komparenten var nemlig ansat ved Mælkeveiningen og Kjærningen og har kun en enkelt Gang deltaget i Paalæsningen, saa, hvad Komparenten her har forklaret, er efter Indtryk af, hvad han har hørt paa Meieriet, og ikke, hvad han veed af personlig Erfaring.

Komparenten tilføjer paa Anledning, at det almindelige Mærke paa „Hedelykke" er „Hedelykke", men at han nok tror at det Smør, der blev sendt som Prøve gjennem Exportforeningen af Dønnergaard, kun var mærket med 1 Bogstav, hvilket Komparenten selv havde fundet paa, fordi han ikke vilde benytte Meieriets Mærker, hvis Smørret ikke blev befundet godt.

Komparenten afstraadte.

Saa mødte **Rasmus Rasmussen,** Meieristpaa „Hedelykke", der forklarede, at han kom paa „Landmandslyst" som Fyrbøder den 1ste Februar 1888, og tog derfra den 1ste Januar 1890. Han havde i den Tid bl. a. den Bestilling at mærke Smørtræerne — dog mærkede ogsaa undertiden Meieristen H. P. Nielsen nogle. Der var paa „Landmandslyst" 2 Mærker, nemlig „Landmandslyst" og „8", som blev ibrændt Træet, hvilket Komparenten dog nærmere forklarer derhen, at i Begyndelsen, da han var kommen paa „Landmandslyst", var Mærket paamalet Dritlerne, hvilket blev besørget af H. P. Nielsen selv. De Dritler, der blev mærket „Landmandslyst", var langt flere i Tallet, end de, der blev mærket „8", og gik, efter hvad han erfarede, disse Dritler til Andrew, **hvorimod Dritlerne mærket „8" efter hvad Komparenten hørte af de andre paa Meieriet, gik til Exportforeningen,** efter at Dønnergaard paa en Generalforsamling havde faaet Meieriet til at melde sig ind i Exportforeningen. Den første Drittel, der blev mærket „8", var, saa vidt Komparenten véd, den, der blev sendt til Udstillingen i Kjøbenhavn 1888. Komparenten kan nu ikke sige, hvor lang Tid, der hengik fra, at denne Udstillingsdritel blev mærket „8", og til, at Mærket „8" blev regelmæssigt anvendt paa „Landmandslyst". Komparenten er vis paa, at der gik en kort Tid efter, at Ud-

ſtillingsdritlen var ſendt ind, og til, at Mærket „8“ blev brugt, men der kan ogſaa været gaaet længere Tid hen, og Komparenten kan alene ſige, at Mærket „8“ kom i regelmæssig Brug viſtnok i Slutningen af 1888. Da det først kom i Brug, blev det brugt regelmæssigt hver Uge, idet der dog muligt kunde være en enkelt Uge, hvor ingen Drittel blev afsendt mærket „8“. Dønnergaard skrev hver Gang til H. P. Nielsen om, hvor mange Dritler der skulde mærkes „8“, og Komparenten mærkede saa Dritlerne efter Nielsens Ordre. Komparenten kan ikke sige bestemt, hvor mange Dritler der gik af hver Uge mærket „8“, men var det fra 2—8 Dritler, maaskee en enkelt Gang 10, og troer Komparenten nok, at Antallet var størst i Sommeren 1889. Komparenten er vis paa, at det Smør, der blev mærket „8“, var fra „Landmandslyst“; i hvert Fald har han aldrig seet, at der blev ført fremmed Smør eller Dritler Smør andetsteds fra, som saa blev stemplet „Landmandslyst“. Dritlerne mærkede „8“ blev afsendte Mandag eller Tirsdag sammen med dem, mærkede „Landmandslyst“, og Komparenten har ikke lagt Mærke til, om Smør af dette Mærke er afsendt midt i Ugen efter Dønnergaards Rekvisition. Komparenten har hørt, at „Landmandslyst“ fik noget høiere Priis for Dritlerne, mærket „8“, end for dem med Mærket „Landmandslyst“, men veed Komparenten intet Bestemt herom.

Komparenten tilføier at „8“ holdt op kort efter Dønnergaards Arrestation, da alt Smørret gik til Exportforeningen, og saa blev mærket „Landmandslyst“.

Yderligere Oplysning kan Komparenten ikke afgive.

Komparenten aftraadte.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tüchsen.

Fuglsang,
Vidne.

Den 14de Januar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paa ny Gaardeier **Hans Peter Niel-**

ſen af Taastrup i Jydſtrup Sogn, der gjentog, at der ikke paa „Landmandslyſt“, medens han var Meieriſt dér, er ført nogen Bog, hvori Vægten og Dritelantallet af det ved Dønnergaard ſolgte Smør blev opført Uge efter Uge. Det var Komparenten der, ſom af ham tidligere forklaret, ſkrev dette op i en lille Lommebog, ſom han indleverede og ſom fremlagdes under Litra 11 R, og ſkrev han det op til ſin private Efterretning og blev det ikke ført over i nogen Bog. Roſendal har aldrig havt med denne lille Lommebog at gjøre og ikke laant den af Komparenten for at føre Drittelantallet og Vægten over i ſine Regnſkabsbøger, heller ikke ved Regnſkabshalvaarets Afſlutning. Derimod var der en Bog paa Meieriet, hvori Komparenten opførte Løbenumrene paa de Dritler, der daglig bleve brugte til at ſlaae Smør i, og ſtemte ved Regnſkabshalvaarets Afſlutning det her opførte Drittelantal med det Drittelantal, Komparenten havde opført i ſin Lommebog, ſaavidt han huſker.

Det blev foreholdt Komparenten, at denne Forklaring ikke kan være rigtig, forſaavidt Roſendal i ſin Indtægtsbog for Halvaaret fra Decbr. 1888 til Juni 1889 har indført Drittelantal og Nettovægt paa det udveiede Smør, hvilket ganſke ſtemmer med de tilſvarende Optegnelſer i Bilag 11 R.

Komparenten vedbliver, at Roſendal har ikke havt Komparentens Bog, men at Roſendal under Konferencen mellem dem ſkrev Drittelantal og Nettovægt ind i ſin Indtægtsbog for at ſee, hvor ſtort Svind der var paa det Smør, Dønnergaard ſolgte.

Komparenten rætter dette til, at ialtfald gjorde Roſendal det den ſidſte Gang, men maaſkee ikke tidligere.

Komparenten forklarer endvidere, at han ved at gjennemſee ſin Lommebog er kommen til det Reſultat, at det ikke var før i April Maaned 1889, at den regelmæſſige Mærkning med „8“ tog ſin Begyndelſe. Han kan nemlig ſee, at det førſt var ved dette Tidspunkt, at der gaaer 2 Sendinger fra Meieriet paa een Dag, hvilket Komparenten har betegnet ved at trække Streger i Bogen i Form af en Vinkel til begge de Tal, der angive Drittelantallet, og han mener, at alle Dritlerne før dette Tidspunkt

have været mærkede med „Landmandslyst“, naar undtages Dritlen til Udstillingen.

Paa Forehold af, at det dog fremgaar af Bogen, at der tidligere i Juni og Juli Maaneder 1888 er sat de samme Streger, som af Komparenten nu omforklaret, forklarer Komparenten, at det er muligt, at det mindre Antal af de Dritler, der ere forbundne med de nævnte Streger, har været mærket „8“, men Komparenten kan ikke sige det bestemt. Det er den Omstændighed, at han vidste, at Udstillingsdritlen var mærket „8“, der i Forhøret den 9de Ds. har givet ham Anledning til at forklare, at Mærket „8“ tog sin Begyndelse allerede dengang, idet han kunde erindre, at der var gaaet 2 Sendinger af midt i Ugen, og det forekom ham, at disse Sendinger vare mærkede „8“.

Det foreholdtes Komparenten, at der fra 27de Juli til 27de November efter det hidtil under Sagen Oplyste, er afregnet 23 Dritler i 2—4 Dritler ad Gangen til Smørsmager Hansen, hvilket maa antages ikke at have været mærket „Landmandslyst“, og som saa efter hvad Komparenten nu har forklaret, skulde have været forbundne med Streger og opførte i 2 Poster.

Komparenten vedbliver at han troer, at hele Produktionen i dette Tidsrum er mærket „Landmandslyst“, da han, hvis der havde været 2 Mærker, havde anthdet dette med de omtalte Vinkelstreger.

Det foreholdtes Komparenten, at det synes utroligt, at han kunde saa detailleret i Forhøret den 9de Ds. forklare om det lange Tidsrum, i hvilket Dritler regelmæssigt er stemplet „8“ paa „Landmandslyst“, naar dette ikke var Sandhed, da han efter det nu Forklarede ikkun i en 7 Uger i 1889 har brugt Mærket „8“, men han fastholder, at hans Forklaring i Dag er rigtig. Han troede, da han afgav sin Forklaring den 9de Dennes, som blev gjennemgaaet med ham og som han paany erkjender at være rigtig tilført, at Mærket „8“ var brugt saalænge som dér anført, men han mener, at det har været, fordi han kunde huske, at det var brugt i Sommeren 1888 til Udstillingsdritlen, og derfor tog Fejl, og mente, at det var brugt regelmæssigt siden den Tid.

Komparenten paaſtaaer beſtemt, at han i ſin Lommebog har optegnet hele det Drittelantal, ſom er gaaet ud, og at der ikke er Andre end ham, der har gjort Optegnelſer i bemeldte Lommebog. Han har ført disſe Optegnelſer Uge for Uge. Han paaſtaaer beſtemt, at han ikke har udeladt Dritler, ſom ere ſolgte ved Dønnergaard, og ſom have været mærkede „8".

Komparenten foreviſte et Mælkeriregnſkab fra hans Faders Gaard, hvoraf fremgik, at der i Januar Maaned, ſom til Bilag 3 C anført, var produceret 10 Dritler Smør.

Komparenten berigtiger ſin tidligere Forklaring om det ugentlige Drittelantal, ſom hans Fader har ſolgt Dønnergaard, i Overensſtemmelſe hermed.

Komparenten aftraadt.

Arreſtanten **Dønnergaard** var fremſtillet og forklarede paa Forehold, at, ſaavidt han huſker, begyndte Mærket „8" til Stadighed at bruges paa „Landmandslyſt" ved de Dritler, der bleve ſendte til Smørſmager Hanſen. Naar han tidligere har ſagt, at de fleſte af de Dritler, mærket „8", ſom Smørſmager Hanſen fik, var fra „Landmandslyſt" og ikke fra „Allerslev", da er dette ukorrekt, idet Forholdet er det omvendte, at han kun har ladet mærke Smørret fra „Landmandslyſt" enkelte Gange med „8" for at ſupplere Dritlerne fra „Allerslev".

Arreſtanten berigtiger i ſaa Henſeende ſit Tidligere.

Foreholdt Smørſmager Hanſens Forklaring i Forhøret den 13de Dennes, erklærer han Intet at have mod denne at erindre, men vedbliver, at han ikke kjender Noget til de 3 Dritler efter 11 E og at disſe ikke ere fra „Landmandslyſt" ſamt at de ikke vedkommer ham.

Med Henſyn til de 4 Dritler efter 11 I og 11 L vedbliver Arreſtanten, at disſe ere fra „Allerslev". Han tør med Henſyn til Albertis Forklaring i Forhøret den 13de Ds. ikke nægte, men kan ikke erindre, at have ſagt til Alberti, at de vare fra „Landmandslyſt", men derimod veed han, at han ikke har villet ſælge dem til 5 Øre over Top, men maaſkee nok har ſagt, at det var den Pris, han pleiede at faae for Mærket.

Det foreholdtes Arreſtanten, at det var beſynderligt, at der

paa „Landmandslyst“, hvor Bogholderiet for Mælk er i Orden og tilfyneladende minutiøst ført baade med Hensyn til Udgifts- og Indtægtsſiden, ingen ugentlig Fortegnelſe er ført i nogen af Meieriets Bøger før Auguſt 1889 over Drittelantal og Vægt for det til Arreſtanten ſolgte Smør, hvilket Smør var Meieriets Hovedindtægtskilde, men at dette Smør alene var optegnet i en Lommebog af Meieriſten, men Arreſtanten ſvarer hertil, at han ikke har havt Noget med Bogføringen at gjøre, og iøvrigt ogſaa troet, at det blev ført af Meieriſten i en Bog.

Arreſtanten kan ikke ſige noget Beſtemt om, til hvilke Tider han har faaet Smør mærket „8“ fra „Landmandslyſt“, og ſærlig, om han har faaet ſaadant i Januar Kvartal 1889 eller November 1888, hvilket Arreſtanten retter dertil, at han er vis paa, at han ikke har faaet noget ſaadant i Januar Kvartal 1889. Han fik kun fra „Landmandslyſt“, naar Smørſmager Hanſen ſolgte ſaa meget, at Smørret fra „Allerslev“ ikke ſlog til. Arreſtanten fik Smør fra Allerslev Tirsdag og Fredag.

Paa Forehold af Drager Hanſens Forklaring, at der fra Januar 1889 var kommet Smør fra „Landmandslyſt“, mærket „8“, om Tirsdagen, udſiger Arreſtanten, at dette maa bero paa en Feiltagelſe fra Dragerens Side, der mulig er hidført ved, at Meieriſten fra „Allerslev“ har leveret Smørret til Kudſken fra „Landmandslyſt“, men Arreſtanten veed iøvrigt intet Beſtemt herom, idet han kun veed, at han har givet Drageren den Beſkeed, at ſende alt med Mærket „8“ til „Danſk Smørforſyning“.

Arreſtanten forklarer, for at forebygge Misforſtaaelſe, paa Anledning, at naar han tidligere har forklaret at have forveiiſt original Afregning fra Andrew for Carl Sørenſen, Roſendal oſv., da er det ikke ſaaledes at forſtaa, at Arreſtanten paa e:r Gang har viiſt ſin egen Afregning og den originale fra Andrew men alene den fra Andrew.

Arreſtanten afført.

Komparenten aftraadt.

Forhøret udſat.
F. Kattrup.

Tüchſen.

Fuglſang
Vidne.

Den 15de Januar 1890.

Forhøret fortſat.

Der fremlagdes en Forhandlingsprotokol fra Meieriet „Landmandslyſt" under 11 S.

Dommeren bemærkede, at han ved at gjennemgaa Bilag 11 S var bleven opmærkſom paa, at der i Beſtyrelsesmødet den 30te Mai 1888 og paa Generalforſamlingen den 8de Juni ſ. A. var omhandlet en Kontrakt ſom vedtaget betræffende Salg af Meieriets Smør, og derefter havde meddeelt Arreſtanten dette udenfor Retten, hvorefter Arreſtanten havde tilſtillet Dommeren en Skrivelſe, hvori Arreſtanten udtalte Ønſket om, at give en ny Forklaring angaaende ſit Forhold til „Landmandslyſt".

Arreſtanten var fremſtillet og forklarede, at i Marts 1888 ſamtidig med, at han meddeelte Meieriet, at han ikke længer vilde være Kjøber til Smørret, foreſlog Gaardeier Lars Hanſen, Borupgaarden, at der ſkulde udfærdiges en Kontrakt, hvorefter Smørret ſkulde tilbydes de reſpektive Kjøbere af de 3 Mænd Søren Anderſen, Bregentved, Niels Anderſen Høiby og Ole Jenſen, ibidem. Der blev ſaa udfærdiget et ſaadant Udkaſt, men de 3 nævnte Mænd kunde nu ikke ſælge Smørret paa de i Udkaſtet ommeldte Betingelſer, hvorefter Arreſtanten ſaa gik ind paa paa ny at kjøbe Smørret og underſkrev i Begyndelſen af April Udkaſtet, der ſaa blev vedtaget paa Generalforſamlingen den 8de Juni. Arrſtanten fik ingen Gienpart af Kontrakten efterat have underſkrevet den, da Lars Hanſen, Borupgaarden, og Peder Nielſen, Orninge, forinden vilde have Udkaſtet vedtaget af Generalforſamlingen, idet de ikke vilde ſlutte Kontrakt med Arreſtanten, fordi de var ſammen i Beſtyrelſen med ham. Paa Generalforſamlingen forelaae 3 Udkaſt, deraf 2 fra kiøbenhavnſke Grosſerere, der bød 4½ Øre,

men ingen Bestemmelse havde om Svind, eller Afdrag i Priis i Tilfælde af Mangler ved Smørret, og blev Arrestantens Udkast derfor vedtaget.

Arrestanten indleverede et Udkast til den af ham nu ommeldte Kontrakt, hvilken han paastaaer i Et og Alt var rigtig.

Dette Udkast fremlagdes under 11 T.

Den under 11 T fremlagte Kontrakt er saaledes lydende:

Litra 11 T.

Kontrakt.

Undertegnede erkjender herved, at jeg af Andelsmeieriet „Landmandslyst" har kiøbt Meieriets Smørproduktion fra den ..... 1888 til den ..... 1889 til en fast Priis af 4 Kr. over Grossererſocietetets Topnotering og paa følgende øvrige Betingelser.

1) Smørret leveres mig i nye Træer, i friske, sunde, velbehandlede Varer frit paa Leire Station, og skal i Sommermaanederne, saavidt muligt, afsendes med Isvogn.

2) Paa Sendinger, der lider af Feil, der ere anerkiendte af Meieriet, fastsætter jeg Prisen, dog maa denne Priis ikke gaa under Grossererſocietetets Topnotering, og er Meieriet utilfreds med Prisen, kan det hæve denne Kontrakt, ved at undlade at sende næste Sending.

3) I Tilfælde af Uenighed om Vægten kan Meieriet for min Regning lade det veie af autoriseret Veier ved Leire Station og er jeg da forpligtet til at tage denne Vægt ÷ ½ Pd. til Udslag i Vintermaanederne og ¾ Pd. i Sommermaanederne. Efter Meieirets Vægt er jeg berettiget til at beregne mig 1 Pd. Svind og Udslag.

Arrestanten blev foreholdt det Uforstaaelige i, at han, hvis en Kontrakt virkelig existerer og har det Indhold, som af ham opgivet, ikke før er fremkommet dermed, idet navnlig Slutningsbestemmelsen i § 3 vilde have havt en betydelig Indflydelse paa Bedømmelsen af de Afdrag paa Andrews Vægt, som hovedsagelig har været Gjenstand for Undersøgelsen, og givet Anledning til, at denne udstrakkes i saadant Omfang,

ſom ſkeet, idet Dommeren ſelvfølgelig, hvis han havde været bekiendt med Arreſtantens nu givne Oplysning, vilde have rettet Underſøgelſen paa at paagribe denne Kontrakt eller afhøre Vidnerne om dens Indhold, og **det blev foreholdt Arreſtanten, at hans egne tidligere Forklaringer ligeſom Forklaringerne af Beſtyrelſesmedlemmerne og Regnſkabsføreren paa „Landmandslyſt" beſtemt ſtride mod en ſaadan Kontrakt.**

Med Hensyn til Vidnernes Forklaringer udſiger **Arreſtanten**, at han ikke kan forſtaa deres Forklaringer anderledes end at de ganſke maa have glemt eller mulig ſlet ikke forſtaaet Kontraktens Beſtemmelſer og Betydningen deraf.

Derimod udſiger Arreſtanten, **at Kontraktens Beſtemmelſer heller ikke tidligere har ſtaaet ham ſaa klart, ſom de nu gjør.** Han har ſelv ikke nærmere gaaet ind paa, at der var en Kontrakt, der berettigede ham til at beregne ſig 1 Pd. Svind, fordi Dommeren havde ſagt ham, at der ikke fandtes Noget om en ſaadan Kontrakt i Forhandlingsprotokollens Bilag 11 S.

Dommeren bemærkede, at han med Beſtemthed vidſte, at han ikke havde brugt en ſaadan Ytring, men kun muligt ſagt, at der ikke fandtes nogen Kontrakt indført ſiden den 9de Decbr. 1887.

Arreſtanten tilføier, at Dommeren gav Overbetient Olſen Ordre til at underſøge, om den omhandlede Kontrakt fandtes, og at Overbetjent Olſen den næſte Dag erklærede, at en ſaadan ikke fandtes.

Fremſtod **Overbetjent 26 Olſen**, tjenſtgiørende ved Kammeret, og udſiger, at han ikke har den mindſte Erindring om, at have faaet en ſaadan Ordre af Dommeren, eller overhovedet om, at der har været Tale om nogen anden Kontrakt end Kontrakten af 9de Decbr. 1887, der ſtrax blev funden i Bilag 11 S, mærket med Blaat.

Arreſtanten forklarer, at han har ſtaaet i den Formening, at Kontrakten var indført i Bilag 11 S, og at han troer at have ſagt, at den var indført, og at det er dette, der er blevet beſvaret benægtende af Dommeren.

Dommeren bemærkede hertil, at han ikke kan erindre, at have brugt en saadan Ytring som af Arrestanten nu forklaret, men at han paa den anden Side ikke bestemt tør benægte det.

Arrestanten forklarer, at, naar han i Forhørene er gaaet ind paa Erkjendelser, som kunne stride mod de nu ommeldte Bestemmelser i Kontrakten, har dette været, fordi han, da Bestyrelsens Forklaringer blev ham foreholdt, har troet, at det var unyttigt at hævde, at han var berettiget til at beregne sig 1 Pd. Svind uden Hensyn til det virkelige Svind, og da han troede, at Kontrakten ved Sjudskeri fra Protokolførerens Side ikke var bleven tilført Bilag 11 S, og han ikke kunde erindre, med hvem af Bestyrelsen han havde talt herom, saa at en Fastholden fra hans Side af dette Pd. ikke kunde være ham til nogen Nytte.

Det blev foreholdt Arrestanten, at han udtrykkelig, **forinden Folkene fra „Landmandslyst" bleve afhørte,** har erkjendt, at han ikke kunde tjene Noget paa Vægten og gjentagne Gange, at han kun var berettiget til at afregne Meieriets Vægt med Afdrag af $^1/_2$—$^3/_4$ Pd.

Arrestanten udsiger hertil, at han da ikke kunde huske at der stod omhandlet 1 Pd. til Svind i Kontrakten, men kun, at der stod omtalt i samme $^1/_2$—$^3/_4$ Pd.

Arrestanten tilføier endnu, at han gik ind paa de Erkjendelser om, at han var forpligtet til at afregne Andrews Vægt, fordi han mente, at han under alle Omstændigheder havde givet Meieriet Penge og aldrig villet gjøre sig personlig Fordeel af sine Salg fra „Landmandslyst", men mere betragtet Forholdet som en Honnørsag, som tidligere forklaret.

Arrestanten forklarer, at det er i Henhold til denne Kontrakts Bestemmelser, at han har tilsvaret Meieriet de 154 Kroner 06 Øre i Afregningen dateret den 24de Marts 1888.

Det blev foreholdt Arrestanten, at dette ikke kan være rigtigt, **idet denne Afregning jo dog er før Kontraktens Underskrift** og erkjender Arrestanten Rigtigheden heraf, men bemærker dog, at Udkastet til Kontrakten var lavet da, hvorfor han meente sig moralsk forpligtet til at holde sig dertil.

Arrestanten vedbliver bestemt, at det var Smør fra „Land-

mandslyst", hvorfor han fik den til Afregningen af 24de Marts ommeldte Priis hos Andrew, og at han ikke havde blandet Smør fra „Allerslev", eller andetsteds fra, ind i Leveringen til Andrew og solgt „Landmandslyst" andetsteds.

Arrestanten erkiender paa Anledning, at den nu omhandlede Kontrakt naturligvis ikke kunde berettige ham til at tage noget Afdrag over 1 Pd. pr. Drittel i Meieriets Vægt, **hvilket han paany erkjender at have gjort,** hvad dog efter hans Paastand alene er foranlediget ved Ligegyldighed fra hans Side, heller ikke til de Afdrag, han har gjort, inden Udkastet blev skrevet.

Med Hensyn til de 32 Dritler efter Bilagene 4 H og 6 N bemærker Arrestanten, at han efter Udkastets Post 2 mener, at han ogsaa har været berettiget til at afregne hele Sendingen som beskadiget, fordi der ogsaa har været Feil ved nogle af de 20 Dritler, og har Andrew kun givet fuld Priis for disse, fordi han har betalt en saa meget ringere Priis for de 12, der saaledes deelvis have været bedre, end hvad Andrew har afregnet dem til, og Arrestanten vedbliver denne Forklaring, **uagtet han blev foreholdt, at den strider baade mod Meieriets Vægtseddel og Andrews Afregning og Arrestantens egen tidligere Erkjendelse.**

Arrestanten afsørt.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Tüchsen.

Fuglsang
Vidne.

Den 16de Januar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte shv. Medlemmer af Bestyrelsen for „Landmandslyst".

Gaardejer
Ole Christian Pedersen,
„Vennersminde",
Gaardejerne
Peder Nielsen,
Orninge og

Søren Andersen,
Bregentved,
samt nuværende Medlemmer
Møller
Maxen,
Gaardejer
Peder Jensen,
Høiby,
Gaardeier
Hans Andersen,
Taastrup og
Gaardeier
Lars Hansen,
Borupgaarden.

der paa Anledning forklare, at de ikke vide nogen Besked om, naar Mærket „8" kom i Brug paa „Landmandslyst"; de vide nok, at „Landmandslyst" gik ind i Exportforeningen i Decbr. 1888, men om Dønnergaard strax efter har udtalt, at der blev sendt nogle Dritler dertil, vide de ikke.

Komparenterne **Nielsen** og **O. C. Pedersen** have hørt Dønnergaard omtale, **at der gik Smør til Exportforeningen hen i Sommeren 1889.**

Særlig bemærker Komparenten **Søren Andersen**, at han ikke kan sige Noget om, naar Dønnergaard først har talt til ham om, at der gik Smør til Exportforeningen, og Komparenten O. Pedersen, at han ikke tror det var strax efter, men først „henad Tiden" ɔ: Foraaret eller Sommeren. Han bemærker, at det ogsaa har været hans Mening at sige dette i Forhøret den 22de Oktober f. A., idet han nemlig har meent, at Indmeldelsen i Exportforeningen blev vedtaget paa Generalforsamlingen, men at den virkelige Indmeldelse skete senere.

Samtlige Komparenter forklare, at de ikke vide Noget om, naar Mærket „8" er begyndt at blive stadig brugt paa „Landmandslyst". Eiheller kan nogen af dem sige Noget om, hvorvidt der var en større Beholdning af Dritler tilovers ved Regnskabsopgjørelsen i Mai 1889.

Komparenten **Lars Hanſen** forklarer, at han var i Meieriets Beſtyrelſe fra Begyndelſen af Meieriets Oprettelſe og han ſluttede ſig til Peder Jenſens Forklaring i Forhøret den 22de Oktbr. f. A. med Hensyn til Priiſen, nemlig, at han altid er gaaet ud fra, at Dønnergaard ſvarede Meieriet den Priis, han fik, hvilket han dog retter til, at han ikke tør ſige, om Dønnergaard havde Ret til at tage ſom Fortjeneſte, hvad han fik ud over den Priis han ſkulde ſvare Meieriet.

Komparenterne tilſkrev engang i Foraaret 1888 John Andrew, om han vilde give ½ Øre mere for Smørret, hvilket Meieriet var budt af Andre, hvad John Andrew beſvarede bekræftende, og ſgjorde Komparenten viſtnok baade Beſtyrelſen og Generalforſamlingen bekjendt med dette Brev; efter dette Tidspunkt mener Komparenten, at Dønnergaard var pligtig at ſvare 4½ Øre. Ganſke beſtemt kan Komparenten ikke beſtemme dette Tidspunkt, men han troer nok, at det var kort efter, at S. Anderſen, N. Anderſen og Ole Jenſen havde været i Kjøbenhvan for at ſælge Smørret.

Komparenten og Komparenten Hans Anderſen forklarer overensſtemmende, **at det altid har været deres Mening paa Meieriet, at de ſkulde have den Vægt, Dønnergaard fik i Kjøbenhavn,** og at han Intet kunde beregne ſig udover, hvad Smørret virkelig ſvandt. **Dønnergaard har ſtedſe udtalt, at han ikke tjente noget paa Smørret**, og det har været Komparentens Mening, at Dønnergaard udelukkende ſolgte Smørret giennem ſine Bekiendtſkaber i Kjøbenhavn for at gjøre Meieriet en Tieneſte, og at han intet tjente paa Smørret.

Komparenterne mene, at det ligger i Sagens Natur, at Dønnergaard ſkulde ſvare den Vægt, han fik, naar han ikke havde Aftale med Meieriet om noget Andet, hvad han efter deres Mening ikke har havt.

Komparenten **Lars Hanſen** tilføier, at Dønnergaard efter hans Mening egentlig ikke kunde karakteriſeres ſom Kjøber af Smørret, men at han blot ſolgte det paa Meieriets Vegne ſom Formand, uden at han derfor ſkulde have nogen Fortjeneſte.

Komparenten, der nu er Formand, skal ogsaa sælge Smørret for Meieriet og ikke have nogen Fortieneste derpaa. Han skal have sin Billet betalt for hver Reise, han gjør til Kjøbenhavn, men strængt taget ingen andre Reiseudgifter, men selvfølgelig iøvrigt positive Udgifter godtgjort.

Komparenten Lars Hansen blev derpaa foreholdt Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 25de Novbr. f. A., men vedbliver sit Tidligere, at Dønnergaard, saavidt han kan erindre, var forpligtet til at svare 4½ Øre allerede fra engang i Juni 1888, idet denne Priis er samtidig med, at Komparenten fik ommeldte Brev fra Andrew, og han synes, at han fik dette Brev ved Foraarsgeneralforsamlingen 1888, hvor Brevet var fremme. Han troer at have Brevet og lover at tilstille Retten det. Det var Komparentens Opfattelse, at Salget egentlig skeete fra Meieriet til Andrew med Dønnergaard som ulønnet Mellemmand, akkurat som Komparenten nu besørger Salget til Exportforeningen. Komparenten kan ikke sige Noget om, hvorvidt det allerede var i November 1888, at Dønnergaard forhøiede Priisen til 5 Øre, eller om det først var i Mai 1889.

Komparenten **Søren Andersen** og **Peder Nielsen** forklare, at de ikke kunne sige, naar Forhøielsen til 5 Øre skeete, men det var engang i et Bestyrelsesmøde, at Dønnergaard meddeelte, at han nu gav 5 Øre.

P. Nielsen, Orninge, forklarer, at hans Opfattelse af Sagen falder sammen med Lars Hansens, og at han ogsaa har tilsigtet dette med sin tidligere Forklaring i Sagen, dog med den Restriktion, at den eneste egentlige Overenskomst, der blev indgaaet med Dønnergaard, og som vist blev tilført Forhandlingsprotokollen, gik ud paa, at Dønnergaard skulde svare 4 Øre, og Resten kun har bestaaet i mundtlige, formløse Samtaler, hvis nærmere Tidspunkt Komparenten ikke har kunnet erindre.

Komparenterne blev forespurgte, om Forholdet efter deres Opfattelse har været det, at Dønnergaard som Formand skulde sælge Smørret paa bedste Maade til en Grosserer i Kiøbenhavn og vel være berettiget til at have sine Udgifter godtgjort, men

ikke have nogen Fortieneſte paa Smørret, hverken vaa Priis eller Vægt, eller om Dønnergaard var Kiøber til en beſtemt Priis, ſom han ſkulde tilſvare Meieriet uden Henſyn til, hvad han fik for det, og ſaa til Gjengiæld kunde beregne ſig ſom Fordeel, hvad han fik over denne Priis, og tiltræde da Komparenterne, undtagen Hans Anderſen, Søren Anderſen ſamt O. C. Pederſen, Komparenten Lars Hanſens Forklaring, idet de dog tilføier, at Dønnergaard mulig nok i den førſte Tid en kort Tid var Kiøber af Smørret i ſidſtnævnte Forſtand, men at han, efter at Meieriet var kommet i faſt Forbindelſe med Andrew, kun var Mellemmand mellem denne og Meieriet, ſaa at Meieriet var berettiget til den Priis, Arreſtanten til enhver Tid fik, ligeſom Arreſtantens Garanti ikkun gik ud paa, at den Grosſerer, han ſolgte Smørret til i Kiøbenhavn, var ſolid.

Komparenterne Søren Anderſen og O. C. Pederſen vedbliver derimod deres tidligere Forklaring, at Dønnergaard med Henſyn til Priiſen ſtrængt taget kunde beregne ſig ſom Fortieneſte, hvad han fik over den Priis, han til enhver Tid ſkulde ſvare Meieriet, hvorimod Komparenten Maxen berigtiger ſin tidligere Forklaring i Overensſtemmelſe med ſit i Dag Afgivne, og Komparenten Hans Anderſen erklærer, at han ikke er klar paa dette Spørgsmaal — han var nemlig ikke Medlem af Meieriet, da de ommeldte Aftaler fandt Sted.

Derimod bemærker ſamtlige Komparenter, at Dønnergaard ikke kunde have nogen Fordeel paa Vægten, og **at han ogſaa ofte har udtalt, at han ikke havde nogen Fordeel paa Priiſen, men at Meieriet fik den Priis, Dønnergaard fik.**

Der har paa Generalforſamlingen flere Gange været tilbudt Dønnergaard Løn for ſit Arbejde med at ſælge Smørret, men han har ſtadig afſlaaet dette.

Dønnergaards Forklaring i forrige Retsmøde ſamt Udkaſt 11 T blev foreholdt ſamtlige Komparenter, hvoreſter L. Hanſen, P. Nielſen og S. Anderſen erklærer, at det er rigtigt, at der paa den af Dønnergaard omtalte Generalforſamling i Sommeren 1888 var fremlagt et Udkaſt til en Kontrakt og desuden

ialtfald et Tilbud til Hr. Grosserer Reimann. S. Andersen havde nemlig, som ommeldt, været i Kjøbenhavn og faaet Tilbud om 4½ Øre af Reimann, og forelaae der ogsaa et andet Tilbud paa 4½ Øre fra Andrew, og besluttede de sig saa til at blive hos Andrew, som de var veltilfredse med. Udkastet var mulig nok underskrevet af Dønnergaard, det blev sikkert ogsaa vedtaget af Generalforsamlingen, men det blev sikkert ikke underskrevet af Bestyrelsen, og de har ikke seet det siden, og veed ikke hvor det er blevet af.

Med Hensyn til Indholdet af Bilag 11 T **forklarer Komparenterne Lars Hansen og P. Nielsen, at § 2 og § 3 lyde dem ganske fremmed og sikkert ikke lød saaledes i Udkastet som i Bilag 11 T.**

Komparenten Hansen forklarer, at han er temmelig sikker paa, at der stod i Udkastet og blev oplæst paa Generalforsamlingen, at hvis Smørret led af Feil, skulde det bedømmes af 3 Mænd i Kjøbenhavn, hvoraf Dønnergaard vistnok skulde være den ene, og skulde Priisen bedømmes af disse 3 Mænd, ellers skulde Kløberen ikke kunne trække af paa de 4½ Øre.

Med Hensyn til Post 3 henholder Komparenterne Hansen, Nielsen og S. Andersen sig til deres Tidligere, **at de aldrig have hørt Noget til, at Dønnergaard skulde kunne tage 1 Pd. til Svind og Udslag eller overhovedet kunde give anden Vægt, end den han fik af sin Kjøber,** og de vedbliver i Et og Alt deres Tidligere herom, og det lyder, som sagt, saa fremmed, at de ikke kunne tro, at en Bestemmelse som Post 3 har staaet i Udkastet.

Komparenterne Maxen, P. Jensen og Hans Andersen forklarer overensstemmende, at de ikke kunne erindre Noget om det ommeldte Udkast, og var de iøvrigt den Gang ikke i Bestyrelsen.

Komparenten O. Pedersen forklarer, at han kun kan erindre, at der var Tale i Udkastet om, at der skulde udvælges 3 Mænd til at bedømme Smørret, hvis der var Feil ved det, og at Dønnergaard vist var en af dem. Iøvrigt maa han bemærke, at der ikke er bleven giort Udsættelse paa Smørret,

medens Dønnergaard har forhandlet det for Meieriet, men han kan iøvrigt ikke huske Noget om Udkastet.

Samtlige Komparenter forklare, at de ikke senere har seet Udkastet, og at ingen af dem har det i sit Værge.

Arrestanten **Dønnergaard** var fremstillet og fastholdt sit Tidligere.

Konfrontation blev anstillet.

Med Hensyn til Post 2 erkjender Arrestanten, at der vistnok fandtes en Bestemmelse om, at Meierikonsulent Bøggild skulde tilkaldes i Tilfælde af Meningsforskjel mellem Arrestanten og Andrew, og at det først var, naar der ikke kunde paa den Maade opnaaes Enighed, at Resten af Bestemmelserne i Post 2 traadte i Kraft.

Det blev foreholdt Arrestanten, at den Omstændighed, at Meningsforskjellen var mellem ham og Andrew og ikke mellem ham og Meieriet synes at tyde paa, at Salget skete mellem Andrew og Meieriet med Arrestanten som Mellemmand, hvortil Arrestanten svarer, at han heller ikke er sikker paa, at Andrew skulde være den 3dje Voldgiftsmand, men dette mulig skulde være en Mand fra Meieriet.

Komparenterne Lars Hansen og O. Pedersen vedbliver, at det er Folk fra Kiøbenhavn, hvori naturligvis regnet Dønnergaard, og ikke Meieriet, der skulde bedømme Smørret.

Med Hensyn til Vægtspørgsmaalet kunde ikke nøiere Overensstemmelse opnaaes, idet hver af Parterne vedblev sin Forklaring.

Komparenten L. Hansen tilføier udtrykkelig, at han gik ud fra, og at der har været Tale om, at Dønnergaard var tilstede og overværede Veiningen hos Andrew, og slutter P. Nielsen sig ganske hertil.

Paa Anledning af Dønnergaard erklære samtlige Komparenter, at de selvfølgelig ikke kunne bestemt benægte, at en Bestemmelse som Post 3 har fundet Sted i nævnte Udkast, men at de slet ikke kunne erindre det, og at det, som tidligere forklaret, kommer dem fremmed for.

Paa Anledning af Dønnergaard bemærker Lars Hansen,

at han nok kan huske, at der har været Tale om Udkastet i Bestyrelsen, og ogsaa, at de kjøbenhavnske Smørgrossérere formentlig ikke vilde gaa ind paa dette Udkast, men var dette, saavidt Komparenten husker, fordi de ikke vilde finde sig i, at gaa ind paa den Bestemmelse, der var sat i Udkastet, at Andrew skulde afgjøre, om Smørret havde Mangler og i saa Tilfælde sætte Priisen derpaa.

Dønnergaard begjærede Komparenten Lars Hansen adspurgt, om han ikke kunde huske, at det var Bestemmelserne om Vægten tillige, der vilde vække Modstand hos Smørgrossererne, men Komparenten erklærer, at han ikke kan huske Noget derom.

Dønnergaard begjærede Komparenten adspurgt, om da Meningen med Overenskomsten var, at Meieriet kunde forlange, at han skulde forhandle Smørret og have Tab og Udgifter derpaa, uden at kunne beregne nogen Fortjeneste, endog paa Priisen, og henholdt Komparenterne sig i saa Henseende til deres Tidligere, idet L. Hansen og P. Nielsen fastholder, at de have meent efter Udtalelser fra Dønnergaard, at efter at fast Forbindelse med Andrew var truffen, solgte Dønnergaard Smørret som Mellemmand paa Meieriets Vegne til fast Priis til Andrew, uden at kunne have Risiko eller Fortjeneste deraf.

Komparenten Maxen begjærede endnu tilføjet til Tydeliggjørelse af sin Forklaring, at efter hvad han har hørt af andre Interessenter var Dønnergaard i Begyndelsen Kjøber, som han udtrykker sig, af Smørret, og som Følge heraf berettiget til at beregne sig Avance over det Limitum, han skulde give Meieriet, men senere, som Komparenten udtrykker sig, Sælger, saa at han ikke kunde beregne sig nogen Fortieneste.

Dønnergaard begjærede endnu Komparenterne adspurgt, om det da ikke var paa Grund af, at der var en Bestemmelse i Kontrakten som § 3 i Bilag 11 T, at Svindet blev opgjort til Generalforsamlingen.

Komparenterne udsige hertil, at det er ganske rigtigt, at Svindet er blevet opgjort til hver Generalforsamling, men de erindrer ikke, om dette er skeet af Hensyn til nogen Bestemmelse

ſom § 3 i Udkaſtet, hvis Exiſtents de, ſom ſagt, ikke kunne huſke.

Med Henſyn til Paategningen paa Forhandlingsprotokollens ſidſte Side bemærke Komparenterne S. Anderſen, P. Jenſen og P. Nielſen, at det var 3 ubeſkrevne Blade, der vare revne ud for at føre Meieriets Optegnelſer paa, da Retten havde beſlaglagt Meieriets Bøger.

Dommeren bemærkede, at Forhandlingsprotokollen ikke var bleven beſlaglagt, men indſendt paa Forlangende ſenere.

Arreſtanten afført.

Komparenterne aftraadte.

Forhøret udſat
F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald:
Chr. Mikkelſen.

Den 17de Januar 1890.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte Fyrbøder paa „Landmandshyſt" **Ole Pederſen,** der forklarede, at han ikke har havt noget med Mærkningen af Dritlerne at gjøre og ikke har overværet ſamme. Han veed nok, at der har været et Mærke: „Landmandshyſt" og et Mærke „8", men hvorofte disſe bleve anvendte, og hvor Dritlerne, der vare mærkede hermed, gik hen, veed han ikke, han veed, at der blev mærket en Drittel i Sommeren 1888, ſom gik til Udſtillingen, med „8", men om han ſelv ſaae det eller hørte det af andre, veed han ikke. Han har ikke ſenere hørt Noget om, at Mærket „8" blev anvendt, hvorved han bemærker, at han tog fra „Landmandshyſt" den 31. Marts 1889, da han ſkulde være Soldat.

Komparenten aftraadt.

For Retten mødte paany Gaardeier **Jens Pederſen** af Meerløſe, der paa Anledning gjentog med Henſyn til Priſen, at Arreſtanten — der ſom Komparenten udtrykker ſig af „St. Meer-

løse" Meieri betragtedes som deres „Smørgrosserer" — efter Aftalen mellem dem skulde give Meieriet 4 Øre, naar Smørret ikke havde Feil, og at det udtrykkelig blev omtalt, at Arrestanten kunde tage som Avance, hvad han opnaaede udover de 4 Øre, om det saa var til 10 Øre. Denne Arrestantens Forpligtelse til at give 4 Øre var dog betinget af, at Smørret ikke havde Feil. Forsaavidt Smørret ikke var saa godt, at det kunde betinge 4 Øre, var der ingen Aftale om Prisen, og der har slet ikke været Tale om, hvad Arrestanten skulde give, naar Prisen ikke naaede de 4 Øre, men Komparenten og Meieriet gik som sagt ud fra, at Arrestanten i saa Tilfælde kunde fastsætte Prisen.

Komparenten tør ikke benægte, at han har forklaret til Rapporten 7 U, som der var anført, men det ligger i, at han ikke har været klar paa dette Spørgsmaal. Forholdet har imidlertid været som idag ommeldt.

Komparennten erkiender, at Rapporten er oplæst for ham af Overbetjent Olsen, men Spørgsmaalet har som sagt ikke staaet ham klart før Forhøret i Holbæk.

Komparenten vedbliver med Hensyn til Dritlen efter Bilag 8 A sin Forklaring i Forhøret den 11te Januar, at den blev sendt ind til Arrestanten som beskadiget, saaledes at Dønnergaard selv kunde fastsætte en passende Pris paa den.

Med Hensyn til Afregningen Bilag 8 Z vedbliver Komparenten, at Arrestantens Forklaring her er rigtig, og at Akkorden om, at Arrestanten skulde give 4 Øre over Top, ikke gjaldt denne Sending, som var den første efter Ombygningen og blev sendt til Arrestanten særskilt.

Med Hensyn til Arrestantens Forklaring i Forhøret den 31te Decbr. f. A., at han af egen Drift har forhøjet Prisen til $4^1/_2$ og 5 Øre, udsiger Komparenten, at Arrestanten, som sagt, ikke var pligtig at give mere end 4 Øre, men at han dog nogen Tid efter, at han var kommen i Forbindelse med Meieriet, havde lovet at give Meieriet $4^1/_2$ og 5 Øre, naar han kunde.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Vægten henholder Komparenten sig i Et og Alt til sin Forklaring i Forhøret den 11te d. M., idet Komparenten gjentager, at Svindet paa Smørret ikke

har holdt ſig indenfor 1 Pd. og paa $^1/_2$ Aars Opgjørelſe har udgjort mere end 1 Pd. i Gjennemſnit.

Arreſtanten **Dønnergaard** var fremſtillet og forklarer, at han med Henſyn til Priſen Intet havde mod Komparentens Forklaring at erindre.

Paa Foreholb af J. Pederſens og S. Nielſens Forklaringer med Henſyn til Vægten, udſiger Arreſtanten, at han ikke vil modſige, at han ikke altid har holdt ſig indenfor 1 Pd. Svind pr. Drittel, og at han ikke vil modſige de nævnte Komparenters Forklaring i ſaa Henſeende. Han erkjender imidlertid, at dette kan opgjøres paa Baſis af Meieriets Vægtbog og Arreſtantens Afregninger, idet han ikke tvivler om, at Meieriets Vægtſedler, ſom han dog ikke altid har havt, ſtemmede med Vægtbogen, og at denne er rigtig med Undtagelſe af Fejlregningen, ſom naturligvis kunde forekomme paa ethvert Meieri.

Dønnergaard erkjender, at der ikke, da Overenskomſten blev truffet mellem ham, Komparenten og P. Larſen, var Tale om noget Svind, men vedbliver, at der var Tale herom mellem ham og Komparenten engang i Foraaret 1888, da de reiſte ſammen paa Jernbanen fra Leire til Roskilde.

Konfrontation blev anſtillet.

Jens Pederſen erklærer paa Anledning af Dønnergaard, at han er ubekjendt med, at der exiſterer den Sædvane blandt Smørgrosſererne, at de tage Svind, ſom ikke virkelig er gaaet af Smørret.

Dønnergaard ſpurgte dernæſt J. Pederſen, om han ikke erindrer, at Dønnergaard havde ſagt til ham paa den nævnte Tur, at han tog 1 Pd. Svind, og at J. Peterſen havde erklæret ſig tilfreds dermed.

Jens Pederſen erklærer hertil, at han ikke kan erindre, at Dønnergaard har brugt en ſaadan Yttring, men at han paa den anden Side eiheller tør benægte det beſtemt. **Han har imidlertid ikke tænkt ſig, at den havde en anden Betydning, end at Smørret i Virkeligheden ſvandt 1 Pd.** og det er dermed, han har erklæret ſig tilfreds, og henholder han ſig i det Hele til ſin tidligere Forklaring.

Dønnergaard erkjender, at han ikke paa anden Maade, eller tydeligere, end af ham forklaret nu, har sat Komparenten ind i, at Dønnergaard havde taget mere, end Smørret i Virkeligheden var fundet, men at han for sit Vedkommende troede, at Jens Pedersen var klar paa Forholdet, da han troede, at J. Pedersen kjendte den omtalte Sædvane.

Dønnergaard begjærede Jens Pedersen adspurgt, om han efter det nu Oplyste anseer Meieriet for bedraget af Arrestanten.

Komparenten Jens Pedersen erklærede, at han nu ikke anseer Meieriet bedraget af Arrestanten, men tilføier, at han har vanskeligt ved at besvare dette Spørgsmaal, idet han gjentager, at de ommeldte Afdrag ere skete uden hans Vidende.

Der fremlagdes en Fuldmagt under 11 U.

Den under 11 U fremlagte Fuldmagt er saaledes lydende:

Litra 11 U.

Formanden for Store Meerløse Andeelsmeieri, Gaardeier Jens Petersen af Meerløse, bemyndiges herved til paa samtlige Bestyrelsesmedlemmers Vegne i den Dønnergaardske Sag at handle efter sin bedste Overbevisning,

p. T. Store Meerløse Andeelsmeieri

Den 16de Januar 1890.

R. P. Pedersen. Hans Larsen.

Lars Sørensen.

Jens Poulsen. H. E. Martensen.

Niels Sørensen.

Christopher Nielsen. Peter Bertelsen.

Komparenten erklærer i Henhold til den fremlagte Fuldmagt, at Meieriet ikke ønsker Arrestanten draget til Ansvar til Straf eller Erstatning.

Komparenten aftraadt.

Arrestanten erkjendte paa Anledning, at han har havt Forhandlingsprotokollen Litra 11 S til Gjennemsyn under et Forhør, og at Arrestanten da havde paapeget Overenskomsten

af 9de December 1887 som den Overeenskomst, han havde med „Landmandslyst" om Smør.

Dommeren foreholdt Arrestanten, at denne, som det fremgaaer af Sagen, ikke i Undersøgelsens Begyndelse havde paastaaet, at han var berettiget til at tage 1 Pd. Svind efter Overenskomsten med „Landmandslyst", men ikkun $^1/_2$ à $^3/_4$ Pd., og at naar Talen havde været om 1 Pd. Svind, havde det været i den Forbindelse, at Arrestanten havde holdt sig indenfor 1 Pd., at dette Svind var moderat, og at det var mindre end Koutume o. s. v.

Dønnergaard erkjendte Rigtigheden heraf. Han vedbliver, at der i Udkastet til Kontrakten var Tale baade om $^1/_2$, $^3/_4$ og $^1/_1$ Pd. Svind, og at han kunde erindre Bestemmelsen om $^1/_2$ og $^3/_4$ Pd., men han kunde ikke huske, hvorledes Forbindelsen var med det $^1/_1$ Pd.

Arrestanten afført.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinære
Retsvidnes Forfald
Chr. Mikkelsen.

Den 18de Januar 1890.

Forhøret fortsat.

Der fremlagdes en fra Gaardeier Lars Hansen, Borupgaarden, modtagen Skrivelse under Litra 11 V med tilhørende Konvolut under 11 X.

Den under 11 V fremlagte Skrivelse er saalydende:

Litra 11 V.

Havnegade 41,
Copenhagen, Juni 6. 1888.

Hr.

Lars Hansen.

Næstformand i Bestyrelsen fra Andeelsmeieriet „Landmandslyst".

I Beſiddelſe af Deres meget ærede Skrivelſe af 2den ds., hvis Indhold jeg nøie har bemærket mig, ſeer jeg deraf, at De er budt 4½ Øre pr. Pd. over Topnoteringen for Smørret fra „Landmandslyſt". Endſkjøndt jeg har afregnet Dem den højeſte Pris ſkal jeg dog i dette ene Tilfælde være villig til yderligere at betale Dem ½ Øre mere pr. Pd. altſaa 4½ Kr. over Topnoteringen pr. % Pd., men ikke førend Smørret fremkommer ſom aldeles ublandet fineſte Græsſmør, idet jeg beklager at maatte ſige, at Kvaliteten af de 39 Dritler i denne Uge er rentud **daarlig,** en ſtærk Blanding af Foder, og langtfra tilvirket ſaa godt ſom hidtil. Til Trods herfor afregner jeg dog Smørret til fuld Pris, ſkjøndt det kun er Topnoteringen værd.

Da ovennævnte Pris er ganſke exceptionel, ſtoler jeg paa Discretion i denne Retning og tegner

med Høiagtelſe

for cooperative wholesale society limited.

John Andrew.

For Retten mødte paany Meieriſt **R. P. Rasmuſſen,** der bemærkede, at han nu er flyttet fra „Hedelykke" til ſin Fader i Borup. Han gjentager ſin tidligere Forklaring, ſærlig at Mærket „8", ſaavidt han veed, blev brugt til Udſtillingsdritlen i 1888, at han ikke troer, at det ligeſtrax derefter blev brugt til Stadighed, men at der var et Mellemrum, inden den af ham omtalte ſtadige Benyttelſe af Mærket fandt Sted; om dette var ſtort eller lille, kan han ikke huſke med Beſtemthed; det forekommer ham, at Mærket „8" til Stadighed blev brugt allerede i Slutningen af 1888, men han tør, ſom ſagt, ikke beſtemt ſige dette; heller ikke tør han beſtemt ſige, at den ſtadige Benyttelſe begyndte i April 1889. Han veed kun med Vished, at Mærket blev brugt til Stadighed i Sommeren 1889, og ogſaa medens H. P. Nielſen var paa „Landmandslyſt"; men hvorlænge det blev brugt af H. P. Nielſen veed han ikke.

Komparenten erkjender, at han ſom Regel har udført Mærkningen, og H. P. Nielſen har kun mærket undtagelſesvis.

Det blev foreholdt Komparenten, at det er beſynderligt, at

han ikke kan afgive bestemtere Forklaring, da han dog har besørget Mærkningen, men han vedliver sit Tidligere.

Komparenten aftraadt.

For Retten mødte Skovfoged **Otto Jensen**, Pedersted Hus, og Gaardeier **Anders Hansen**, Lammestrup.

Komparenten **Hansen** forklarer, at han erindrer, at der paa Foraarsgeneralforsamlingen i 1888 og forinden i Bestyrelsen var Tale om, — efterat navnlig S. Andersen og N. Andersen havde været i Kjøbenhavn for at sælge Smørret fra „Landmandslyst" — at der forelaa Tilbud fra et Par Grosserere i Kjøbenhavn om at kjøbe Smørret, og at Tilbudene ganske sikkert begge vare ens, nemlig $4^1/_2$ Øre over Top, men at det Tilbud, S. Andersen havde faaet, ikke blev modtaget, fordi John Andrew, der havde gjort det andet Tilbud, altid havde behandlet dem ordentligt. Derimod veed Komparenten ikke, om Udkastet til Kontrakten var med John Andrew eller Dønnergaard, men han opfattede Forholdet saaledes, at Smørret blev solgt til Andrew gjennem Dønnergaard som Mellemmand, og saaledes, at Dønnergaard garanterede Prisen. Der var Bestemmelser i Udkastet om, hvormeget Smørret i det Høieste maatte svinde, saavidt han husker, og det forekommer ham ogsaa, at der var Forskjel mellem Vægten vaa Leire Station og paa Meieriet, hvad han dog ikke bestemt tør paastaa. Komparenten har ikke Udkastet, og har aldrig havt det. Komparenten kan huske, at der var Bestemmelser om Vægten i det ommeldte Udkast, idet han nogen Tid efter havde en Samtale med Dønnergaard om Meieriet i Borup, hvortil Komparenten var flyttet, og hvor man var misfornøiet med den Kontrakt, man havde med en Smørgrosserer i Kjøbenhavn. Dønnergaard talte da om, at Meierierne ved deres Kontrakter med Grossererne skulde sørge for at have saadanne Bestemmelser, som de havde paa „Landmandslyst", særlig om Vægten, da de ellers vare prisgivne Grossererne.

Komparenten har ikke opfattet Forholdet, som om de ommeldte Bestemmelser om Vægten har givet Dønnergaard Ret til at tage Svind, der ikke

gik af Smørret, men han erindrer ikke saa nøie Bestemmelsen i saa Henseende, at han tør sige Noget om, hvorvidt de kunde fortolkes saaledes, at Dønnergaard havde en saadan Ret, men Komparenten har aldrig tænkt, at Dønnergaard tog Svind, der ikke virkelig gik af Smørret.

Komparenten blev derefter foreholdt Bilag 11 T, og henholder han sig med Hensyn til Post 3 til sin idag afgivne Forklaring, som han paastaar ikke at kunne give nøiagtigere; med Hensyn til Punkt 2 erklærer han slet ikke at kunne erindre en saadan Bestemmese i Udkastet, men han kan huske, at der var Tale om Udmeldelse af Voldgiftsmænd, naar der var Feil ved Smørret. I Udkastet eller Kontrakten med Dønnergaard var Prisen sat til $4^1/_2$ Øre.

Komparenten **Otto Jensen** forklarer, at han vel kan erindre, at der paa den nævnte Generalforsamling i Juni 1888 var Tale om et Udkast til en Kontrakt, hvorefter Smørret skulde sælges til en fast Pris af $4^1/_2$ Øre. Udkastet var rimeligvis underskrevet af Dønnergaard, men han husker det ikke bestemt. Han troer, at Udkastet blev vedlagt Forhandlingsprotokollen, men veed ikke, hvor det er blevet af. Han kan Intetsomhelst erindre om, at der var Bestemmelser om Vægten i bemeldte Udkast, og foreholdt Bilag 11 T forklarer han, at han Intet kan erindre om Bestemmelserne i Post 3 og heller Intet om Bestemmelsen i Post 2; derimod erindrer han, at der var Tale om Udmeldelse af Voldgiftsmænd, naar Smørret led af Feil fra Meieriet. **Han har aldrig tænkt sig, at Dønnergaard kunde være berettiget til at afregne Meieriet anden Vægt end den, han fik hos Andrew, eller beregne andet Svind, end det, Smørret virkelig svandt.**

Begge Komparenter forklare overensstemmende, at de altid have staaet i den Formening, at Dønnergaard fulgte Smørret som Formand for Meieriet for at gjøre Meieriet en Tjeneste, at han skulde have sine Udgifter ved Salget godtgjort, **men at**

han ikke var Kjøber af Smørret og ikke berettiget til at tage Fortjeneſte paa Vægt eller Pris.

Begge Komparenter erindre ſærlig, at der i Sommeren 1888 havde ſtaaet et Angreb paa Dønnergaard i „Roeskilde Avis" paa Grund af hans mange indbringende Stillinger, og var der deriblandt nævnet hans Stilling ſom Kjøber af Smørret paa „Landmandslyſt". Dønnergaard ſkrev da Udkaſt til en Artikel og formaaede den daværende Beſtyrelſe, hvori begge Komparenter var, til at underſkrive dette Udkaſt, ſom ſaa blev indrykket i „Roeskilde Avis", og gik denne Artikel ud paa, at Dønnergaard ikke var Kjøber af Smørret, men kun ſolgte Smørret, og uden Erſtatning for Tidsſpilde og Uleilighed.

De tilføie begge paa Anledning, at der i Efteraaret 1888 blev omtalt af Dønnergaard, at herefter fik Meieriet 5 Øre over Top, men beſtemt kan de ikke faſtſætte Tidspunktet herfor.

Arreſtanten **Dønnergaard** var fremſtillet, blev foreholdt disſe Forklaringer, henholdt ſig til ſit Tidligere, og faſtholdt navnlig, at han var Kjøber af Smørret. Han erkjender Rigtigheden af den ommeldte Artikel i „Roeskilde Avis", og at den havde det af Komparenten angivne Indhold, men var den fremkommen for at nedſlaa Rygterne om, at han tjente flere Øre paa Priſen pr. Pd.

Komparenterne aftraadte.

Arreſtanten afført.

For Retten mødte paany Gaardejer **Roſendal.**

Hans Forklaring i Forhøret den 7de November blev paany gjennemgaaet med ham, og han henholdt ſig til ſamme, idet han alene bemærkede, at det var Undtagelſe, at Komparenten kunde faae en Afregning fra Dønnergaard, naar han fik Penge til Udgifter, men at han ſelvfølgelig fik Afregningerne ved de halvaarlige Opgjørelſer, og at Komparenten ikke har vidſt bedre, end at Dønnergaard betalte Fragten af Smørret fra Leire til Kjøbenhavn, men at det er meget muligt, at den blev betalt af Andrew, at han **ved at tænke nærmere over Sagen troer,** at „Dønnergaard" var berettiget til at tage ſom Fortjeneſte,

hvad han fik over 4 Øre over Top, og at han formener, at Dønnergaard aldrig har været forpligtet til at give mere end 4 Øre over Top, saa hvad han har svaret her udover har været frivillig.

Med Hensyn til Vægten vedbliver han sit Tidligere, idet han dog tilføjer, at han var noget indisponeret, da han sidst mødte i Forhør, og at han derfor maaske for bestemt har udtalt, at han gik ud fra, at Dønnergaard ikke kunde være berettiget til opføre paa sine Afregninger andet Svind, end det, Smørret virkelig svandt. Derimod vedbliver han, at han ikke har hørt Tale om, at Dønnergaard skulde tilsvare Svindet, naar det var over $^1/_2$ og $^3/_4$ Pd., og paa den anden Side kunde beregne sig som Indtægt, hvad det svandt under $^1/_2$ eller $^3/_4$ Pd.

Komparenten blev foreholdt Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 5te Decbr., mod hvilken han Intet fandt at erindre.

Med Hensyn til den Bøtte, som Komparenten har hørt er gaaet med Sendingen til Andrew, da er den, saavidt Komparenten veed, bleven afregnet i Dønnergaards maanedlige Afregninger paa Husholdningssmør. Han veed det ikke bestemt, fordi den ikke er bleven benævnet Bøtte, men Meieristen har formeentlig optegnet den paa Dønnergaards Konto, og den er bleven afregnet som Husholdningssmør.

Komparenten var ikke i Bestyrelsen i Foraaret 1888, og han kan derfor ikke sige Noget om Indholdet af det Udkast til en Kontrakt, som dengang blev forelagt Generalforsamlingen; **det staaer ham dunkelt for, som at et saadant Udkast blev forelagt, men han erindrer det ikke.**

Foreholdt Bilag 11 T kan han ikke erindre Noget om Bestemmelserne i samme.

Med Hensyn til Tilførslen i Forhandlingsprotokollen, sidste Side, forklarer Komparenten, at det er Meieristen, der har udrevet Bladene af Hovedbogen efter Konference med Bestyrelsen, at det var ubeskrevne Blade, og at det er Komparenten, der har opdaget Udrivningen.

Med Hensyn til Bilag 7 K forklarer Komparenten, at han tror, at det er ham, der har rettet dette Bilag i Dønnergaards

Nærværelse ved en Halvaarsopgjørelse, idet det da viste sig, at der, saavidt Komparenten husker, var givet Regninger ind over flere Træer, end der var brugt paa Meieriet. Dønnergaard tog da de 57 Dritler paa sig, men han veed iøvrigt ikke, hvor de bleve af; mulig gik de til „Allerslev", eller mulig over paa det næste Halvaar. Komparenten kan, som sagt, ikke nøjere huske Sammenhængen hermed, og han veed ikke, om der i Virkelighed blev 57 Dritler i Behold paa Meieriet, og kan i det Hele taget ikke forklare nærmere om Sammenhængen hermed, end han har gjort.

Komparenten nægter bestemt, at Rettelsen i Bilag 7 K skjuler en Besvigelse, idet der skulde være solgt Smør, som ikke er afregnet, og derved er fremkommet Difference mellem det efter Regnskabet brugte Antal Dritler og det, som det samlede Beløb af Kvitteringen udviste.

Forespurgt om Grunden til, at det først er fra 18de August 1889 at der Uge for Uge og kontinuerlig i det iøvrigt minutiøst førte Regnskab er indført i en Bog paa Meieriet Drittelantal og Vægten af det ved Dønnergaard solgte Smør, erkjender Komparenten, at dette ogsaa kunde være skeet, men paastaaer, at han ofte har opfordret Meieristerne til at gjøre det, uden at kunne faae dem til det.

Komparenten aftraadt.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Chr. Mikkelsen.

Saa mødte paany Fuldmægtig **Madsen** hos John Andrew og indleverede en Skrivelse fra Bestyrelsen for „Landmandslyst" af 2den Juni 1888, der fremlagdes under 11 Y, hvornæst Komparenten vedkjendte sig Bilag 11 V som Svar paa Bilag 11 Y.

Den under 11 Y fremlagte Skrivelse er saaledes lydende:

Litra 11 Y.

Ousted og Omegns
Andelsmeieri pr. Leire.

Hr.

Grosserer John Andrew

Kjøbenhavn.

Bestyrelsen for Andelsmeieriet „Landmandslyst" har i et i Dag afholdt Bestyrelsesmøde behandlet Spørgsmaalet om Salget af Meieriets Smør. Bestyrelsen var enig i at bringe Dem vor bedste Tak for den forløbne Tid; vi have været udmærket tilfreds med Betalingen 4 Kr. over Topnoteringen og Deres altid prompte og reelle Behandling.

Nu foreligger der imidlertid fra Hr. Grosserer Reimann et Tilbud om en kontraktmæssig Betaling af 4½ Kr. over Topnoteringen fra 1ste Juni d. A. De vil forstaae, at Bestyrelsen er meget uheldig stillet overfor Generalforsamlingen, naar dette Spørgsmaal reises. Det skulde derfor meget glæde os Hr. Grosserer, om ogsaa De kunde give os dette Bud. Vi skulle til Gjengjæld bestræbe os for at levere en Vare, der kan bøde noget paa den høie Pris. Vi ere ogsaa rede til at vise den fornødne Discretion med Hensyn til Prisen.

Det er en Selvfølge, at vi ikke afbryde Forbindelsen før til August eller September, selv om vi skulle nødsages hertil, da vi ikke ville kalde det fair Forretning, naar De har havt Vintersmørret da at unddrage Dem Sommersmørret.

Vi ville sætte megen Pris paa, om vi kunne forvente Deres ærede Svar inden den 8de Juni, paa hvilken Dag her holdes Generalforsamling.

„Landmandslyst", den 2den Juni 1888.

Paa Bestyrelsens Vegne

Ærbødigst

Lars Hansen,

Næstformand.

A. H. Rosendal.

Komparenten gjentager, at man i Andrews Forretning gik ud fra, at Donnergaard fulgte Smørret som Formand i Meieriet, og at han ikke havde kjøbt Smørret, men det er kun et Indtryk, man havde efter Donnergaards hele Optræden, og Forretningen

har kun engang forhandlet direkte med Meieriet, nemlig den Gang, som Bilagene 11 Y og 11 V omhandler. Der blev hos Andrew taget 1/2 Pd. Svind udover, hvad Smørret virkelig veiede i Andrews Kjælder, som Godtgjørelse for det yderligere Svind, Smørret maatte antages at have under Transporten til England. Donnergaard har overværet Veiningen af nogle enkelte Dritler, men om han har overværet Veiningen af hele Partiet, veed Komparenten ikke.

Komparenten har, som af Donnergaard forklaret, med Sendingerne fra „Landmandslyst" ofte faaet en Bøtte paa 5—8 Pd. Smør, hvilken Bøtte Smør han har betalt til Donnergaard.

Komparenten blev foreholdt Grosserer Andrews Forklaring i Forhøret den 17de Oktober f. A., til hvilken han erklærede at kunne henholde sig.

Det blev meddelt Komparenten, at Donnergaard har solgt Smør fra J. Nielsen, Tolstrup, under Mærket „Landmandslyst", og forklarede Komparenten, at Forretningen har været ganske uvidende herom, men det var Andrew i og for sig ligegyldigt, hvilket Mærke der stod paa Smørret, naar Kvaliteten var god, og det er ikke bemærket i det Tidsrum, i hvilket Komparenten nu erfarer, at der er solgt Forretningen Tolstrups Smør, som „Landmandslyst", at der har været nogen gjennemgaaende Forskjel paa enkelte Dritler af Sendingen og den øvrige Sending.

Komparenten frafalder paa Andrews Vegne Ansvar til Straf og Erstatning hos Arrestanten i denne Anledning.

Komparentens og John Andrews Forklaringer under Sagen blev foreholdt Arrestanten **Donnergaard**, som paany var fremstillet, og havde han Intet mod disse Forklaringer at erindre og betvivler ikke, at han har foranlediget, at Afregning for „St. Meerløse" og „Landmandslyst" blev skreven paa samme Afregning.

Komparenten aftraadt.

Foreholdt Bilagene 11 X og 11 Y forklarer Arrestanten, at han nu ikke længer vil fastholde, at han har givet Meieriet noget paa Prisen fra Mai—Novbr. 1888, men forbeholder han sig dog at see Udkastet til Kontrakten efter. I Udkastet til Kontrakten, der blev nedskrevet i Marts Maaned, har der staaet

4 Øre, og er herved Arrestanten kommet ind paa, at han ikkun var forpligtet til 4 Øre; om der imidlertid saa er skeet Forandring i Kontrakten ved Generalforsamlingen, veed han ikke, men han erkjender, at Bestyrelsen og Generalforsamlingen efter det Foreliggende maa have anseet Arrestanten pligtig at give $4^1/_2$ Øre, naar Andrew vilde give det. Derimod fastholder Arrestanten sit Tidligere om, at han i November 1888 ikke paatog sig nogen Forpligtelse til at give 5 Øre.

Arrestanten blev foreholdt Rosendals Forklaring i Forhøret idag, mod hvilken han Intet havde at erindre.

Dommeren bemærkede, at der var indbetalt ved Overretssagfører J. K. Lauritzen et Beløb af 2000 Kr. som Sikkerhedsstillelse for Arrestantens Tilstedeværelse, hvis han maatte blive løsladt.

Arrestanten vedtog, at dette Beløb paa 2000 Kr. skal tjene til Sikkerhed for, at Arrestanten, hvis han løslades, bliver tilstede til nærværende Sags endelige Afgjørelse, saaledes at Beløbet, hvis han ikke efter Tilsigelse møder her i Retten eller kan bringes tilstede hertil, skal anvendes i veldædigt Øiemed efter Dommerens nærmere Bestemmelse. Saafnart endelig Dom i Sagen er falden, eller Arrestanten begyndt at affone den ham eventuelt ikjendte Straf, skal nævnte Beløb, der bliver at indsætte til Forrentning i en Sparekasse, tilbagebetales Arrestanten.

Dommeren bemærkede, at han, da Arrestanten meget havde ønsket at komme paa fri paa Fod for at stille sig til Valg til Folkethinget, og da han mente, at Sagens Oplysning ikke kunde lide Skade ved at efterkomme Arrestantens Begjæring, havde bestemt sig til at efterkomme denne Begjæring og løslade Arrestanten mod Sikkerhedsstillelse. Afstraadt.

Arrstantens Fængsling blev hævet.

Forhøret udsat

F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Alfr. Olsen.
O. B. 26.

Den 20de Januar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany fhv. Regnskabsfører for Fælleskontoret for Brugsforeningerne **Thomsen**, der i Et og Alt fasthold sin tidligere Forklaring under Sagen, og tilføier, at der ikke paa Fælleskontoret for Brugsforeningerne kan sees hverken af Bøgerne eller Regnskabsbilag, hvilke Komparenten netop har gjennemgaaet med dette Spørgsmaal for Øie, at Dønnergaard nogensinde har forhandlet Smør gjennem Fælleskontoret, men vel, at Inkassationen af enkelte Regninger er skeet gjennem Kontoret, som af Komparenten tidligere forklaret. Komparenten blev først Regnskabsfører i bemeldte Kontor i Sommeren 1888.

Komparenten forklarer, at han har gjennemgaaet Fælleskontorets Beholdning af Bøger efter Forlangende af nærværende Kammer, der forlangte Bøgerne udleveret for 1884, 85 og 86, **men at der slet ikke fandtes nogle Bøger for 1884 og 1885, og kun en Kassebog for 1886. Komparenten troer slet ikke, at der har været ført Bøger i 1884 og 1885,** og paa Forehold af, at dette synes ganske urimeligt i en Forretning af den Betydning og Omfang, udsiger Komparenten, at saavidt han veed, var Forretningen dengang alene en Kommissionsforretning, hvilket han nærmere forklarer derhen, at Forholdet var det, at de enkelte Brugsforeninger sendte deres Ordrer til Kontoret, som saa sendte dem til vedkommende Grossister, der fakturerede Varerne direkte til Brugsforeningerne og betalte Kontoret en Provision, hvorimod Kontoret ikke fakturerede Varerne. At Forholdet har været saaledes, ved Komparenten ikke af egen Erfaring, men han har hørt det af Dønnergaard og Andre, der har været paa Kontoret.

Komparenten bemærker, at endnu deelvis enkelte Varer, som Kontoret fører, forhandles paa den Maade, han har forklaret var gjennemgaaende i 1884 og 1885, nemlig, at Varerne ikke faktureres gjennem Kontoret, men at Grossisten alene indbetaler en Provision til Kontoret, hvilken Provision saa føres i Bøgerne.

Han tilføier, at Dønnergaard temmelig hyppig havde Smør

ſtaaende paa Foreningens Loft, ſom ſaa derfra gik ud til forſkjellige Kjøbere. Han vedbliver, at Smørret aldrig har været ſolgt til Kontoret og atter ſolgt af dette, men alene har været opbevaret paa Kontorets Loft, og at Kontoret alene enkelte Gange har indkasſeret Regningerne for Dønnergaard ved ſine Bude og beregnet ſig en Proviſion herfor.

Komparenten tilføier paa Anledning, at han ikke kjender Noget til de Mærker, det Smør har havt, der har været paa Kontorets Loft, ſærlig ikke til Mærket „8", eller veed, hvorfra Smørret, der henſtod paa bemeldte Loft, hidrørte.

Komparenten aftraadt.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Chr. Mikkelſen.

Den 28. Januar 1890.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte Amtsraadmedlem, Gaardeier **Niels Jenſen** i Bretved, der forklarer, at han er Andeelshaver i Bretved Andeelsmeieri, og har været i Beſtyrelſen af ſamme, da Meieriet i ſin Tid ſolgte ſit Smør til Tiltalte Hans Knudſen. Meieriet ſtod iøvrigt kun i 7 Uger i Forbindelſe med Knudſen, der gjorde mange Udſættelſer paa Smørret og trak af i Vægten — hvormeget Svind Knudſen beregnede ſig kan Komparenten ikke erindre —. Meieriet har ikke, ſiden de hørte op at handle med Knudſen, havt noget Svind, idet der altid fra Meieriet er blevet udveiet ½ Pd. over den virkelige Vægt ved Aſſendelſen af Smørret; dette paabød nemlig Beſtyrelſen ſtrax Meierſken. Dette halve Pund har ſtedſe, ſiden Meieriet ophørte at handle med Knudſen og kom til at handle med Bay & Pade, kunnet dække det Svind, Smørret har lidt paa Transporten til Kjøberen, ja Meieriet har endog undertiden faaet afregnet høiere Vægt, end der ſtod paa Meieriets Vægtſeddel.

Komparenten føler sig nu overbevist om, at Tiltalte Knudsen, da han modtog den falske Ballance og forevíste samme, har været fuldstændig paa det Rene med, at Bretved Meieri ikke var i Exportforeningen. Knudsen har ganske sikkert vidst, at Bretved Andeelsmeieri, siden de i Februar 1888 forlod ham, har handlet hos Bay & Pade; og foruden at Knudsen sikkert veed om ethvert Andeelsmeieri paa Sjælland, om det er i Exportforeningen eller ikke, mener Komparenten, at han ganske særlig veed det om Bretved Andeelsmeieri, idet Knudsens Karl har tjent Sognefoged Andersen i Bretved og oftere, bl. A. ogsaa i f. A., har været hjemme og ganske sikkert har vidst, at Bretved Andeelsmeieri ikke var i Exportforeningen. Knudsen er særlig godt kjendt i Bretved og har oftere besøgt Folk der paa Egnen. Knudsen kjender ogsaa Sognefoged Hans Andersen i Bretved, hvem Knudsen har besøgt. Selv om Knudsen troede, at Bretved Meieri var i Exportforeningen, og Sognefoged H. Andergen saaledes kunde sendt Knudsen en Afskrift af Exportforeningens Balance — hvilket Komparenten, som sagt, ikke antager, at Knudsen har troet — mener Komparenten dog, at Knudsen umuligt kunde antage, at Hans Andersen vilde indlade sig paa at sende Knudsen en saadan Afskrift, eller overhovedet indlade sig paa at skrive et Brev af Indhold som Bilag T. Knudsen maatte vide, at Hans Andersen var saa oplyst en Mand og skrev for godt for sig til at affatte et Brev som Bilag T er affattet; der er kun faa Bønder, der skrive bedre for sig end Sognefoged Andersen, og heller ikke kan Komparenten tro Andet, end at Knudsen maatte være paa det Rene med, at Sognefoged Andersen, der er en bundhæderlig Karakter, aldrig vilde indlade sig paa at tilstille en Konkurrent til Exportforeningen en Afskrift af dennes Balance, naar Meierierne havde faaet den med udtrykkelig Paalæg om, at holde den hemmelig.

Komparenten afstraadt.

Forhøret udsat.

I det ordinære Retsvidnes Forfald
Alfr. Olsen.
O. B. 26.

F. Kattrup.

Tüchsen.

Den 31te Januar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte Grosſererne og Smørhandlerne **T. Plum, T. Lund, og V. Pade,** der efterat være gjorte bekjendte med det Væſentlige af Sagen, forſaavidt angaaer Afdrag i Vægten, ſom Tiltalte Dønnergaard har gjort overfor Meierierne „St. Meerløſe“ og „Landmandslyſt“, idet han følgte Smør, forklare:

Det er ikke nogen Coutume i Smørhandelen her i Staden at afregne Sælgeren af Smørret nogen anden Vægt, end den, det har, naar det veies af Kjøberen ved Modtagelſen her, Komparenterne afregne ſom Regel Kjøberen den Vægt, Smørret har, naar de kjøbe ſamme, og de have gjennemſnitlig havt Tab af $^1/_2$—$^3/_4$ Pd. Svind af Smørret under Transporten til England, hvilket Tab Komparenterne have maattet bære. Imidlertid gives der Meierier, hvoraf Smørret fremkommer med altfor megen Væde — hvad enten Grunden er, at Smørret er ſlet behandlet under Kjærningen, eller der ligefrem er kommet Vand i Smørret — og kan Svindet i ſaadanne Tilfælde ſtige til flere Pd. pr. Drittel under Transporten til England. Et ſligt Svind kunde Komparenterne ſelvfølgelig ikke bære, og de har derfor for ſaadanne Meierier gjort Afdrag i den Vægt, Smørret havde ved Modtagelſen af Komparenterne.

Komparenten Plum bemærker, at han dog rent undtagelſesvis har gjort endog det omtalte Afdrag —, og de have derfor underrettet Meierierne om, at de have trukket af i Vægten, og om Grunden hertil.

Der kan efter Komparentens Mening, ſom ſagt, ikke være Tale om, at det er Coutume at give anden Vægt, end den, ſom Smørret har ved Modtagelſen fra Sælgeren i Kjøbenhavn. Det er tvertimod Reglen, at der ikke beregnes andet Svind end det, der er gaaet af Smørret i dette Øieblik; men undtagelſesviis kan der, ſom af Komparenterne forklaret, blive at beregne et eventuelt Svind, ſom Smørret kalkuleres at lide paa Transporten til England, men dette har da for Komparenternes Vedkommende være fremkaldt ved, at Meierierne, nogle gjennem-

gaaende, andre til visse Tider af Aaret, har leveret Smør, som har havt et uforholdsmæssigt stort Svind, som Komparenterne paa denne Maade have maattet beregne sor at undgaae betydelige Tab, og have Meierierne ogsaa, som sagt, saaet Underetning herom.

Komparenterne Plum og Lund tilsøie endnu, at de, naar de have solgt Smør til John Andrew, undertiden have saaet en Efterretning fra ham paa andet af det Svind, som det Smør, han har modtaget fra dem, har lidt under Transporten til England — endeel har det engelske Hus, Andrew repræsenterer, selv baaret; men Komparenterne have derimod i Almindelighed ikke givet Meierierne Efterregning paa det Svind, Smørret har havt til England, men selv baaret dette Tab.

Komparenterne forklare overensstemmende, at de have erfaret, at der sporadisk er fremkommet Kontrakter mellem Landmænd og Smørhandlere, gaaende ud paa, at disse skulde tage Landmændenes Vægt mod Afdrag heri af $^1/_2$—$^1/_1$ Pd. til Svind og Udslag, saaledes altsaa, at Smørhandlerne maatte bære, hvad Smørret svandt over det ommeldte $^1/_2$—$^1/_1$ Pd. pr. Drittel, og omvendt kunde beregne sig som Indtægt, hvad det svandt mindre, men en saadan Overenskomst er sikkert, efter hvad Komparenterne antage, en Undtagelse.

Komparenterne aftraadte.

Forhøret udsat
F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinære
Retvidnes Forfald.
Chr. Mikkelsen.

Den 1ste Februar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Høiesteretssagfører **Alberti.**

Komparentens Forklaring i Forhøret den 29de September f. A. blev gjennemgaaet med ham, og henholder han sig til samme, idet han dog tilføier, at i det nævnte Bestyrelsesmøde i

Exportforeningen, udtalte Dønnergaard, foruden at han havde tænkt sig, at det Hele skulde blive hængende paa Knudsen, at han hele Tiden havde villet holde Komparenten udenfor, for at der ikke skulde falde nogen Skygge af Mistanke paa Komparenten for, at denne havde nogen Finger med i Spillet, nemlig i Forfærdigelsen af den falske Ballance.

Komparenten bemærker endvidere paa Anledning, at den af ham omtalte Gaardejer Ole Larsen den ældre en Gang i Efteraaret er bleven angrebet af et apoplektisk Anfald, som har medtaget ham stærkt og svækket hans Hukommelse. Lars Villumsen er formentlig Sognefoged i St. eller Ll. Rørbæk.

Foreholdt Dønergaards Forklaring i Forhøret den 5te October f. A. vedbliver Komparenten sin tidligere Forklaring under Sagen i Retsmødet den 29de Septbr. f. A., særlig bemærker han, at den af Komparenten ommeldte Samtale eller mulig Samtaler om Meierierne „Godthaab" og „Sipperup" have fundet Sted, længe før Fremkomsten og Kolpeteringen af den falske Balance. Den Samtale, som Dønnergaard omtaler i Forhøret den 5te October f. A., fandt Sted, efterat den første Debat i Bladene var afsluttet, altsaa nogle Dage ind i Septbr. f. A. Dønnergaard gjorde, uden dog at omtale sin egen Stilling til Sagen, Forsøg paa at lægge et godt Ord ind for Hans Knudsen ved at forklare Komparenten, at Knudsen i Virkeligheden var en Ven og Tilhænger af Exportforeningen. Dertil svarede Komparenten, hvorledes Dønnergaard kunde sige det, da han jo dog maatte kunne erindre, hvad han selv tidligere havde fortalt Komparenten om Knudsens Forhold med Hensyn til Meierierne „Godthaab" og „Sipperup", og Dønnergaard indrømmede da ogsaa, at han, da han blev erindret derom, kunde huske at have fortalt Komparenten det af denne tidligere Omforklarede angaaende Knudsens Forhold til disse Meierier. Dønnergaard har aldrig omtalt til Komparenten, at Knudsen kun havde givet „Sipperup" Topnotering, men har derimod sagt saaledes, som af Komparenten forklaret, at Knudsen havde tilbudt „Sipperup" Meieri 5 Øre over Top.

Iøvrigt henholder Komparenten sig til sin tidligere For-

klaring og benægter Rigtigheden af Dønnersgaards Forklaring, forsaavidt den staaer i Strid hermed.

Forsaavidt Dønnergaard har forklaret, at Komparenten skulde have udtalt, at det var Jammerskade, at Balancen ikke kom i „Smørtidende", da skal Komparenten dertil bemærke, at dette ikke forholder sig rigtigt, **idet Komparenten overhovedet ikke før Sognedfoged Fr. Jensens Besøg hos ham den 25de August f. A. vidste, at der var udfærdiget en falsk Balance med Komparentens og Revisorernes Underskrifter.** Derimod havde Komparenten hørt, at der existerede en Opstilling af Tal, hvoreſter Exportforeningen skulde have havt Understud i det første $^1/_2$ Aar, og det er muligt, at Dønnergaard har omtalt, at dette Regnestykke skulde i „Smørtidende". Jaltfald erindrer Komparenten at have hørt saadant omtale. Komparenten, der ikke havde nogen Adgang til at imødegaa Regnestykket, saalænge dette gik privat omkring, imødesaae dets Offentliggjørelse med Tilfredshed, da han derved vil have Leilighed til at imødegaae det, og Komparenten har ikke lagt Skjul herpaa. Komparenten mindes ikke at have brugt Udtrykket, at det var Jammerskade, at Regnstykket ikke kom i „Smørtidende", men Komparenten ansaae det ialtfald for kjedeligt, at det ikke kom offentligt frem og kunde modsiges, idet han ansaa dette for bedre, end at det vedblev at snige sig umodsagt omkring i Mørke. **Dønnergaard har ikke givet Komparenten den allerringeste Antydning af, at det var fra ham, Dønnergaard, at Regnestykket skrev sig, men har tværtimod paa Komparentens Spørgsmaal om, hvorfra det kunde stamme, svaret, at det kunde han ikke begribe,** og Dønnergaard har ikke af Komparentens Udtalelser kunnet drage den Slutning, at Komparenten i mindste Maade billigede, at bemeldte Regnestykke var lavet og sat i Cirkulation, men kun, at Komparenten, esterat det nu en Gang var lavet og sat i Cirkulation, ønskede hurtigst muligt at slaa det ihjel. Komparenten kan ikke erindre, hvilken Benævnelse Dønnergaard gav denne Opstilling af Tal, om han kaldte det Regnskab, Status, Over-

sigt eller Lign., men det var Komparenten umuligt af Dønnergaards Udtalelse at slutte, at Talen dreiede sig om en Gjengivelse af den af Exportforeningen i Juli Maaned udsendte Balance endsige om en falsk Balance.

Komparenten blev foreholdt den af exam. jur. Hansen i Forhøret den 31te October afgivne Forklaring, ved hvilken Komparenten alene bemærker, at Samtalen med Hansen kun varede ganske kort, en Mandag Morgen, da Hansen skulde i Retten, og at Komparenten er ganske vis paa, at Hansens Yttringer ikke vare saadanne, at Komparenten fik Foreſtilling om, at der var Tale om, at noget falsk Dokument var i Omløb. Komparenten antog, som han har fremstillet i sin Anmeldelse til Politiet, at der var Tale om en Røverhistorie blandt Smørhandlerne af samme Slags, han tidligere havde hørt saamange af. Der hengik iøvrigt flere Dage efter Samtalen med exam. jur. Hansen og til at Komparenten og Dønnergaard talte om Sagen. Komparenten troer aldeles bestemt, at det var ham selv, der bragte Sagen paa Bane for Dønnergaard og ikke omvendt.

Foreholdt Dønnergaards Forklaring i Forhøret den $^{1}/_{11}$ forrige Aar, bemærker Komparenten, at der ikke for ham kunde være Anledning til at foretage særlige Skridt til at stoppe Balancens Cirkulation, saalænge Komparenten ikke vidste, at der forelaa en Forfalskning, og navnlig kunde der ikke være Anledning for Komparenten til af Hensyn til Dønnergaard at stoppe Cirkulationen, da Komparenten ikke før længe efter, at Sagen var anmeldt for Politiet, fik at vide, at det var Dønnergaard, der havde affattet og sat Balancen i Cirkulation.

Med Hensyn til Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 17de Oktober angaaende Salg af Smør til Exportforeningen fra „Landmandslyst" vedbliver Komparenten sin tidligere Forklaring, idet han dog tilføier, efter af Dommeren at være gjort bekjendt med Dønnergaards her under Sagen oplyste Forhold til „Landmandslyst" og særlig med de Afdrag, Dønnergaard har gjort i Vægten af det Smør, han har solgt til Andrew, at han nu maa antage, at Dønnergaard har havt Fordeel af at faae „Landmandslyst" til at undlade at opfylde sin Forplig-

telse til at levere Smørret til Exportforeningen. Komparenten gaaer nemlig ud fra, at naar Meieriet leverede sin Smørproduktion til Exportforeningen, hvoraf det selv var Medlem, vilde det ikke saaledes, som naar det solgte Smørret til Dønnergaard, noies med Afregning fra denne, men fordrede originale Afregninger fra Exportforeningen, ligesom det ogsaa vilde blive altfor farligt for Dønnergaard at give Meieriet færre Penge, end han selv fik fra Foreningen, idet saadant under Meieriets Medlemsstilling i Foreningen let ved et eller andet Tilfælde kunde blive opdaget, f. Ex. naar et eventuelt Overskud i Foreningen skulde fordeles, eftersom Fordelingen skulde finde Sted i Forhold til den Vægt Smør, hvert Meieri i Aarets Løb havde leveret Foreningen.

Komparenten bemærker sluttelig paa Anledning, at naar Dønnergaard under Sagen har udtalt, at det var ham, der foranledigede, at „Landmandslyst" gik ind i Exportforeningen, da betvivler han ikke Rigtigheden heraf, men Dønnergaard kunde efter Exportforeningens Vedtægter ikke have vedblevet at være Bestyrelsesmedlem i Exportforeningen, naar det Meieri, hvori han var Andelshaver, ikke gik ind i Foreningen.

Komparenten afstraadt.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tuchsen.

I det ordinære Retsvidnes Forfald.

Chr. Mikkelsen.

Den 3die Februar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Smørsmager **Hansen**, der foreholdt de af Høiesterets-sagfører Alberti til Bilag A og i Forhøret den 5te September afgivne Forklaringer, forsaavidt Komparenten angaaer, erklærede, at han ikke har noget væsentligt mod samme at erindre, og at Samtalerne mellem ham og Alberti faldt, saavidt Komparenten kan huske, omtrent som af Alberti

forklaret; dog bemærker Komparenten, at Alberti spurgte ham hvem der havde **skrevet** den falske Balance, hvilket Komparenten overensstemmende med Sandheden besvarede med, at det vidste han ikke.

Foreholdt Albertis Forklaring i Forhøret den 29de Septbr. f. A. forsaavidt angaaer Komparenten, udsiger Komparenten, at Albertis Forklaring her er rigtig, og at han navnlig husker, at Alberti sagde, at det Stykke, han vilde indrykke i Bladene, var meget skarpt affattet.

Komparenten blev foreholdt Dønnergaards Forklaring i Forhøret den 5te October, hvorved han bemærker, at han ikke kan erindre det, men at det er meget muligt, at han har udtalt til Dønnergaard, saaledes som af denne forklaret, at den eventuelle Artikel i Bladene alene var rettet mod Noack. Komparenten havde nemlig forstaaet Alberti, som om Artiklen var et Udfald mod Noack, og Komparenten ventede i den Anledning en Injuriesag fra Noack mod Alberti. Komparenten erindrer, at Dønnergaard sagde, at han til enhver Tid vilde staa ved, hvad han havde gjort, og offentliggjøre det i Bladene, hvis det forlangtes. Komparenten tror nok, at han sagde til Dønnergaard, at denne kunde sige til Alberti, at han (Hansen) frafaldt sine Betænkeligheder, Komparenten mente nemlig, at han nu havde gjort, hvad der kunde paahvile ham som Funktionær i Exportforeningen, og at Dønnergaard og Alberti under deres Samtale kunde klare deres Mellemværende.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte paany Højesteretssagfører **Alberti,** der foreholdt foranstaaende Forklaring afgiver, at han ikke vil benægte, at han har spurgt Komparenten Hansen om, hvem der havde **skrevet** den falske Balance, idet Komparenten efter saa lang Tids Forløb ikke kan huske, hvilke Udtryk han har brugt. Han er imidlertid ganske vis paa, at det maatte være klart for Hansen, at han ønskede at vide, ikke hvem der havde ført den falske Balance i Pennen, men hvem der havde forfalsket den, og at Hansen derfor ved en sofistisk Vending har svaret paa Komparentens Spørgsmaal paa en Maade, saa at Komparenten maatte

misforſtaa Hanſen og tro, at Hanſen var uvidende om, hvem Forfatteren var.

Komparenten **Hanſen** fremſtod paany og bemærkede, at han ikke har noget mod denne Forklaring at erindre. Han tilføier, at det af hans Samtale med Alberti fremgik, at han ikke ønſkede at meddele Alberti, hvad han vidſte om, hvem der havde udfærdiget den falſke Balance, og at han derfor, da Alberti ikke ſtillede Spørgsmaalet beſtemtere til Komparenten, end at han kunde beſvare dette undvigende, valgte dette.

Komparenten tilføier, at han vel den Gang vidſte, at Dønnergaard, ſom han udtrykker ſig: „ſtod bag ved det Hele", men at han ikke vidſte, om det mulig var en anden, der havde forfattet Indholdet af den falſke Balance.

Komparenten **Alberti** bemærker endvidere, at han i Samtalen med Hanſen ikke omtalte, hvad han havde ſkrevet til Bladene, ſaa at Hanſen ikke deraf kunde ſlutte, mod hvem det var rettet.

Komparenten **Hanſen** erkjender dette, idet han tilføier at det var, fordi han vidſte, at Alberti havde ſin Kundſkab fra Fr. Jenſen, hos hvem Noack havde været med den falſke Balance, at han troede og maatte tro, at den eventuelle Artikel var rettet mod Noack.

Komparenten Alberti havde Intet herimod at erindre.

Komparenten Hanſen aftraadt.

Komparenten **Alberti** blev gjort bekjendt med Tiltalte Dønnergaards Forklaring i Retsmødet den 19. Novbr., hvorefter han afgiver:

Saaledes ſom Komparenten formentlig tidligere har forklaret, kom Dønnergaard ſaa at ſige umiddelbart efterat Balancen i Juli Maaned f. A. var opgjort til Komparenten, muligvis den 13., muligvis den 14. Juli, og ſpurgte Komparenten, om det nu ikke var bedſt at offentliggjøre Balancen i „Politiken", hvortil Komparenten bemærkede, at han ingen Grund fandt dertil, da han aldrig før havde ſeet, at nogen Kjøbmand — og med en ſaadans Forhold maatte Foreningen ſammenſtilles — havde offentliggjort ſin Balance i „Politiken", og da en ſaadan Offentliggjørelſe kun vilde give Konkurrenterne Lejlighed til at ind-

rette deres Spekulationer efter de Oplysninger, de fik gjennem Balancen, medens Foreningen jo var afskaaret fra noget Tilsvarende, da den ingen Kundskab havde, eller kunde faa om Konkurrenternes Forhold. Dønnergaard indrømmede Rigtigheden heraf, men tilføjede, at det ikke kunde nytte Noget alligevel at undlade Balancens Offentliggjørelse, idet han var sikker paa, at Konkurrenterne ogsaa uden en saadan Offentliggjørelse vilde komme i Besiddelse af Balancen, og denne sin Mening begrundede han nærmere ved at henvise til, at han i Begyndelsen af Brugsforeningernes Fællesforenings Existens havde undladt af de samme Grunde at offentliggjøre Regnskaberne, men at Modstanderne alligevel havde faaet fat i disse og offentliggjort dem. Da Komparenterne hertil svarede, at han i det Brev, hvormed Balancen udsendtes til Mejerierne, havde fremhævet Foreningens Beskaffenhed som en rent privat Forening og paalagt Mejerierne at behandle Balancen som et privat Dokument, og at han var overbevist om, efter tidligere Erfaringer, at Intet af Mejerierne vilde bryde dette Paalæg, paastod Dønnergaard, at det ikke kunde nytte Noget, da der nok i et eller flere Mejerier i Bestyrelsen sad en eller anden Skolelærer, der for et halvt Hundrede Kroner vilde være villig til at forraade Balancen til Smørhandlerne. Komparenten vilde ikke gaa ind paa denne Betragtsningsmaade, men fastholdt sin Bestemmelse, idet han, som tidligere forklaret, henviste til, at en Offentliggjørelse af Balancen i Bladene vilde sætte Konkurrenterne i Kundskab om Størrelsen af Foreningens Beholdning og have de af Komparenten tilforn omforklarede Følger. Dønnergaard erkjendte nu udtrykkelig Rigtigheden af Komparentens Betragtninger, hvilket Komparenten vedblivende fastholder mod Dønnergaards Benægtelse, men der faldt ikke, hverken fra Komparentens eller Dønnergaards Side nogensomhelst Antydning af, at der skulde være begaaet nogen Fejl ved Hengjemmen af Smør, hvilket ganske vist nærmest har fundet Sted paa Komparentens Foranledning, men med Dønnergaards Konsens og Billigelse i hvert enkelt Tilfælde.

Da Dønnergaard og Komparenten senere samtalede om den i Omløb værende Beregning af Foreningens Status, som sagdes

at vise Underskud, kom Dønnergaard ikke med nogensomhelst Yttring, eller endog blot Antydning af, at denne Beregning eller Opstilling af Status hidrørte fra ham selv.

Med Hensyn til Dønnergaards Forklaring om de i den ægte Balance udeladte Renter, forklarer Komparenten, at det er rigtigt, at disse ikke findes, men at dette ikke i nogen væsentlig Grad og muligvis slet ikke kunde paavirke Balancens Resultat. Komparenten forklarer i denne Henseende, at i de Bøger, der føres i Foreningens Kontor i Smørkjælderen, som den Gang var Foreningens eneste Kontor, blive de fra England indgaaende Afregninger, der lyde paa Sterling, opnoterede og overførte i dansk Mønt, efter en fast Kurs, hvilket skeer af praktiske Hensyn; og paa Grundlag af disse Opnoteringer er den første Post i Balancen paa Indtægtssiden opgjort. Men i den Kassebog, som Komparenten fører for Foreningen, har Komparenten selvfølgelig altid optaget de Anvisninger, eller „Bills", som Komparenten har solgt til en Vexellerer, til den Pris, Komparenten har faaet for dem, som jo stadig har varieret, idet Kursen paa Sterling stadig er undergaaet Svingninger. Derved fremkommer en Kursdifference i Foreningens Favør, som ved Aarsskiftet opgjøres paa hver enkelt Conto, ved fra Summen af de opnaaede Priser for indgaaet Sterling at fradrage Summen af Afregningerne paa den paagjældende Konto, beregnet som ovenanført til en fast Kurs. Da nu Balancen blev opgjort midt i Regnskabsaaret, og da den kun skulde give et almindeligt Billede af Foreningens Tilstand, og da der navnlig ikke skulde udbetales Penge efter den, og det vilde have været et meget betydeligt Arbejde, hvortil Tiden var for knap, at udregne paa hver eneste Post Kursdifferencen, og saa sammentælle alle disse Kursdifferencebeløb, ansaa Komparenten ikke dette for nødvendigt, idet Balancen ved Kursdifferencens Udeladelse kun blev en Smule mindre gunstig, end den vilde være bleven ved Kursdifferencens Medtagelse. Senere kom Komparenten i Tanke om, at de omtalte Renter vare blevne forglemte, men trøstede sig da med, deels at Renterne omtrent vilde gaae lige op med den omtalte Kursdifference, idet den mulige Forskjel til en af Siderne vilde være høist ubetydelig, deels med,

at Renterne i Virkeligheden maatte ſiges at være betalte gjennem Kursdifferencen, idet denne ſom en Deel af de Penge, Komparenten havde havt ihænde for Foreningen, var efterhaanden ſom Pengene indgik, indbetalt i Sparekaſſen til Afgang i dennes Tilgodehavende for Foreningen, omend der ikke havde fundet nogen formel Kvittering af Renterne Sted, idet disſe ikke ſærlig betales for ſig ſelv, men anføres i løbende Regning ſammen med Foreningens øvrige Mellemværende med Sparekaſſen. Komparenten mindes, at han efter den virkelige Balances Udſendelſe har af egen Drift drøftet de heromhandlede Forhold angaaende Kursdifferencen og Renten, med Dønnergaard, og givet ham den ſamme Forklaring ſom nu her i Retten og Dønnergaard har givet ſin fulde Tilſlutning hertil ſom en ganſke ligegyldig Sag, der Intet havde at betyde.

Hvad angaaer Dønnergaards Forklaring om Beholdningen ſkal Komparenten bemærke, at hvad der er opført ſom Beholdning, deels er Smør, der allerede var ankommet til England, men hvorfor Afregning ikke forelaa, deels Smør, der den 1ſte Juli var underveis til England eller mulig lige ankommet dertil, deels endelig Smør, der henſtod i Foreningens Lokaler heri Byen. De førſtnævnte Beſtanddele af Beholdningen var anſat til Indkjøbspris, medens den ſidſtnævnte Deel af Beholdningen var anſat til en Gjennemſnitspris pr. Drittel, der ſvarede til den da noterede Toppris paa Smør med Tillæg af den ſædvanlige Gjennemſnitslovspris af 4 Øre pr. 100 Pd., og idet der for denne Deel af Beholdningen var gaaet ud fra en Gjennemſnitsvægt af lidt over 103 Pd. Netto pr. Drittel, hvilket Komparenten anſeer for en nogenlunde lav Gjennemſnitsvægt. Det har ikke været under Komparentens Overveielſe om Smørret vilde ſvinde i Vægt ved at ſtaae, idet ſaadant jo ikke kunde paavirke Smørrets øieblikkelige Salgsværdi, men vel Værdien ved et ſenere Salg; men ved at tage Henſyn hertil vilde man være kommet bort fra det virkelige Grundlag, og ind paa rent abſtrakte Muligheder, idet man da med ligeſaa god Føie kunde anſtille Betragtninger over, hvilken Pris Smørret paa ſenere Tidspunkter kunde være værd

pr. Pd, hvilket jo intet havde at gjøre med en sund Oversigt over Foreningens Tilstand.

Komparenten føler sig forvisset om, at Dønnergaard ikke har havt nogen Mening om, at der var virkelige Feil i den af Komparenten udsendte Balance, men derimod nok har tænkt sig, at de af ham fremhævede Punkter kunde give Anledning til en vidtløftig Diskutering op og ned, som det for en meget stor Deel af Foreningens Andeelshavere vilde være vanskeligt, maaske umuligt at følge, og som derfor kunde bringe Tilliden til Komparenten til at vakle og undergrave dennes Stilling i Foreningen, saa at Dønnergaard selv kunde gjøre sig Haab om, at komme til at indtage den.

Det er ligeledes Komparentens Forvisning, at Dønnergaard, hvis Foreningen var bleven sprængt, uden at det var kommen op, hvilken Andeel Dønnergaard selv havde i Balancens Forfalskning, kunde paa Foreningens Ruiner have dannet en stor og for ham selv indbringende Smørforretning. At Dønnergaard ikke har troet, at der i Virkeligheden var nogen Feil ved den af Komparenten udgivne Balance, støtter Komparenten navnlig derpaa, **at Dønnergaard paa den Generalforsamling i Foreningen,** paa hvilken Balancen i Juli Maaned f. A. blev fremlagt, **stod op og saldeles uopfordret udtalte sin Tilfredshed med Balancen og med Forretningens Resultat i den forløbne Tid,** samt paa, at **Dønnergaard** aldrig overfor Komparenten og navnlig heller **ikke i det Bestyrelsesmøde, der afholdtes faa Timer før Dønnergaards Arrestation, og hvor hans Forhold til Forfalskningen netop var Forhandlingsgjenstanden, er fremkommet med den mindste Antydning af, at han mente, at der var Mangler ved den af Komparenten udgivne Balance.**

Overfor Dønnergaards Paastand om, at det er efter hans Indflydelse, at de fleste Meierier ere indtraadte i Foreningen,

bemærker Komparenten, at dette ikke er rigtigt. Det kan være Tilfældet med enkelte Meierier, men paa den anden Side er der adskillige Meierier, som have trykket sig ved at gaa ind i Foreningen, netop fordi Dønnergaard havde en fremragende Plads i den.

Komparenten tilføier, at hvis Smørsmager Hansen har refereret sin Samtale med Komparenten rigtig til Dønnergaard, har denne ikke deraf kunnet faa nogen Foreſtilling om, at Komparenten lagde an paa at faae Dønnergaard ud af Foreningen.

Komparenten afſtraadt.

Forhøret udſat.
F. Katterup.

Tüchſen.

I det ordinære
Retsvidnes Forfald
Chr. Mikkelſen.

Den 4. Februar 1890.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte paany Tiltalte **Jørgen Thomasſen,** der idet han ad generalia ivrigt henholder ſig til Rapporten X tilføier, at han opholdt ſig hjemme hos ſine Forældre i Sparup Sogn indtil 1ſte Mai 1883, da han kom til Proprietær Brandt paa S. Elkjær i Sulſted Sogn, hvor han var i 2 Maaneder til 1ſte Juli ſ. A. Han opholdt ſig ſaa hjemme hos Forældrene til November 1885, da han kom paa Aſk Høiſkole, Aſtrup Sogn mellem Odder og Aarhus, hvor han var i 5 Maaneder til April 1886. Derefter tjente han hos Sognefogden i Sparup Sogn til November 1887, da han kom paa Tune Landboſkole pr. Taaſtrup Station, hvor han opholdt ſig i 5

Maaneder til April 1888, da han fik sin nuværende Tjeneste hos Tiltalte Dønnergaard.

Komparenten afstraadt.

Tiltalte **Dønnergaard** var mødt.

Forsaavidt Tiltaltes Forhold til „St. Meerløse" angaaer, blev, forsaavidt Tiltalte har været sigtet for at have beregnet sig ulovlig Fordeel ved at afregne en mindre **Pris** for Smørret, end han har modtaget, samt forsaavidt Tiltalte efter sin Forklaring paa Bilag 8 G ved en Feilregning har beregnet sig 10 Kr. formeget, sluttet med Politidirektørens Samtykke.

Ligeledes blev Tiltaltes Forhold ved at afdrage paa Vægten efter **Bilag 7** Y sluttet med Politidirektørens Samtykke.

Med Hensyn til Bilag 8 A **erkjender Tiltalte, at de 4½ Pd., han har afdraget paa Vægten efter den af ham afregnede Pris 84 Øre er = 3 Kr. 78 Øre.**

Efter Bilag 8 B **erkjender Tiltalte, at Afdraget i Vægt af ½ Pd. efter den Pris, Meieriet har faaet, nemlig 78 Øre, er = 39 Øre.**

Endelig erkjender Tiltalte, at de 5½ Pund, han har afdraget efter Bilag 8 G à 78 Øre er = 4 Kr. 29 Øre.

Der fremlagdes en blandt Tiltaltes Papirer forefunden Vægtseddel under Litra 11 Z.

Med Hensyn til Afdragene i Vægten paa Bruns Regninger, **erkjender Tiltalte, at Afdraget efter 10 T 5 Pd. efter den Pris, han har givet Meieriet 93 Øre er = 4 Kr. 65 Øre.**

Med Hensyn til Bilag 10 U bemærkedes det, at det er ved en Feiltagelse, naar Bilag 10 U i Forhøret den 31. Decbr. f. A. er dateret den 13de Juli, idet Dateringen maa være 15. Juli.

Tiltalte erkjender, at Vægtsedlen 11 Z maa referere sig til de 22 Dritler efter 10 U, som er opført hos Brun under 9de

Juli, idet Nettovægten efter 11 Z ganske svarer til dette Parti, og det kan sees af 10 Æ, at 11 Z ikke kan referere sig til nogen af de tidligere eller af de senere paa 10 Æ afregnede Partier, ligesom Tiltalte erkjender, at det af 10 Æ kan sees, at Brun under 15de Juli har betalt ham Prisen for Sendingen efter 11 Z, nemlig 2206 Kr. 27 Øre (2274½ Pd. à 97 ÷ Fragt 9 Kr. 45 Øre, eller 2196 Kr. 82 Øre.)

Der blev foreholdt Tiltalte, at hans tidligere Forklaring, at han ikke har havt Bruns Vægtsedler, naar han afregnede til Meieriet, ikke kan være rigtig, idet hans Afregning til Meieriet findes paa Bagsiden af 11 Z, og at det altsaa heraf klart fremgaaer, at han har havt Bruns Vægtseddel herefter, og ikke, som af ham forklaret, har gjort 1 Pd. pr. Drittel Afdrag i Meieriets Vægt.

Tiltalte udsiger hertil, at Afdraget efter 11 Z saa maa skyldes en Feilregning. Han har vidst, at han ikke med Villie har afdraget i Bruns Afregninger paa Vægten, og det er derfor, at han tidligere har forklaret, at han her har lagt Meieriets Vægtseddel til Grund og afdraget i denne. Derimod vedbliver han med Hensyn til Bilag 10 T, at han her ikke har havt Bruns Afregning ved Siden, og vedbliver, at han ikke med Forsæt har afdraget i Bruns Vægt, uagtet denne Forklarings Usandsynlighed blev ham foreholdt.

Tiltalte erkjender, at de 3 Pd., han har afregnet Meieriet „St. Meerløse" mindre efter 10 U, efter den Pris, han har afregnet Meieriet 95 Øre, er = 2 Kr. 85 Øre.

Med Hensyn til Tiltaltes Forhold overfor „Landmandslyst" vedbliver Tiltalte sin tidligere Forklaring, at han ikke har afregnet Meieriet mindre Smør, end han har solgt for det.

Der fremlagdes i saa Henseende under Litra 11 Æ en Bog, som Tiltalte havde indleveret til Dommeren i forrige Uge, og som efter Tiltaltes Mening skulde vise, at der paa „Landmandslyst" var ført Bøger, hvoraf det fremgik, at det Smør, han har solgt fra Meieriet, svarer til den Vægt Smør, Meie-

riet har produceret, saaledes at det deraf kan sees, at der umuligt kan være bleven hele Dritler borte.

Dommeren bemærker, at han havde gjennemgaaet Bilag 11 Æ, saavidt det lod sig gjøre, for Tidsrummet Decbr. 1888 til Marts 1889, hvori der i Sagen havde været reist Mistanke mod Tiltalte om, at han havde besveget Meieriet for hele Dritler Smør, og at det ogsaa under Forudsætning af, at Dritlernes Antal var fortløbende i den næstsidste Rubrik i Sideantallet fra 181 til 185 havde vist sig, at Drittelantallet i 11 Ø paa Tiltaltes Afregninger stemmer, ialtfald kun med en Forskiel af 1 eller 2 Dritler, hvilken Forskiel maa antages paa forskiellig Maade at kunne forklares. **Iøvrigt kunde Bilag 11 Æ intet bevise med Hensyn til hele det foreliggende Spørgsmaal**, idet Basis for de summariske Optællinger Uge for Uge af den indveiede Mælk, det producerede og solgte Smør, Dritlernes Antal m. m., der begynder i Novbr. 1887 p. 161 fortsættes til pag. 186 nederst samt paa et udrevet Blad, der bærer p. 112, og er klistret bag i Bogen og derefter p. 113, 114 og 123 indtil August 1889 kun i det første Tidsrum eller til Januar 1888 støtter sig paa daglige Optegnelser angaaende den indleverede Mælk m. m., hvilke Optegnelser senere fattes, idet der mangler Blade i Bogen fra p. 48—112, 115—122 og 125—166.

Tiltalte forklarer, at han ikke troer, at der har været flere Blade i Bogen, og at de til Grund liggende Optegnelser findes i andre Bøger, og derefter, at han nu erindrer, at der paa Meieriet findes løse Blade — ikke udrevne af 11 Æ — hvorpaa der findes saadanne Optegnelser. Han paastaar, at der ikke forsætlig er udrevet Blade i 11 Æ.

Der fremlagdes under 11 Ø—12 B en Concept til en Avisartikel og 2 Exemplarer af „Roeskilde Avis" af 7de Februar og 14de Marts 1888.

Det under 11 Ø fremlagte Bilag er saalydende:

Litra 11 Ø:

„En folkelig Lovgiver".

Under denne Overskrift findes i Deres ærede Blads No.

32 efter „Kjøge Avis“ en Omtale af Folketingsmand Dønnergaard.

Vi skulle ikke indlade os paa denne Omtale i sin Heelhed, men som hans Kolleger i Bestyrelsen for Andeelsmeieriet „Landmandslyst“ ere vi nødsagede til at bede Dem i Sandhedens Interesse at optage følgende Berigtigelse:

1) Da Andeelsmeieriets Bestyrelse henvendte sig til Dønnergaard om et Laans Optagelse til Meieriets Oprettelse blev vi i høi Grad velvilligt modtagne, og Dønnergaard gjorde os alle de Tjenester, i saa Henseende var muligt. Dønnergaard var dengang ikke Andeelshaver i Meieriet.
2) Alle de gamle Bestyrelsesmedlemmer, som havde forberedt Meieriets Oprettelse, skulde paa Valg, inden dette begyndte sin Drift. Ved denne Leilighed var det, at Dønnergaard efter et saa godt som eenstemmigt Ønske blev Medlem af Bestyrelsen og dennes Formand.
3) Der er ikke Nogetsomhelst i Lovene om, at Dønnergaard skal være Mellemhandler med Meieriets Smør. Dønnergaard har for Meieriet solgt Smørret til en høiere Priis end nogen anden af Bestyrelsens Medlemmer har været istand til, **og Dønnergaard har ikke Andet heraf end Tidsspild og Ulelighed.**

Ærbødigst

Lars Hansen
Borupsgaarden,
Næstformand.

Otto Jensen
Skovfoged,
Medlem af Bestyrelsen.

Paa Forehold af, at det af Bilag 11 Ø og 12 B fremgaar, at Tiltalte, som af L. Hansen, Borupsgaarden, og Flere forklaret, kun solgte Smørret paa Meieriets Vegne som Formand eller Medlem af Bestyrelsen, og ikke var Kjøber af Smørret, vedbliver, at han i Virkeligheden var Kjøber, og at Fremstillingen i 11 Ø og 12 B er ukorrekt, idet han der staar som ulønnet Mellemhandler. Fremstillingen er dog i det Væsentlige rigtig, idet Tiltalte, som han siger, har betragtet Smørsalget som en Honnørsag og ikke havt nogen Fordeel der-

ved, naar han fradrager sine Udgifter og Tab ved at sælge Smørret.

Iøvrigt bemærker Tiltalte, at han samtidig med, at 11 Ø blev skrevet, tilskrev L. Hansen, at han ikke længere vilde kjøbe Smørret.

Tiltalte forklarer, at han ikke kan fremskaffe det af ham omtalte Udkast, som han vedblivende paastaaer har havt samme Indhold som Bilag 11 T. Det var ikke et Udkast til en Kontrakt med Andrew, men til en Kontrakt med enhver Grossérer, som vilde kjøbe Meieriets Smør paa deri ommeldte Vilkaar. Da nu ingen Grossérer vilde kiøbe Smørret paa disse Vilkaar, var det, at Tiltalte underskrev Udkastet som Kjøber, hvorefter det blev vedtaget af Generalforsamlingen.

Det blev foreholdt Tiltalte, at hans Kolleger i Bestyrelsen efter Udtalelserne i 11 Ø og 12 B ikke var gaaet ud fra, at Tiltalte var Kjøber, men alene Forhandler af Smørret, og at det var uantageligt, at ingen af dem skulde kunne huske det, hvis der var foregaaet en saadan Forandring i Tiltaltes Stilling efter det af Tiltalte omforklarede Udkast, som af Tiltalte nu forklaret.

Tiltalte afgiver hertil, at Underskriverne af Erklæringen i 12 B vel vidste, at Tiltalte var Kjøber af Smørret, og at Meningen med Udtrykkene i Artiklen og Udkastet til denne alene var at sige, at Tiltalte ikke tog nogen Fortjeneste ved Salget af Smørret, og at den i 12 A givne Fremstilling var urigtig, og Tiltalte vedbliver denne Forklaring, uagtet det blev foreholdt ham, at hverken Udkastet 11 Ø eller Artiklen i 12 B naturlig kunne forstaaes paa den af Tiltalte forklarede Maade, ligesom Underskriverne heller ikke kunde vide, om Tiltalte havde nogen Fortjeneste paa Smørret, naar han var Kjøber deraf.

Tiltalte aftraadt.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Chr. Mikkelsen.

Den 5te Febr. 1890.

Forhøret fortſat.

Fremſtod paany Tiltalte **Donnergaard** og blev foreholdt Albertis Forklaring i Forhøret den 1ſte Dennes, hvorefter han erklærer, at han henholder ſig til ſin tidligere Forklaring under Sagen. Der har mulig nok været 2 Samtaler mellem Tiltalte og Alberti angaaende Tiltaltes Forhold til Meierierne „Godthaab" og „Sipperup", men ingen af dem har havt det af Albertl angivne Indhold.

Med Henſyn til Tiltaltes Samtale med Alberti om Balancen inden Debatten i Bladene, faſtholder Tiltalte, at Alberti udtalte, at „det var Jammerſkade", at den ikke blev publiceret, og at Alberti, der vel nok, ſom Tiltalte tidligere har forklaret, ikke forſtod, at der var Tale om en falſk Balance — fik fuld Rede paa dennes Indhold, nemlig, at det var den ægte Balance + Tilføiningerne om de 2 fingerede Poſter, Løn til Formand og Beſtyrelſe. Alberti kunde eiheller være i Tvivl om, at Tiltalte vidſte Beſkeed med den mellem dem omtalte Balance, og at Tiltalte, om han juſt ikke havde lavet den, ſaa dog „ſtod bag den".

Med Henſyn til, at Tiltalte ſkulde have havt Fordeel af, at Smørleverancen fra „Landmandslyſt" ikke gik til Exportforeningen, formener Tiltalte, at det af Forhøret klart vil fremgaa, at han ſiden Mai f. A. ikke har havt nogen Fordeel heraf, idet han gjennemgaaende har afregnet med originale Bilag fra Andrew — før Mai iſjor kunde der ikke være Tale om, at Exportforeningen vilde indkalde „Landmandslyſt". — Iøvrigt bemærker Tiltalte, at Exportforeningen ingen Brug havde for Smørret fra „Landmandslyſt", da Alberti allerede havde indkaldt mere Smør, end Foreningen kunde afſætte med Fordeel.

Foreholdt Albertis Forklaring i Retsmødet den 3dje Februar bemærker Tiltalte, at det var flere Dage efter Balancens Affattelſe, at den af Alberti ommeldte Samtale fandt Sted, og benægter Tiltalte beſtemt, at denne Samtale havde det af Alberti angivne Indhold, og henholder Tiltalte ſig i ſaa Henſeende til ſit Tidligere.

Tiltalte fastholder bestemt, at han overfor Alberti har protesteret mod den forholdsvis store Hensætten af Smør og giort ham opmærksom paa, at en Hensætten af saamange Tusende Dritler under ugunstige Konjunkturer i Efteraaret kunde berede Foreningen meget store pekunaire Tab, men Alberti fastholdt, at han fra sine Kommissionærer i England havde Meddelelse om, at de i Efteraaret havde Ordres for meget store Partier hengjemt Smør, og at det var nødvendigt for at tilfredsstille dem at foretage de forholdsvis store Hensætninger. Tiltalte nærer imidlertid den Overbevisning, at den stærke Hensætten skyldes, deels at Alberti havde indkaldt flere Meieriers Produktion, end Foreningen havde Afsætning for, deels hans absolute Utilbøielighed til i større Omfang at sælge Smør til herværende Firmaer, der pakker Smør til Export, skjønt han blev bud en forholdsvis stor Avance.

Hvad selve den ægte Balances Indhold angaar, fastholder Tiltalte bestemt, at da han efter Generalforsamlingen i Roeskilde paa Grund af de verserende Rygter om Foreningens slette Status, samt om at Opgjørelsen var upaalidelig og urigtig, foretog en Undersøgelse af Foreningens virkelige Stilling, kom han til det Resultat, at hele Bogholderiet var ført paa en saadan Maade, at det ikke var muligt for Revisionen eller Bestyrelsen at danne sig noget Skjøn over, hvorledes Foreningens Stilling virkelig var.

Med Hensyn til de Udgiftsposter, der vare undladte at opføres, saasom de tidligere nævnte Renter, endvidere Husleieudgifter, Stiftelsesomkostninger, Albertis Rejser til England m. m. samt Ansættelsen af Varebeholdningen, der efter Tiltaltes Formening og i Henhold til Albertis egne Udtalelser paa den Generalforsamling i Roeskilde, hvor Foreningen blev stiftet, var opført til en meget for høi Priis, formente Tiltalte, at Albertis Hensigt ikke kunde være nogen anden, end ved en for gunstig Balance at bevæge nyoprettede Andelsmeierier til at indtræde i Exportforeningen, samt forhindre de Andelsmeierier, der vare Medlemmer, og hvoraf enkelte i hvert Fald vare misfornøiede med den betalte Priis for Smørret, fra at udtræde af Forenin-

gen til det kommende Nytaar. Det var dette, der, som Tiltalte tidligere har forklaret under Sagen, satte ham i en pinlig Situation og bevægede ham til at foretage det Skridt, hvorom han tidligere i Forhøret har afgivet Forklaring. Paa nævnte Generlforsamling udtalte Alberti, at Smør, der henstod usolgt og uafregnet, skulde i Regnskabet eller paa Balancen opføres til sin Indkjøbspriis, og ikke som skeet er paa Balancen, til Topnotering i det Øjeblik, Balancen udfærdigedes, + 4 Øre. Noteringen var paa dette Tidspunkt mange Kroner høiere, end da Smørret blev indkjøbt, ligesom der ved Priisansættelsen slet ikke er taget Hensyn til, at hengjemt Smør ikke har den samme Værdi som frisk Smør. En Del af Smørret var allerede hensat i Slutningen af Mai og Begyndelsen af Juni, da Noteringen var 82, hvorimod den ved Balancens Udsendelse var betydelig høiere, vistnok 94.

Med Hensyn til de af Alberti omtalte Kursdifferencer har Tiltalte aldrig kunnet forstaa, af hvilken Grund Alberti ikke tog den i sin egen Kassebog opførte og virkelig indgaaede Sum for det indgaaede Smør, men derimod lod foretage en besværlig Udregning i den i Lagerkontoret førte Lagerbog, hvor Sterling tilmed omsættes til en Knrs saa lav, at der, Tiltalte bekjendt, aldrig var solgt Sterling til den Priis.

Naar Alberti paastaar, at han med Tiltalte har talt om det heromhandlede Forhold, og at Kursdifferencen vilde dække det manglende Rentebeløb, da har en saadan Samtale aldrig fundet Sted. Tiltalte har med Forsæt aldrig givet Anledning til en saadan Samtale, da han nærede den Overbevisning, at dette vilde føre til Brydninger, der vilde umuliggjøre Samarbeidet.

Naar Alberti tillige udtaler som sin Formening, at Tiltalte ved sin Adfærd under disse Forhold skulde have havt til Hensigt at styrte Alberti fra hans Stilling i Exportforeningen, da vilde dette fra Tiltaltes Side, „være en Dumhed uden Lige", som han udtrykker sig, idet Tiltaltes Stilling som Smørsmager og Bestyrelsesmedlem baade pekuniært og paa anden Maade var langt gunstigere end Formandens. Smørsmagerne

vare nemlig i Stand til gjennem Prisanſættelſen paa Smørret at forhindre, at der kom et Overſkud frem af en ſaadan Størrelſe, at der blev blot nogenlunde reſpektabel Løn til Formanden for det ſtore Anſvar og Arbeide, Formanden udførte. Tiltalte var ſlet ikke i Stand til at indtage Stillingen ſom Formand. Alberti havde endog paa Generalforſamlingen i Roeskilde nægtet, at Tiltalte var i Beſiddelſe af de fornødne Kvalifikationer til at vælges ſom Næſtformand, da Tiltalte paa Grund af ſit manglende Kjendſkab til det engelſke Sprog var ude af Stand til at repræſentere Foreningen endog blot foreløbig og i meget kort Tid.

Med Henſyn til Albertis Udtalelſe om, at Tiltalte kunde danne en ſtor Smørforretning paa Ruinerne af Exportforeningen, da bemærker Tiltalte, at hvis dette havde været hans Henſigt, da vilde han ſelvfølgelig have begyndt en ſaadan Forretning i Foraaret 1888, i Stedet for at ſtifte Fællesforeningen for Andelsmeierierne for Øſtiſterne. Denne Forenings Stiftelſe umuliggjorde nemlig, at Smørforretning blev en tilnærmelſesvis ſaa indbringende Forretning for Enkeltmand ſom hidtil.

Tiltalte paaſtaar, at han af Smørſmager Hanſens Forklaring fik det Indtryk, at Alberti maatte have forſtaaet Hanſen ſaaledes, at det var Tiltalte, der, ſom tidligere anført, ſtod bag ved den falſke Balance, og at Alberti, naar han udtalte, „at det var en Slyngelſtreg, hvem der ſaa havde ſkrevet det", vilde Tiltalte tillivs, og at dette var en fra Albertis Side lagt Plan, ſiden han kom til Kundſkab om, at hans og Reviſorernes Navne ſandtes paa den ommeldte falſke Balance.

Tiltalte aftraadt.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen

I det ordinære
Retsvidnes Forfald.
Chr. Mikkelſen.

Den 8de Februar 1890

Forhøret fortſat.

For Retten mødte Gaardejer **Niels Andersen** af Højby, der forklarede, at han har været Medlem af Bestyrelsen for „Landmandslyst" fra Generalforsamlingen i Efteraaret 1888 indtil Midsommer 1889. Efter hvad han har hørt, var Dønnergaard fra Begyndelsen af Kjøber af Meieriets Smør til en fast Priis af 4 Øre over Top og havde Kontrakt herom med Meieriet, hvorimod Komparenten ikke véd noget om, hvor vidt denne Kontrakt var indført i Forhandlingsprotokollen eller ikke.

Efter hvad Komparenten har hørt, uden at han dog kan sige, af hvem, foregik der i Sommeren 1888 en Forandring, idet den ommeldte Kontrakt da skulde være udløben, og Dønnergaard siden den Tid være Sælger af Smørret for Meieriet som Formand paa dettes Vegne. Dette har i alt Fald været Kontraktens Mening, og **Dønnergaards Udtalelser til Komparentent n have ogsaa gaaet ud herpaa, idet Dønnergaard har sagt, at han gjorde sit Arbeide for Meieriet gratis**, men at han vilde foreslaa, at den efterfølgende Formand skulde have Løn for sin Ulejlighed og Tidsspilde. Efter Komparentens Mening følger Salget af Meieriets Smør med Formandsposten som et ulønnet Arbeide. Komparenten har kun hørt Tale om den ene Kontrakt med Dønnergard, og han erindrer ikke, at have seet noget Udkast til en Kontrakt mellem Dønnergaard og „Landmandslyst" om Salg af Smør. **Han har heller aldrig hørt noget om, at Dønnergaard var berettiget til at tage 1 Pd. Svind eller overhovedet noget andet Svind, end det der virkelig gik af Smørret** og Komparenten har simpelthen ment, at Dønnergaard var forpligtet til at afregne Meieriet den Vægt og Priis, han fik for Smørret hos sin Kjøber i Kjøbenhavn, og hverken mere eller mindre.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte paany Højesteretssagfører **Alberti**, der indleverede Originalen til den under Sagen omhandlede Balance i Exportforeningen, hvilken Original fremlagdes under 12 C.

Komparenten, der iøvrigt henholdt sig til sin Forklaring desangaaende til Bilag **A**, tilføier at, efter at Bilag 12 C var

opgjort ſamt underſkrevet af Komparenten, blev den revideret og ſammenholdt med Bøgerne af Reviſorerne, Dyrlæge J. Jeppeſen, Lundbygaard, og Sognefoged F. Jenſen i Kragelund, der meddelte Bilag 12 C Paategningen af 12te Juli f. A. Dereſter lod Komparenten Bilag12 C ſkrive med hektografiſt Blæk paa et almindeligt Stykke Papir, og paa det ſaaledes ſkrevne ſkrev Komparenten ſit Navn paa ſamme Maade, ſom han pleier at ſkrive det, og paa ſamme Sted ſom paa Bilag 12 C, hvoreſter Reviſorernes Paategning og Underſkrifter paa Bilag 12 C ligeledes blev overført paa ſamme Stykke Papir med hektografiſt Blæk. Ganſke paa ſamme Maade blev der ſaa med hektografiſt Blæk ſkrevet en enslydende Afſkrift til af Bilag 12 C, under hvilket Komparenten ligeledes ſatte ſit Navn med hektografiſt Blæk og paa hvilket ligeledes Reviſorernes Paategning og Underſkrifter blev overført med hektografiſt Blæk. Af disſe to Dokumenter blev der ſaa taget ca. 100 Aftryk hvoraf Bilag C er et, og blev disſe ſaa ſendte til Meierierne. Det var nødvendigt at ſkrive Bilag 12 C om, da det var ſkrevet med almindeligt Blæk, ſaa der ikke kunde tages hektografiſt Aftryk deraf. Komparenten bemærker iøvrigt, at der i Bilag 12 C og følgelig ogſaa i de hektografiſke Aftryk er indløbet den Fejlſkrift, at Inventarium er opført paa Indtægtsſiden med 794 Kr. 97 Øre og paa Udgiftsſiden med 794 Kr. 95 Øre. Reviſorerne vare reiſte hiem eller havde forladt Komparentens Kontor, da Bilag 12 C blev omſkreven med hektografiſt Blæk, og kunde de følgelig ikke ſkrive deres Navn eller Paategningen med hektografiſt Blæk. Komparenten kan ikke huſke, om det udtrykkelig blev ſagt til Reviſorerne, at Balancen ſkulde omſkrives med hektografiſt Blæk og Aftryk tages deraf, men Reviſorerne vidſte af Foreningens Vedtægter, at der ſkulde ſendes et Exemplar af Balancen til hvert af Meierierne i Exportforeningen, ſaa Komparenten anſaae det derfor ſom ſelvfølgeligt, at Reviſorerne ſamtykkede i, at Paategningen og deres Underſkrifter blev overført med hektografiſt Blæk.

Saa mødte Gaardejer og Sognefoged **Frederik Jenſen**, Kragelund pr. Fuglebjerg, ſom blev foreholdt Komparenten Al-

bertis Forklaring, som han for sit Vedkommende erklærer for rigtig. Komparenten erklærer, at han erindrer, at Alberti sagde til Reviſorerne, at han agtede at lade Bilag 12 C, som Komparenten gjenkjender, og hvis Underſkrift, F. Jenſen, han vedkjender ſig, mangfoldiggjøre ad hektografiſk Vei, hvorfor Komparenten gik ud fra, at hans Paategning og Underſkrift paa Bilag 12 C vilde blive overførte paa det Exemplar, der ſkulde hektograferes, og er derfor denne Overførelſe ſelvfølgelig ſkeet med hans Samtykke.

Foreviſt Bilag S forklarer han, at Paategningen af hans Navn herpaa er ſkeet uden hans Vidende og Villie, og gjort bekjendt med de nærmere Omſtændigheder herved, og med at Dønnergaards Henſigter med Forfalſkningen efter hans Forklaring har været, at faae „Smørtidende" til at proſtituere ſig ved at offentliggjøre den falſke Balance, og tillige at fremtvinge Offentliggjørelſen af den ægte Balance erklærer Komparenten, at han ikke kan give nogen Oplysning om Dønnergaards Henſigter i ſaa Henſeende.

Komparenten frafaldt for ſit Vedkommende Erſtatning under Sagen.

Komparenten gav i Retten paa et Stykke Papir en Prøve paa ſin Haandſkrift, hvilket Papir fremlagdes under 12 D.

Komparenterne afſtraadt.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Chr. Mikkelſen.

Den 11te Febr. 1890.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte Gaardejer **Ole Pederſen** af Ouſted, der efter at være foreviſt Forhandlingsprotokollen 11 S forklarer, at han var tilſtede ved Foraarsgeneralforſamlingen paa „Land-

mandslyst" i 1888, vistnok den den 18de Juni, hvor der blev oplæst 2 Udkast til Kontrakter om Salg af Meieriets Smør.

Gaardejerne Niels Andersen, Højby, og Anders Rasmussen, Rorup, mødte med et Udkast til en Kontrakt mellem en Grosserer i Kjøbenhavn og Meieriet, men dette Udkast vandt ikke Generalforsamlingens Bifald, navnlig fordi de 2 nævnte Mænd paa en Forespørgsel fra et Medlem om Kaution erklærede, at de ikke vare berede paa at stille Kaution. Derefter oplæste Dønnergaard et Udkast til en Kontrakt, hvorefter han vilde være Kjøber til Smørret, og dette Udkast blev vedtaget af Generalforsamlingen. Komparenten er vis paa, at Udkastet lød paa, at Dønnergaard var Kjøber af Smørret, og ikke, at han skulde sælge Smørret for Meieriet til en kjøbenhavnsk Grosserer, og navnlig blev Andrews Navn ikke nævnt paa Generalforsamlingen. Komparenten troer, at en fast Pris paa Smørret var efter Udkastet sat til $4^1/_2$ Øre over Top.

Foreholdt Bilag 11 T forklarer Komparenten med Hensyn til Post 1, at der var Tale om i Udkastet, at Smørret skulde leveres i nye Træer; mere erindrer han ikke om Post 1.

Om Post 2 erindrer Komparenten Intet.

Med Hensyn til Post 3 erindrer Komparenten, at der var Tale om, at Smørret i visse Tilfælde skulde veies paa Leire Station, og ligeledes at Dønnergaard kunde tage Meieriets Vægt med et vist Svind, men hvor stort det Svind var, Dønnergaard kunde beregne sig, og navnlig om det var et halvt Pund om Vinteren og $^3/_4$ Pd. om Sommeren, eller om Dønnergaard kunde tage indtil 1 Pd. Svind, naar han lagde Meieriets Vægt til Grund erinder Komparenten ikke.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte paany Slagter **Carl Sørensen** af Ousted Kirkebjerg, der henholdt sig til sit Tidligere og blev foreholdt Bilag 11 D, hvortil han erklærer, at Revisorerne ikke har havt denne Bog, da de foretog Revisionen. Komparenten erindrer, at der paa Foraarsgeneralforsamlingen i 1888 var Tale om et Udkast mellem Meieriet og Dønnergaard om Meieriets Smør, hvorefter Dønnergaard var Kjøber af Smørret til en Pris af

4½ Øre over Top, hvilket blev vedtaget; mere erindrer Komparenten intet om Udkastets Indhold, kun at der var Tale om, at der skulde ske Noget, naar der var Uenighed om Smørrets Kvalitet, men hvad det var, erindrer han ikke. Komparenten kan ikke erindre, om Udkastet indeholdt Bestemmelser om Svind.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte paany Gaardeierne **A. Hansen,** Lammestrup, **Ole Chr. Petersen**, Vernersminde, **Lars Hansen,** Borupgaarden, **Peder Nielsen**, Orninge, **Søren Andersen,** Bregentved, samt Skovfoged **Otto Jensen,** Pedersted Hus.

Samtlige Komparenter blev forevist 12 B og forklarede da, at de have underskrevet det i samme indførte Inserat med Overskrift:

„En folkelig Lovgiver",

ligesom Komparenterne L. Hansen og O. Jensen vedkjendte sig Bilag 11 Ø som Udkast til en Artikel, der blev sendt dem af Dønnergaard. Artiklen blev affattet og underskrevet i et Bestyrelsesmøde og var stemmende med Bilag 11 Ø, alene med Undtagelse af nogle enkelte Ændringer, der blev foreslaaet af A. Hansen og S. Andersen.

Paa Forehold af Dønnergaards Forklaring herom i Forhøret den 4de d. M. afgive Komparenterne, at de selvfølgelig have havt den Formening, da de underskrev Artiklen i Bilag 12 B, at Dønnergaard følgte Smørret for Meieriet som Formand uden at beregne sig nogen Fortjeneste hverken paa Vægt eller Priis, og udsige Komparenterne S. Andersen og O. Chr. Petersen, at de, som tidligere af dem forklaret, gik ud fra, at Dønnergaard strængt taget kunde beregne sig efter sin Kontrakt af 7de Decbr. 1887, hvad han fik ud over 4 Øre over Top, men at de i Henhold til Dønnergaards Udtalelser til dem og andre ikke troede, at han beregnede sig denne Fordeel.

S. Andersen bemærker, at det er en Trykfejl, naar Indseratet er underskrevet J. Andersen for S. Andersen.

Komparenterne A. Hansen, P. Nielsen, L. Hansen og O. Jensen forklare, at de som tidligere af dem forklaret, have forstaaet Forholdet mellem Dønnergaard og Meieriet fra først til sidst, som

om Dønnergaard fulgte Smørret som Formand, og at det var et ulønnet Hverv, og at han skulde give Meieriet, hvad han fik baade i Vægt og Pris, men garantere Mejeriet, hvad der hvert Øieblik var vedtaget som fast Pris mellem Meieriet og Dønnergaards Kjøber.

Komparenten blev forespurgt, om Dønnergaard da Intet skulde have for sin Risiko, hvortil de udsige, at de ikke kunne see, at han havde nogen videre Risiko ved Smørsalget, da Feil ved Smørret skulde bedømmes ved Voldgift, og at Dønnergaard havde den Aftale med Andrew, at denne ikke trak af i Prisen, naar der ikke var paaviselige Feil ved Smørret.

Samtlige Komparenter blev adspurgte om, hvorvidt der ved det Udkast, der blev vedtaget af Generalforsamlingen; i 1888, er foregaaet en Forandring i Dønnergaards Stilling til Meieriet; de henholde sig alle i saa Henseende til deres Tidligere. Det forekommer dem besynderligt, at de ikke, uagtet de da have siddet i Bestyrelsen sammen med Dønnergaard, kunne erindre noget-somhelst om, at der er foregaaet en saa væsentlig Forandring i Dønnergaards Forhold til Meieriet, som der efter hans Fremstilling skulde være skeet ved det ommeldte Udkast.

Komparenterne forklare alle, at de ikke erindre, om det ommeldte Udkast var underskrevet af Dønnergaard, men de have betragtet de 2 Udkast, nemlig det, som Dønnergaard oplæste, og det, som S. Andersen oplæste paa samme Maade — S. Andersen forklarer, at det Udkast, han forelæste, var nedskrevet af Grosserer Reiman — og ligesaalidt som L Hansen, P. Nielsen og O. Hansen vilde have anset S. Andersen som Kjøber, hvis Meieriet var kommet i Forbindelse med Reimann, ligesaa sikkert have de anseet Andrew som den virkelige Kjøber og ikke Dønnergaard.

Samtlige Komparenter med Undtagelse af A. Hansen forklarer, at Dønnergaard vistnok i Efteraaret 1888 har udtalt i Bestyrelsen, at Andrew havde sagt til Dønnergaard, at Meieriet fik Prisen af Andrew en enkelt Gang, uagtet Smørret ikke var tilstrækkelig fint.

Komparenten O. Jensen og L. Hansen forklarer, at saavidt de kunde huske, var Dønnergaard efter Udkastet en af de 3

Voldgiftsmænd, der skulde bedømme Smørret, naar det havde Feil, og at dette forekommer dem urimeligt, naar Dønnergaard var Kjøber af Smørret.

Samtlige Komparenter forklarer, at Grundene til, at det Udkast, som Søren Andersen og Niels Andersen fremlagte fra Reimann blev forkastet, navnlig vare, dels at S. Andersen og N. Andersen skulde reise ind en Gang om Ugen, og paase, at Meieriet fik den Vægt hos Reimann, Smørret virkelig havde, hvilket vilde være forbundet med Udgifter for Meieriet, medens Dønnergaard, der opholdt sig i Kjøbenhavn, kunde kontrollere Veiningen hos Andrew, uden at dette medførte Reiseudgifter m. m. og dels at de nævnte 2 Mænd ikke vilde garantere Prisen, hvad Dønnergaard vilde. **De formene derfor, at det maa være klart, at hvorledes Udkastet end har lydt, har Meningen med Udkastet aldrig været at hjemle Dønnergaard Ret til at afregne Meieriet mindre Vægt, end han fik hos sin Kjøber** og de nægte bestemt, at de have forstaaet Udkastet paa denne Maade. Udkastet er ikke siden blevet forhandlet i Bestyrelsen eller udfærdiget i Kontraktform. Om Dønnergaard virkelig har overværet Veiningen hos Andrew, erklærer Komparenterne, at de ikke vide, idet P. Neilsen og L. Hansen i saa Henseende henholde sig til deres Tidligere, at Dønnergaard har meddelt dem saadant.

Tiltalte **Dønnergaard** var mødt og blev foreholdt de sidste Komparenters Forklaringer og henholdt sig til sit Tidligere, idet han dog bemærker, at han ikke kunde være garanteret mod, at Andrew trak af i Prisen, da Andrew aldrig indgaaer fast Kontrakt. Tiltalte bemærker, at han ikke siden har drøftet Udkastet med Bestyrelsen, fordi det jo var vedtaget paa Generalforsamlingen. Han fastholder, at der virkelig skete den af ham tidligere omforklarede Forandring i hans Stilling paa den oftnævnte Generalforsamling, idet denne foretrak Tiltalte som Kjøber og hans Tilbud, fordi de kjendte Tiltalte som en solid Mand, medens de andre Mænd ikke vare i Stand til at stille Caution.

Tiltalte har senere opfattet sit Forhold for afgjort

paa denne Generalforſamling, men gjentagende udtalt til Beſtyrelſen, at Smørret ſtod til deres Diſpoſition, hvis de kunde finde En, der vilde give høiere Priis for Smørret. Tiltalte veed beſtemt, at han ikke var nævnt ſom Voldgiftsmand i Udkaſtet. Det er rigtigt hvad Komparenterne have anført om, at Vægtſpørgsmaalet blev drøftet paa nævnte Generalforſamling, og at det var paa Tale, da Reimann ikke vilde garantere noget beſtemt Svind ſom Maximum, og at de 2 nævnte Mænd derfor ſkulde reiſe ind og overvære Veiningen. Generalforſamlingen foretrak derfor at have det i Tiltaltes Udkaſt nævnte beſtemte Svind, i hvilken Henſeende Tiltalte henholder ſig til ſit Tidligere.

Tiltalte blev foreholdt de af Komparenterne Lund, Plum og Pade i Forhøret den 31te f. M. afgivne Forklaringer, men vedbliver beſtemt, at han anſeer det for Coutume, i Smørhandelen at beregne ſig Svind ud over det, der virkelig gaar af Smørret.

Han tilføier, at det netop har været en Konttrakt fra Plum, der var hans Forbillede til Udkaſtet til Kontrakten med „Landmandslyſt" angaaende Vægtſpørgsmaalet.

Dommeren bemærkede, at Tiltalte havde indleveret endeel Afregninger fra en Smørhandler heri Staden, hvoraf efter Tiltaltes Formening ſkulde fremgaae, at Smørhandleren havde taget et betydeligt større fingeret Svind paa det af ham kjøbte Smør, end det Tiltalte havde beregnet ſig.

Dommeren tilkjendegav Tiltalte, at han ikke vilde fremlægge diſſe Dokumenter i Sagen, idet han ikke ſkjønnede, at den Omſtændighed, at Smørhandleren havde gjort ſig ſkyldig i Bedrageri — dens Rigtighed forudſat — kunde disculpere Tiltalte, og eiheller, at enkelte Tilfælde kunde godtgjøre en Coutume med Hensyn til at tage fingeret Svind, hvorimod han henviſte Tiltalte til deels at anmelde vedkommende Sag for Politiet, ſaafremt Tiltalte formente, at der forelaae en Ulovlighed, og deels til at fremſkaffe Erklæringer fra Smørhandlere om det var Coutume at beregne fingeret Svind af Smør.

Tiltalte aftraadt.

Fremſtod paany **A. Hanſen, L. Hanſen, S. Ander-**

ſen, P. Nielſen, O. Jenſen og O. Chr. Pederſen og blev foreholdt Tiltaltes Forklaring forſaavidt angaaer den af Komparenterne idag afgivne Forklaring, men vedbliver de deres Tidligere.

Komparenten L. Hanſen vedkjendte ſig Brevenes Bilag 11 X og 11 Y ſom de af ham omforklarede.

Komparenterne aftraadte.

Forhøret udſat.

F. Kattrup.

Tüchſen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald.
Chr. Mikkelſen.

Den 17de Februar 1890.

Forhøret fortſat.

For Retten mødte Dyrlæge **Jens Jeppeſen,** Lundbygaard pr. Nørre Alslev paa Falſter, og blev foreviiſt Bilag 12 C, ſom han gjenkjender, og gjenkjender han navnlig Paategningen paa ſamme ſom ſkreven af ham ſamt Underſkriften J. Jeppeſen, der er ſkrevet af Komparenten.

Komparenten vidſte, at Bilag 12 C, ſom han og Gaardeier F. Jenſen havde revideret og ſammenlignet med Bøgerne, var beſtemt til at mangfoldiggjøres i Gjenpart og udſendes til Meierierne. Komparenten erindrer ikke, om Alberti meddeelte ham, at Gjengivelſen ſkulde ſkee ad hektografiſk Vei, ſkjøndt det forekommer ham, at Alberti ſagde dette, men Komparenten var ialtfald paa det Rene med, at hans Underſkrift ſkulde overføres paa de Dokumenter, der ſkulde ſendes Meierierne, paa hvilken Maade dette end ſkete, og er derfor Overførelſen af Paategningen og hans Underſkrift paa de hektograferede Exemplarer ſkeet med Komparentens Samtykke.

Foreviiſt Bilag S forklarer han, at Paategningen af hans Navn derpaa er ſkeet uden hans Vidende og Villie og gjort bekjendt med Donnergaards Forklaring om de nærmere Omſtændigheder ved Udførelſen af Falſkneriet og med, at Henſigten har

været at prostituere „Smørtidende" og fremtvinge Publikationen af den ægte Balance, erklærer Komparenten, at han ingen Mening har om, hvorvidt denne Forklaring er rigtig, og at han ikke kan oplyse Noget i denne Henseende.

Han frafalder for sit Vedkommende Erstatning under Sagen.

Komparenten blev gjort bekjendt med Høiesteretssagfører Albertis og Gaardeier Jensens Forklaringer i Retsmødet den 8de ds., imod hvilke han Intet havde at erindre.

Komparenten meddeelte en Prøve paa sin Haandskrift, hvilken Prøve fremlagdes under Litra 12 E.

Komparenten afstraadt.

Forhøret udsat.
F. Kattrup.

Brun,
cst.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald:
Chr. Mikkelsen.

Den 18de Februar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Høiesteretssagfører **Alberti.**

Komparenten Alberti bemærkede, at han ønskede at erklære sig over de af Dønnergaard i Forhøret den 5te d. M. fremdragne Anker mod den af Komparenten udsendte Balance og forklarede, at det er lutter Opdigtelser, naar Dønnergaard paastaaer at have advaret Komparenten mod for stor en Henfætten af Smør, og at Komparenten havde imødegaaet dette med en Bemærkning om, at Foreningens Agenter forlangte saadan Henfætten og gjorde gjældende, at de havde Ordre paa Levering af saadan hengjemt Smør, idet Dønnergaard hverken har advaret Komparenten, som anført, eller Komparenten givet Dønnergaard en Meddelelse som den af Dønnergaard anførte. Naar Dønnergaard forklarer, at det var efter Generalforsamlingen i Juli Maaned f. A., at der var Anker at reise mod den af Komparenten udsendte Balance,

skal Komparenten henlede Opmærksomheden paa, at Dønnergaard formentlig i Forhørene og ialtfald under den efter hans Løsladelse opstaaede Bladpolemik saavel som ifølge Referaterne af de Taler, han efter Løsladelsen har holdt i Mørkøv og Svinninge, netop har gjort gjældende, at det var strax efter, at Balancen var opgjort og revideret, at han saae, at den efter hans Formening var feil. Dønnergaard har altsaa i saa Henseende skiftet Standpunkt i sin sidste Forklaring, formentlig fordi det er gaaet op for ham, at hans egne Udtalelser om Balancen paa Generalforsamlingen i Juli vise, at han ikke selv har troet paa Mangler ved den.

Med Hensyn til den henstaaende Beholdning, der var bestemt til at blive staaende, bemærker Komparenten, at det ikke er en Notering af 94 eller overhovedet Noteringen paa den Tid, Balancen blev udfærdiget, der er lagt til Grund, men derimod Noteringen 88, som var den sidste Smørnotering i Juni Md., idet Balancen jo er opgjort pr. 1ste Juli. Til denne Notering er, som tidligere forklaret, lagt en Gjennemsnitspris af 4 Øre pr. Pd., idet dette var den almindelige Gjennemsnitspris, der betaltes Meierierne udover den officielle Notering. At endel af Smørret var hensat allerede ved Udgangen af Mai, kunde efter Komparentens Formening ikke bevirke, at Smørret ved Balancens Optagelse skulde som ikke friskt sættes i en lavere Klasse og til en lavere Pris, idet Smør, der er produceret i den første Græstid, efter Udtalelser, som Komparenten har fra flere Sider, derimellem fra Dønnergaard, skal kunne holde sig aldeles friskt i flere Maaneder.

Hvad angaaer den af Dønnergaard omtalte Husleie, bemærker Komparenten, at han nu ved Undersøgelse af Forholdet har fundet, at et Husleiebeløb af 500 Kr., som er betalt i Begyndelsen af Mai f. A. ved en Feiltagelse fra Komparentens Side er bleven opført i Komparentens private Kassebog istedetfor Exportforeningens Kassebog og derved er bleven glemt i Foreningens Regnskabsvæsen og rimeligvis frembeles vilde være bleven glemt, indtil Komparenten ved et eller andet Tilfælde blev opmærksom derpaa, hvis ikke nu Dønnergaard havde gjort opmærk-

som derpaa. Komparenten havde paa den Tid, Balancen blev opgjort, ingen Foreſtilling om, at et ſaadant Husleiebeløb var glemt, og det kunde eiheller falde Komparenten ind at ville forbedre Udſeendet af en Status, der angik noget over 2 Millioner Kroner, ved at udelade 500 Kr. Det havde for Komparenten overhovedet ingen Betydning, om Status udviſte et Over- eller Underſkud af nogle Tuſinde Kroner til den ene eller anden Side, idet et ſaadant Beløb var aldeles forſvindende overfor Foreningens ſtore Omſætning, der ialtfald nu jævnlig udgjør 140,000 til 150,000 Kr. om Ugen, og Komparenten, der i det Hele taget ikke efterat Foreningen efter hans Skjøn for længe ſiden er bleven tilſtrækkelig ſtor til at kunne virke efter dens Øiemed, har ikke efter Balancens Udfærdigelſe gjort nogetſomhelſt Forſøg paa at bevæge nyoprettede Meierier til at indtræde, hvorimod enkelte ſaadanne har uden Paavirkning fra Komparentens Side begjært og erholdt Optagelſe i Foreningen. Hvad angaaer Foreningens Stiftelſesomkoſtninger og Komparentens Udgifter til Reiſer til England, forinden Balancens Udfærdigelſe, da har Komparenten — idet han her under Stiftelſesomkoſtninger forſtaaer Komparentens Udgifter til Porto, Trykning af Cirkulairer og andre Smaaudgifter, men ikke Udgifter til Inventarium — med Villie undladt at debitere Foreningen for disſe Udgifter, idet det var Komparentens Henſigt, først naar Foreningen ved et eller flere Aars Regnſkaber havde viiſt ſig at give Overſkud, og altſaa at være vel funderet, at forelægge disſe Udgifter for Generalforſamlingen og da overlade denne at afgjøre, om Komparenten ſkulde have dem dækket direkte af Foreningen, eller afholde dem af ſin eventuelle Fortjeneſte. Komparenten har hele Tiden meent ſelv at burde løbe denne Riſiko, da Foreningen var ſtiftet alene paa Komparentens Initiativ, og Komparenten har paa den anden Side meent at turde løbe Riſikoen, idet den til Grund for Foreningens Oprettelſe liggende Tanke efter Komparentens Formening er ſund. Som ganſke analoge Forhold kan Komparenten henviſe til, hvorledes hans Fader i ſin Tid har ſtillet ſig til Oprettelſen af „den ſjællandſke Bondeſtands Sparekaſſe“, og til, hvorledes Komparenten ſelv har ſtillet ſig ved Oprettelſen af „Sjællands

Brandforsikkring for mindre Landbygninger", hvor han paa egen Risiko har paa lignende Maade udlagt et Beløb, der er vel 3 à 4 Gange saa stort, som det, det drejer sig om med Hensyn til Oprettelsen af Exportforeningen. Medens Komparenten saavidt han mindes, har foretaget 5 Reiser til England, før Exportforeningen traadte i Virksomhed, har han, efter dette Tidspunkt, og før Balancens Udfærdigelse, foretaget 2 Reiser dertil; men ogsaa disse fandt Sted for at sætte Foreningen i Gang, og Komparenten har derfor opfattet dem paa samme Maade som de førstnævnte Reiser og som de førstnævnte andre Stiftelsesomkostninger, og har af den før nævnte Bevæggrund ikke anseet Udgifterne dertil for et Tilgodehavende i juridisk Forstand hos Exportforeningen, og har derfor heller ingensinde opført dem til Udgift for Exportforeningen, hverken i dens Kassebog eller i nogen af dens øvrige Bøger eller Regnskabssager og følgelig ikke heller i den ofte omtalte Balance.

Grunden til at Balancen er opgjort paa Grundlag af den i Kontoret i Smørkjælderen førte Bog, er simpelthen den, at dette, efter det for Bogens Førelse lagte Princip, var det nemmeste og de i denne Bog optagne Poster ere optagne til en Sterling-Kurs af 18,16 og en ganske kort Tid 18,15 og der er fulgt Sterling baade til disse og til høiere og lavere Kurser.

Det er rigtigt, at Smørsmagerne, ved at bestemme for høi en Pris til Meierierne for disses Smør kunde indvirke paa Aarets Overskud og derigjennem ogsaa betage Formanden hans Løn, men Komparenten har aldrig tænkt sig, at Smørsmagerne satte Priserne anderledes, end efter deres bedste Overbevisning, idet han i denne og saamange andre Henseender har nære Tillid til Dønnergaard og Hansen.

Det er ganske vist Komparentens Mening, at Dønnergaard ikke vilde kunne magte Stillingen som Foreningens Formand, og Komparenten har ogsaa paa den stiftende Generalforsamling, da Dønnergaard blev bragt i Forslag som Næstformand, medens Komparenten iforveien havde foreslaaet en anden Mand, som ogsaa blev valgt, gjort gjældende, at Dønnergaard alene af den Grund ikke kunde fungere som Næstformand, at han ikke kunde

Engelſk, og altſaa eiheller kunde læſe og forſtaae de engelſke Breve, der maatte indløbe, naar han var i Funktion. Men ligeſom Dønnergaard dengang sienſynlig anſaae Indvendingerne mod hans Kapaciteter for ugrundede, ſaaledes er Komparenten ogſaa overbeviiſt om, at Dønnergaard ſelv har anſeet ſig fuldſtændig iſtand til at beklæde Formandspladſen, **hvortil kommer, at Dønnergaard, efter den ſtiftende Generalforſamling, har i længere Tid taget Undervisning i Engelſk.**

Hvad angaaer, at Komparenten ſkulde have været uvillig til at ſælge Smør til Smørpakkere heri Byen, bemærker Komparenten, at Foreningen formentlig paa Grund af ſit ſpændte Forhold til Smørhandlerne kun har havt en ſaadan Kunde heri Byen, nemlig Grosſerer L. E. Brun og til denne er der ſolgt for meget betydelige Beløb. Der kunde have været ſolgt mere til ham, men da der altid hengik en 8 Dage, inden Betalingen blev erlagt, og da Komparenten Intet kjendte til Bruns Forhold, ønſkede han af Frygt for muligt Tab, ikke at forcere Salget formeget, navnlig efterat Dønnergaard havde gjort Komparenten lidt ængſtelig for Brun ved at fortælle Komparenten, at Brun havde en Proces, der, hvis den gik ham imod, vilde ødelægge ham. Først ſenere har Komparenten ſelv bragt i Erfaring, at denne Proces kun dreiede ſig om ca. 3000 Kr.

Naar Komparenten har forklaret ſom en mulig Henſigt hos Dønnergaard med det begaaede Falſk, at Dønnergaard kan have tænkt paa at danne en Smørforretning paa Exportforeningens Ruiner, da formener Komparenten, at dette ikke modbeviſes ved Dønnergaards Henvisning til den af ham i 1888 oprettede Fællesforening, idet Komparenten nemlig formener, at Dønnergaard nød for ringe Tillid hos Meierierne til, at han i 1888 ſkulde have kunnet oprette en ſtørre Smørforretning iſtedetfor den ommeldte Fællesforening, **hvorimod der, hvis Exportforeningen var bleven ſprængt, uden at det blev opdaget, at det var Dønnergaard der havde iværkſat dette, vilde være kommet til at foreligge en Situation, hvor Meierierne med Nødvendighed vilde have været**

henviſt ſaa at ſige til Enhver, der vilde give dem gode Løfter, idet det vilde være meget vanſkeligt, eller rettere umuligt for Foreningens henved 100 Meierier, naar de pludſelig paa engang ſkulde ſøge ny Kjøber til deres Production, at finde tilfredsſtillende Forbindelſer uden at gaa ind paa Salg til meget lave Priſer, at denne Komparentens Betragtning af en ved Exportforeningens Sprængning foreliggende Situation, er rigtig, ſlutter Komparenten ogſaa deraf, at Dønnergaard endogſaa nu, efterat hans Forhold til den forfalſkede Balance ligger offentlig for, og efterat han under den tidligere omtalte Bladpolemik ikke har indſkrænket ſig til at angribe Komparenten perſonlig eller Rigtigheden af den i Juli Maaned udgaaede Balance, men med den ſtørſte Ihærdighed har ſøgt at gjøre Meierierne bange for Exportforeningens nuværende Tilſtand, **har til Adſkillige omtalt ſom ſin Hensigt ſelv at ville danne en Exportforening til Afløsning af den nuværende.**

Iøvrigt faſtholder Komparenten uforandret ſine tidligere Forklaringer under Sagen.

Komparenten afſtraadt.

Dommeren bemærkede, at ligeſom han ikke havde villet afſkjære Tiltalte Dønnergaard fra under Sagen at anføre ſine Indvendinger mod den af Exportforeningen i Begyndelſen af Juli f. A. udſendte ægte Balance, fordi disſe mulig kunde have Betydning ſom en formildende Omſtændighed med Hensyn til den begaaede Falſk, ſaaledes mente han, at det var en nødvendig Følge heraf, at der gaves Højeſteretsſagfører Alberti Leilighed til at erklære ſig over disſe Dønnergaards Indvendinger, men at han, da Underſøgelſen jo ikke dreiede ſig om Exportforeningens Ledelſe, ganſke vilde henſtille til Komparenten, i hvilket Omfang denne vilde beſvare Dønnergaards Indvendinger. Dommeren gik iøvrigt efter Dønnergaards mundtlige Udtalelſer ud fra, at Dønnergaard ikke havde flere Momenter i ſaa Henſeende, ſom han ønſkede at fremdrage under Sagen, og at han ialtfald med Albertis Erklæring idag anſaae Ordvexlingen angaaende dette

Punkt, fraregnet en eventuel Konfrontation, for endt, og ikke vilde opholde Sagen efter yderligere Udtalelser i saa Henseende.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinære
Retsvidnes Forfald.
Chr. Mikkelsen.

Den 19de Febr. 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte paany Formanden for „Landmandslyst", Gaardejer **Lars Hansen**, Borupgaarden, der indleverede en Fortegnelse over Totalsummen af den indleverede Mælk paa „Landmandslyst" fra 16de Septbr. 1888 til 3die Februar 1889 og fra 15de Septbr. 1889 til 1ste Febr. 1890, hvilken Fortegnelse fremlagdes under 12 T.

Dommeren bemærkede, at han havde gjennemgaaet en af Vogerne fra „Landmandslyst" bl. A. med Fortegnelse over Totalsummen af den indveiede Mælk fra 16de Septbr. 1888 til 3die Februar 1889, og at disse Beløb stemmede med Bilag 12 F alene med Undtagelse af, at i Tiden fra 16de Septbr. til 10de October 1888 Totalsummen af den indveiede Mælk var 413,558 Pd., altsaa 10 Pd. mindre end paa 12 F. Ved Sammentællingen fandtes der i Tidsrummet fra 15de Septbr. 1889 til 1ste Febr. d. A. at være forarbeidet 10,799 Pd. Mælk mere i „Landmandslyst" end i det samme Tidrum $^{1888}/_{89}$.

Der fremlagdes 2 Skrivelser fra Højesteretssagfører Alberti, af 12te Januar og 29de Januar d. A. under 12 G og 12 H, samt under 12 J en Sammenligning Uge for Uge mellem Nettovægten af det fra „Landmandslyst" følgte Smør for Tidsrummet fra 27de Septbr 1888 til 24de Januar 1889 efter Dønnergaards Afregninger og Nettovægten af det fra 28de Septbr. 1889 til 25de Januar 1890 efter Bilagene 12 G og 12 H følgte Smør.

Den under 12 G fremlagte Skrivelse fra Højesteretssagfører Alberti, er saalydende:

Litra 12 G.

Kjøbenhavn,
den 12te Januar 1890.

Til

Dommeren i 4de Criminelkammer!

I Besvarelse af æret Skrivelse af G. D. undlader jeg ikke at meddele, at der siden Donnergaards Arrestation er leveret følgende Nettovægt Smør fra Meieriet „Landmandslyst" til Exportforeningen:

1889	Septbr.	28.	3892½ Pd.
	Octbr.	5.	3588½ —
	„	12.	3597½ —
	„	19.	3569½ —
	„	26.	3198½ —
	„	31.	3181½ —
	Novbr.	9.	3156½ —
	„	16.	3210½ —
	„	23.	3131½ —
	„	30.	3043 —
	Decbr.	7.	3350 —
	„	14.	3258 —
	„	21.	3392½ —
	„	28.	2829½ —
1890	Januar	4.	3205½ —
	„	11.	3761 „
			ialt 53366 Pd.

Erbødigst

Alberti.

Den under 12 H fremlagte Skrivelse er saalydende:

Litra 12 H.

Kjøbenhavn,
den 29de Januar 1890.

Til

4de Criminelkammer!

Foranlediget ved det ærede Criminalkammers behagelige

Skrivelse af G. D. skal jeg meddele, at der siden mit Brev af 12te ds. er fra Meieriet „Landmandslyst" leveret Exportforeningen følgende Nettovægt Smør:

D. 16. ds.	3389½ Pd.
25. ds.	3537½ —
ialt	6927 Pd.

Erbødigst

Alberti.

Dommeren bemærkede, at det fremgaaer heraf, at der i sidstnævnte Tidsrum var solgt 2860½ Pd. Smør mere end i det førstnævnte Tidsrum. Naar der nu herfra drages Smørudbyttet af de 10799 Pd. Mælk efter Forholdet 26 Pd. Mælk til 1 Pd. Smør, hvilket er mindre Mælk, end der efter Bøgernes Udvisende tidligere er anvendt til Smørret, udkommer ca. 415 Pd. Smør, og naar dette drages fra de 2860½ Pd. bliver der dog et Meerudbytte af Smørproduktionen af over 2400 Pd. for det nævnte Tidsrum i $18^{89}/_{90}$ sammenlignet med samme Tidsrum i $18^{88}/_{89}$.

Komparenten blev foreholdt foranstaaende Dommerbemærkning, og forklarer han, at der i Sommeren 1889 blev anskaffet en ny Centrifuge paa „Landmandslyst", ligesom 2 gamle blev lavet om; om disse Forandringer kunne have bevirket, at der nu gaaer 1 Pd. Mælk mindre til 1 Pd. Smør end før, hvilket omtrent vil give ovenstaaende Resultat, veed Komparenten ikke.

Komparenten fastholder paa Anledning, at det af Dønnergaard omtalte Udkast ikke, efter hvad han kan huske, har indeholdt nogen Bestemmelse om, at der maatte gaae indtil 1 Pd. Svind af Smørret, men skulde der have staaet en Bestemmelse i Udkastet af dette Indhold, er denne ialtfald aldrig af Komparenten bleven forstaaet, som om den hjemlede Dønnergaard Ret til at tage Svind, der ikke gik af Smørret. Meningen har efter Komparentens Antagelse været, at det var Andrew og ikke Dønnergaard, der skulde have Smørret, i hvilken Henseende han bemærker, at han jo havde Andrews Brev i Lommen paa Generalforsamlingen. Der har oftere været Tale mellem Dønnergaard og Bestyrelsen om, at Dønnergaard skulde overvære Veiningen hos Andrew for at paasee, at Andrew gav Meieriet den rigtige

Vægt. Dønnergaard har ogſaa ofte omtalt, at Smørhandlerne i Kjøbenhavn trak af paa Vægten, og at han har maattet hjælpe Meierier, hvem Smørhandlerne trak formeget af, og at Komparenten har ikke kunnet tænke ſig, og han er vis paa, at heller ingen Andre i Beſtyrelſen har kunnet tænke ſig, at Dønnergaard ikke gav Meieriet den Vægt, Smørret virkelig havde, naar det blev ſolgt til Dønnergaards Kjøber, og **Komparenten har aldrig tænkt ſig, at Dønnergaard trak af i Vægten, eller havde nogen Ret hertil.**

Komparenten beder bemærket, at han ikke nægter, at der paa Generalforſamlingen af Dønnergaard ſom Formand er oplæſt et Udkaſt til en Kontrakt om Smørſalget, og at dette er vedtaget af Generalforſamlingen, men det er Komparentens Mening, at dette Udkaſt aldrig er bleven til en virkelig Kontrakt, og at det var af ſamme Art, ſom det andet Udkaſt, ſom Søren Anderſen fremkom med paa ſamme Generalforſamling, nemlig at den virkelige Mening var, at Udkaſtet ſkulde være Baſis for en eventuel Kontrakt mellem Meieriet og den Grosſerer, Dønnergaard ſolgte Smørret til, men denne Kontrakt blev aldrig oprettet. At dette ikke ſkete, dertil kan Komparenten tænke ſig forſkjellige Grunde, enten at Andrew ikke vilde indgaae faſt Kontrakt, eller at Meieriet har faaet, eller Beſtyrelſen har troet at have faaet den Pris, ſom Udkaſtet hjemlede, og derfor ikke har brudt ſig om nogen formelig Kontrakt. Det forekommer Komparenten, at det er fuldſtændig meningsløſt, at Beſtyrelſen ſkulde være gaaet ind paa en Beſtemmelſe, ſom af Dønnergaard forklaret, gaaende ud paa, at Dønnergaard kunde tage Meieriets Vægt med 1 Pd. Svind, idet efter hans Mening en af Beſtyrelſen, naar Formanden for Meieriet ſelv var Kjøber, efter en ſaadan Beſtemmelſe maatte til Kontrol have overværet Veiningen paa Meieriet.

Komparenten aftraadt.

Saa mødte paany Tiltalte **Dønnergaard,** der foreholdt L. Hanſens ovenſtaaende Forklaring afgiver, at Sammenligningen efter 12 I og 12 F Intet har at betyde, naar man ikke veed, og ſammenligner, hvor meget Smør, der er ſolgt paa Meieriet til Leverandeurerne i de nævnte Tidsrum.

Tiltalte forklarer, at han ikke havde nogen Forpligtelse til at overvære Veiningen hos Andrew, men at han ofte har overværet den, og at han ogsaa har sagt til Bestyrelsen, at Smørret svandt mindre, naar han overværede Veiningen, end naar han ikke gjorde dette, hvad ogsaa har været Tilfældet. Med Hensyn til de andre Meierier, da er der skeet en Mængde Henvendelser til Tiltalte om, at Meieriernes Smør ved Salget i Kjøbenhavn svandt indtil 2 à 3 Pd., og Tiltalte har da altid raadet Meierierne til at lade indføre en Bestemmelse i Kontrakterne om Smørsalget, som fastsatte en Maximum for det Svind, Smørret maatte lide. Tiltalte paastaaer, at der var den Forskjel mellem hans og Søren Andersens Udkast, at Tiltaltes Udkast var underskrevet af ham, hvilket Søren Andersens ikke var, og naar Generalforsamlingen som den anden Part havde vedtaget Udkastet, formener Tiltalte, at Kontrakten var istand. Forøvrigt var Udkastet allerede lavet i Marts — det blev underskrevet af Tiltalte den 3die April — og Tiltalte formener, at hans Rettigheder og Forpligtelser allerede ere begyndte, da Udkastet oprettedes. Naar Lars Hansen og de øvrige Bestyrelses-Medlemmer gaae ud fra, at det var dem, der skulde slutte Kontrakten med Tiltalte, mener Tiltalte, at dette er en Misforstaaelse, idet han bestemt erindrer, at Bestyrelsesmedlemmerne ikke vilde oprette Kontrakt med Tiltalte fordi han var Formand og altsaa Kollega af dem, af hvilken Grund ogsaa Bestyrelsen henskød Afslutningen af Kontrakten med Tiltalte til Generalforsamlingens Afgjørelse, og mener Tiltalte, at denne hans Opfattelse bestyrkes ved Ordlyden af Forhandlingsprotokollens Referat af det i Bestyrelsesmødet den 30te Mai Passerede. Grunden til, at der ingen Kontrakt kom istand med Andrew, er simpelthen den, at Kontrakten kom istand med Tiltalte, hvilket foranledigedes ved, at Gaardeier Chr. Pedersen, Avnstrupgaarden, forlangte, at Tiltalte skulde være Kjøber.

Tiltalte aftraadt.

Fremstod paany Gaardeier **Lars Hansen**, og blev foreholdt denne Forklaring, men han henholder sig til sit Tidligere.

Han kan ikke erindre Andet om det Passerede, end hvad han har forklaret. Det forekommer ham tvertimod, at der har været et Møde i Ousted Kro, hvor Dønnergaard udtrykkelig erklærede, at han ikke var Kjøber, men noget Bestemt herom kan Komparenten ikke erindre idag.

Komparenten afstraadt.

Saa mødte paany Tiltalte **Dønnergaard** og blev foreholdt Høiesteretssagfører Albertis Forklaring i Forhøret den 19de October f. A. — hvilken Forklaring Dommeren havde meent at være foreholdt Tiltalte tidligere, men som Tiltalte erklærede, ikke at være foreholdt ham — og afgav Tiltalte i den Anledning, at der har herskket nogen Uoverensstemmelse imellem ham og Alberti betræffende Smørsalget til Andrew; der har imidlertid ikke været Tale om saa stærke Udtryk som „Brud paa Æresord", og har end Tiltalte maaskee meent, at Andrews Forhold i nævnte Retning overfor Exportforeningen var mindre fair, saa har han dog aldrig sagt til Alberti, at Andrew havde brudt sit Æresord. Tiltalte var ikke juridisk bunden til Andrew, men Tiltalte ansaae sig ikke berettiget til at bryde en, om end kun stiltiende Aftale med Andrew om Levering af Smørret, og var der saameget mindre Grund hertil, som Exportforeningen ingen Brug havde for Smørret fra „Landmandslyst".

Med Hensyn til Indkaldelsen af Smør. fra Meierierne, da har der ofte været Uovereensstemmelse mellem Tiltalte og Alberti, idet Tiltalte meente, at Alberti indkaldte Smør i større Omfang end Exportforeningen havde Ordrer for.

Paa Forehold af Høiesteretssagfører Albertis Forklaring i Forhøret den 18de dennes og Dommerens Bemærkning i Slutningen af samme Forhør — idet det bethdedes Tiltalte, at Dommerbemærkningen ikke havde anden Bethdning, end at Dønnergaard vel kunde svare paa Albertis Anbragte, men ikke fremdrage nye Indvendinger mod Exportforeningens Ledelse m. m. — bemærker Tiltalte, at Dommeren ganske rigtig har været berettiget til at forstaae Tiltalte, som at han ikke ønskede under denne Sag at fremkomme med flere nye Indvendinger mod den af

Exportforeningen i Juli Maaned udsendte Balance og Foreningens Ledelse.

Tiltalte bemærker dernæst, at han overfor den af Alberti seneſt givne Forklaring i Et og Alt med Bestemthed fastholder sit Tidligere. Uden Vidneførsel er Tiltalte imidlertid ikke istand til at modbevise det af Alberti fremførte, men da denne Vidneførsel vil komme til at gaae langt udenfor de Rammer, indenfor hvilke denne Sag bevæger sig, erklærede Tiltalte, at han vil indskrænke sig til et Par korte Bemærkninger.

Hovedindvendingen mod den af Alberti pr. 1ste Juli udsendte Balance samt mod Foreningens Ledelse er den, at der ikke førtes et ordentligt Bogholderi, hvoraf det til enhver Tid kunde sees, hvorledes Foreningens Status var, og da navnlig, at der hos Alberti førtes en Kassebog, om hvilken det i dette Øieblik uden Vidneførsel er umuligt at faae konstateret, hvorvidt Alberti har regnet denne som privat eller som Exportforeningens, deels den overdrevne store Spekulation med Hensætten af Smør; overfor dette sidste Punkt er det ligeledes Tilfældet, at der maa føres Vidner for at godtgjøre, hvilken af de 2 Paastande, Albertis eller Tiltaltes, der er den rette, om det er rigtigt, at Tiltalte m. Fl. har fraraadet den fortsatte Spekulation med Smør, medens Alberti med stor Bestemthed hævdede, hvad Tiltalte tidligere har forklaret, at Alberti fra England havde store Ordrer for henstaaende Smør, der skulde leveres i October Maaned sidstleden, eller om Albertis Paastand er den rette.

Tiltalte erklærede, at han ad anden Vei agter at søge oplyst Rigtigheden af sin Fremstilling forsaavidt den afviger fra den af Alberti givne med Hensyn til Exportforeningens Ledelse m. m.

Tiltalte blev foreholdt Niels Andersens Forklaring i Forhøret den 8de Februar, men henholder sig i saa Henseende ganske til sit Tidligere, idet han tilføier, at det er rigtigt, at Tiltalte har sagt, at han vilde foreslaae, at den følgende Formand fik Løn for sin Ulejlighed, hvilket Tiltalte mener, at ingen Formand, der skal leve af sin Gaard, kan gjøre gratis; Tiltalte mener og-

saa, at han gjort sit Arbejde gratis, naar han medtager sine Udgifter.

Tiltalte blev foreholdt Albertis og Gaardeier F. Jensens Forklaringer i Forhøret den 8de Februar og Dyrlæge Jeppesens Forklaring i Forhøret den 17de Februar, mod hvilke han erklærede Intet at have at erindre.

Tiltalte aftraadt.

Saa mødte paany Høiesteretssagfører **Alberti**, der paa Forehold af Tiltaltes Forklaring idag angaaende Komparentens Forklaring erklærede, at han henholdt sig til sit Tidligere.

Paany fremstod Tiltalte **Donnergaard**.

Komparenten og **Tiltalte** erklærede, at de vare fuldt bekjendte med de af dem under Sagen afgivne Forklaringer, som de saa ofte havde hørt, og at de ikke havde Noget i samme at forandre; de erklære begge, at de i Et og Alt henholde sig til deres afgivne Forklaringer, med Hensyn til hvilke der ikke var større Overensstemmelse at opnaa, end hidtil.

Komparenten Alberti erklærede, at han efter Bemyndigelse af Bestyrelsen frafaldt Erstatning under Sagen hos Tiltalte.

Komparenten aftraadt.

Tiltalte blev foreholdt Ole Pedersens Forklaring i Forhøret den 11te ds. og erklærede, at han Intet har mod samme at erindre. Det var ikke Anders Rasmussen, men Søren Andersen, der var i Kjøbenhavn; men A. Rasmussen talte for Udkastet paa Generalforsamlingen.

Tiltalte aftraadt.

Den 22de Februar 1890.

Forhøret fortsat.

For Retten mødte Gaardfæster **Jørgen Christian Pedersen** „Avnstrupgaarden" i Tolstrup og Gaardejer **Hans Jensen** „Lindeskovsgaarden" i Tolstrup.

Komparenten Pedersen aftraadt.

Komparenten **Jensen** forklarede, at han erindrer, at der paa den aarlige Generalforſamling den 8de Juni 1888 blev fremlagt 2 Udkaſt til Salg af Smørret fra „Landmandslyſt", det ene til en Kontrakt med en kjøbenhavnſk Grosſerer, hvilket blev fremlagt af, ſaavidt han huſker, Gaardmand Niels Anderſen, Højby, og Gaardeier Anders Rasmusſen, Rorup, hvilket dog ikke blev antaget af Generalforſamlingen, og et af Dønnergaard, hvilket ſidſte blev vedtaget. Om Dønnergaards Udkaſt var underſkrevet af ham ſelv, veed Komparenten ikke, men han veed, at Udkaſtet gik ud paa, at Dønnergaard var Kjøber af Smørret til $4^1/_2$ Øre over Top, og Dønnergaard, der tidligere var Kjøber af Smørret til 4 Øre, har efter Komparentens Mening altid været Kjøber af Smørret, og ikke Forhandler af dette ſom Formand. Det er Komparentens Opfattelſe, at Generalforſamlingen vedtog at ſælge Smørret til Dønnergaard i Henhold til Udkaſtet.

Foreholdt Udkaſtet Bilag 11 T erklærede Komparenten, at han ikke kan erindre Andet af Udkaſtets Indhold, end at der var Tale om en Voldgift i Tilfælde af Uenighed, naar der var Feil ved Smørret, og at der ogſaa var Tale om det Svind, der kunde gaa af Smørret, og om at Dønnergaard kunde lægge Meieriets Vægt til Grund med et viſt Svind, og ligeledes, at der var Tale om, at Smørret ſkulde veies paa Leire Station af den kongelige Veier i Tilfælde af Uenighed om Vægten, men Komparenten kan ikke erindre, hvor ſtort et Svind, der i det Højeſte maatte gaae af Smørret, hverken i det ene eller andet Tilfælde.

Efter Komparentens Opfattelſe har Dønnergaard været berettiget til i Henhold til Udkaſtet, at tage det deri beſtemte Svind, uden Henſyn til om der gik mindre Svind af Smørret, **men der var iøvrigt ſlet ikke Tale herom paa Generalforſamlingen.**

Komparenten aftraadt.

Fremſtod paany **Jørgen Chr. Pedersen,** der forklarede at ved forannævnte Generalforſamling blev der af N. Anderſen, Højby, oplæſt et Tilbud om Kjøb af Meieriets Smør fra en Grosſerer i Kjøbenhavn til $4^1/_2$ Øre over Top, og bemærkede Komparenten hertil, at det var godt nok, naar der kunde ſtilles

Kaution herfor, idet Komparenten i modſat Fald var bange for, at det ellers blev ved Løftet. Da N. Anderſen hertil ſagde, at han maaſkee nok kunde have ſtillet ſaadan Kaution, men ikke var beredt paa, at ſkaffe den idag, blev det efter Forſlag af Komparenten m. Fl. vedtaget, at Dønnergaard, der hidtil havde kjøbt Smørret til 4 Øre over Top, frembeles ſkulde have det til 4½ Øre. Komparenten erindrer, at Dønnergaard oplæſte en Kontrakt eller et Udkaſt til en Kontrakt med Henſyn til Salget af Smørret til ham, men Komparenten kan ikke erindre noget om Indholdet af dette Udkaſt, og paa Forehold af Beſtemmelſerne i Bilag 11 T udſiger han, at han nok kan huſke, at der var Tale i Udkaſtet om Voldgift i Tilfælde af Uenighed om Smørret, og ligeledes, at der var Tale om Svindet, men noget Beſtemt om dette ſidſte, eller om, hvor ſtort dette maatte være, kan Komparenten Intet erindre om.

Komparenten gik ud fra, at Beſtyrelſen i Henhold til Generalforſamlingens Vedtagelſe dereſter ſkulde oprette Kontrakt med Dønnergaard. men om den er bleven oprettet, veed Komparenten ikke.

Fremſtod paany Komparenten **Hans Jenſen.**

Begge Komparenter erklære, at de ikke hørte, at Andrews Navn blev nævnet paa Generalforſamlingen.

Komparenterne aftraadte.

For Retten mødte Skolelærer **Johan Krüger** af Ouſted, der forklarer, at han nu er Regnſkabsfører for Meieriet „Landmandslyſt", og at han forſøgsvis har gjennemgaaet Bilag 11 Æ, der har været ham udlaant af Retten, med daglige Kladdeoptegnelſer paa Meieriet for Januar, Marts og Mai 1889, og at han derved har fundet, at den indveiede Mælk i Bilag 11 Æ er rigtig opført. Da det producerede Smør i Bilag 11 Æ er opført hver Dag, formener Komparenten, at der ikke kan foreligge nogen Misligheid her, men ialtfald haves der ikke paa Meieriet andre Bøger, hvoraf Rigtigheden af Optegnelſerne i 11 Æ, forſaavidt angaaer det hver Dag producerede Smør, lader ſig konſtatere.

Komparenten aftraadt.

Der fremlagdes en Gjenpart af den ved „Landmandslyst“ for Aarene 1887 og 1888 og til 26de Mai 1889 førte Bog over indveiet Mælk, solgt Smør m. m. under 12 K.

Saa mødte paany Tiltalte **Dønnergaard.**

Dommeren foreholdt Tiltalte, at han fra Lars Hansen, Borupgaarden, havde modtaget en Meddelelse om, at der var solgt mere Smør til Leverandører og Andre, og ogsaa paa Meieriet „Landmandslyst“ var brugt mere Smør i de under Sagen førnævnte Tidsrum i $18^{89}/_{90}$ end i samme Tidsrum $18^{88}/_{89}$, og at altsaa den samlede Smørproduktion var endnu mere overveiende i førstnævnte end i sidstnævnte Tidsrum.

Tiltalte erklærede, at han ikke kunde modsige dette, men at han iøvrigt anseer. det for selvfølgeligt, at Smørproduktionen er større nu, da Meieriet har anskaffet nye Centrifuger, hvormed netop Meningen var at faa et mindre Mælkeforbrug til 1 Pund Smør.

Tiltalte bemærker forøvrigt i Anledning af den store Modstrid, der er mellem Bestyrelsens og Tiltaltes samt flere Vidners Forklaringer om Tiltaltes Stilling som Kjøber af Meieriets Smør, at Bestyrelsen har lagt formegen Vægt paa private og tilfældige Samtaler, og forvexlet disse med Retsstandpunktet og Tiltaltes Rettigheder og Forpligtelser efter hans Kontrakt med Meieriet. Bestyrelsen har saameget lettere kunnet tage feil, som der ofte mellem den og Tiltalte er ført mere almindelige Samtaler om Forhandlingen af Smørret, medens Vidnerne kun kjendte, hvad der var afgjort paa Generalforsamlingen som juridisk bindende for Parterne.

Forsaavidt Tiltalte er sigtet for Misbrug af Meieriet „Landmandslyst“s Mærke til Stempling af andre Smørtræer, sluttedes Sagen med Politidirektørens Samtykke.

Ligeledes blev Sagen sluttet med Politidirektørens Samtykke, forsaavidt angaaer Vægtafdraget paa Sendingen fra „Landmandslyst“ af 22de Marts 1888, Nr. 18 i Bilag 3 C*).

*) Dønnergaard vil altsaa blive sat under Tiltale for Forfalskningen af Exportforeningens Balance, for sit Forhold overfor „Store Meerløse“ med Hensyn til Klippen i Vægten og for sit Forhold overfor „Landmandslyst“ med Undtagelse af nogle enkelte bestemte Tilfælde.

Tiltalte fik derpaa udleveret paa egne og Gaardeier Rosendals Vegne — idet han bemærker, at han af Rosendal er bemyndiget til at modtage dennes beslaglagte Papirer — de hos Tiltalte og Rosendal ved Rettens Kjendelse beslaglagte Papirer og Protokoller, forsaavidt disse ikke vare fremlagte under Sagen, som ikke tidligere vare Tiltalte udleverede ved hans Løsladelse, og som ikke vare tagne i Bevaring under Sagen.

Tiltalte aftraadt.

Forhøret udsat.

F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinære Retsvidnes Forfald
Chr. Mikkelsen.

Den 25de Februar 1890.

Forhøret blev sluttet til Beskrivelse.

F. Kattrup.

Tüchsen.

I det ordinaire
Retsvidnes Forfald
Chr. Mikkelsen.

DIS-Danmark